

اختصار وقایع مهم

د افغانستان دخلک د دموکراتیک گوند د مرکزی کمیته د سیاسی بیرو غړی، د انقلابی شورا مرستیال اود افغانستان دموکراتیک جمهوریت د صدر اعظم مرستیال سلطانعلی کشتهند چی د کیوبا دکونست گوند په دویمه کنگره کی دکبون له پاره دیوه هیات په مشری هغه هراوخته نللی وو دقوس په نپه ویشتمه نیټه یی ددغی کنگری په بشپړه غږونه کسی خپله اوږده وینا وکړه چی د کنگره گبون کوونکو یی تود هر کلی وکړ .

سلطانعلی کشتهند عضو بیروی سیاسی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان معاون شورای انقلابی و معاون صدر اعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان که در راس یک هیات حزبی جهت اشتراک درد وین کنگره حزب گونست کیوبا به هاوانا رفته بودو همچنان پس از انجام یک سلسله مذاکرات رسمی در مسکو پیرامون همکاری های اقتصادی بین جمهوری دموکراتیک افغانستان و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی روز ۵ جدی بکابل باز گشت .

دکتور اناهیتا راناب زاد عضو بیروی سیاسی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان عضو شورای انقلابی، رئیس سازمان دموکراتیک زنان و رئیس سازمان صلح ، همبستگی و دوستی جمهوری دموکراتیک افغانستان روز ۳۰ قوس در دفتر کارش در مقر کمیته مرکزی با احمد الفرح نماینده سازمان آزادی بخش فلسطین در کابل ملاقات تعارفی بعمل آورد .

د اتحادیلاستیک په نامه دیلاستیکی کوشنوبوه نابریکه دجدی ۳ دکابل دصنعتی سیمی د صنایعو په پار گونو کی پرانستل شوه اوپه تولیدی پیل وکړ .

از طرف بېرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان تیلگرام تبریکه به مناسبت انتخاب مجدد فیدل کاسترو بحیث منشی اول کمیته مرکزی حزب گونست جمهوری کیوبا به هاوانا مخابره شده است .

از طرف بېرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان پیام تسلیت به مناسبت درگذشت الکسی نیکو لایویچ کاسیکین شخصیت برجسته حزب گونست اتحاد شوروی و دولت شوروی، عضو کمیته مرکزی حزب گونست اتحاد شوروی و نماینده شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی عنوانی لیونید ایلیچ بریزنف منشی عمومی کمیته مرکزی حزب گونست اتحاد شوروی و صد رهیات رئیس شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و نیکو- لای الکساندروویچ تیخونوف رئیس شورای وزیران اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی به مسکو صادر گردیده است .

د افغانستان دخلک دموکراتیک گوند د مرکزی کمیته د سیاسی بیرو غړی د انقلابی شورا مرستیال اود صدر اعظم مرستیال سلطانعلی کشتهند دجدی ۳ هاسپتین دشوروی سوسیالیستی جمهوریتونو داتحاد له واکمنو مقاماتو سره داتصادی ، او تخنیکي همکاری یو یولړ مهمی موافقی په مسکو کی په نښه اولاسلیک کړی .

از بالا به پائین :

بېرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان موقعیکه با یکتن از چاپ اندازان باصمیمیت خاص مصافحه و احوال پرسش مینمایند .

بېرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان هنگامیکه مدال انتخابی رابه سینه یکتن از چاپ اندازان می آویزند .

سلطان علی کشتهند عضو بیروی سیاسی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان معاون شورای انقلابی و معاون صدر اعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان هنگام مواصلت به میدان هوایی بینالمللی کابل میان مستقبلین

«بهترین شکل سازمانی اتحاد تمام نیروهای ملی و وطنپرست واقعی و سازمانهای مربوطه شان همانا جبهه ملی پدروطن است. اینجبهه شکل مطمئن و آزموده سازمان توده های مردم براساس آرمانهای ملی و دموکراتیک است که تیوری انقلابی، تجربه تاریخی جنبش های انقلابی جهان و همچنین تجربه سیاسی حزب دموکراتیک خلق افغانستان و نهضت انقلابی کشور مؤید آن است.»
بیرک کارمل

شنبه ۶ جلدی ۱۳۵۹ ۲۷ دسامبر ۱۹۸۰

درین شماره

در طول سال گذشته نظر مطبوعات و شخصیت های جهانی در قبال، انقلاب افغانستان و مداخلات خارجی.

دیپلارنی وطن پر اخیه ملی جبهه

زمنی به لرغونی اوتاریخی هیوادکی دنور دملی او دموکراتیک انقلاب دبریا لیتوب په نتیجه کی دموکراتیک نظام مینخ ته راتللو او په تیره بیا دطبقاتی ډول ډول ستمونو له منځه وړونکی انقلاب دنوی پراوییل چی ۱۳۵۸ کال دجدی په شپږ مه نیټه دافغانستان دخلک دموکراتیک گوند (دهیواد دکارگری طبقی او نورو زیار ایستونکو مخکښ) سره د هیواد دملیونی پرگنو په ملاتړ او پیوستون د جلا د امین او دده دجنایتکار باند په رانسکوریدلو سره یی زمونږ دڅوړیدلو خلکو اودخپلو بچیانو، پلرونو او میړونو په بیلتون کړیدلو کورنیو زړو نه یی خوشحاله کړل او دلومسری خپل له پاره یی په وجو شونډو دملیح تبسم ډاډه کوونکی خلا خپره شوه. نړیوال امپریالیزم په تیره بیا د امریکا نړی خوړونکی امپریالیزم له خپلو تورمخوانو یوالانو (غولوونکی انگلیس، لویې غوښتونکی چین او د عربوله ارتجاع) سره نامقدس اتحاد وکړ او ددوی په خپله اصطلاح په دغه سیمه کی د امریکا د حیاتی گټو د تاوانی کیدلو له امله دغه نړی خوړونکی او بشروژونکی امپریالیزم ته چی دوی پانام د بیوزلو خلکو په وینولړلی لاسونه دهیچاله نظره نه شی پتولای دومره تاوورگی چی دټولی نړی دخوړلوله پاره یی خوږه واژه کړه اودنړی په هره برخه کی یی دلاس بری په صورت کی منگولی پښخی کړی او په افغانستان کی یی دخرگندی لاسوهنی په ذریعه چی انکارنه منونکی اسناد اوشواهد یی هره ورځ زمونږ لاس ته راځی په سیمه کی دحالاتو دکوچولو له پاره زمینه برابره کړه اودخپلوتالی خټوبه وسیله نه کړی یی زمونږ دهیواد اوخلکو پر ضد دنا اعلان شوی جگړی په ترڅ کی په داسی غیر انسانی همدا خوورخی ترمنځه دجدی په شپږمه نیټه چارو او انسان وژنولاس پوری کړ چی انسانیته دهیواد دټولو زوړو او میړنیو قومونو، ملیتونو تود گرد څخه آزاد او خپلواک ساتلی دی. پری شرمیری او بشرپالونکی نړی تری کرکه اوقبایلو په گهڼون دانقلابی افغانستان په مرکز کابل کی دپلرنی وطن دملی پراخی جبهی دجوړیدو ده، په همدغه هوډ او دغه اراده به پرمخ ځو د امریکا دنړی خوړونکی امپریالیزم ددومره دمقدعاتو دربار وکو او تدارک له پاره ستره او په افغانستان کی به دخپلوانقلابی هدفونود تاو، غوسی دلیل خرگند دی او هغه داچی تاریخی جرگه جوړه شوه، په دغی جرگی کی تطبیق په وسیله له هر راز استثمار څخه خلاصه د امریکا هغه ټول شر میدلی پلانونه زمونږ دافغانستان دخلک دموکراتیک گوند دمرکزی ټولنه جوړوو.

- • •
- یک سال در یک هفته .
- • •
- این چراغی است کزین خانه بدان برند .
- • •
- نیم ژانویه .
- • •
- دثور انقلاب له نوی پراوخته یو کال تیر شو .
- • •
- پرندگان مهاجر
- • •
- قسمت اخیر قانون جرایم علیه احضارات محاروبی .
- • •
- بیروزی زنان در پواتو انقلاب نور .
- • •
- تعول شش جدی .
- • •
- سپاهی گمنام .
- • •
- دوستی افغان و شوروی دست آورد حز ب و مردم ماست .
- • •
- ششم جدی یارونجات مردم، مبین وانقلاب خلق افغانستان .
- • •
- آی خانم به یکی از شهر های بی نظیر باستانی .
- • •
- جدی بیروزی امورا مزدابر اهریمن .

تجارب

در طول سال گذشته نظر مطبوعات و شخصیت های جهانی در قبال:

انقلاب افغانستان و مداخلات خارجی

در تبصره امروز به پشوازی
سا لگرد خیزش ۶ جدی ۵۸ که
انقلاب نور با پیروزی آن وارد
مرحله نوین و تکاملی خود شد
شماره از بیانات مصاحبه ها و
نشريات مطبوعات جهانرا (داخلی
و خارجی) درج می کنیم تا چگونگی
نگی و ماهیت انقلاب شکوهمند
نور و موضع گیری های محافل
مختلفه جهانرا در قبال آن خوبتر
انعکاس داده باشیم :

بتاریخ ۶ جدی ۱۳۵۸ ببرک کارمل
منشی عمومی کمیته مرکزی حزب
دموکراتیک خلق افغانستان رئیس
شورای انقلابی و صدراعظم
جمهوری دموکراتیک افغانستان
ضمن بیانیه تاریخی شان را جمع
به سقوط امین و امینی ها چنین
فرمودند : ((... اکنون درین
لحظاتی که بر اساس ارا ده اکثریت
مردم افغانستان وارد مرحله
نوینی از انقلاب ملی و دموکراتیک
نور می شویم ، دوران تا خت
و تاز و حاکمیت دودمان امینی ها ،
این مستکبرین و خائنان بخلق
و وطن بیایان رسید و جبهه ملی
پدر و وطن به رهبری حزب دمو -
کراتیک خلق افغانستان ، با اتکاء
به اراده اکثریت عظیم توده های
مردم کشور و به کمک اردوی آزادی
بخش افغانستان ، بخاطر دفاع
از دست آورد های بزرگ انقلاب
پر جلال نور ، قدرت حاکمه را
بدست گرفت . اکنون ما
ایمان را سخ داریم که انقلاب ما
از عهد دشوار پهای عظیم فعلی
برخواهد آمد ، تاریخ مردم ما
درین لحظات یکی از بزرگترین و
شگفت انگیزترین چرخش های انجام

دشمن و دفاع از استقلال ملی
و حاکمیت ملی و تمامیت ارضی
کشور ما فرستاد تا دو شادوش
قوای مسلح قهرمانان افغانستان
و مردم افغانستان در همکاری با
آن نقشه های شوم امپریالیستی
وارتجاعی را نقش بر آب سازد.))
لیونید ایلیچ بریژنف در مصاحبه
جبه مذکور بجواب نامه نگار

روزنامه ((پراودا)) در مورد
ضرورت کمک نظامی به افغان -
نستان انقلابی چنین فرمودند
((... تجاوزات قطع نشوند ،
توطئه نیروهای خارجی ارتجاع
که عمیقاً توسعه یافته است ،
تهدید واقعی از دست دادن
استقلال افغانستان و تبدیل
آنها یا یگانه نظامی امپریالیستی
در سرحد جنوبی کشور ما
بار آورد . به عبارت دیگر موقعی
فرار سید که دیگر نمی توانستیم
درخواست حکومت افغانستان
دوست ما را نادیده بگیریم
رفتار دیگر ما بدین معنی می بود
که افغانستان به چنگ درنده
امپریالیزم گذاشته می شد و به
نیروهای تجاوزکارانه اجازه
داده می شد درین کشور اقدام
ماتمی را تکرار کنند که به انجام آن
مثلاً در چلی موفق شدند که آزادی
خلق آنجا در خون غرق شده
بود ...))

بتاریخ ۲۷ فبروری ۱۹۸۰ لیونید
زامیا تین ضمن مقاله ای در مجله
گارتیه اتحاد شوروی در مورد
مداخلات خارجی در امور داخلی
افغانستان متجمله چنین نوشت : در
طی یکتیم سال میل اسلحه از طرف
یق پاکستان بطور لا ینقطع سر
زیر می شد ، پاندهای اجیران
بشمول آنانیکه تحولات انقلابی
را قبول نکردند و آرزو داشتند
افغانستان را پس به ایسام
سلطنت و فتو دا لیزم بگردانند ،

بود ، زمینه عملیات متجاوزین
بر ضد افغانستان را فراهم ساخت
خت . مردم تحت رهبری حزب
دموکراتیک خلق افغانستان که
در راست آن ببرک کارمل قرار
گرفت ، خلاف این استبداد امین
برخاستند و آنها را بود کردند
امروز در واشنگتن و در بعضی
مراکز دیگر بمناسبت مرگ
امین گریه می کنند . این امر دور
ونی شانرا به طور فوق العاده
آشکار و افشا می کند . وقتی
امین سرکوبی های دسته جمعی را
انجام می داد ... این گریه
کنندگان کجا بودند ؟ ...))

ببرک کارمل در مورد ضرورت
حیاتیم کمک های اتحاد شوروی
متجمله کمک های محدود نظامی
آن کشور دوست به افغانستان
در بیانیه انقلابی و پرشور شاندر
جلسه نمایندگان روشنفکران
شهر کابل که بتاریخ ۱۶ سنبله
۵۹ در تالار سلا مخانه مقر شورای
انقلابی بیان نمودند ، چنین
گفتند : ((... در روزهای بسیار
دشوار هنگامیکه مردم افغانستان ،
لحظاتی بسیار حساس تاریخی
را سپری می نمودند و سوال
هستی یا نیستی ، بود و نبود
وطن محبوب ما افغانستان انقلابی
مطرح بود ، دوست دیرین و وفادار
ما اتحاد شوروی به خواست حکومت
مت قانونی افغانستان یا سنج
مثبت گفت و قطعاً محدود نظامی
خود را برای رفع و طرد تجاوز

می دهد که برای احراز آزادی و
زندگی مستقل مردم ما ، اهمیت
عظیم و بی پایان دارد ...))
لیونید ایلیچ بریژنف منشی
عمومی کمیته مرکزی حزب -
نیست اتحاد شوروی و صدراعظم
رئیس شورای عالی اتحاد شوروی
ضمن مصاحبه ای بجواب نامه
نگار روزنامه ((پراودا)) بتاریخ
۱۲ جنوری ۱۹۸۰ در مورد انقلاب
نور و مرحله نوین آن چنین
گفتند : ((... در ماه اپریل سال
۱۹۷۸ (نور ۱۳۵۷) در آنجا
(افغانستان) انقلاب پیروز شد
خلق افغانستان سرنوشت خود
را در دست گرفت در راه استقلال
و آزادی گام برداشت ... و لی
از همان روزهای اول انقلاب
تجاوز خارجی با مداخله فاحش
در امور داخلی خود مواجه گردیدند
هزاران و دهها هزار شورشی -
ایکه در خارج تعلیم و تربیه
و تسلیح شده بودند یونتهای
کاملاً مسلح به خاک افغانستان
فرستاده می شوند . امپریالیزم
یکجا با چاکران خود در واقعیت
امر به جنگ اعلام نشد ، بر ضد
خلق افغانستان مبارزات ورزید
... امین که با غصب قدرت سرکوب
بی های گسترده علیه قشرهای
وسیع جامعه افغانی ، کارهای
حزبی و نظامی ، نمایندگان
روشن فکران ، روحانیون یعنی
همان اشراریکه انقلاب اپریل بر
آنها متکی بود ، برانداخته

برای انجام مداخله تعلیم و تربیه می شدند. تعلیم و تربیه این اجیران از طرف افسران سی، آی، ای یکجا با مشا ورین چینی عملی گردید و اجیران مذکور درگاران نیز یون های پاکستانی پرا تیک داشتند. پاکستان به پاکه عملیات جنگی علیه افغانستان مبدل شده است ...

مجله نیوز ویک چاپ ایالات متحده امریکا بتاریخ ۲۸ می سال ۱۹۷۹ نوشت: در بین اعضای اداره کارتر را جمع به مداخله مخفیانه ایالات متحده امریکا در جنگ داخلی بین مجاهدین؟! و رژیم ترکی مباحثات جریان دارد ...

مجله ((الشعب)) چاپ لبنان بتاریخ ۱۶ جنوری سال ۱۹۸۰ می نویسد: پلان های مساعدهت جنگی به باند های ضد انقلابی اجیران در افغانستان در طی جلسه شورای امنیت ملی دروا شنگتن به تاریخ ۲ جنوری سال ۱۹۸۰ مطرح بحث قرار گرفت. در جلسه مذکور تصمیم گرفته شد به همه سازمان ها و گروه های افغانی ضدحکومتی به مقصد تشدید فعالیت خرابکارانه شان و تحریکات بر ضد ادارات افغانی و شوروی در کشور های مختلف کمک متنوع ادامه داده شود ...

در ماه جنوری سال ۱۹۸۰ سناتور ((چارلز پرسی)) در سنای ایالات متحده امریکا گفت ما باید به نیرو های ناسیونالیستی و مجاهدین؟! در افغانستان کمک مستقیم را اهداء نمائیم ما باید به پاکستان با اسلحه مساعدهت مستقیم کنیم ...

نشریه ملیت چاپ پاکستان به تاریخ ۴ جولای سال ۱۹۷۹

نوشت: در نتیجه انقلاب ایران، سی، آی، ای مقرر خود را به پاکستان انتقال داد و به اداره مذکور وظیفه داده شد جریان و قایع در افغانستان و ایران را از اینجا کنترل کنند ...

مطبوعات اتحاد شوروی (پراودا)، گراسنیه زویزدا وسایر روزنامه ها) یک عده واقعیات را به نشر رسانیدند که بطور مطمئنه شهادت می دهد که در مرکز تو طئه هاعلیه جمهوری دموکراتیک افغانستان همانا سی، آی، ای قرار دارد و رهبری مستقیم طرح پلاننگ و تعمیل حملات با ندهای مسلحانه از پاکستان را به عهده خود گرفته است ...

روزنامه کابل نیو تا یمز بتاریخ ۲۱ جنوری ۱۹۸۰ نوشت: جاسوسان زیاد سی، آی، ای که متخصصین تنظیم فعالیت خرابکارانه در ممالک اسلامی هستند پس از انقلاب نوره دو لهم جوار افغانستان اعزام شدند محافل حاکمه پاکستان اجازه می دهند از سرزمین آن برای ایجاد تعداد زیاد مراکز تخریبی در پهلو سرحد با جمهوری دموکراتیک افغانستان استفاده به عمل بیاورند. تروریستان فقدان اسلحه و مهمات را احساس نمی کنند زیرا آنها پیوسته از ایالات متحده امریکا، چین، انگلستان و مصر دریافت می کنند ...

جریده انعکاح العربی در شماره ۸۰ سال ۱۹۷۹ خویش می نویسد: اداره مرکزی استخبارات ایالات متحده امریکا برای خرابکاری بر ضد افغانستان و ایران از گروه های افراطی مسلمانان کار می گیرد.

عزیز، آیا شما هدی بیش از این ارا نه شده می تواند که از تجار جهانی بسردمداری امپریالیزم ایالات متحده امریکا جدا بادوام جنگ اعلام نشده ای علیه افغانستان قهرمان و انقلابی دست می زنند. از همین رو است که ما به کمال مباحثات گفته می توانیم که مردم دلیران افغانی - نستان به کمک دوستان چین - المللی خویش در راه اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی مر دانه همه این تو طئه ها را نقش بر آب میسازد. باقراننگی تو طئه ها و دسائیس امپریالیزم و ارتجاع در قبال انقلاب، مردم و کشور ما حقا - نیت این موضوع که خیزش پیروزی آفرین ۶ جدی ۱۳۵۸ که انقلاب ثور را از بیراهه به صراط المستقیم روانه ساخت، الحق که مرحله نجات واقعی مردم، انقلاب و وطن ما افغانستان انقلابی و قهرمان است. فرخنده باد این سالروز قهرمانی مردم ما.

نشریه اندین اکسپرس چاپ هندوستان بتاریخ ۱۵ دسمبر سال ۱۹۷۹ نوشت: عناصر ضد انقلابی در افغانستان زحمتی حلقه های حاکمه چین ما نیست و پاکستان بر خور دارند از مدت ها قبل بدینسو هیچ کس شک و تردیدی ندارد که ضد انقلابیون افغانی بر پاکه ها نئی واقع در پاکستان اتکا می نمایند. غارتگران و خرابکاران توسط صاحب منصبان اردوی پاکستان و چین تربیه می شوند ... هم چنان دلی تلگراف چاپ لندن بتاریخ ۵ جنوری سال ۱۹۸۰ می نویسد: چین مقادیر زیاد اسلحه و مهمات را برای عناصر ضد انقلابی افغانی تهیه می نماید. چین انتقال این اسلحه را هم مستقیما از طریق سرحد هم از راه جاده قراقرم که در خاک پاکستان منتهی می گردد بعمل می آورد ...

آژانس روتر بتاریخ ۱۸ جنوری ۱۹۸۰ خبر داد که: مصطفی خلیل صدرا عظم مصر گفت که حکومت وی در نظر دارد به قیام کنندگان افغانی کمک مالی و نظمی ارسال نماید ...

خواننده محترم، هموطن

پنجاه سال

سال ۱۳۵۹ در قیمت خرید پخته دانه دار بیست فیصد و قیمت خرید لبلبو سی فیصد افزایش بعمل آمد .

بیرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان ساعت سه و نیم بعد از ظهر ۲۵ دلو هیات سازمان عفو بین المللی رادر مقر شورای انقلابی پذیرفتند .
در جریان این ملاقات با اعضای هیات که شامل ممتاز سوسل و ایران تبرلینون می

د افغانستان د خلک دموکراتیک گوند مرکزی کمیته عمومی منشی د افغانستان د دموکراتیک جمهوریت د انقلابی شورا رئیس او صدراعظم بیرک کارمل کله چی یی یوشمیر انقلابی او بیکارغو ښوونکی مبارزان چی دور دکودچک جیبی ته تللی وو د انقلابی شورا دمقریه بن کی دکتنی له پاردمنلی او ورسره خبری گوی .

بیرک کارمل از طرف کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان و شورای انقلابی جدید جمهوری دموکراتیک افغانستان به تاریخ ۶ جدی ۱۳۵۸ بجیت منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان و رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان انتخاب شد .

پانزدهمین سالگرد تاسیس حزب پرافتخار دموکراتیک خلق افغانستان روز ۱۱ جدی ۱۳۵۸ طی جلسه مشترک کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان و هیات رئیسه شورای انقلابی اعضای حکومت و بعضی از فعالین حزبی در تالار عمارت چهلستون تجلیل گردید .

د افغانستان د خلک د دموکراتیک گوند د مرکزی کمیته عمومی منشی د افغانستان د دموکراتیک جمهوریت د انقلابی شورا رئیس او صدراعظم بیرک کارمل ۲۵ جدی به ۲۵ نیټه د انقلابی شورا د مرکز په تالارکی د بهرنیو بین المللی خبری آژانسونو رادیو تلویزیون

اوردند .
جلسه مشترک بو روی سیاسی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان و هیات رئیسه شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان در حالیکه وزرای دفاع و داخله نیز شرکت داشتند روز ۲۷ جدی ۱۳۵۸ در مقر ریاست شورای انقلابی (ارگ) در تحت ریاست بیرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان انعقاد یافت .

در بیان مسافرت رسمی هیات سازمان همبستگی خلقهای آسیا و افریقا در افغانستان اعلامیه مشترکی مبنی بر پشتیبانی از مرحله نوین انقلاب نور بتاریخ ۶ دلو صادر گردید .
سه شنبه نهم دلو ۱۳۵۸ هـ ، ش مطابق به دوازدهم ربیع الاول ۱۴۰۰ هـ ، ق مصادف با روز مولسود مسعود حضرت سرور کائنات محمد مصطفی (ص) پیامبر بزرگ عالم اسلام

در پنجاه

هفت

ست

ببرك كارمل منشي عمومي كميته مركزي
حزب دموكراتيك خلق افغانستان، رئيس
شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموكراتيك
افغانستان ساعت چار عصر ۲۲ حوت هيات
اتحاد به بين المللي حقوق دانان دموكرات رادر
مقر شورای انقلابی (ارگ) برای ملاقات
پذيرفتند .

پروتوكول نصب و بكارانداختن يك استيشن
زمینی استفاره از قهر مصنوعی به منظور پخش
واخذ نشرات تلویزیونی وانجام خدمات مخابراتی
بين وزارت مخابرات جمهوری دموكراتيك
افغانستان و موسسه پروماس اكسپورت اتحاد
جماهير شوروی سوسيالیستی ۳۰ حوت در کابل
عقد شد .

میله عنعنوی نوروز طی مراسم خاصی در
سراسر کشور تجلیل گردید .

علم مبارك روضه مطهر شاه ولايتماپ حضرت
علی گرم الله وجه در شهر مزار شريف مركز
ولايت بلخ ضمن مراسم باشکوه و مجلی روز
اول حمل افرشته شد و توام به آن میله

شصت و یکمین سالگرد بر فراری روابط
دوستانه و حسن همجواری بين جمهوری دموکراتیک
تیک افغانستان واتحاد جماهير شوروی-سو-
سیالیستی طی محفل باشکوهی بتاريخ ۹ حوت از
طرف انجمن دوستی افغانستان و شوروی تجلیل
گردید .

قرار داد خریداری سی هزار تن شکر و
مقدار هفت هزارو نهصد تن شکر کهک بلا
عوض اتحاد جماهير شوروی سوسيالیستی
بتاریخ ۲۰ حوت در کابل عقد و اسناد مربوط آن
تبادلہ گردید .

نخستین کنفرانس زر اعنی جمهوری
دموکراتیک افغانستان ساعت ده ونیم قبل از
ظہر ۷ حوت با بیانیه انقلابی ببرك كارمل منشي
عمومي كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق
افغانستان، رئيس شورای انقلابی و صدراعظم
جمهوری دموكراتيك افغانستان در قصر دلکشاہ
(ارگ) افتتاح گردید .

در مراسم افتتاح این کنفرانس اعضای
بوروی سیاسی و اعضای کمیته مرکزی حزب
دموکراتیک خلق افغانستان، اعضای شورای
انقلابی و شورای وزیران جمهوری دموکراتیک
افغانستان نیز اشتراک ورزیده بودند .

کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان
و عضو شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک
افغانستان در انستیتوت پولی تخنیک افتتاح
شد .

ببرك كارمل منشي عمومي كميته مركزي
حزب دموكراتيك خلق افغانستان، رئيس
شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموكراتيك
افغانستان شب ۲ حوت در ضیافت مجللی
اشترک کردند که به مناسبت شصت و دومین
سالگرد تاسیس اردوی سرخ و رهایی بخش
اتحاد جماهير شوروی سوسيالیستی در سفارت
کبرای آن کشور مقیم کابل برگزار گردید .

ببرك كارمل منشي عمومي كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان، رئيس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان، هنگامیکه بایکی از زارعان کشور مصالحه می نمایند .

عنعنوی و باستانی گل سرخ آغاز گردید.

هنگام افراتسن علم مبارک حضرت شاه ولایتماپ هزاران نفر از مردم شریف نجیب و مسلمان ماکه از اطراف واکتاف کشور جمع شده بودند ترقی و تعالی کشور صحت و سلامت مسردم افغانستان پیروزی های هرچه بیشتر انقلاب نور زعامت حزب و دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان را از خداوند متعال آرزو بردند.

روز ۲۱ مارچ ۱۹۸۰ مطابق اول حمل ۱۳۵۹ مصادف با روز بین المللی امحای تبعیض نژادی بوده و به این مناسبت از طرف بیرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان پیامی

انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان عصر روز (۵) حمل باخان عبدالغفار خان زعیم بزرگ پشتون در مقر شورای انقلابی (ارگ) ملاقات تودیمی بعمل آوردند.

دواشاریه سه صدو بیست و پنج ملیارد متر مکعب گاز ذخیره چر قنوق وخواجه گوگردک برای سال ۱۹۸۰ به اتحاد جماهیر شوروی صادر میگردد که عواید حاصله ازین مدرکبه نرخ روز در حدود دوصد ملیون دالر پیشبینی گردید که در شتترین قلم عایداتی کشوربه حساب می آید.

علم مبارک حضرت امام محمد باقر (رضی) روز پنج حمل طی مراسم باشکوهی برافراشته شد.

بتاریخ ۶ حمل برای نخستین بار در تاریخ

شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان شورای وزیران شام ۹ حمل در مقر شورای انقلابی جلسه نمود.

۱۳ حمل : برای دو صد و شصت و نه هزار مامورین ، کارگران و اجیران دولتی و در مرکز و ولایات کشور امسال بیش از چهل قلم مواد اولیه و اموال مورد ضرورت از طریق کوپون توزیع میشود و بیش از یک میلیون و هشتصد هزار اعضای فامیلیهای کوپوندار از مواد و اموال کوپونی استفاده می نمایند.

اعضای هیات عالیرتبه افغانی که به ریاست سلطان علی گشتمندعضو بوروی سیاسی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، معاون شورای انقلابی و معاون صدراعظم و

هفتاد چهار هزار تن گندم امسال از فارمهای زراعتی مربوط ریاست پروژه انکشاف وادی هلمند و ارغنداب به دست خواهد آمد.

۱۹ حمل : روز جهانی صحت تحت شعار ، سگرت یا صحت انتخاب با شماسست در سراسر کشور با برگزاری محافل خاصی تجلیل گردید.

۲۱ حمل : جشن جیالوجست ها ضمن محفل باشکوهی از طرف وزارت معادن و صنایع درادی توریم استیتوت پو لی تخنیک برگزارشد .

۲۵ حمل : دو صدو هشتاد و یکمین سالگرد (ویساک) جشن مذهبی اهل هندو دهن مراسم شاننداری مطابق به رسوم و عنعنات مذهبی در درمسال کارته پروان تجلیل گردید .

جلسه باشکوه حزبی کمیته مرکزی و کمیته

بیرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان موقعیکه هیات اتحادیه بین المللی حقوق دانان دموکرات را برای ملاقات تعارفی در مقر شورای انقلابی پذیرفتند و با آنها صحبت مرنمایند .

صادر گردید که شام جمعه اول حمل ۱۳۵۹ توسط مجید سربلند وزیر اطلاعات و کلتوراز طریق رادیو و تلویزیون جمهوری دموکراتیک افغانستان قرائت گردید.

تحت ریاست بیرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان شورای وزیران شام سوم حمل در مقر شورای انقلابی (ارگ) جلسه نمود .

بیرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئیس شورای

افغانستان مغایره اخبار داخلی کشور ما از طریق آژانس باختر به جهان خارج مستقما آغاز گردید .

علم مبارک حضرت امام یحیی بابرگداری مراسم باشکوهی بدعای تحقق اهداف والای انقلاب شکوهمند نور و شگوفانی افغانستان عزیز تحت رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان روز ۵ حمل در ولسوالی سربل ولایت جوزجان بر افراشته شد .

تحت ریاست بیرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئیس

وزیر امور پلانگذاری جهت مذاکره و عقد موافقتنامه هاو پرو توکولهای همکاری اقتصادی ، تخنیکی و علمی بین جمهوری دموکراتیک افغانستان و جمهوری سوسیالیستی چکوسلواکیابه پراگ رفته بود روز ۱۴ حمل به کابل مراجعت کرد .

موافقتنامه یکصد ملیون روبل کمک بلاعوض دولت دوست و همسایه بزرگ ما اتحاد جماهیر

شوروی سوسیا لیستی به افغانستان روز ۱۶ حمل در مسکو امضاء شد .

۱۸ حمل : طبق پلان پیشبینی شده اضافه از یکصدو

شهری شهر کابل حزب دموکراتیک خلق افغانستان بمناسبت یکصدو دهمین سالگرد تولد ولادیمیر ایلیچ لنین بنیانگذار حزب کمونسست اتحاد شوروی رهبر بزرگ و مبتکر انقلاب سوسیالیستی اکتوبر و بنیا نگذار اولین دولت سوسیالیستی و پیشوای طبقه کارگر بین المللی و تمام زحمتکشان جهان بعد از نظر ۲۶ حمل در قصر دلکشا بر گزار شد .

۳۰ حمل : برای تعمیق و تعمیق سیستم تعلیم و تربیه رایگان و همگانی مدرن مطابق به موازین مترقی و انسانی بدون هر نوع تبعیض و امتیاز،

بيرك كارمل منشي عمومي كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان ، رئيس شوراي انقلابي و صدراعظم جمهوري دموكراتيك افغانستان ، مولويكه روحانيون شهر كابل و اعضاي جمعيت العلماي افغانستان را پذيرفته و با آنها صحبت مينمايند .

يكسال دريك هفته

فرمانی ، از طرف شوراي انقلابي جمهوري دموكراتيك افغانستان عنواني وزارت تعليم و تربيه جمهوري دموكراتيك افغانستان صادر گردیده .

بيرق ملي و دولتي جمهوري دموكراتيك افغان-ستان و درفش سرخ حزب پرافتخار دموكراتيك

خلق افغانستان قبل از ظهر اول ثور توسط بيرك كارمل منشي عمومي كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان ، رئيس شوراي انقلابي و صدراعظم جمهوري دموكراتيك افغان-ستان در ميان اوج احساسات و شادمانی ها بر فراز مقر شوراي انقلابي (ارگ) و عمارت كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان پرافراشته شد .

بيرك كارمل منشي عمومي كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان رئيس شوراي انقلابي

و صدراعظم جمهوري دموكراتيك افغانستان روز ۶ ثور كارت هاي ترفيع يكمده از افسران قهرمان و مبارز قواي مسلح را كه به افتخار دومين سالگرد انقلاب شكوه مند ثور برتبه جنرالي افتخار يافته اند درمقر شوراي انقلابي به آنها توزيع نمودند .

تجليل ازدومين سالگرد پرافتخار انقلاب شكوه مند ثور روز ۷ ثور با رسم گذشت قطعات مختلف قواي مسلح قهرمان و خاندودي با شهادت جمهوري دموكراتيك افغان-

نستان ورژه با عظمت سازمان هاي حزبي و اجتماعي و ائتلاف ملي و دموكراتيك در فضاي مملو از سرور و شادمانی هزاران نفر از هموطنان زحمتکش مادر مركز و ولايات كشور آغاز گردید . حزب دموكراتيك خلق افغانستان رئيس شوراي انقلابي و صدراعظم و سر قوماندان اعلاي قواي مسلح قهرمان افغانستان ساعت ۹ صبح ۷ ثور در مراسم بزرگداشت از اين روز با عظمت تاريخي افغانستان كزاد و مستقل اشترك نموده مراتب احترام قطعات مختلف قواي مسلح لفظاً ورق بزنيده

بيرك كارمل منشي عمومي كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان ، رئيس شوراي انقلابي و صدراعظم جمهوري دموكراتيك افغانستان هنگام ايراد بيانیه در سومين پلنيوم كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان .

بیرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان ظهر روز ۱۷ نور در ضیافتی اشتراک نمودند که به مناسبت سی و پنجمین سالگرد روز آزادی چکوسلواکیا از یوغ فاشیسم در سفارت کبرای آن کشور مقیم کابل ترتیب شده بود.

هزدهم نور ۱۳۵۹ مطابق ۸ می ۱۹۸۰ روز جهانی سره میاست هابوده و طبق معمول ازین روز بسویه بین المللی تجلیل گردید.

پروژه تصفیه گاز جرنندق واقع در حومه شهر شیرخان مرکز ولایت جوزجان که به همکاری و مساعدت تخنیکي کشور دوست و همسایه بزرگ اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی به پایه اگمال رسیده است ضمن مراسم خاصی افتتاح گردید.

پلان انکشاف اجتماعی، اقتصادی جمهوری دموکراتیک افغانستان که قبلا مورد ارزیابی و تصویب بوری سیاسی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان و شورای وزیران جمهوری دموکراتیک افغانستان قرار گرفته و خبر آن به نشر رسیده بود در جلسه تاریخی ۲۲ نور ۵۹ هیات رئیسه شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان به تصویب نهایی رسید.

نخستین کنگره معلمان جمهوری دموکراتیک افغانستان که به تاریخ سوم جوزا ۱۳۵۹ با بیانیه ارزشمند بیرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان رسماً در کابل دایر

بیرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان در ضیافتیکه به افتخار علما و روحانیون ترتیب شده بود با آنها صحبت می نمایند.

یکسال در یک هفته

خارندوی و سازمان های حزبی و اجتماعی را قبول و رسم گذشت آنها را مشاهده نموده با ابراز احساسات گرم آنها پاسخ دادند.

بیرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان شام ۸ نور هیات های کمیته جوانان اتحاد شوروی، اتحادیه جوانان کمونیست دیمتروف جمهوری مردم بلغاریا

سازمان جوانان آزاد جمهوری دموکراتیک آلمان، سازمان جوانان سوسیالیست جمهوری سوسیالیستی چکوسلواکیا، سازمان جوانان سوسیالیستی مردم پولند، سازمان جوانان کمونیست جمهوری مردم هنگری و هیات فدراسیون جهانی جوانان دموکرات رادر مقر شورای انقلابی برای ملاقات پذیرفتند.

تجلیل ازدومین سالگرد پرافتخار انقلاب شکردهند نور بارسم و گذشت قطعات مختلف قوای مسلح فرمان و خارندوی باشهامت جمهوری دموکراتیک افغانستان ورژه باعظمت سازمان های حزبی و اجتماعی واقشار ملی و

دموکراتیک در فضای مملواز سرور و شادمانی هزاران نغزای هموطنان زحمتکش مادر مرکز و ولایات کشور آغاز گردید.

مطبوعه حزب دموکراتیک خلق افغانستان که به مساعدت جمهوری دموکراتیک آلمان اعمار میگردد ضمن مراسم رسمی در منطقه صنعتی بلخچی تهادت گذاری شد.

روز اول ماهی روز همبستگی بین المللی کارگران جهان طی محافل و گردم آبی های باشکوه و شاندار در سراسر کشور تجلیل گردید.

بیرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان هنگام ایراد بیانیه شان در جلسه فعالین حزبی کمیته ولایتی و شهری ولایت کابل

یکسال در یک هفته

شده بود روزہ جوزا با صدور پیام شرکت کنندگان کنگرہ پایان یافت .

۱۲ جوزا :

روز جهانی طفل در مرکز و ولایات کشور

تجلیل گردید .

۱۳ جوزا :

باساس فیصلہ شورای وزیران و در نتیجہ

فراہم آوری تسہیلات و شرایط بہتر از طرف

حکومت جمہوری دموکراتیک افغانستان اسما

ہشت ہزار نفر از ہموطنان مسلمان و متدین

ماجہت ادای فریضہ حج عازم بیت اللہ شریف

گردیدند .

۱۳ جوزا :

دروازت پلان گذاری ۲۱ پروژہ تولیدی بہ

سرمایہ مجموعی بیش از ۲۶۰ ملیون افغانی

منظور گردید .

• • •

بیرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی

حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئیس

شورای انقلابی و صدراعظم جمہوری دموکراتیک

افغانستان ساعت نہ قبل از ظہر ۲۰ جوزا باہیات

جمعیت العلمای افغانستان و نمایندگان علما

روحانیون شہر کابل در مقر شورای انقلابی

(ارگ) در حالی کہ عبدالوہاب صافی معین وزارت

عدلیہ نیز حاضر بود ملاقات و گفتگو نمودند .

• • •

سلطانعلی کشتمند عضو بروی سیاسی

کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان

معاون شورای انقلابی معاون صدراعظم و وزیر -

پلان جمہوری دموکراتیک افغانستان بہ غرض

اشتراک در جلسہ سالیانہ روسای حکومت کشور

ہای شورای تعاون متقابل اقتصادی ۲۵ جوزا

در اس بک ہیات عازم پراگ گردید .

• • •

نخستین کنگرہ کارمندان طبی جمہوری

دموکراتیک افغانستان باہیانہ بیرک کارمل

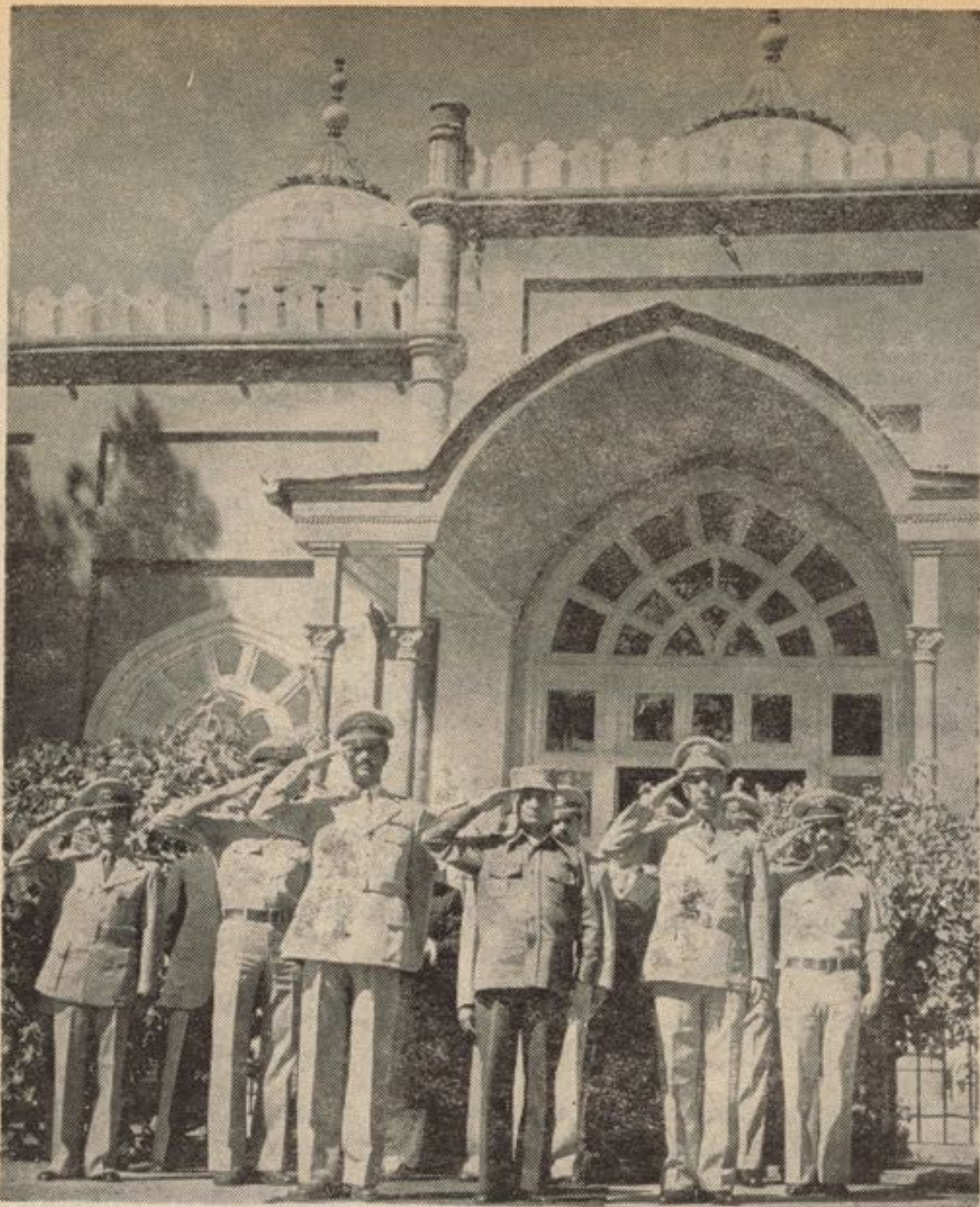
منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک

خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدراعظم

جمہوری دموکراتیک افغانستان قبل از ظہر -

۲۶ جوزا در تالار سلام خانہ ارگ رسماً افتتاح

گردید .

بیرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمہوری دموکراتیک افغانستان بعد از ادای نماز عبد سعید فطر سلام گارد را قبول نمایند . در عکس وزیر دفاع ملی وعده ای از افسران اردوی قہرمان افغانستان نیز دیدہ میشوند .

بازدید مساجد و اماکن متبرکہ و ملاقات با مسلمانان اتحاد جماہور شوروی سوسیالیستی عازم آن کشور گردید .

• • •

بیرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمہوری دموکراتیک افغانستان عصر ۱۷ سرطان شرکت کنندگان سیمینار منشی ہاو معاونین کمیته ہای ولایتی سازمان دموکراتیک جوانان افغانستان را برای ملاقات در مقر شورای انقلابی پذیرفتند .

۲۱ سرطان :

ستیشن زمینی افکار مصنوعی بغاظر بخش جریان بازیہای المپیای (۱۹۸۰) مسکو و پروگرامہای تلویزیونی اتحاد شوروی بہ افغانستان توسط سلطانعلی کشتمند معاون شورای انقلابی ، معاون صدراعظم و وزیر پلان

یک ہیات ہشتاد و ہشت نفری مشتمل بر باقطع نوار و فشار دکمہ مخصوص افتتاح گردید .

(بالینارد)

حزبی استیتوت علوم اجتماعی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان روز ۱۴ سرطان در حالیکہ دکتر صالح محمد زیری و نور احمد نور اعضای دارالانشا و اعضای بروی سیاسی کمیته مرکزی ، نجم الدین کاپرانی رئیس تشکیلات کمیته مرکزی فداحمد دہشتمین رئیس کمیسیون تیوری تبلیغ و ترویج کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان حاضر بودند طی مراسمی در مقر کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان توزیع گردید .

• • •

سنگ تہداب پروژہ اساسی کوپراتیف تہیہ مسکن ضمن مراسمی توسط اسلم وطنبچار عضو کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان عضوہیات رئیسہ شورای انقلابی و وزیر مخابرات گذاشتہ شد .

۱۰ سرطان :

یک ہیات ہشتاد و ہشت نفری مشتمل بر باقطع نوار و فشار دکمہ مخصوص افتتاح گردید .

بیرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمہوری دموکراتیک افغانستان باہیانہ بی ارزشمند خویش نخستین کنفرانس علما و روحانیون جمہوری دموکراتیک افغانستان را قبل از ظہر روز ۹ سرطان در سلامخانہ ارگ افتتاح نمودند .

۹ سرطان :

بیرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمہوری دموکراتیک افغانستان طی سیافت چاشتی کہ بہ افتخار علما و روحانیون کشور در قصر نمبر یک ارگ ترتیب گردیدہ بود شرکت کردہ و در فضای نہایت دوستانہ و صمیمانہ با آنها صحبت کردند .

• • •

تصدیقنامہ ہای دومین دورہ فارغان فاکولتہ

ستارگان سرخ

په هغو شیبو کی چی زمو نسېر
کړیدلی او با تور او لس ددو یسم
خل لپاره دانگریزانو بنکیلا گرقوت
له هیواد نه و روسته زمونږ دگران
وطن په غیر (دپغمان په زرگر دره)
کی یو ماشوم وزیر چی دامان ا لله
په نوم نو مول شو .

امان الله خان په ۱۸۹۲ کال
و زیږید . او په ۱۹۱۹ع کال
کی دافغانستان واکمن شو چی
زمونږ دمعاصر تاریخ یوه نههیریدو .

نکی خیره گنل کیږی .
دهغه ستر ملی کارونه دادی چی
دمر یتوب دود یی له مینځه یووړ او
د هیواد ټول مرییان او مینځی یی
آزادی کړی .

له سیاسی پلوه دافغانستان
لومړنی اساسی قانون چی د
مشروطه پارلمان حکومت بنسټ
یی کیسود دلو مری خل لپاره
دهغه په نوښت رامنځ ته شو دهغه
ران ددو لټ دښمنانو نو یوا لی
په نظامی برخه کی له سلو نسبه
دریا سو قاسو نسبه لو دوستلو
دجوړولو دفا بریکو نو یووا لسی
په مالی آزادی برخه کی نو بنسټ ،
دتیرو ناوړو اسنادو سو خسول
دخلور لیسو پرا نیستل (اما نیه ،
امانی ، غازی او استقلال) دریو
مسلكی بنوونځیو پرا نیستل (کرنی
تلگراف او ژبی) دښځو دانجمن
پرا نیستل بهر ته دافغانسی زده
کوو نکو لیږل ، دموزیم منځ اوتیانر
اوسنی منځ به راوستل دراډیو
دلومړنی دستگاه ، مطبعی او اوسنی
پتلی په کار اچول ، هغه نه
هیریدو نکی نو بنسټو نه دی چی له
بده مرغه دهغه وخت دتوری
ارتجاع دسیسو له کبله له ناکامی
سره مخامخ شوی .

دروود بروان پاک تان ای آزادی خوا هانیکه همچو ستارگان سرخ در
آسمان دل و طنپرستان و عاشقان آزادی تالوورخسند گی دارید و تجلی
کارنامه هاویکار های وطن پرستانه تان همچو ستارگان جاویدان راه
زندگی آیند گان را منور و تابناک ساخته است .

...

رایحه گلدهای سرخ نثار آرا مگاه تان ای مردان منوور زمند گان میهن
که مانند شفق سرخ در صبح زندگی ما طالع شدید و افق تاریک را ازگر-
بیان کوه ها تا بدامان دشت ها پاره کردید و زوایای زندگی را نور بخشیدید .

...

روان پاک تان در بهشت باد ، ای متفکرین ، ای نویسندگان و شاعران
راه آزادی که خامه بانفوذ و توانا ی تان برنده نرازشمشیر در حرکت
افتاده و راه زندگی و آزاد گی را تابناک نمودید . درود بر شما ای هنرمندان
باعظمت که سر انکشتان مقدر و خلاق تان روی برده ها و تار های موسیقی
و هنر های زیبای روح پرور توام با عشق و وطن در حرکت افتاد و آهنگ های
آسمانی آن همچو نوای سحر انگیز فرشتگان آزادی در گوش عاشقان
وطن طنین انداخت جنبش آورد و جنبش جاویدانه ارمغان کرد .

...

دروود بروان پاک تان ای سپاهیانیکه جانباز یهای رها یی بخش تان
بر شیفگان میهن آزاد سر مشق بزرگ و دستور زندگی آزاده است .
روان پاک تان در بهشت باد ای شهیدای راه انقلاب نوروستا رگان
سرخ افق روشن تاریخ ما که ریختن قطرات خون پاک تان آغاز زنجیر -
شکنی و دگرگونی این دیار رزمندگان شد .

غلام حیدر خان چرخي

شيوه قبلي را به غرض تا مین اميال خود دنباله کند عفو عمومی آنهم به خاطر فریب افکار جها نیان بوده اعلام کرد که نه تنها شما مل حال این سر سپرده راه آزادی نشده بلکه برای اسیر گرفتن ویا بدست آوردن سر او دو لست انگلیس جایزه تعیین کرده بود. لودویک ادامیک گرد آورنده کتاب (هوازهو) زندگی نامه این چهره مبارزو وطن پرست را بر رسی ندوده است که بذکر نکات مهم آن می پردازیم:

غلام حیدر خان چرخي فرزند عصمت الله خان از چرخ لوگر بوده در عهد امیر شیر علی خان بر تبه سپه سالاری رسیده است وقتیکه انگلیسها به خاک افغانستان از راه های مختلف حمله کرده یکی هم راه علی مسجد بوده و غلام حیدر خان قوماندان قوای افغانی در همین محل (علی مسجد) بود. ادامیک تأیید می کند و قتیکه بقیه در صفحه ۱۷

این شخصیت مبارز نه تنها در عهد امیر محمد یعقوب خان مقام و منزلت داشت بلکه در ایسام سلطنت امیر شیر علی خان در امور نظامی مقام مهمی را عهده دار بود به تأیید مورخان در هنگام لشکر کشی انگلیسها غلام حیدر خان چرخي قوماندان افغانی در علی مسجد بود چون تاج و تخت به امیر محمد یعقوب خان تعلق گرفت این چهره (غلام حیدر خان) از نظر افتاده و او را از کار برکنار کرد غلام حیدر خان دشمن سر سخت انگلیسها بود.

در هنگام لشکر کشی دو لست انگلیس در حالیکه از کار سبکدوش بود با گروه زیاد سر بازان داو طلب لوگر و پکتیا وارد کابل گردیده و در کنار رهبران ملی ایستاد عفو عمومی نام نهاد جنرال را بر تن در حالیکه تمام سپاه کاری های او (را بر تن) که در افغانستان مرتکب شده بود در جراید دنیا گردیده و پیش از این نمی توانست

غازی امان الله خان

د افغانستان له آبادی ودانسی او او سمسور تیا سره مینه چی حتی کله چی له وطن وشړل شو بیاهم به هغه کی کموالی رانه غی داسی ویل کیږی چی یو وخت دهغه یو ملگری او دوست وطن ته راته هغه ته بی وویل چی له وطنه څه در ته راوړم هغه ورته وویل: (یوه موتی خاوره یی) او دمرگ په شیبو کی دهغه یوازنی وصیت داوو چی په خپل وطن کی خاورو ته وسپارل شی.

هو کی هغه دمرگ تر شیبو پوری له افغانستان او افغانانو سره مینه درلوده.

خو له بده مرغه ارتجاع دی په (۱۹۲۹) ۱۳۰۷ کال کی دی ته اړو یست چی وطن پریردی او خپل ارمانو ته تورو خاورو ته یو سی بالآخره مرگ غږ کوی او پسه (۱۹۶۰) کال له دی نړی څخه پسه داسی حال کی کپه کوی چی له وطن نه جلا او ارمانو نه دغور خاورو ته وړی.

دامیر امان الله خان دهغه خیری او ژبی خلک خائنه رابنکیل. دهغه خبرو اترو دخلکو پر زړونو زیات تاثیر درلود. دهغه ژبی کولای شوچی پرگنی په خانپسی را کاری او همدغه قدرت وو چی خلک یسی داستقلال گټلو تهو هڅول. هغه د زیات وخت لپاره کولای شولبی له کاغذه پښتو او دری خبری و کری خلک وژړوی. دساری په توگه دستوری دبت په مشهورو غو نهو کی یی هره ورځ (۴) ساعته یی له کاغذه خبری کولی چی بهر نسی نمایندگان به ور ته هکپک پاتسی وو.

هغه یو نوی غو پښتو نکی لا رښود وو چی له نو یوا لی سره یی زیاته مینه در لوده هغه دبیان د آزادی او انسانی کرامت ته زیاته عقیده درلوده او دپورو عقایدو ته یی احترام کاوه. دهغه ستر صفت دو طن سره مینه وه له افغانستان سره مینه وړی.

غلام حیدر خان چرخي

پرده‌ها از رخ

حقایق می افتد

به پول ونان انگلیس پرورش یافت و به اشاره ابروی

او به مسند سلطنت نشست

توضیح : این مقاله باید خیلی پیش از این به نشر می رسید ، ولی از آنجاییکه امین‌خاین و پانده خون آشامش در مطبوعات کشور مسلط بودند از نشر آن که پرده از اعمال ولی نعمتان شان برمی داشت جلوگیری کردند . اکنون که زمینه برای آزادی بیان حقایق تاریخی و اجتماعی جامعه نیمه فیودالی و ماقبل فیودالی گذشته مساعد گشته است ، به نشر این مقاله که محتوای آن جالب و خواندنی و تحقیقی می باشد ، اقدام گردید . تاخوانندگان بدانند که در شرایط اجتماعی ، سیاسی و اقتصادی گذشته چه ستمهای که بر این جامعه اعمال نگردید و چه فجایع که بر مردم بکار گرفته نشد !

طوریکه خوانندگان می دانند به تاریخ هفتم ثور سال ۱۳۰۷ در افغانستان انقلاب ملی و دموکراتیک بر رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان به پیروزی رسید .

در باره این انقلاب بی نظیر و چگونگی عواملی که به سقوط خانواده نادری و داودی منتهی شد ، حرفهای زیادی مطرح گردید که هر کدام گویای واقعیت های عینی رویداد های چهل و هفت ساله ای کشور افغانستان بود . اما برای روشن شدن این امر لازم است نظری گذرا به گذشته دیوان سالاری این خانواده انداخته و خوانندگان را به عمق مسایلی بکشانیم که در افغانستان موجب انقلاب تاریخی را فراهم آورد و یادآور میشویم که بدین گونه میتوان تشخیص داد که دشمنان واقعی مردم این کشور چه کسانی بوده اند و علت عقب ماندگی این کشور واقعاً چه بوده است .

در سال ۱۳۰۸ ش هنگامیکه در افغانستان حبیب الله کوهدانی حکومت می کرد ، محمد نادر که به پول ونان انگلیس پرورش یافته بود قیام کرد و به اشاره دولت هند انگلیسی و با کمک مستقیم مادی و معنوی آن به افغانستان آمد و همراه با برادران خود بر کشور افغانستان مسلط گشت و به مقام سلطنت رسید .

نادر همین که قدرت مطلق زمامداری افغانستان را تصاحب کرد خط مشی رادار امر حکومت داری در افغانستان بر گزید که امیر عبدالرحمن خان سالها قبل به دستور انگلیس ها در افغانستان به مورد آزمایش و اجرا گذاشته ، انجام آنرا ممکن ساخته بود . بدین ترتیب که همچون امیر عبدالرحمن خان (۱۲۹۷-۱۳۱۹ ه ق) تمام بزرگان و غازیان و مجاهدان ملی و کسانی را که شور وطن خواهی در سر داشتند و نسبت به انگلیس ها بشدت خصومت می ورزیدند به تیغ تیز سر بریده و انتقام ولی نعمت های خود را از ملت ستم کشیده افغانستان گرفت و در نتیجه حکومتی ظالم ، خون آشام و خود سر را به وجود آورد که در سایه ترس و گشتار و خونریزی اداره میشد و هالک سیاه و سپید افغانستان بود .

نادر که همه خصایل و رسوم امیر عبدالرحمن خان را دو باره زنده کرده بود به این هم اکتفا نکرده به تفرقه افکنی و تبعیض و نژاد پرستی دست یازید و بدین گونه لغزت و بدبینی و خصومت های کهن فیودالی ، قبیله پرستی و قوم بازی را بشکل بسیار زشت و ناهنجار در بضرر ملت ستم دیده افغانستان با شدت و وحدت هر چه تمامتر تشویق کرد و در این

راه مرتکب بی ناموسی و تجاوز به مال و جان هزاران فرد از افراد خانواده های گردید که در نواحی کوهستان و شمال کابل زندگانی می کردند .

ولی جوانان روشن فکر و جانباز افغانی این سیاست دهشت انگیزی و ایجاد رعب و وحشت و خوف نادر و برادرانش را بدون پاسخ نگذاشتند و انتقام خون بی گناهان را از همان اول وحله از این خانواده خون خوار گرفتند .

بدینگونه که دو سال بعد از زمامداری نادر برادر او که محمد عزیز نام داشت و پدر داود خان بود در برلین بدست جوان افغان بنام سید کمال به جرم توهین به مقدسات ملی افغانی به قتل رسید و از آن گذشته عمده ای از جوانان برنامه حمله به سفارت انگلیس در افغانستان را نیز طرح کردند . نادر از این حرکت جوانان و روشنفکران عبرت نگرفت و به گشتار رزمندگان افغان و نویسندگان که مدتها در راه کسب آزادی و استقلال افغانستان از دست انگلیس قلم زده بودند یا بگشت و یا بزدان انداخت تا اینکه این بار مورد هدف تیر جوان افغانی بنام عبدالخالق از قوم هزاره قرار گرفت و به تاریخ ۱۶ عقرب ۱۳۱۲ ش جان سپرد .

با جان سپردن نادر ، فرزند جوانش بنام محمد ظاهر که از سواد و دانش کافی بی بهره بود و نسبت به تعهدات پدر خائش با انگلیس ها اظهار آمادگی نمود توانست با همراهی کاکل هایش که همه آدم کشان حرفه ای بودند به تاج و تخت افغانستان دست یابد .

چون این جوان خیلی غبی بود ، لاجرم کاکاهایش مسوولیت زعامت کشور افغانستان را بعهده گرفتند که در آن جمله «هائیم» بود که

نسبت به مردم افغانستان خیلی ناروایی و حق کشی روا داشت . این مرد تا که توانست آدم گشت و عمرش را صرف مال اندوزی و کسب ثروت و مکتت کرد و چون خود از مردی و مردانگی بی بهره بود یعنی مدتها قبل توانایی رجولیت از او گرفته بودند لاجرم از خود فرزند بی جای نگذاشت و از نعمت ازدواج برای همیشه محروم گشت هائیم زمین های خوب و درجه یک را در کابل و نواحی آن همراه با سایر برادران و برادر زادگانش غصب کرد و بدین گونه عمده زیادی از دهقانان و زحمت کشان را به بردگی و بندگی و اطاعت قرون وسطایی خانواده نادری در آورد .

ورشکستگی اقتصاد دی :

می دانیم که هیچ تحول سیاسی و تاریخی نیست که یکی از عوامل انشاء آن ، عامل اقتصادی نباشد و هیچ پدیده تاریخی و سیاسی هم نیست که منشأ یک تحول اقتصادی نشود .

خانواده نادر به این نکته توجه فردی و کاملی عندی داشتند و تصور می کردند که کشور افغانستان مایملک خالص چند فرد خانواده موصوف می باشد بنابر این ، تمام عواید و در آمد های این کشور را در میان افراد خانواده خود و یا خانواده های وابسته به خود تقسیم کردند و بدینوسیله زمینه غارت و چپاول اموال عمومی و بیت المال کشور را برای افسران نزدیک شان فراهم ساختند . آنان چون دوران سیاه عبدالرحمن خان برای تمام افراد اعضای خانواده نادری و برادرانش و سایر افراد وابسته به آنان حقوق مستمری تعیین کردند که با توجه به ازدیاد جمعیت که در طی چندین سال ازدواجها و اختلاط در میان این خانواده صورت گرفته بود ، مقدار معتدایی از عواید دولت مستقیماً به حساب حقوق مستمری خانواده های نادری و منسوبان منتقل گردید و چون عواید معمولی دولت کفاف این همه مستمری های هنگفت را نمی نمود ، الزاماً دست به افزایش و یا ایجاد عوارض مالیات گوناگون ارضی و گمرکی سنگین بردند . اما البته اموال وارداتی و نیز مصارفات خانوادگی مسکن و منازل افراد خانواده سلطنتی از محصول گمرکی ، محصول سوخت برق و محصول تلفن و غیره معاف شمرده می شد و احدی حق نداشت از این منازل و این افراد مالیاتی را تقاضا و یا مطالبه کند .

برای اینکه در این زمینه برداشت دقیقتری ارائه داده باشیم به احصائیه زیر استناد می کنیم . در سال سقوط دوره امانی ۱۳۰۷ ش - ۱۹۲۹ تمام عواید حکومت ۱۱۹ میلیون افغانی و مصارف آن ۱۱۳ میلیون و ذخیره و پس انداز آن شش میلیون افغانی بود اما در سال ۱۳۲۸ ش و در زمان حکومت خانواده نادری و برادران و برادر زادگانش ، عواید دولت به شمول عوارض گوناگون غیر قانونی عبارت بود از (۲۱۶۳۳۷۹۸۳) افغانی ، ولی مصارف تبدیل

آنان حتی در هنگامیکه در افغانستان خشک سالی آمد و جان عمده زیادی از افراد این کشور را گرفت نیز دست از غارت و چپاول برداشتنند و به همان عوارض و مالیات زمین و مسال پرداختند و هیچ نوع کمک لازم برای این مردم فقیر و بیچاره به عمل نیاموردند. تعداد تلفات افراد افغانی در این سال خشک، خیلی سنگین بود که به حدود صد هزار خانواده و یا بیشتر از آن بالغ گردید و چنان وضعی بوجود آمده بود که خانواده های ناتوان و تحطی زده، دختران و فرزندان جوان خود را همچون فرون وسطی در بازار سیر ها عرضه کردو به پول ناچیزی به فروش گذاشته بودند اما کسی نبود تا این بینویان را پذیرا شود.

بدنام کردن ملت افغانستان و سقوط سیاست خارجی:

از روز کاریکه نادر همراه با برادرانش بجان ملت فقیر و ناتوان افغانستان افتادند همواره تلاش شان در این جهت بوده است که این ملت را در نظر ملل جهان، يك ملت وحشی جاهل، متعصب و مرتجع و کینه پرست و سفاک معرفی کنند. و ضمناً خود را همراه با اعضای خانواده، یگانه رهنمای انسانیت و ترقی دهنده امور دین و دنیای ملت نجیب افغانستان قرار دهند.

این سیاست ناپاک را که نادر در عمل مطرح کرده بود، در واقع همان سیاست امیر عبدالرحمن بود چون که او هم نسبت به ملت افغانستان نظر مساعد نداشت و آنانرا مردم خابن و بی وفادانسته و نگذاشت افراد افغانی غیر از اعضای

نزدیک خانواده سلطنتی در امور حکومت داری چه در داخل و چه در خارج مشارکت کامل داشته باشند. این بود که چون نادر جان سپرد، جانشینانش همان روش سخیف او را قدم بقدم دنبال کردند و مخصوصاً به وزرای خارجه خود دستور صادر کردند تا در این راه فعالیت گسترده ای راه دست اجرا بگذارند و نگذارند پژوهشگران خارجی با دانشمندان افغانی در تماس آیند و حتی تا سال ۱۳۳۱ش شماره تلفن های سفارت های خارجی در کابل به وزارت خارجه افغانستان در آن شهر مستقیماً وصل شده بود. یعنی که هیچکس نمیتوانست و حق نداشت آزادانه بدون اطلاع وزارت خارجه بایکی از اعضای سفارت های کشور های خارجی مذاکره کند یا تماس بگیرد. به قول طنز نویس افغانی (وزراء خارجی دولت سلاله نادری فقط بیک مقصود یک هدف را دنبال میکردند و آن این بود که توسط همانشان و یا خود مستقیماً به تمام دنیا بفهمانند که در افغانستان غیر از چند نفر از اعضای خاندان دودمان سلاله، فردی دیگر که لیاقت اداره و زمامداری این کشور را داشته باشد اصلاً موجود نیست و سر زمین افغانستان بعد از زادن این فرزندان، عقیم شده است.

نظر فوق را یک نفر فرانسوی که مدتها قبل از افغانستان باز دید بعمل آورده بود چنین تایید می کند: «باینکه بر طبق قوانین اخیر لطفاً ورق بزنید

امان‌اله خان در کنار یکمده جوانان دانشجو.

خانم تاپیست در حدود هفت تا ده هزار افغانی باضافه امتیازات دیگر بود. در حالیکه این حقوق با حقوق عادی یک نفر لیسانسه و یا حتی دکتر امراتب بیشتر بوده، دو و یا سه برابر آن شمرده می شد.

گذشته از این، افراد خانواده نادر و برادران و برادر زادگانش برای بدنام ساختن ملت نجیب افغانستان با شبکه های قاچاق موادمخدره در جهان ارتباط بر قرار کردند و دستگاه های تولید حبشیش مایع و بی بوی را در کابل بر راه انداختند. این دستگاه هاو شبکه ها چندین بار مورد حمله پولیس کابل قرار گرفت ولی کسی نتوانست مانع فعالیت آنها بشود و حتی پولیس بین المللی هم زوروش به این شبکه های قدرتمند نرسید و اگر احیاناً اعتراضی هم مطرح گردید آنها به حساب ملت بیچاره افغانستان گذاشته شد و موجب افتضاح و بدنامی این ملت نجیب و پاک طینت را فراهم آورد. چیزیکه خانواده نادری و دارو دست شان از خدا می خواستند هم همین بدنام کردن ملت نجیب و شریف افغان بود و بس.

چنانچه می دانیم که در افغانستان معدن سنگ گرانبهای لاجورد موجود است که تمام عواید این معدن که در تحت نظر مستقیم خانواده نادر شاه و برادرانش جمع آوری گردیده خارج از عواید دولتی تلقی شده و به جیب خانواده نادری و بستگانش سرازیر گردید.

و یا دولت های خارجی برایشان می رسید ولی آنان به این اکتفا نکرده يك مقدار پول زیادو هنگفت به عنوان پول حقوق مستمري هم دریافت می کردند. گذشته از آن جالب است یادآوری شود که هرگاه فردی از این خانواده جان می سپرد باز هم مدتی مستمري ماهیانه اش از بودجه دولت پرداخت می شد. مثلاً مادر سردار محمد داود که مدتی قبل از سال ۱۳۲۹ش به جهان دیگر رفته بود، حقوق مستمري او تا این سال در بودجه وزارت در بار موجود بود و به قول طنز نویس افغانی «گویا این مردم بعد از مرگ هم حق دارند که ملت بدبخت مستمري شانرا به گورستان شان تقدیم داشته باشند!»

این همه عواید دولت که چشم تنگ شانرا بر نمی گرد لاجرم دست به چپاول به قرضه های خارجی بردند که بنام ملت فقیر افغانستان و به عنوان گوناگون بمنظور عمران و آبادانی این کشور، دریافت گردید، آنان این پول هارا بالطایف الحیل از کشورهای خارجی گرفتند و صرف عیاشی و خوشگذرانی های شان در خارج و یا در داخل کشور افغان نمودند و آنچه باقیماند برای خود ذخیره کردند و در بانکهای خارج بحساب خود نقل دادند. افراد این خانواده که در خارج از افغانستان کسار می کردند، به حساب دارو به معیار بین المللی حقوق می گرفتند و بدین گونه گویا حقوق ماهانه يك

حکومت ۱۹۰۶ تا ۱۹۱۹ش ۳۳۶ افغانی بوده است که باین صورت در سال ۱۳۲۸ش وزارت مالیه افغانستان برای دفع کمبود بودجه ۱۳۹۸۸۶۰۰ افغانی را در محصولات گمرکی و عوارض غیره دولت برخلاف قوانین موضوعه و بدون تصویب شورای ملی خود سرانه بر ملت تحمیل کرده و باوجود این تحمیل نامشروع با زهم بودجه ۱۳۲۸ش افغانستان ۶۹۴۲۰۰۰- افغانی کمبود تامین داشت.

تمام این پول به نحوی از انحا به مصرف مخارج اعضای خانواده نادری و برادرانش می رسید. طبق احصائیه تنها در سال ۱۳۲۸ش ده میلیون افغانی مخارج خصوصی ظاهر شاه و خانواده اش بوده است. اضافه بر آن هر يك از افراد خانواده یاد شده از خود يك عمده نوکرو مستخلم و یا غبان داشتند که از بودجه دولت حقوق مستقل جداگانه برای شان منظور شده بود تنها مصرف (بلقی) دختر ظاهر شاه در فرانسه و سویس در سال ۱۳۲۸ش در حدود پنج میلیون افغانی سنجش و از بودجه دولت پرداخت گردید.

چون افراد خانواده ظاهر شاه و کاکاهایش غالباً در بست های حساس وزارت خارجه سفارت خانه های افغانی در خارج و یا حتی سفارتخانه های خارجی در کابل به نحوی از انحا ایفای وظیفه می کردند، بنابراین حقوق لازم طبق قوانین استخدام دولت افغانستان

رزم حکومت افغانستان تقریباً سلطنت مشروطه است. خانواده سلطنتی که در اس آن محمد ظاهر شاه پادشاه افغانستان قرار گرفته طبق اصول استبدادی فردی قرون وسطایی مملکت را اداره می کند و مملکت افغانستان را مملکت مطلق خود می داند.

افغانی ها، پنهانی نام خانواده سلطنتی را شرکت یا کارتل سلطنتی گذاشته اند، زیرا بست های مفید و عالی ادارات در انحصار خانواده سلطنتی است و طوری مقامات اداری بین آنها تقسیم می شود که همه می توانند بنوبه خویش ترومند شوند. مثلاً صدراعظم کنونی (منظور سال ۱۳۲۹س) شاه محمود کاکای پادشاه است و صدراعظم سابق هم از قربای خانواده سلطنتی بود وزیر دفاع افغانستان نیز سزاده محمد داود پسر کاکای شاه می باشد همچنانکه وزیر معارف محمد نعیم خان پسر کاکای شاه است همچنین وزیر امور خارجه و وزیر داخله و وزیر دربار همه از نزدیکان خانواده سلطنتی می باشند.

کوتاه اینکه همین اشخاص خانواده نادر و ظاهر و کاکا هایش هم غالباً اشخاص بیسواد عیاش، بی کفایت، دایم الخمر و از نظر سنی بعضاً خیلی جوان بودند که به هیچ وجه به رموز دیپلوماسی آشنایی مقدماتی هم نداشتند.

آنان به میل و رغبت خود به این مقامها مقرر شده بودند تا بتوانند در خارج با دست بردر عشرتکده های بین المللی و مراکز خوش گذرانی جهان بیشتر با آبرو و شرف افراد نجیب افغانستان بازی کنند.

سقوط عدالت و داد خواهی:

عدالت و داد خواهی در افغانستان بخصوص در زمان حکمرانی سلاله نادر و برادرانش بکلی دگرگون شده بود کسانی که طرف بی مبری اعضای خانواده ظاهر شاهی و داود شاهی بودند، در محضر قاضی محکمه محاکمه نگردیده، بلکه بدون هیچ تداول و داد خواهی قانونی، بزندان افتادند و تا مدت ده تا دوازده سال در زندان باقی ماندند. حتی جالب بود که بعضی از این اشخاص بعد از پنج و یا دوازده سال زندانی، نمیی توانستند، بدانند که برای چه به زندان افتادند و چرا آزاد شدند؟

بعضی اینکه جنایتی بوقوع می پیوست، پلیس خانواده نادر و داود ی خود را ملزم می دانست که شخصی را به عنوان تبهکار به دست بیاورد و معرفی نماید. دیگر علاقمند نبود بدانند که این شخص واقعاً تبهکار است یا نه؟

و به همین اسلوب وقتی یکی از افراد قبایل مرتکب جنایتی می شد، و نا پدید می گردید رئیس قبیله (خان) را باز داشت می کردند و اگر تبهکار دهقان و ده نشین می بود، ملک و ارباب آن ده را می گرفتند. افراد بی بضاعت و فقیر در نظر افراد پلیس کوچکترین احترام و ارزش نداشتند. عین همین رفتار و اسلوب بی عدالتی در زمان محمد داود اعمال گردید و حتی در این چند سال اخیر ریاست جمهوری وی عملاً در امر جنایت و آدم کشی و بی عدالتی در افغانستان دست خود را آلوده نمود و در واقع در این دوره یک نوع (ترور) هم به جامعه فقیر و ناتوان معرفی شده بود که هدف آن قتل فرزندان و وطن پرست و زحمت کش مردم افغانستان بطور مرموز بود.

ایجاد تفریحگاه ها و تجاوز بنااموس افراد:

افراد خانواده نادر ی و داود ی علاوه بر امتیازات و مزایای فوق العاده که در امر

عیاشی و تجاوز به ناموس افراد و دختران عده اطرافیان که در واقع همه از خانواده سلطنتی بودند، داشتند و آزادانه به عیاشی قرون وسطایی از نوعیکه در حرمسراهای امرای پیشین متداول بوده پرداختند. ظاهر شاه شخصاً در اس این گروه قرار داشت.

محمد داود نیز اخیراً باغ و رستورانست دیگری به مصرف صدها ملیون افغانی در یکی از تپه های نزدیک شهر کابل برای خود و نزدیکان و وزراءهای فاسد س اعمار کرده بود که فقط همین عده محدود حق استفاده از آن را داشتند و بس.

کوتاه اینکه همه این فجایع سلاله نادری در زمان کوتاه جمهوری محمد داود بنحوی از انجا دوباره زنده گردید. همان اشخاص نالایق و بی سواد به مقامهای عالی دست یافتند و باز دستگاه ترور و وحشت انگیزی زنده نامه خانواده محمد نادر، در دوران مخصوصاً دو سال اخیر رزم داودی، با حدت و شدت هر چه تمامتر بکار گرفته شد.

یعنی همان دستگاه جاسوسی را که این مرد در ایام صداوت خود گسترش زیاد داده بود در ایام جمهوری اش نیز فعال ساخت و هر کس را که نفسی بر خلاف کشیده همانجا و همان لحظه آن نفس را خفه کرد و بدین گونه عده زیادی از جوانان چیز فهم و با سواد و وطن پرست و کارکن افغانستان را از میان برداشت تا اینکه بقول آن شاعر افغانی که روزی در زندان سروده بود:

می رسد مردی که زنجیر غلامان بشکند دیده ام از روزن دیوار زندان شما آری انقلاب تور تحقق پذیرفت، ولی امین فانیست و باند خون آشامش انقلاب را از مسیرش منحرف ساخته و بسوی ستمهای قرون وسطایی گشاندند که مردم ماعلیه آنها بی اختیار بودند و با مرحله تکاملی انقلاب یعنی بعد از جدی آنچه انقلاب تور می خواست، مجدداً مطرح غورقرار گرفت و همسر اصلی آن مشخص و عیار شد که مسلماً در آن منافع اکثریت فاطح مردم ما نهفته می باشد.

زندان بلجریخی یا کشتار گاهی هزارهزارانسان بی گناه که به حکم امین فانیست و باندخون آشامش جان های شیرین شانرا از دست دادند.

محمود طرزی

د هیواد دیوی مشهوری علمسی کورنی غلام محمد طرزی په کور کی یو ماشوم داسی وخت و زیږیدنه چی کور نی یی په غز نی کی وه . پلار یی له دی کبله چی ماشوم دسلطان محمود غز نوی په ښارکی زیږیدلی وو (محمود) نوم پسرلی کښیښود .

دده دزیږید نی تا ریخ د ۱۲۸۲ هـ . ق . کال دربیع الثانی لو مری نیته ده چی د ۱۲۴۴ لمر یز کال دستبلی له لومړی نیته س — سره سمیری .

دمحمود لومړنی معلم دده خپل پلار وو او بیایي له آخند زاده ملا محمد اکرم هوتک څخه زده کړه وکړه خو دده دزده کړی اصلی مر کز دده پلار او دپلار غنی کتا بتون وو چی هلته یی ددری ادب مه — کتابو ته و لوستل .

محمود په خوانی کی له خپل پلار سره دامیر عبدالرحمن خان له خوا له هیواده و شړل شو دی د اوولس کلنی په شاو خوا کی له هیواد څخه ووت او تر ش — کلنی پوری یی کور نی په برطانوی هندکی پاتی شوه ده هلته اردو ژبه تر ډیره حده زده کړه بیایي کور نی بغداد او وروسته شام ته ولاره محمود هلته عربی هم زده کړه او هم دترکی معلم ور ته وټاکل شو . په څنگ کی یی فرا نسوی هم زده کړی . په (۳۵) کلنی کی استانبول ته ولاړ او هلته یی خپل ادبی فعالیت پیل کړ (سیاحت نامه درسعاده) یی هلته و کښله ، واده یی په شام کی وکړ او دخپل ادبی

بقیه صفحه ۱۳

غلام حیدر خان چرخي

امیر محمد یعقوب خان به قدرت رسیده او را از کار بر کنار کرد در هنگام محاصره قوا در قلعه شیر پور با تعداد زیاد مبارزان از راه رسید و کمر بیاری رهبران ملیست بست عفو عمومی که به تاریخ ۲۰ دسمبر سال ۱۸۸۰ رابرتس اعلام نمود مو لف کتاب جنگ دوم افغان تاریخ نشر اعلامیه را (۲۶) دسمبر نو شته) این چهره مبارز از جمله چهار شخصیت ملی بود که عفو

عمومی شامل حال او نبود . در جولای سال ۱۸۸۰ میلادی کمر به حمایت عبدالرحمن خان بست به اصطلاح به او پیوست و خدمت های مفید برای او انجام داده غلام حیدر خان چرخي در سال ۱۸۸۱ بحیث حاکم غز نین مقرر گردید . در سال ۱۸۸۶ در کتر با جنرال هراتی روابط او بر هم خورده بغر ضس شکایت بکابل آمد .

محمود طرزی

غازی ادی

پر افغانستان باندي دانگریزا نو ددوهم تیری په وخت کی افغانانو یو خل بیا دخارجی پر غلگرو په مقابل کی پاخون وکړ . دو طمن دآزادو لو لپاره ملاوت پر له چی دغازیانو په ډله کی د هیواد با تور بچو یوه نامتو میرنی میرمن هم وه چی دخپلی میرانی په دوران کی په غازی ادی مشهوره شوه .

غازی ادی دلوی مجاهد محمد جانخان وردک دملی لښکرو په صفو نو کی په میرانه و جنگیده او دغازیانو تر څنگ یی تاریخی کار نامی وگتلی .

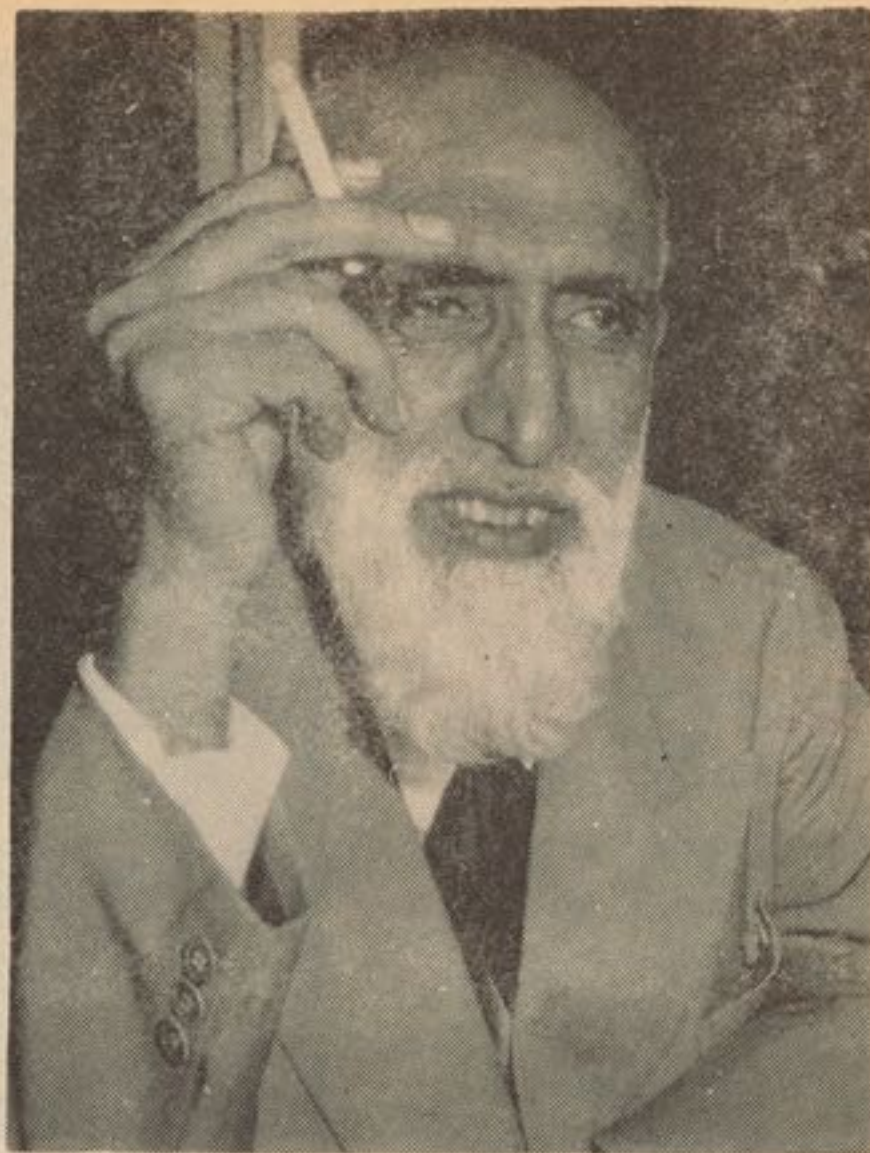
تاریخ دا مبارزه میرمن دغازی ادی په نامه بیژنی مگر دژوندا نه نوری پاتی یی تر ډیر ځایه په تیازه کی دی له همدی کبله یی څوک ځای په لو گر او څوک وردک بنیسی مگر ځینی یی دکټواز گنی . اصلی نوم یی العا سه او د سلیمان خیل حبیب اکا لور وه چی وروسته په غازی ادی مشهوره شوه .

غازی ادی یوه باتوره مبارزه او دافغان دننگ او میرانی په جنگ کی یی میرنی برخه در لود لی ده او د ۱۸۷۹ ع په شاو خواکی زموږ دوطن له دښمنانو انگریزی پر غلگرو او ددوی له کور نی نو کرانو او مزدورانو سره په میرانه جنگیدلی ده .

ترجمی او تالیفو نه وکړل اودعنایت به مطبعه کی یی چاپ کسړل او بیا وروسته یی په ۱۹۱۱ ع کال دسراج الاخبار مشهوره جریده خپره کړه چی په افغانستان کی دعلم او ادب په لاره کی نه هیریدو نکي خدمتونه وکړل او په هیواد کی یی دسیاسی ریښتیا به لاره هواره کړه . د هیواد آزادی دده بله لویه هیله وه چی په ۱۹۱۹ ع کال داعلیحضرت امان الله خان به دوره کی او دافغانستان دمیرنی او لس په بریالی قیام ترلاسه شوه . دی دخپلواکی تر کپل کیدو وروسته د هیواد د خارجه چارو وزیر وو چی بیا په پاریس کی دافغانستان وزیر مختار وټاکل شو په ۱۹۲۴ ع کال کی بیا دخارجه چارو وزیر وټاکل شو . په ۱۹۲۵ ع کال کی یی له کار نه استعفاء ورکړه او بیا دنارو غسی دعالج له پاره ارو پاته ولاړ . په ۱۳۰۷ هـ ، ش کال کی بیرته هیواد ته راستون شو خو په هیواد کی له کورنی اړودوږ سره سم له اعلیحضرت امان الله خان سره له هیواد څخه ولاړ د ژوند وروستی ور ځی یی په استانبول کی تیری کړی او په ۱۹۳۳ ع کال کی له خپل خواږه وطن نه لیری په پردیسی کی وفات شو .

این چراغی است

ترکمال و ترکجان و ترکسر

عبدالهادی داوی : جنبش مشروطه خواهی، مزده و طلوعی از آزادی خواهی بود .

• مشروطه خواهان می خواستند تا قدرت های عنان گسیخته را با نیروی قانون مهار زنند.

• دکتر عبدالغنی هم شریک دزد بود و هم رفیق قافله !!

• ریشه کلمه «مشروطیت»، کلمه یی «شرط» نیست ... اشتباه نکنید!
• ... فکر تاسیس نظام مشروطه که خود یکی از مظاهر استقلال طلبی و حکومت قانون بود در عهد سرا جیه دوباره آغاز و در دوره امانیه پربار گردید.

• ملاقات کرد و از مکاتب آنجا دیدن نمود و موقع برگشت به وطن ، به تاسیس همانگونه مکاتب تشبث و وزید و مکتب حبیبیه را تاسیس نمود برای اداره و رسیدگی مکتب حبیبیه شخصی را که دکتر عبدالغنی نام داشت ، استخدام کرد و مدیریت مکتب را به او سپرد . دکتر عبدالغنی اصلا پنجابی و تحصیل کرده انگلستان بود و برادر خود مولوی نجف علی و مولوی محمد چراغ به کابل آمده بودند .

• دکتر عبدالغنی بعد از انجمنی تشکیل نمود که عمدتاً بی از دانشمندان و معلمین مکتب حبیبیه را به آن راه داد و پنهانی مجالسی بر پا کرد و در زمینه مشروطیت و آزادی خواهی به شور و بحث پرداختند و بعد ها شنیدیم که دکتر عبدالغنی با دو برادر و همه اعضای انجمن محبوس شده اند ...

• استاد همین قدر نوشته بود و مجال بیشتر نویسی را نداشت و بیماری سخت آزارش میداد و رضا ندیدیم که بیش از این سبب تکلیف کردم و رفع زحمت نکتم ...

• دانشمند و محقق گرامی علی محمد زحما در پاسخ این پرسش که چگونه نهضت های سیاسی و به ویژه مشروطه خواهی در کشور بوجود آمد چنین روشنی انداخت :
«فشرده چکامه مشروطه خواهان اول این بود که کشور ما باید تحت قانون استوار بر عدالت تنظیم و رهبری شود .»

• آنها این نکته را بحدیث يك ضرورت عطف خود قرار داده بودند . چون این آرزو را فشرده روشن و با سواد کشور عزیز و گرامی میداشت ، با مشروطه خواهان هم اندیشه بودند و توأم با اقدام در جهت پیاده نمودن همجه آرزو «جمعیتی» بوجود آمد که ما آنرا بنام جمعیت مشروطه خواهان یاد میکنیم .

• در دهه دوم این سده گروهی از استادان حبیبیه (مدرس حبیبیه) با روشنفکرانیکه با دوبار امیر حبیب الله آشنا بودند بصورت پنهانی انجمنی را سازمان دادند که بنام

«پرشان» پریشان سویم میگرد و باتوته کاغذی حدیث موقوف می گویم و او سوگمنده و ریشخندانه می خندد و میگوید : «من از سیاسیان دست کشیده ام ، و من به حالت حیرت حافظ شیرین سخن فرو میروم که میگفت :

جوهر دردی که کشودم ره به حیرت داشت
از این سپس من ورنه و وضع بی خبری
اما کجا میتوانست ، ؛ این عذر ، از اصرار و پافشاری بنگاهد . باشوق بیشتر پرسش را دنبال کردم ، ولی سخن او بدان مبرو نشان هست که بود دست نداشت دیگری به مطالعات گذاشتم و گفتم : «فردا چیزی برای من نویسم که تاریخچه مشروطه خواهی را واضح سازد.»

• به وعده ، صبح وقت رفتم و او را حمله قلبی فشرده بود و زارونان توان مینمود و چه میترا نستم کرد . باآه و درد و دردی و فوسوس روبرو شدم و مهر بر زبان زدم و از پرسش و پاسخ گذشتم . اما پاسخ گونه یی در یالتم که چنین است :
به فرار و عذر پیشین ، تا جایکه حافظه یاری میدهد ، اینک نظری به مشروط خواهی در افغانستان می اندازم :

• جنبش مشروطه خواهی قبل از افغانستان در ترکیه و ایران و لوله و شوروی برپا کرده بود و بواسطه جرایم و نشریه ها ، خبر های به کشور مان میرسید که مزده و طلوعی از آزادی خواهی بود .

• امیر حبیب الله خان که در آن زمان تحت سلطه بریتانیا میگرد ، سفری به هندوستان رفت و در آنجا با عده یی از مسلمانان دهلی و لاهور

گفت و شنود ما پیرامون آزادیست وجه بجاست که این سخنان نغز سر آغاز و حسن مطلع گفتگو ها باشد که در طول تاریخ هیچگاه ضربت چکمه نتوانسته است چراغ آزادی را خاموش کند و این چراغی است کزین خانه بدان خانه برند ، و همینگونه شد ، چراغ آزادی و آزادی ازین خانه بدان خانه رفت و خانواده ملت هارا سراسر در نور دید و رهایی نسور - انگیز لب ها و دست هار به ارمغان آورد ، و این قصه سر دراز دارد و قدمتی به عمر انسان ، که مجال دیگر میخواهد و فرصت و وسعت میدان بیشتر ، که با سندی برای وقت دیگر .

• عجالتاً این گفتگوی صمیمانه را به نهضت و جنبش مشروطه خواهی در کشور متمرکز میسازیم و ریشه ها و علت هارا می جویم که چرا جنبش مشروطه خواهی جلوه ورخ کشید و چرا در آن مقطع زمانه بوجود آمد؟ از اینگونه ...

• به سراغ مرد سالخورده و شاعر آزادیخواه هادی داوی میروم که سالی را به ناحق در هنگام مشروطه خواهی و مشروطیت به زندان می افتد و رنج فراوان می برد . او شاهد عینی وقصه گوی زنده یی آن زمانه هاست و سینه اش مالا مال درداست و لبریز از گفتن .

• به کنارش می نشینم ، اما درد نشیندن دارد و از موهبت شنوایی بی بهره است . با دوستی به بازی شطرنج مشغول است و دفاعی بعد با کشت حریف به تخته مات می نشیند و

کزیین خانه بدان خانه بر ند

دره مشروطه اول منزل است

فشرده چکامه مشروطه خواهان اول این بود که «کشور ما باید تحت قانون استوار بر عدالت تنظیم و رهبری شود»

پوهاند علی محمد زما: خاطره پردر خوش این را در دان در تاریخ کشور مسجل است.

اما از پهلوی نارسایی این اصلاحات اصحاب غرض و مرض بسود خود بهره کشی کردند . و در نتیجه کشور در جنگال اغتشاش و اختناق افتاد و ضرورت مشروطه خواهی در زیر نقاب سالوس قدر تمنا ن چاه طلب تغییر ماهیت داد و از مسیر اصیل خود منحرف گشت .
عده یی مشروطه خواهان که مشعل فروزان مشروطه خواهان اول راتا دوران اصلاح طلبی دوره امانی بگف گرفته بودند در زمان اغتشاش ضربات سنگینی را تحمل نمودند و بعد از آن کشته شدند و یا زندانی گردیدند .
خاطره پردر خوش این را در مردان در تاریخ

کشور مسجل است .
س - از نظر شما ضرورت بوجود آمدن جنبش مشروطه خواهی چه خواهد بود ؟
ج - در اینجا این نکته را باید بغاظر داشت که مشروطه خواهی حرکتی بود که ضرورت آن در شرایط عینی و ذهنی يك مقطع مشخص تاریخ ما از یابی میشود .
درک همچو ضرورت بود که روشنفکران مشروطه خواه این کشور با هر گونه ناملایمات و شکنجه های درباری بیداد گر پنجه نرم میکردند تا قدرتهای عنان گسیخته را با نیروی قانون مهار زند و جامعه رادر مسیر ترغی

بحرکت در آورند .

م - چگونه سیر طبیعی جنبش ها و ظهور انقلاب شکوهمند کشور را ارزیابی میکنید ؟
ج - جنبش های سیاسی ای که در نیمه اول سده بیست در کشور ما آغاز گردید و تا نیمه دوم همین قرن ادامه یافت از جهت شکل و محتوا تفاوت های باهم دارند و سیر طبیعی آن تحت شرایط عینی و ذهنی جامعه ما میتواند ارزیابی شود . و بهمین منوال مناسبات ملی و بین المللی از جهات مختلف بر سر نوشت و دگر گونی آنها تاثیر داشته که هر بخش آن در زمینه به تحقیق و کاوش های علمی احتیاج دارد . و بیوسته باهمچو اندیشه ، ظهور انقلاب ثور بادر نظر داشت جوانب عینی و ذهنی آن میتواند بحیث مترقی ترین خواست روشنفکران سازمان یافته جامعه ما ارزیابی گردد .

•••

و حالا بادکتور روان فرهادی ادیب ژرف نگار و محقق اندیشمند به صحبت می نشینیم و نخستین سوال را چنین به طرح می آوریم :
خوب دکتور روان فرهادی ، شما باگرد آوری مقالات محمود طرزی از سراج الاخبار افغانیه ، ۱۲۹۰ تا ۱۲۹۷ ه ش (چاپ بیقی ۱۳۵۵) که منابع نخستین جنبش های آزادی خواهی معاصر رادر بر میگردد ، چه گفتنی در ماهیت ظهور این جنبش ها دارید ؟

ج : جنبش ازادی خواهی که در افغانستان در آغاز قرن بیستم یعنی عهد سراجیه ظهور کرد ، ادامه جنبش های آزادی خواهی بود که در سایر کشور های اسلامی زیر سلطه مطلقیت یا استعمار ظهور کرده بود ، مانند ترکیه عثمانی ، ایران ویا هندو آسیای مرکزی . این جنبش در افغانستان مراحل سه گانه داشت . نخست يك دوره ابتدایی و غیر مشخص که يك عده اندک روشنفکران و کسانی که با کشور های مذکور تماس های داشتند مطلقیت را مخالف منافع مردمان کشوری شمردند ، و راه چاره جویی می جستند ، سپس مرحله دوم فرارسید و آن دوره مشخص که جنبش مشروطه است مبنی بر مطالبه مشخص گردیدن و محدود شدن مرزهای سلطه حکومتی در مقابل حقوق مردم آنهایم باسناد فرمان دولتی و کلمه «شارت فرانسوی یعنی «چارتر » انگلیسی ، بمعنی همان «شارت است که از آن کلمه ، مشروطه در اصطلاح آزاد یخواهان عثمانیه مشتق شده بود و ریشه اصلی این کلمه ، کلمه «شرطه نیست که در زمان ما متداول است گرچه همچنان تصور شده است !

س - ولی فکر میکنم که کلمه مشروطه که همان بار معنی را بدوش میکشد که کلمه یی خارجی آن ، شما چه فکری کنید ؟
ج - البته از حسن اتفاق کلمه شرط که در زبان معمول است بمعنی یی که دارد یک وزن سیاسی برای تأیید معنی اصلی آن وارد می گردد .
س - جنبش مشروطه افغانستان چه گونه اشخاص اشتراک داشتند ؟

ج - جنبش مشروطه افغانستان ، یک حزب سیاسی نه بلکه مجبورا یک حرکت پنهانی بود که در آن یک عده روشنفکران شامل بودند ، بشمول علمای دینی و اهل قلم که بعضی آثار سید جمال الدین افغان و محمد عبده و جراید آن زمان را مطالعه کرده بودند ، و بعضی به کشور های خارج سفر کرده بودند ، و یک عده از جوانانی که در دربار سراجیه خدمت میکردند . این حرکت اجتماعات مخفی داشت و هدف اکثر ایشان این بود که مطالبات خود را بطور عریضه تقدیم دارند تا آنکه اصلاحاتی را چنان که در عثمانیه و ایران آمده بود حاصل کنند . اما چون حرکت هنوز پنهانی بود ، و مجال اظهار نیافت و مطالب کمتر در قید قلم می آمد ، سند مشخص بدست مانمانده و با اصطلاح عصری ، جنبش آنقدر سازمان دهی نداشت و بعضی جوانان خون گرم اشکالی رادر فرکر داشتند که خواه مغواه به دهشت افگنی منتهی می شد .

س - آیا قوای استعماری مطلقیت دولتی ازین جریان مشروطه یی خبر بودند ؟
ج - استعمارانه تنها ازین جنبش یی خبر نبوده بلکه از راه جاسوسی از همه جریان آن آگاه بود ، یکنفر جا سوس در میان صف مشروطه خواهان رخنه کرده بود ، و آن داکتر عبدالغنی است که تبعه هند برتانوی بود .

مأموریت مخفی خود آن را می دانست که بانظاهر به مخالفت به دستگاه استبدادی ضامن تحول این جنبش را واریسی کند ، تا مبادا جنبه ضد استعماری و ضد برتانوی آن بر جنبه ضد مطلقیت دولتی غلبه کند . در داخل دستگاه دولت هم عناصر مرتجع در پی اخلال خبر درین باره افتاد ، توسط مخبران خود ، درین حرکت رخنه کردند ، و باین کار موفق شدند . همان بود که عده ای از جوانان مشروطه خواه در ۱۲۸۸ ش اعدام و عده یی حبس شدند . و داکتر غنی چنانکه حساب کرده بود بنام اینکه تبعه خارجی است باسناد حمایت نمایندگی انگلستان در کابل اعدام نشد ، اما هنوز اکثر روشنفکران از وظیفه جاسوسی او بمنفعت برتانویه اطلاع بقیه در صفحه ۵۰

انبوه جمعیت امواج اقیانوس
را که تازه از نخستین جنبش طوفان
فان بحر کت آمده با شد بخاطر
میا ورد و آهسته پیش میرفت
چهره های سیاه مردم به بر -
جستگی های تیره و کف آلود
امواج شباهت داشت .

چشمها بر افروخته و با هیجان
میدرخشید اما مردم بهم نگاه
میکردند و از نگاه آنها بیکدیگر
معلوم بود که از خوشتر شدن در -
شگفتند و بتصمیم خود اطمینان
ندادند . امواج صدایشان
مانند پرندگان کوچک و خا -
کستری رنگ بر فراز جمعیت در
گردش بود .

آنها با صدای ملایم و لحنی
جدی گفتگو میکردند گویی خود
را در مقابل یکدیگر تبرئه
میکند .

- دیکر بیما نه صبر ما لبریز
شده است و براه افتادیم .
- راستی (او) این موضوع
را نمیفهمد .

بیش از هر چیز را جمع باوصحبت
میکردند یکدیگر را متقاعد
میساختند که (او) مهربان
و روف است و همه چیز را
میفهمد ...

اما در کلماتیکه با آن سیمای
(او) را ترسیم میکردند رنگ
و معنایی وجود نداشت . چنین
احساس میشد که از مدتها
پیش شاید هم هرگز بطور جدی
را جمع با و فکر نکرده اند . (او)
را فرد زنده و واقعی تصور نمیکردند
و نمی دانستند (او) کیست و علت
و جود (او) و میزان قدرتش را
به زحمت درگ میگردد اما امروز
وجود (او) لازم شده بود . همه
شتاب داشتند (او) را بشناسند -
سند و چون آنکسی را که در
حقیقت وجود داشت نمیشناختند
بی اراده در مخیله خود موجود
عظیمی را خلق میکردند امیدها
گران بود . آنها بشخصیت مقتدر
و بزرگی برای پشتیبانی و تکیه
گاه خود نیاز داشتند .

گاهگاهی از میان جمعیت صدای
گستاخی بلند میشد :

- رفقا خود تا فریب ندهید!
اما ناگزیر بودند که خود را فریب
بدهند صدای آدم در هیاهو
و فریادهای بیمناک و پر اضطراب
خفه میشد .

نخستین آه
از ماکسیم گورکی

ما میخواهیم اشک را ...
- برا در ساکت شو ...
- ضمناً با ید گفت نزد گا پون
پدر رو حانی ...
- (او) میداند ...

جمعیت بی تصمیم در گو دالهای
پر آب خیا بان پیش میرفت و بد-
سته های مجزا و پراکنده از هم
قسمت میشد هیا هو میکرد مباحثه
و مشا جره مینمود . بد یوار های
خانه ها میخورد و دو با ره چون
توده سیاه و مترا کمی بمیان-
خیا بان میر یختند گوئی شک و
تر دید در میان آنها رخنه کرده
بود و لی شد ید در انتظار وسیله ای
بود ند که تمام افراد را بیکد یگر
ار تباط میداد و بصورت جسم
عظیم و نیرو مند ی متشکل می
ساخت آنها کو شش میکرد ند
تا بی تصمیمی را از دل خود
دور سا زند اما مو فق نمیشد ند
اضطراب و نگرانی در چهره ها
نمایان و حساسیت خاصی
نسبت به صدا مشهود بود . با
احتیاط پیش میرفتند گوش میدادند
پیش مینگر یستند با لجا جت چیزی
را جستجو میکردند صدای کسانیکه
فقط به نیروی درونی خود ایمان
داشتند در جمعیت وحشت واضطرار-
بی ایجاد میکرد . و لی این صدا ها
برای کسیکه خود را محقق میدا -

نست تا با قدرتی که میخواست
با آن رو برو شود اشکارا -
مصاحبه و مباحثه نماید بسیار
شد ید تر و مهیج تر جلو میکرد .
بر شما رة این توده مردم که
از خیا بان ی بخیا بان دیگر روان
بود پیوسته افزوده میشد و این
افزایش افراد خا رجی رفته-
رفته نیروی درونی آنها را قوت
میبخشید و معرفت این ملت

اسیر و برد را بیدار میکرد
تا از حکومت جبار تو جه وانجام
خواستگاری خود را طلب
نماید ...

- هر چه میخواهید بگوئید
آخر ما هم آدم هستیم ...
- (او) با ید بفهمد - ما خوا-
هش میکنیم ..
- با ز هم گا پون پدر رو -
حانی ...
- رفقا آزادی را که با خوا هش
طلب نمیکند .
- آه خدا یا ...

- اما برادر صبر کن ...
- آن مرد را دور کنید ...
- گا پون بهتر میداند که ...
مرد بلند اندامی با قبای سیاه
که و صله قرمزی بر شانه
داشت روی نیم کت نشست و
کلاهش را از سر طاشش بر -
داشته با صدای بلند و با لحن
شکوه آمیزی شروع به صحبت کرد
در چشمانش برق میدرخشید
صدایش کمی میلر زید را جمع به

(او) را جمع به تزار حرف میزد .
نخست در کلمات و آهنگ صدای
او يك و قار مصنوعی احساس
میشد اما آن احساساتیکه
قادر با شد دیگران را با انجام
اعمال معجزه آسانی برانگیزد
شنیده نمیشد بنظر میرسید که
این مرد بخود فشار می آورد و
گوشش دارد در خاطر ها آن
سیمایی را که مدت ها است بی
روح و محو شده است بیدار
کرده و دوباره زنده سازد . این
سیمای تمام عمر پیوسته از مردم
دور بود اما اکنون و جود
او برای مردم ضرورت پیدا کرده
همه چشم امید با و دوخته
بودند .

جمعیت با دقت گوش میداد و
حس میکرد که این مرد خواسته
های او را منعکس میسازد و اگر
چه تجسم افسانه آمیزان قدرت
ظاهر با سیمای (او) منطبق
نبود اما همه میدانستند که چنین
نیروی وجود دارد و با یستی
وجود داشته باشد .
نا طق این نیرو را بشکل مو-
جودی مجسم میساخت که همه
او را از روی عکسهای تقویم
میشناختند و با سیمایی
تشبیه میکرد که در افسانه ها
دیده بودند .

اما در افسانه این تمنا لصفات
بشری داشت . کلمات نا طق
که رسا و قابل فهم بود به طرز
آشکاری او را چون موجود
قدرت طلب ، مهربان و عادل
پرور ترسیم میکرد که ما نند
پدری بدخوستها و ضروریات ملت
توجه مینماید و در انجام خواست
های آنها گوشاست .

نور ایمان بر قلوب تا بیدان
گرفت و آنها را برانگیخت نجوای
آهسته ، تر دید را خاموش سا-
خت ... مردم شتاب می کردند
، تحت تاثیر امیالی که مدت ها
انتظار آنها داشتند قرار میگر -
فتند بیکدیگر فشار میاوردند
و میخواستند بصورت يك توده
عظیم و یاجسمی بایک روح در
آیند . تراکم و نزدیکی شانه ها
و پهلو ها ایشان قلبها را با -
حرارت ایمان و امید به مو -
فقت گرم میکرد .

مرد کله طاس فریاد میزد :
- بیری های سرخ برای ما
لازم نیست !
آنوقت در حالیکه کلاهش
را تکان میداد پیشاپیش جمعیت

براه افتاد و جمجمه لخت او که
برنگ تیره می درخشید در مقابل
چشمهای مردم میلر زید و توجه
ایشانرا به سوی خوش جلب
مینمود .

- ما پیش رهنمای خود میرویم .
- هرگز را ضی نخواهد شد
آزادی بما برسد .

صدای يك نفر بسیار رسا که
حاکمی از لجاجت بسیار بود
با لای سر جمعیت طنین انداز
شد .

- رفقا ارتکاب سرخ بیری - رنگ
خون ما ست .

- هیچ نیروئی جز نیروی خود
ملت قادر با زاد ساختن او
نیست .
- لازم نیست ...

- شیطانهای آشوبگر ...
- عجب بساطی است . گا پون
ما را با صلیب مقدس برای
تضرع و التماس بحضور تزار
میبرد اینها میخواهند با بیری
سرخ ببرند ...

- هنوز بوی شیر از دهانش
میاید و میخواهد فرماندهی
کند .

کسانیکه عقیده شان
ضعیف تر بود با عمیق جمعیت
میرفتند و در آنجا با هیجان و
اضطراب فریاد میکشیدند :
- آنکسی که بیری قدستش
است بیرون کنید ...

اکنون تند و بی تردید
حرکت میکردند و در هر قدمی
یکدیگر را بوسیله سکر خود
فریبی بیشتر آلوده می نمودند
و میخواستند در جمعیت ارا ده
میل واحد را ایجاد کنند . (او)
که در همان لحظات در ذهن

زنده باد طبقه کارگر پرافتخار افغانستان این نیروی فعال مبارزه بخطرات عوامی سیاسی و اقتصادی کشور!

د ثور انقلاب له نوی

پرو او خخه یو کال تیر شو

د ثور انقلاب نوی تکاملی پرو او چی دامینی فاشیستی ډلی ټپنی د پرزولو له پاره زموږ د زیار ایستونکو د سپیڅلی غوسی یوه بریا لی سر یزه وه، د هیواد خلکو، او انقلاب زغو- رنده تحول بلل کیږی .

د پرو او چی د افغانستان دخلک د دمو کرا تیک گو ند تر لا - رښوونی لاندی بریا لی شو زموږ دویارلی وطن سر بنندو نکي خلك او

قهرمان گوند یی د وطنی فاشیستی جبارانو له خو نه یو منگلو نه د تل له پاره وژغورل . داستر تاریخ او خلاصه بری یوازی د افغانو او لس بری نه و بلکه د ټول پر مختلو نکي بشریت د هغو انقلابی بریا لیتو بونو یوه نه شلیدو نکي برخه ده چی د ارتجاع، امپریالیزم او لوپی غو - بنتونکی چین دشر میدلو هلوخلسو په وړاندی دسترو قربا نیو په ور کولو سره تر لاسه شو یده .

اوس د لمر غو ندی خرگند دی چی د ارتجاع، امپریالیزم او شوو نیزم د سپیڅور امین دا د سی، آی، ای د مشهور جاسوس په واکمنو لوسره خپل کر غیرن بلان سر ته رسا وه او په خپل ناهمیشنی بری سره یی دهمیشنی بریا لیتوب ډنپوره غږوله.

د سی، آی، ای ډنپور چیان د خپلو بادارانوزهر جنو سند رو ته نشیدل اود امین شاها نو دتو طیود بریا لیتوب نغسی یی غږولی مگردایی به خیال کی هم نه گرځیده چی یوه ورځ به د خلکو د زور په خوتیدونکی سمندر کی لا هو شی . هغوی غو بنتل چی د تاریخ په شا نه تاو نکي غسرخ په شاو خر خوی او په ټپه یی ودروی مگر به خپله د تاریخ د چور لنده خرڅ په گډندی چور لیدو کی وپر زیدل او د تل لپاره د تاریخ به هدیره کی بنسځ شول.

خرنگه چی د ثور انقلاب نوی تکاملی پرو او پرامینی جلادا نو، سی، آی، ای، ارتجاع، امپریالیزم او په سرکی دامر یکا امپریالیزم اود چین پر لوی غو بننتو نکي بانندی زموږ د پتمنو خلکو تاریخ یی او همیشنی بری و نو خکه یی د ټو او دښمنانو کلکه اوویار لی دښمنی وگڼله .

د انقلاب د نوی بشپړ تیایی پرو او له بریالییتوب اود خا ین امین د چنگیز هغه بانو له نسکور یی و سره سم زموږ دویار لی هیواد دښمنانو په مر گونی هلوخلو لاس پوری کر اوله نو د دسیسو سره یی د کلکی دښمنی ډگر ته ورو دا نکل اود انقلابی افغانستان پر ضدی نااعلان شوی جگړه پیل کړه . ارتجاع، امپریالیزم، عربی مر تجع رژیمو نو اود چین لوپی غو بننتو نکو په ایران کی دسی، آی، ای دنو کر رضاه شاه دشر مید لی رژیم تر ډ نکیدو ورو - سته دسی، آی، ای مر کر پاکستان

تهولین داوه اود هغه هیواد دبوخی واکمن ضیا ع الحق په خان کی یی خپل ډاډ من گودا کی بیا موند . د هغه هیواد له بوخی دیکتا تور شب سره په توا فق کی یی پاکستان دوسلو په زیرمه بدل کر او د انقلابی افغانستان د خلاصه او بریالی انقلاب د نوو بریا لیتو بونو د مخنیوی بهر ض یی د اشراو اوسر یخو رو با نه و نو په روزلو لاس پوری کړ .

په تیر کال کی د پاکستان په خاوره کی دامر یکا یی، لوید یخو هیوادو، چین، عربی مر تجع رژیمونو او پاکستان دبوخی واکمنانو تر مینځ بټی او ښکاره مر کی وشوی او زموږ د خاوری د تما میت او انقلاب برضد یی ناسپیڅلی تړونو نه مینخته راو - ستل . د تشی په نامه افغانی کب - والو په کمپونو کی یی دورا نکاره

بانډو نو درو زلو، وسله وال کولو
په غرض پراخ او گړندی پروگرام
سر ته ورساوه او د اشراو په را
لمړیو سره یې زموږ د خلکو آرام او
سوله ایز ژوند نا کراره کړ.

په هندي سمندر کې یو پسه
پوځی ما جرا غو بښنی چال چلند ته
دوام ورکړ او د خلیج د شاوخوا هیواد
و نو تر مینځ یې د کشالو جگړو
و نو تر مینځ یې د کشالو او جگړو
په خطر کې واچوله او داگورښ په
خیل قوت سره باقی دی.

دار تجا ع، امپریا لیزم اوشوو-
نیزم د همدغه شر میندنی پلان له مخی
د هیواد پلرو نکو بانډونو پلاس زموږ
دگران هیوادکلی، کوز و نه عام المفعه
تاسیسات، بنوو نخی او جو ماتو نه
وسو خول شول او د بې گناه مکر میږ
نوخلکو د زور ولو او زلو پروگرام عممی
کړای شو.

لکه څنگه چې ار تجا ع، امپریا-
لیزم او په سر کې د امریکا امپریا لیزم
او د چین لویې غو بښنو نکو د پاکستان
په ملگرتیا زموږ د هیواد، خلکو او
انقلاب پر ضد تخریبانو ته دوام ور-
کړ، هماغسی هم شوروی اتحاد او
ټول پر مختلو نکو بشریت د انقلابی
افغانستان فنکه او ملاتړ وکړ چی
زموږ د هیواد نه یوا ل بر م او بر-
ستیز یې او چمتاو اوچت کړ.

د انقلاب بهیر د دښمنانو د نا-
کامو نوچلو نو سر سره په پوره
قوت د بند یزو نو دورا سته زنجیر
کړی وشلو لی او د زمان پر تندی
یې د بریا لیتوب ټاپه ووهله او د
انقلاب د دښمنانو د سیسیسی شنبوی
کړی.

د افغانستان د خلک د دمو کرا-
تیک گو ند مشر تا به د خپلو اصولی
او تار یخی انقلابی دندوبه لړ کې دمر-
کزی کمیټی د پلینومونو په را بللو
سره دریا پیدا شوو خندو نو دل-
مینځه وړلو او د ضد انقلاب له ټکو لو
اوله مینځه وړلو کی برا خه ونډه
ترسره کړه.

دگو ند دمر کزی کمیټی د پلینو -

مونوداخوړ شوو پروگرامو نو له
مخی داشرا رو، غلو، دانه مارو،
پنواو بنکاره بانډو نو پر ضد پراخی
او کلکی هلی خلی پیل او سرته ور-
سول شوی او ان دا چی د هیواد ډیر
ځایو نه او سیسی چی دخاین امیند
خو نړی بانډو با واسطه داشرا رو
په مر کزو نو بدل شوی وو بیر ته
آزاد او د خلکو د ژوند ناو بت د
خو ندی کولوچاری سرته ورسیدی.

د ضد انقلاب د بشپړ نشتو لو پ-
مقصد انقلابی هلی خلی روانی دی او
گام په گام له یوه بریا لیتو ب نه د بل
بریا لیتو ب خواته درو می او د ټو لو
خائنانو او ار تجا عی ډلو ټپلو مړ-
چلونه یو په بل پسې نیسی او په
همدغه گړندی بهیر کی دشر میدلو
دښمنانو له چل او ټپنی نه خسا در
لیزی کوی او بر بند وی یی.

تیر کال زموږ دبا تور او هیواد پال
او لس په سر کی زموږ د مر نی گو ند
دځلانده بریا لیتو بو نو کال، د
ار تجا ع، امپریا لیزم اوشوو نیز م
او د هغوی د تا لی ختو د تار بچی ماتو
کال و.

موږ کلک باور لرو چی د شور
انقلاب د نوی بشپړ تیایی پسر او
دویم کال به دار تجا ع، امپریا لیزم
او شوو نیزم دچلونو او ټکیو په وړا-
ندی زموږ د خلکو دنوو او تار یخی
بریا لیتو بونو کال وی، مکر هر خو-
مره چی زموږ د انقلاب کاروان وړاندی
خی او د دښمنانو نو سنگرو نه یو په بل
پسې نیسی د دښمنانو چلونه او -
دسیسی زیاتیږی، پراخیږی او دیوی
توطیبی تر شنه یدو ورو سته بل-
دسیسه په کار اچوی.

په او سنی وخت کی چی د دښمنانو
دسیسی ورځ تر ورځی پراخیږی
زموږ تار یخی دنده تر بخوا ډیره
در نیږی او باید چی لکه یو پولا دین
موتی د دښمنانو خو له ور ماته کړو او د
خیل گو ند مشر تابه تر لار ښوړ -
نو لاندی هر ډول سر بښندو ته
چمتو اوسو.

پرنندگان مهاجر

پرنندگان مهاجر به خانه برگردید
به آب و دانه خود عاشقانان برگردید
نماند آنکه بهر شاخسار آتش زد
نماند آنکه برای کیو تران سفید
کنار جاده خورشید دار بر پا کرد
نماند آنکه زهر باغ
برای هر گل سرخ
و مرغکان نواگر
و هر گیاه خموش
حضیره ها و قفس ها و قتلگاه آرامت
نماند آنکه ز هر دیبه و زهرشهر
ز تیغ کینه وی شیون از زمین برخاست
چه خانه های تهی ماند از صد اوسرود
و آینه ها
ز عکس روی عزیزان و دوستان خالیست
و نام تان هر جا
به سینه های سپید چنار ها با قیست
پرنندگان مهاجر به خانه ها باز آید
و آشیانها را
به پیشواز بهار بزرگ عطر افشان
ز برگ سبز و زر قص و ترانه آرایید

دوکتور اسد الله حبیب

سلسله گفت و شنودها و نشست های انجمن صی ثو ندون در بزرگ

قانون جزای جرایم علیه احضارات محار بوی

پیوسته بگذشته

در این جلد :

- * دگروال محمد آصف الم رئیس محکمه عالی قوای مسلح
- * جگرن محمد صدیق رئیس تشکیلات حزبی وزارت دفاع ملی
- * دیپلوم انجنیر محمد نادر دهقان رئیس تشکیلات وزارت دفاع ملی
- * جگرن عبدالمجید ابوی مرستیال خازنوالی قوای مسلح شرکت دارند

رئیس تشکیلات :

در زمان ظاهر داود اگسریک سرباز شهید و یا معلول می شد معادل هجده هزار افغانی برای اعاشه پنج ساله یکبار به فامیل وی داده می شد ، در حالیکه اکنون در شرایطی که سرباز شهید گردد ده هزار افغانی نقد برای فامیل وی به عنوان تدفین و تکفین پرداخت میگردد و بعد از آن نیز ماهانه دو هزار افغانی مرتباً تازمانی برای فامیلش داده میشود که خرد ترین طفل فامیل به سن قانونی رسد و دارای معاش و تولید گردد .

را حله راسخ خرمی :

شما نقشس مادرا ن و پدران را در این شرایط و در این زمینه که چه نقشی را باید در وادار ساختن فرزندان خود به سپری نمودن خدمت مقدس عسکری عهده دار گردند ، چگونه بررسی و ارزیابی میکنید ؟

یعنی در واقع در یکسال معادل یکتیم برابر پنج سال دوره داود ظاهر کمک نقدی میگردد .

رئیس محکمه عالی نظامی :

((خسرو روز به)) رفیق بسیار ارجمند حزب توده ایران در کتاب ((اطاعت کور کورانه)) خود می نویسد ، در زمانی که سکندر کبیر عزم لشکر کشی به سوی ایران را داشت از ارسطو فیلسوف معاصر خود مشوره خواست که چگونه این امپراطوری وسیع را حفظ و اداره کند و فیلسوف جواب داد که وی دوکار را انجام دهد ، نخست اینکه

که آن را با چوب بندی دو طبقه می ساختند به قطعاتشان انتقال می دادند ، اما اکنون این کار با بس های راحت و مجهز صورت می گیرد . همچنین در گذشته شرایط صحتی قطعات اردو از نظر خوراک ، جای رهایش و دیگر مسایل سخت نا به سامان بود اما حال شرایط صحتی کاملاً در نظر گرفته میشود . برای سرگرمی سربازان رادیو تلویزیون و دیگر وسایل ارتباط جمعی مورد استفاده قرار می گیرد و سربازان در موقع فراغت ، در درس خانه ها و اتاق های نان میتوانند از برنامه های رادیو و تلویزیون استفاده کنند و نظایر این تفاوت ها فراوان است .

همچنین از نظر مادی و شکل زندگی سربازان در داخل قطعات بارنج فراوان روبرو بودند - آنها وادار ساخته می شدند شانزده ساعت راسوای ساعات تعلیم و تربیه در روز خشره کاری کنند و چوب مورد ضرورت ورت طبخ خانه هارا از کوه ها فراهم آورند و به قطعات انتقال دهند ، اما اکنون چنین نمیباشد و قوای مسلح عهده دار مسئولیت عام و تمام سربازان را تا زمان ترخیص به دوش دارد اکنون برای سربازان بستر و روی جایی های پاک و بستره تهیه گردیده است در حالیکه در گذشته آنها بستر را خود از خانه هایشان می آوردند ، شکل انتقال مجلو بین در گذشته طوری بود که یکصد تا یکصد و بیست نفر را در یک مو تر

وجیبه خود را انجام دهند آنها باید بدانند که در این شرایط دشمنان وطن و انقلاب برای سنگ اندازی در راه پیروزی انقلاب از هیچ تلاش مذبحخانه بی دست نمیکشند. شایعه پراگنی میکنند افواها تا درست رابخش مینمایند، دست به دروغ پراگنی وجعل حقایق میزنند تا خانواده های شریف مارادچار ترس و واهمه سازند، اما فامیل هر زمانه دوران و پدران نباید فریب این ارا - جیف سراپا دروغ را بخورند و از یاد ببرند که وطن و نوا میس ملی را باید بیشتر از خود و فرزندان خود دوست بدارند و همانگونه که پدران واجدادشان در طول تاریخ در راه وطن از هیچ گذشت و ایثار دوری نکرده اند، آنها نیز به عنوان فرزندان آنها نام نیک و قهرمانی آفرین از خود به تاریخ یادگار گذارند. البته مادر همین شرایط که مادران و پدران فراوانی را سراغ داریم که این وجیبه مقدس را به بهترین وجه به عمل میاورند و پسران شان را که حتی تاکنون به سن شمول خدمت عسکری هم نرسیده اند وادار می سازند تادر صف مبارزه با دشمن قرار گیرند و حتی ماکه به دلیل خرد سال بودن از این پسران نو جوان می خواهیم که فعلا شامل قطعات عسکری نگردند ودر شمار داوطلبان قرار نگیرند، آنها به گریه می افتند که وطن امروز بما احتیاج دارد و ما باخون خود آنرا از دشمن پاک می داریم که چنین احساسات و طن -

پرستانه این جوانان و مادران و پدران - ان شان برای ما و همه وطن داران ارزش فراوان دارد .

را حله راسخ خرمی :

در این شرایط که دشمنان انقلاب از هر وسیله بی برای جلو گیری از پیروزی انقلاب در کشور ما کار می گیرند و استفاده می کنند و وجیبه ملی تمام مادران قهرمانان ، مبارزان و حماسه ساز خواهران و برادران دختران و پسران و زنان و مردان است که در یک صف واحد چون دژ آهنین برای حفظ دست آورد های انقلاب مبارزه کنند و در این مبارزه تا آخرین قطره خون خود بیدار با - شدند تعداد فراوان از دختران و خان - صتا دختران سازمان دیده و پیکار جو در این آرزو اند که به آنها هم به صورت داوطلب اجازه داده شود تادر کنار برادران هم سنگر خود بادشمن برزنند و یادر امور دیگر قوای مسلح برای شان زمینه خدمت گزاری فراهم آید تا موجب تسلی شان گردد و بتوانند قولی را که به مردم رنج دیده و محنت کشیده خود داده اند وفا کنند و به پیشگاه مردم خود سر بلند باشند که در راه مبارزه و پیرو - زی نقش خود را و وجیبه خود را به ایفاء گرفته اند ، با این تذکرات آیا امکان ندارد که چنین زمینه های فراهم آید و امکان خدمت گزاری در اردو به دختران مبارزان ، پیکار جو و انقلابی ماطور داوطلب داده شود ؟

رئیس تشکیلات حزبی :

این آرزو های پاک که گواه نهاد های پاک فرزندان این خاک است برای هر موطن ما گرامی است - خواهر ان ما فراوان به مقامات مسئول قوای مسلح مراجعه میکنند و آرزوی خود را برای سهم گیری در امر دفاع از وطن بیان میدارند و ما هم تاجای امکان آنان رابه کورس های مربوط معرفی میکنیم و اگر - شمادیده باشید در جشن سر اسری جوانان پیش آهنگ تعدادی از دختران تعلیم دیده با پاراشوت ها پایین پریدند و چنان آزمون دگی و مهارتی در پرش و فرود از خود نشان دادند که استادان آنها هم به حیرت رفته بودند

اگر ما بخواهیم تمام خواهران داوطلب در مبارزه را به اردو جلب کنیم شما قبول کنید که جای برای پسران جوان و داوطلب باقی نمی ماند که این نمودی است از عمیق ترین احساس وطندوستی و علاقه به میهن که به ما مژده میدهد همان گونه که مادر گذشته رابعه ها و زرغونه های داشته ایم اینک هم اگر ضرورت افتد هر دختر افغان در راه مبارزه در راه پیروزی حق و در راه پاک کردن وطن از لوث بیگانه و دشمن یک رابعه و یک زرغونه است .

البته اکنون ما هیچ کمبودی در اردوی خود نداریم و اگر نیاز باشد از این احساسات به پیمانها وسیع تر عملا استفاده می کنیم .

را حله راسخ خرمی :

به اجازه شما جدول امروز را در

این نشست در همین جاپایان میدهم . مجله ژوندون اگر توانسته باشد باره اندازی این گفت و شنود جمعی به پرسش ها و سوالات ما در ان ، پدران و خانواده ها پاسخ دهد می کند باز هم گامی دیگر برداشته است در زمینه انجام رسالت های مطبوعاتی خود برای خانواده های کشور .

باز هم مادر انتظار سوا لا تو پرسش ها و نظرات و پیشنهادات دیگر خانواده هامیبا شیم تا آنچه را برای شان مبهم است با ما در میان گذارند تا آنرا با مقامات مسئول وزارت دفاع ملی به طرح آوریم و آنان را از تشویش برهانیم .

وظیفه خود میدانم از مقامات قوای مسلح جمهوری دموکراتیک افغانستان که با وصف داشتن وظایف مشکل خود ما را در راه اندازی این جدول یاری دادند و وقت خود را اختیار ما گذاشتند صمیمانه ابراز سپاسگذاری و شکران کنیم .

ژوندون باز هم حاضر است صفحاتی از خود را در باز آفرینی و اقمیت های افتخار آفرین و حماسه های انقلابی سربازان و زمجو قرار دهد تا باشد قهرمانی های حماسه آفرین هموطنان را بیشتر در جریان زندگي آنان قرار دهد که باخون خود پیروزی را به نمر میرسانند و نقش خود را در برابر وطن به ایفاء می گیرند به همین ترتیب از یونتهای سیار رادیو افغانستان که همیشه ما را در ثبت جریان میزهای گرد صمیمانه یاری داده اند و میدهند سپاسگزاری و متشکریم .

سپاسی و اجتماعی ، فرهنگ و هنر، نو جوانان ، جوانان و خانواده ها

زنان و پیروزی انقلاب ثور

زنان مبارز و انقلابی مادر یک صف واحد چون در آهمنین در برابر ظلم و استبداد نظام شاهی به مجاهده و مبارزه برخاسته و با دایر کمر دن تظاهرات و میتنگ های از ظلم این نظام ددمنش یاد آور می شدند .

دژ آهمنین د شمس و ارد
می نمودند که انقلاب پیروز مند و
رها بی بخش ثور که حزب دمو -
کرا تیک خلق افغانستان و بخصوص -
ص مر حله نوین و تکاملی آن
مستقیماً به آن ارتباط گسست
نا پذیر دارد .

در پهلوی سازمان های
توده ای مانند سازمان کارگران
سازمان دهقانان، سازمان جوانان
و غیره سازمان صنعتی اقشار
زحمتکش که همه و همه در اثر
رهنمایی ها و رهبری های سود -
مند حزب دموکراتیک خلق
افغانستان تهداب گذاری گردیده
است سازمان دموکراتیک زنان
افغانستان به تاریخ هشتم جوزای
۱۳۴۴ یعنی پنج ماه پس از تاسیس
حزب دموکراتیک خلق افغانستان
بنیان گذاری شد این سازمان رز -
منده و انقلابی پیوسته در خدمت
مت زنان زحمتکش و تحت شکنجه
افغانستان بوده است .

این سازمان در شرایط تولد
گردید و جوانان شد که تحریکات
دشمنان، هر تجعین و استعمار
سیاه و سوگند خورده علیه
خلق و مردم مبارز و انقلابی ما
به او جش رسیده بود و دشمنان
هر آن توطنه و حیلۀ تازه و نیرونگ
های فریبندۀ بکار می بردند
سازمان دموکراتیک زنان
افغانستان ضمن ایجاد روابط
تیک بین زنان و دختران و بسیج

اگر میروی دل به طوفان بسپار
و آنان این رزمندگان واقعی
رفاه و آسایش خلق و مردم دل به
طوفان سپردند و به همت بالقوه
مردم مبارز با ارتجاع رو برو شدند.
با ایمان خلل ناپذیر به دژخیمان
جواب دندان شکن دادند و سالار
منشی ها را از کشور ما راندند و
برای تحقق بخشیدن به آرمان های
والای انسانی از هیچگونه
تلاش دریغ نکردند و برای
محو استثمار انسان از انسان
و خاتمۀ دادن به حاکم سود
و محکوم بودن و همچنان فقر،
بیسوادی، بیماری و غیره عوامل
آن و سیعاً در تلاش اند .

در پهلوی این همه تلاش ها
و مبارزات انسانی، برای آزادی
زنان از قید و بند های نظام
فیودالی و ماقبل فیودالی لحظه
ای فرو گذاشت نگر دیدۀ است
و با او ج گیری و نهضت ملی و
انقلابی افغانستان در تحت
رهنمایی های حزب دموکراتیک
خلق افغانستان سازمان ها و اتحادیه
های مبارزو پیکارجوی صنعتی
شکل گرفت که دو شاخه حزب
دموکراتیک خلق افغانستان
دلیرانه و قهرمانانه علیه
استبداد، ارتجاع قدرت نمایی
های قدرت استعماری -
مبارزه و مجاهدۀ گرم و پیگیر
پر داخته و بدون هراس و دلهره -
گی ضربات شدید و پیهم به

آسیا و به این لانه شیر مردان
غیور و پیکار جو کمر همت بستند
و همه برای آبادانی این کشور
محبوب شان، این آسیا -
مقابان بلند پرواز با هم پیمان
بستند که از کوره راها بگذرند
و خطرات و قربانی ها را با جان
و دل خویش بپذیرا شوند و با این
روحیه و طن پرستی و عشق به
میهن به پیشوا ز تاریخ رفتند
و در دهلیز های تاریخ این
سر زمین هنگامه ای مردانگی،
شهامت، دلیری و آزادی را دو
بالا ساختند و با تصمیم و وطن
پر ستانه ای به همد یگر گفتند
به دریا مرو گفتمت زینهار

سازمان دموکراتیک زنان افغانستان حتی در شرایط ترور و اختناق ظاهری و داود دست از مبارزه نکشید و برای آزادی زنان از قید و بند های نظام فیودالی و ماقبل فیودالی لحظه فرو گذاشت نکرد

عمل و تبارز استعداد های گوناگون زنان ممکن گردیده و تصمیم یابدید ه های مترقی در شئون مختلف زندگی رشد و تکامل خواهد یافت .

چنانچه بزرگ کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان در بیانییه ارزشمندشان به مناسبت اولین کنفرانس سرتاسری زنان چنیسن فرمودند :

((ما نه تنها با عقب ماندگی شدید و فقر بیماری و بیسوادی جانگناه مواجه هستیم بلکه در

یخی نیز موافق بدر خواهنده گون زنان افغانستان به درک این حقیقت بی برده اند که مادر وطن امروز به کار و بیکار انقلابی آنان بیشتر از هر وقت دیگر نیازمند است و زنان مستشعرا ند که بدون شرکت گسترده و همه جانبه آنها وبدون سهم گیری فعالانه ایشان در امر تحقق بخشیدن پلان های اجتماعی اقتصادی کشور مشکل به پیروزی های پیش بینی شده نایل آمد لهدا روی همین خواست ، در عمل می بینم که حزب دموکراتیک خلق افغانستان در حدود امکانات زمینه رشد و

خاک و وطن و با دشمنان صلح و آزادی و آسایش مردم بر رزمند و از بیکار عادلانه و برحق دست نگیرند . و بایک احساس انسانیت شجاعانه و قاطعانه و بیباکانه عهد و شایباندان شجاع به جهاد مقدس خود علیه دشمنان ادامه دهند و برای رسیدن به قله شامخ پیروزی و شادگامی ، پیروزی حق بر باطل هرگز ترس وهراسی را بخود راه ندهند با رشتادت و قهرمانی ، فکر و عمل انقلابی ، ایثار و از خود گذری در بست و توسعه پدیده های نو از جان و دل بکشند .

در شرایط کنونی که همه زنان

ساختن آنها علیه ستم دوگانه اجتماعی شرکت در مظالم و میتنگ ها و اعتراضات عظیم و باشکوه علیه دولت های وقت و در مراحل مختلفه نهضت ، نقش حساس خویش را قهرمانان نه و بیکار جوینان ایفاء نمود و در جهت سازمان دهی زنان وهم به غرض تنویر اذهان و بلند بردن سطح آگاهی و شعور سیاسی زنان نقش خویش را فعالانه و مسئولانه انجام داده است از ابتکارات دیگر این سازمان توده ای تجلیل از روز تاریخی و پر افتخار هشت مارس است که برای نخستین بار این روز تاریخی به سرپرستی زن آگاه ، قهرمانان و انسان دوست ما دو کشور س اناهیته راتب زاد در سال ۱۳۴۶ تجلیل و برگزار گردید .

زنان مبارز و حماسه ساز افغان مصمم هستند تادریک سنگرو ا حدهمدوش بامردان در جهت تحقق اهداف والا و انسانی شان به بیکار عادلانه خود ادامه دهند

این زن مبارز با همه کوشش ها و تلاش های انسانی آگاهی و رزمندگی که خاصه شخصیت پرطپش او ست در ظرف با نژده سال و نیم در جهت احیاء حقوق تلف شده زنان محروم کشور مجددا نه سعی و تلاش ورزید بیم وهراس را به خودراه نداد و خستگی احساس نکرد بلکه مانند سپاهی ومدافع حقوق زنان پرچم رزمندگی بدوش و پیشاپیش صفوف زنان حرکت نمود تادرفش آزادی و آزادگی زنان را در اهتزاز آورد . البته نیازی به اثبات نداد که مرور کوتاه و گذرا مگر ظرف عمیق کارنامه های انقلابی ، گذشت وفداکاری سازمان دموکراتیک زنان افغانستان ما یسه غرور و افتخار همه زنان مبارزو تمام وطن پرستان بود و است . زنان ما مصمم هستند در راه اعمار یک جامعه نوین و با رفاه جامعه ای که در آن از فقر و بیسواددی از مرض و نا را حتی افسوس نیا شد جامعه ای که همه افراد آن چه زن و چه مرد از همه حقوق و مزایای انسانی و دموکراتیک برخوردار باشند حتی یک لحظه از تلاش کنار نرفته است .

مردان و بالآخره کلیه مردم کشور در نتیجه پیروزی های انقلاب ملی و دموکراتیک نور و مخصوصا در مرحله نوین و تکاملی آن بسر می برند به یقین می دانند که در پیچه های از امید به آینده به روی شان گشایش خواهد یافت و خواهند توانست در مسیر تکامل و پیشرفت همگامی و همفکری هدفمندانه به پیروزی ها و بهروزی ها دست خواهند یابند .

که این تعقیب و بسر رسا نیدن آرمان ها و پلان های اصلاحی و مترقی دولت در پرورشادت از عهد انجام این وظایف تار

گذشته خلق قهرمان و زحمتکش افغانستان بی رحمانه غارت و تاراج شده و زنان ما محروم ترین و محکومترین بخش جامعه را تشکیل میدادند کافی است یاد آور شویم که نود و هشت فیصد زنان کشور هنوز خواندن و نوشتن را نمی دانند تنها با ارائه این رقم می توان بزرگی و دشواری وظایفی را که در برابر ما قرار دارد به وضاحت درک کرد ولی ما معتقدیم مردم زحمتکش ما که رستنا خیز نور و مرحله نوین تکامل آنها به پیروزی رسا نید از عهد انجام این وظایف تار

انکشاف همه جانبه را برای زنان در نظر گرفته و در عمل پیاده می نماید روی همین منظور بود که حزب دموکراتیک خلق افغانستان اولین کنفرانس سرتاسری زنان را سازمان داد حتی از یک عده زنان مبارز و انقلابی جهان مترقی دعوت به عمل آورد تا درین کنفرانس اشتراک نمایند . همچنان برای اولین بار از نمایندگان زنان رتبع کشیده و محروم افغانستان دعوت گردید تا درین کنفرانس اشتراک نمایند .

لهذا برای همه زنان و همه ما دران میا رز و حماسه ساز افغان لازم است تادریک سنگرو واحد و بایک هدف انسانی تحت رهنمود های حزب دموکراتیک خلق افغانستان و دریک جنبه واحد و متحد ملی پدر و وطن با دشمن مشترک

جمهوری دموکراتیک افغانستان در بیانیه
پرشور و انقلابی شان خطاب به نمایندگان
روشنفکران شهر کابل بتاريخ ۱۶ سنبله
سال جاری در قصر سلامخانه، مقر شورای
انقلابی فرمودند: در تحول انقلابی که در تیر
۱۳۵۷ آغاز گردید ماهیتاً و خصلتاً انقلاب ملی
و دموکراتیک ضد فیودالی و ضد امپریالیستی
بوده و هست، اینکه مستی چنداز خائنین
عمال سازمان جاسوسی امپریالیستی امریکا
موقتاً انقلاب را از مسیر اصولی آن منحرف
ساخته و می خواستند استقلال کشور ما را از
میان بردارند دلیل بر آن شده نمی تواند که
دراصل ماهیت انقلاب واقعی خلق افغانستان
انقلاب ملی و دموکراتیک کوچکترین شک و
تردید ی بوجود آید . . . .

اری خیزش نظر مند ۶ جدی دوام اصولی
و پیگیر اهداف والای انقلاب نور است و اهمیت
ستون این قیام نظر نمون همانند مسیر اصلی
گردانیدن انقلاب است که موقتاً بنا بر توطئه
امپریالیزم و در راس امپریالیزم امریکاز
مسیر اصلی و اصولی خویش منحرف ساخته
شده بود . نقش روشنفکران قهرمان و انقلابی
هم در پیروزی انقلاب شکوهمند شور و هم در
پیروزی مرحله نوین و تکاملی آن چشمگیر
و پراهمیت است . این اراده مردم ما و حکم
آمرانه تاریخ است که اگر کس بخواهد و یا
نخواهد کشور و مردم ما روز تاروز بشکل
فشرده تر و قاطع تر در راه تامین اهداف
انقلاب ملی و دموکراتیک قدم برمی دارند و
مردم افغانستان مباحث دارند از اینکه نه تنها
راه جدید، راه ابتکاری، راه بهروزی را
بروی خویش با پیروزی انقلاب نظر مند شور
و بخصوص مرحله نوین و تکاملی آن بساز
کردند، بلکه تمام بشریت مترقی، دلیری و
قهرمانی مردم ما را ستایش می کنند و مبارزه
آنانرا در راه شگوفانی و اعمار جامعه نوین و
عادلانه عملاً تایید می نمایند.

مردم مبین ما و بخصوص روشنفکران وطن
پرست به نیکی درک کرده بودند که اعمال و
فعالیت های امین و باندش نه تنها مطابق
اهداف انقلاب ملی و دموکراتیک نور نیست
بلکه درست در نقطه مقابل آن و علیه آنست
لذا مردم ما برای معو و طرد این مکروبها
از وجود انقلاب، از وجود وطن و از وجود حزب
با قهرمانی و بیگیری اقدام نمودند . امین که
نه تنها برای انحراف انقلاب از طرف باداران
امپریالیستی خویش وظیفه داشت بلکه سرکوب
واز بین بردن بهترین فرزندان این کشور و در
قسم اول روشنفکران مبارز و مترقی و وطن
پرست را نیز وظیفه گرفته بود . لذا امین و
دارو دسته سفالکاو با جدیت و به اصطلاح
چار چشم ناظر بود تا از هر جا، هر نقطه و هر
کس صدای حق و حقیقت بلند شود با سرنیزه سر-
کوبش سازند، چه بسا عناصر وطن پرست
آزادبخواه و روشنفکر که حیات افتخار آفرین
خویش را در این راه از دست دادند و چه بسا

پیروز باد انقلاب

خیزش ۶ جدی تاریخی مردم، انقلاب و وطن

گذاشته شد و انقلاب به بیراهه سوق گردید
ولی این جریان و این انحراف به این معنی نیست
که دراصل ماهیت انقلاب ملی و دموکراتیک مردم
افغانستان کدام شک و تردیدی بمیان آمده
است . چنانچه درین مورد ببرا کارمل منشی
عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق
افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم

جدی و سریع را برای خوشبختی خلق افغان-
نستان و شگوفانی کشور با عظمت ما روی دست
گرفت و در این راه قسم هایی چند برداشته
شد ولی بنا بر توطئه ضد حزبی، ضد مردمی
و ضد انقلابی ارتجاع و امپریالیزم در وجود
امین جاسوس نه تنها این اقدامات متوقف گردید
بلکه خط السیر اصلی و اصولی انقلاب کنار

انقلاب ملی و دموکراتیک، ضد فیودالیزم
ضد امپریالیزم و ضد کپرادوری که در
هفت نور ۱۳۵۷ به پایمردی مردم دلیر افغان-
نستان تحت رهبری حزب دموکراتیک خلق
افغانستان به پیروزی رسید تحول و جهش
شگرفی بود در تاریخ کشور باستانی ما .
انقلاب از همان بدو پیروزی خویش اقدامات

عناصر وطن پرستیکه بدست دزخیان امین
بشدت شکنجه شدند و بسیه چالها افکنده
پرسدند، امین از نظر طرز تفکر یک فاشیست
منحط بود و درست با پیروی از اسلاف خویش
یعنی فاشیستان هیتلری در مقابل وطن-
پرستان و آزادیخواهان و انقلابیون عملی
نمود.

ولی خلق یکبار دیگر بغود جنبیدند. متحد
شدند و به پایمردی اردوی دلیر جمهوری
دموکراتیک افغانستان و تحت رهبری حزب
دموکراتیک خلق افغانستان بتاريخ ششم
جندی ۱۳۵۸ بر امین و یاران سفاکش یورش
بردند و آنها را به زباله دان تاریخ که جای
اصلی شان بود افکندند. طلوع مهتابان
مرحله نوین و تکاملی انقلاب نوردیکبار دیگر

صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان به
نماینده کمیته مرکزی حزب دموکراتیک
خلق افغانستان و شورای انقلابی جمهوری
دموکراتیک افغانستان با این جملات عفو
عمومی همه زندانیان سیاسی را اعلام داشت
«... به نمایندگی از کمیته مرکزی حزب و
شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان
عفو عمومی همه زندانیان سیاسی ای که از زیر
ساطور خونین حفیظ الله امین میر غضب جان
بسلامت برده اند، بدون در نظر داشت طبقه
مذهب، زبان، قوم، ملیت و اختلافات ایدیا-
لوجیک و سازمانی اعلام بدارم ...»

آری زعامت مدبر و انقلابی مرحله نوین
انقلاب بدون هیچ نوع تبعیض و امتیاز دروازه های
زندان ها را در مرکز و ولایات کشور پروری

دست امین و باند تبهکارش جام های شهادت
نوشیده بودند. روح شیطانی امین حیلہ گرو
دستگاه خونین و شیطانی او به بیرحمانه-
ترین شیوه های فاشیستی و با استفاده از
بیرحمانه ترین وسایل، هزار ها انسان
بیگناه را به گور خونین خوابانید و به پایدار
وسر به نیست کرد درینجا لازم است متذکر
شویم که سقوط امین و باندش در حالیکه
پرو بال مردم ما را باز کرد و این خلش
بلاکشیده نفس براحث کشیدند، بودند درجهان
کسانیکه بر نعش گنبدیده و پلید امین
خون می گریستند، آری آقای کارتر این
شامپون به اصطلاح حقوق بشر دولت
جهنمی امین را حکومت قانونی؟! شخصی
اورا رئیس جمهور قانونی؟! خوانند و احساسات

دلیر و زحمتکش افغانستان بود و است.
بتاریخ دهم جندی ۱۳۵۸ ببرک کارمل منشی
عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق
افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم
جمهوری دموکراتیک افغانستان طی بیانیه
خطاب به خلق افغانستان چنین فرمودند:
«... ما با صداقت و صمیمیت تعهد سپرده
ایم که همه حقایق را به پیشگاه شما مردم
شریف و عذاب کشیده وطن با صراحت و
اشکارا بیان نماییم. بنا بر این اکنون بشما
خطاب کرده می خواهم در باره دشواریها و
مشکلات و مسایل فوری و پر مسوولیت و با
اهمیت که در مقابل مردم زحمتکش و شجاع
افغانستان در مقابل مردان و زنان نجیب
ما قرار دارد صحبت نمایم ...» شرط اول و

آرروز دهها هزار نفر از فامیل های داغ دیده مردم ما عقب دروازه زندان پلچرخی، انتظار آزاد شدن عزیزان شانرا می کشیدند که امین
جلاد آنها را بزندان انداخته بود.

دلهای رنج دیده، دلهای خونین و دلهای سرد
مردم ما را گرم و بر طپش ساخت، زعامت
انقلابی و وطن پرست مرحله نوین انقلاب نور
از همان روز های اول پیروزی قیام ظفر مند
جندی با درایت و مردم دوستی خاص درصدد
دلجوئی و غم خواری مردم، مردم بلا کشیده
ورنج دیده ما بر آمدند، مبرم ترین وظیفه در
وهله اول همانا باز ساختن همه دروازه های
زندان های روح فرسای امین و باندش بود.
لذا بتاريخ یازدهم جندی ۵۸ ببرک کارمل
منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک
خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی و

زندانیان ظلم امین باز نمود. شهر کابل و
مرکز اکثر ولایات کشور شاهد ختم هجران عزیزان
و دوستان بودند و در هر طرف از هر چشمی
اشک شادی روان بسود و همه کسانسی
که امین میر غضب، سفاک و جنایتکار آدمکش
در بند کشیده بود آزاد شدند این ها تنها
نبودند که ستم امین را متحمل شده بودند
هزاران انسان دیگر متشکل از مبارزان انقلابی
بهترین فرزندان حزب پرافتخار دموکراتیک
خلق افغانستان، فرزندان رنج و زحمت
کارگران، دهقانان، روشنفکران و روحانیان
شریف و مورد احترام مردم افغانستان، به

مردم ما را سخت جریحه دار ساخت، آقای
کارتر زمانیکه امین دست به وحشت، ترور
و اختناق می زد، آوانیکه روز رابر مردم ما
تار ساخته بود. هیچ نوع اعتراض و تهدید
نمی نمود ولی زمانیکه مردم ما به اراده خویش
به این صفحه تاریک تاریخ خویش خاتمه دادند
صدای اعتراض و ندبه مرتجعین و امپریالیست
ها و درراس امپریالیزم آمریکا و سردمدارانها
آقای جیمی کارتر بلند شد البته پرواضح
است که این عکس العمل آنها نمایانگر چهره
واقعی و مردم دشمن شان و موضع گیری
خلاف عدالت و انصاف شان در مقابل مردم

عمده برای رسیدن به پیروزی عبارتست از
اینکه: هر فرد از هموطنان ما باید بصورت
خستگی ناپذیر کار و کوشش کند ما باید هر چه
زودتر به برادر کشی و تجاوزات دشمنان
آزادی و استقلال کشور پایان دهیم ...»
زعامت انقلابی مرحله نوین انقلاب شکوهمند
نور از همان اولین مراحل پیروزی خیزش
جندی آنچه را که به مردم می گفت و همی
گوید درست بوده و هر آنچه را که وعده بسر
رسانیدن آنها به مردم داده است عمل نموده
ومی نماید.
یکی از دست آورد های مهم انقلاب نور
لطفاً ورق بزنید

می‌شوند • باوجود دست درازی ها و مداخلات
بشرفانه ارتجاع و امپریا لیزم دولت انقلابی
مابا اتکاء به نیروی مردم نیورو سر بلند
افغانستان قدم های موثر و فراخی در راه اعمار
جامعه و شکوفائی آن برداشته است •

کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق
افغانستان و حکومت جمهوری دموکراتیک
افغانستان بادر نظر داشت شرایط خاص
انقلابی و وضع موجود در کشور یک سلسله وظیفه
های مهم کلتوری ، فرهنگی ، اقتصادی و
اجتماعی و ارتقای سویه حیات مردم را روی
دست گرفته اند و روز تا روز در راه ترسی
علم و فن در کشور داخل اقدام می باشد •
همچنان باید متذکر شد که در شرایط
دشوار کنونی (نسبت دوام جنگ اعلام نشده
علیه افغانستان انقلابی) براساس ارزیابی
نتایج پلان رشد اقتصادی کشور طی شش
ماه اول امسال (سال ۱۳۵۹) عواید خالص
ملی به مقایسه سال قبل یعنی سال ۱۳۵۸
بیشتر می باشد و تولید برخی از انواع

بقیه در صفحه ۶۶

دموکراتیک خلق افغانستان این پیش آهنگ
طبقه کارگر و دیگر زحمتکشان کشور بسیج
شده اند و این پروسه در جهت قوام و تکامل
خویش سیر می کند •

چنانچه پلینوم سوم کمیته
مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان
خواهان تشدید و موثریت هرچه بیشتر
مبارزه علیه ضد انقلاب تانا بودی آخرین
بقایای آنها شد و حزب و مردم مابا لبیک
گفتن صادقاته به این خواست معقول و لازمی
باباعد گسترده برای قلع و قمع ضد انقلاب
این برهم زندگان نظم و امن جامعه مادست
بکار شدند و هر روز تعداد وسیع تر این
عناصر در نقاط مختلف کشور قلع و قمع و نابود

آرمان قدم های بلندی بردارد اصول اساسی
جمهوری دموکراتیک افغانستان به صراحت
حکم می کند که رعایت ، حمایت و احترام
بدین مقدس اسلام و وظیفه تزلزل ناپذیر حزب
دولت و مردم افغانستان است • البته باید
متذکر شد که همه این اقدامات برای ایجاد
فضای آرام ، مطمئن و دموکراتیک برای مردم
افغانستان صورت گرفته و صورت می گیرد
و در راه موثریت هرچه بیشتر کار و بیکار مردم
افغانستان در راه اعتلای وطن و سطح حیات
مادی و معنوی شان می باشد • نتیجه های
مثبت سیاست حزب و دولت جمهوری
دموکراتیک افغانستان در قبال تامین وحدت
تقویت یابنده سیاسی و معنوی مردم و جامعه
مانتایح پر باری به ارمان آورده است •
بهترین شکل تامین این وحدت ایجاد جبهه

وسیع ملی پدر وطن است که پروسه آن
موفقانه جریان دارد و عملا این جبهه وسیع
ایجاد شده است • باید بصراحت اعلام کنیم
که همه نیروهای ملی ، مترقی ، دموکراتیک
و وطن پرست صمیمانه و صادقانه بدور حزب

و بخصوص مرحله نوین آن ایجاد تحول در
دستگاه دولتی نظام های فاسد گذشته ، یعنی
از انحلال قانون اساسی رژیم سابق گرفته تا
اردو و خاندنوی می باشد • دولت جمهوری
دموکراتیک افغانستان با تدوین و انفاذ اصول
اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان صفحه
نوین و دموکراتیک و انقلابی ایرا در حیات
سیاسی مردم ما کشور •

با پیروزی قیام ظفر مند ۶ جدی شرایط
مساعد برای کار خلاق و اشتراك وسیع
مردم در مبارزه خستگی ناپذیر شان در راه
اعمار جامعه نوین مساعد شده است • از اولین
روز های مرحله دوم انقلاب که بحق می توان
آنها مرحله نجات وطن ، مردم و انقلاب نامید
اقدامات موثری جهت تحقق و تطبیق پلان های
وسیع دموکراتیزه ساختن حیات اجتماعی و
احیای اصول دموکراتیک که بوسیله امین و
باند سفاک و بی فرهنگش نقض شده بود صورت
گرفت • اکنون کنترل جدی بر تطبیق و
اجرای قانونیت انقلابی در همه ساحات اداره
ایجاد شده است • اصول اساسی جمهوری
دموکراتیک افغانستان که حیثیت قانون
اساسی موقت جمهوری دموکراتیک افغانستان
و دارد از طرف عالی ترین ارگان مقننه
کشور یعنی شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک
افغانستان تصویب و نافذ گردید ... در این
اصول اساسی حقوق و وجایب و آزادی های
همه مردم افغانستان درج گردیده است و دولت
جمهوری دموکراتیک افغانستان آنرا بشکل
انحراف ناپذیر اجرا می نماید • روحیه و
احکام این اصول اساسی حکم می کند که باید
در عرصه اجتماعی ، سیاسی و فرهنگی دولت
جمهوری دموکراتیک افغانستان سیاستی رادر
جهت تحکیم وحدت کارگران ، دهقانان ، اهل
کسبه و روشنفکران و دیگر اقشار و طبقات
مردم و تمام قوت های وطن پرست و دموکراتیک
و همه اقوام و ملیت های وطن ، پیش بگیرد
چنانچه با اتخاذ این سیاست ملی و مترقی
دولت مترقی ما توانست در راه تامین این

نظام فاشیستی و انسان کش امین جلاد داغ های نوین رادر قلب زنان ما گذاشت و آنها را يك عمر در عزای پدران شوهراں ، پسران و
جگر گوشه هایشان نشاند •

سپاهی گمنام

بشد از غمه گره چو نکه گلو ی مادر ...
 دیده پر آب شدو گفت بدان نور بصر
 کای جگر گوشه مادر بد رت عسکر بود
 رزم جو، غیر تی و مرد و نبرد آور بود
 تا که محکم بشد از حب وطن ایمانش
 رفت در معرکه قر بان وطن شد جا نش
 گرچه مرگ پدیرت کرد مرا بی شوهر
 آتش فرقت اوسو خت مرا قلب وجگر
 تو یی امروز پدر مرده و بیچاره یتیم
 ز پدر هیچ نداری تو بجز پاره گلیم
 لیک شا دم که شد ازاد ز قید اغیار
 دشمنان دست کشیدند ز ملک کپسار
 راد مردان وطن عسکر افغان به جهان
 داد در معرکه ها دشمن این خاک بیاد
 نقد جان بدل نمودند و بکردند ایثار
 تا که پاشید ز هم سلسله استعمار
 در عروق تو بود خون یکی مرد دلیر
 آنکه از غیرت بسیار بشد از سرتیر
 در س ازاد می آموز زاجداد غیور
 هو ش کن ز رخ ندهد در ره عزم تو فتور
 مردان به که بدل شعله ایمان بدهد
 در ره حفظ نوامیس وطن جان بدهد
 زادگاه تو وطن باشد و هم ما من تو
 مهد آسا یش و تر بیت و هم مسکن تو
 درنگها نی خاکت بگذر از سرو جان
 تا بمحشر شوی از زمره گلگون کفنان
 مرگ بهتر بود از ذلت و قید دگران
 هیچگه بندو غلامی نپسند یرد افغان
 باشعور وطنی عشق به آزا دی خاک
 موج باید زند اندر دل هر نقطه پاک
 هوش کن تن با سارت ند هی گوشه دل
 گرچه چون مرغ شوی در دم تیغی بسمل
 ای شهبان وطن رو حشما شاد بود
 زانکه از فیض شما مملکت آزاد بود

آسمان صاف، هواد لکش و گیتی خندان
 بوستان تازه و گل کرده بمستی تو فان
 در چمنزار سر سبزه سپای اشجار
 کود کسی چند شده جمع زهر گوش و کنار
 چهره ها چون گل نو خاسته در اوج سرور
 پاک و رخسند تراز عارض جانا نه حور
 کودکی با یخنی کنده واحوا لخراب
 گو یا آتش غر بت جگرش کرده کباب
 چرخ بگرفته به این کود که مجزون سرکین
 بر سیه روزی او خنده همیکرد زمین
 رخت بر بسته مگر رحمت از اعماق نفوس
 ز قساوت شده سیمای بشر زشت و عبوس
 چشم انسا نیت آدمیان تنگ شده
 یاد خلق بسی سخت تر از سنگ شده
 یا مگر عا طفه از روی زمین معلوم است
 یا به بیدادی و بیداد بشر محکوم است
 که کسی را نبود جرئت دلداری او
 تا که با سایقه لطف کند یاری او
 این دل پاک که منز لکه یزدان باشد
 وین تن زار که شایسته احسان باشد
 مورد رحمت مردم فرزانه نبود
 دل او شاد زیک شیوه مردانه نبود
 کودکان را پدری با شد و صا حب کارند
 برخی ما مور و گروه دگری تجا رند
 کودکی طعنه بدادش که نداری تو پدر
 ز اشک حسرت سرخ چون برگ گلابش شد تر
 هست چون منصب و شغل پدیرت نامعلوم
 بهتر آنست بها با شی مطیع و محکوم
 آمده گریه کنان دامن ما در بگرفت
 ما جرای غم دیرینه اش از سر بگرفت
 گفت با ما بگو مسلک و شغل پدرم
 کودکان طعنه زند آب نما یند جگرم

دیدار از آسپای میرانه

بخش دوم

خواست ها . آرزو ها و نیاز های زنجیران را تمثیل مینمایند و باز تاب می دهند در جمهوری ترکمنستان امروز مکتب های موسیقی وجود دارد . در هر کلخوزی گروه های کوچک موسیقی فعالیت می نمایند . و دیگر هنر از مردم جدا نیست . اکنون در شهر های باستانی مانند نمرقند ، بخارا ، خوارزم مدرسه های دینی وجود دارد و تعداد بی شماری شاگرد دارد که علوم دینی ، مذهبی را فرا می گیرند هشتاد درصد از مردم جمهوری ترکمنستان مسلمان اند و بیست درصد پیروان دین و مذاهب دیگر اند آن گونه که اشاره گردید تاریخ همیشه پیش تازنده است گرد و نه زمان برای یک لحظه هم درنگ و توقف نمی کند انقلاب های که از میان مردم سر به سر زده است بازگشت نمی شناسد همچنان پیش می رود و با گذشت روزگار پایه های آن استوار تر و محکم تر میشود آن

پوچ بودن نظر مجله تزاری را ثابت کرد و نشان داد که وقتی توده اراده نمایند بر هر چه کاستی و دشواری است پیروزی و چیرگی می یابند آن گونه که تذکر داده شد هر تجمین و مفت خواران هرگز و هیچگاه راضی نیستند و نمی خواهند که موضع خویش را ترک گویند . آنان تا می توانند دست و پا می زنند کوشش های دیوانه

تلاش شبها روزی و خستگی ناپذیر ، دیگر بازن برخورداری کامجویانه نمی شود . با تحقیر رو برو نمی گردد . حقوقی همسان با مردان دارد . دولت های ارتجاعی ، ضد مردمی و ضد انسانی که همیشه در جهت مخالف منافع مردم گام بر می دارند . یکی از علت هایی که می تواند به آنان مجال عمری بیشتری دهد . در تاریکی نگاه داشتن مردم است . اینان نمی خواهند که مردم بیدار گردند . آگاهی بیابند ، به سطحی از شعور و اندیشیدن برسند . با این ارتباط و پیوند است که تاپیش از انقلاب در سراسر خاک ترکمنستان فقط پنجاه و هشت باب مکتب ابتدایی وجود داشت با دو هزار و پنجاه شاگرد که آنهم پسران خوانین و ارباب بودند در آن مکتب پسران دهقانان نمی توانستند درسی بخوانند اصولاً تا پیش از انقلاب دانش انحصاری بود . زمینه یاد گرفتن و آموختن برای همه وجود نداشت . فقط اعیان و اشراف می توانستند . سعادت آموختن را بیا بند . پسران کشاورزان و دهقانان هرگز به

آن سعادت نمی رسیدند . یعنی از بابان نمی خواستند که آنان برسند چون آگاهی و بیداری توده ها آهنگ نا بودی از باب ستم را می نوازده سال پیش از انقلاب در یکی از مجلات تزاری نوشته شده بود که چهار هزار و پنجاه سال لازم است تاریکستانها . دشت ها و خارزار های ترکمنستان آباد گردد . و این خصلت جدا بی ناپذیر دولت های طراز استبدادی است که مسایل ساده را دشوار و بفرنج نشان می دهند همیشه منفی بافی می نمایند کسی خواهند که کاری به سود توده های پدید آورده او ضاع و احوال فرهنگی زحمتکش انجام دهند . اما انقلاب را هم تغییر داد . اما امروز صد در

صد مردم ترکمنستان با سواد اند و از همه وسایل و امکانات آموزش و پرورش با گونه ای برابر استفاده مینمایند در جمهوری ترکمنستان امروزین هفت تیاتر بزرگ وجود دارد که شهرتی جهانی یافته اند . تیاتر باله ، تیاتر برای جوانان و کودکان وجود دارد . در مرکز هر ولایت این جمهوری یک تیاتر بزرگ فعالیت می کند . البته

عده ای از نویسندگان و شعرا و هنرمندان افغانی در دیدار شان از شهر تاریخی مرو عکس یادگاری گرفتند

گو نه که سنگ اندازی ها و کار شکنی های دشمنان در باره انقلاب رهایی بخش و کبیر اکتو بر نتوانست کارگر واقع شود و مردم شوروی توانستند بر ویرانه های تزاری دنیا آباد و آزاد و شکوفان را بنیاد نهند و به جامعه ای بدون طبقات برسند . این همه هیاهو و غوغایی را که اکنون امپریالیسم جهانی در باره انقلاب افغانستان

باید این نکته هم تذکر داده شود که این تیاتر ها برای سودجویی و تجارت نیست آن گونه که در کشورهای سرمایه داری هنر در بست در خدمت پول قرار میگیرد . مفهوم آنها تاسرحده تفتن و سرگرمی های بازاری پائین می آورد . تیاتر هایی که در جمهوری ترکمنستان فعالیت های هنری دارند . در خدمت زحمتکشان و آرمان آنان اند .

وار و هستر یک انجام می دهند . بانو آوری و دگرگونی به مبارزه و پر خاش و ستیز بر می خیزند . بهانه تراشی ها می نمایند . از کتا بخانه و تیاتر وسینما هرگز خبری و اثری نبود . انقلاب کبیر اکتو بر آن گونه که در همه زمینه ها دگرگونی بنیادین را در زحمتکش انجام دهند . اما انقلاب را هم تغییر داد . اما امروز صد در

یکی از بناهای تاریخی ترکمنستان

یامی گذارد گویی در سراسر خاک جمهوری ترکمنستان گام گذاشته است .
از هر ولایت و دهکده ی روستای جمهوری در این نمایشگاه بزرگ آثاری می توان یافت . در این نمایشگاه بیننده درمی یابد که دیگر جمهوری ترکمنستان به حدود کفایی رسیده است . همه نیاز مندی ها و ضرورت خود را خود تولید می کند . مردم این جمهوری در همه ی بخش ها ورشته ها فعالیت دارند و زحمت فراوان می کشند . یکی از دیدنی های شگفت ایسن نمایشگاه که بیننده را هم به تعجب می اندازد نمایشگاه قالین است .

صنعت قالین با فرد ترکمنستان امروز رونق و رواج فراوانی دارد ، قالین های این جمهوری از شهرتی جهانی برخوردار است . قالین ترکمنستان به بیش از ۵۰ کشور خارج صادر می شود که شهرتی شایسته یافته است .
هواخواهان قالین ترکمن در همه ی جهان فراوان است و بسیار .

فرهنگستان ترکمنستان :

این فرهنگستان در سال ۱۹۵۱ بنیاد نهاده شد از سال ۱۹۴۱ در این فرهنگستان شعبه ی اکادمی گل شوروی فعالیت می کرد .
اما امروز که ۶۳ سال از پیروزی انقلاب کبیر اکتوبر می گذرد ، دانشمندان در فرهنگستان ترکمنستان مشغول به پژوهش و تحقیقات علمی ادبی اند که شهرت و آوازه ی جهانی یافته اند .
اکنون در این فرهنگستان ۲۵۰۰ متخصص برجسته کاری گند که ۱۰۰۰ نفر آنها درجه های علمی دارند . ۱۰۰ نفر درجه ی دکتری این فرهنگستان مشغول پژوهش هایی در همه زمینه های علمی است . این فرهنگستان وظیفه نخستین خود می داند که سینه کوهها و دریا ها را بشکافد و از آن به سود انسان استفاده نماید .
بقیه در صفحه ۶۷

بسیاری ازین نقاشان تا آخرین روز های زندگی خویش به آرمان بزرگ طبقاتی کارگر و وفادار باقی مانده اند . در صف مردم ایستاده اند . از حقیقت و عدالت دفاع کرده اند . هاشم نورعلی در جنگ جهانی ضد آلمان شرکت جست و دلیرانه شهادت داد . او تا آخر در راه آرمان کبیر توده ها رزمید و با خون خویش این راه را همچنان گرامی نگاه داشت .

ساختمان مرکزی کانال قراقرم به نام لنین :

پیش از انقلاب کبیر اکتوبر که به همه ای مردم جهان رهایی را آموخت . سرزمین ترکمنستان ریگستان عطش زده ای پیش نبود دشت ها از تشنگی می سوخت بزرگ ترین آرزوی مردم آن بود که دشت های گسترده روزی سرسبز و شگوفان و بارور شود . این آرمان بود که زمینه عملی آن بسیار دور و دوری نمود دهقان پیش از انقلاب در ترکمنستان خواب می دید که روزی آب آمو دریا همی دشت ها و ریگستان را شاداب و سرسبز می کند هرگز باور نمی کرد که روزی همه ی دشت ها و ریابان ها شاداب و سرسبز می شود و حاصل خیز گردد . آن آرمان امروز به تحقق رسیده است . آن خواب ها تعبیر گردیده . انقلاب این زمینه را میسر ساخت آب آمو دریا مهیا شود اکنون ذریعه ی کانال قراقرم که سرچشمه آمو دریا می گیسرد همه ی خاک های سوخته و دشت های عطش زده ی جمهوری ترکمنستان شاداب و سرسبز گردیده است .

نمایشگاه آثار صنعتی ترکمنستان :

در این نمایشگاه که در مرکز جمهوری عشق آباد قرار دارد همه ی فرا آورده های صنعتی دستی و طبیعی جمهوری به نمایش گذاشته شده است . نمایشگاه از عظمت چشم گیر و شگفت انگیزی برخوردار است بیننده وقتی به نمایشگاه

نام برد . مردم ترکمن به این شاعر احترام شایسته و عمیقی قایل اند . او مجسمه هایی ساخته اند و شعر هایش را از جملند و عزیز می دارند .
د رمو زیم دولتی ترکمنستان هم پر تره از این شاعر مردم نقاش چیره دست آی خان خواجه او ف کشیده است که جالب توجه بود .
و اینهم می تواند نشانه حق شناسی مردم باشد در این موزیم همچنان تصویر ی از اولین شاعر ، جوانان نوری بپردی پو ما کار در دی با یروف گذاشته شده است که همچنان از گیرایی شیوا یسی و شکو همنده هنری بر خوردار است .
درین موزیک تابلو های از نقاشان ما هر و محبوب ترکمنستان مانند بیگ مراد او ف ، خانم آدم موا ، آرتی کف ، امان بپردی اف یعقوب انالورف تابلوی لنین نیاز مراد داو د تابلوی مادر . درد ی با یروف ، انقلاب نمی نمیرد ، چاری امان بایرام اف تابلوی زمین لرزه محمد اف ، تابلوی عابرا ن آب ، به نمایش گذاشته شده که همه از متانت سبک و شیوه پرداخت بر خوردار است و بیننده را ساعت ها به خود مشغول می دارد و به شگفتی اش و می دارد .

موزه ی دولتی ترکمنستان حکایت هر روز های است که انقلاب تازه جوانه زده بود اما ضد انقلاب به حقیقت تن اندر نمی داد . با تلاش عایی دیوانه وار و هستریک می کوشند که دست آورد های انقلاب را نابود کنند . آن روزها در آثار نقاشان معاصر ترکمنستان بازتابی گسترده یافته است که از شمار می توان : آی خان حاجی اوف ، یعقوب آنا نورف ، درد ی بایرام اف ، چاری امان گردی اف ، یزگی بایرام اف ، امان قلی اوف و هاشم نورعلی . نام برد

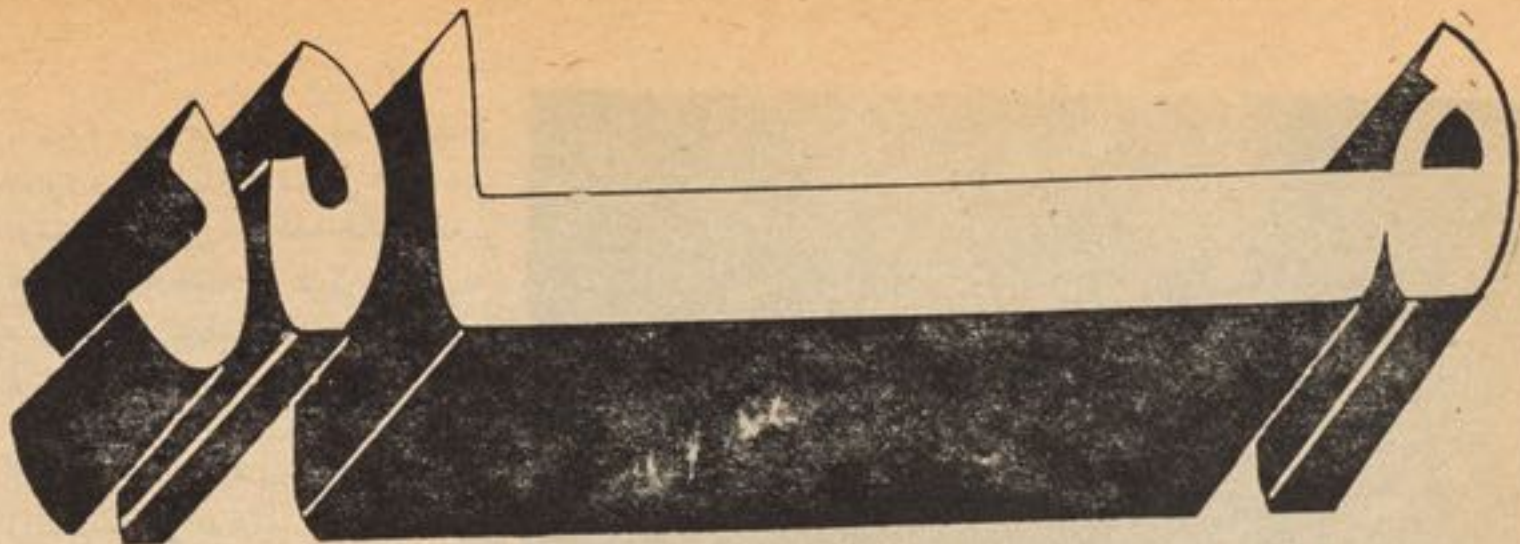
به راه انداخته است نمی تواند کاری را از پیش ببرد و به جایی رسد این قانون تغییر نا پذیر و اصلی علمی است و پذیرفته شده است که نو جای کهنه را می گیرد .
آن گونه که در سطر های گذشته اشاره گردید در جمهوری امروز ترکمنستان بیشترین توجه برای باروری هنر ، ادبیات و فرهنگ می شود افتخارات مواریت و شاه کار های گذشته را همچنان از جملند می دارند در جمهوری امروز ترکمنستان موزیم های وجود دارد که آثار هنری معاصر را نگهداری می نمایند . نقاشان معاصر جمهوری ترکمنستان آثاری با ارتباط به جامعه نوین پدید آورده اند آثار ی عمیق ، نوین و درمایه ریالیسم اجتماعی .

موزیم دولتی ترکمنستان :

نقاشان امروزین این جمهوری آثار مردمی و دنیسانی دوستانه پدید آورده اند ، آثاری که بیدادار با بان پیش از انقلاب را باز مینماید همه مسایل پیرامون خویش را تجربه می کند . درون مایه آثار خویش را از میان مردم انتخاب می کند . دربر جی از عاج نمی نشینند اهل نظا هر و ریاکاری و فریب نیست . فیس و آفاده نمی فرودند ناز نمی کند و کلاه کج نمی گذارد . هنر مند امروز در ترکمنستان در کنار مردم ایستاده سر نوشت خویش را از آنان جدا نمی داند فریاد ها ، خوشی ها و غم های مردم را در آثار خویش بازتاب می دهد . از شاعران محبوب جمهوری ترکمنستان می توان از مخدوم قلی

یکی از بناهای زیبای ترکمنستان

نوشته بر تولد بر شمت

قسمت ۶

ترجمه دکتور نجیب الله یوسفی

بر تولد بر شمت

در طول تاریخ جوامع بشری، در نبرد حق و باطل و بالاخره در پیروزی مبارزات طبقاتی قلم‌نویسندگان همیشه نقش موثری داشته است. هنرمند و نویسنده متعهد، به خاطر دفاع از منافع توده‌ها و بسیج ساختن اذهان جوان مع‌بشری، نظر به وظیفه و درک مسوولیت خویش، همیشه درین راه‌کار و بی‌کار نموده است. به اساس همین در لاسیا سی‌و‌دبی بود که بر تولد بر شمت قلمش را در دست گرفت و به میدان بی‌کار شتافت و از آنجا بر ضد فاشیسم جهان سوز، مبارزه خود را آغاز نموده و در راهی جهان آزاد، به سرودن اشعار پرارزش ایجاد و نمایش نامه‌های موثر پرداخت. نامش ایون بر تولد فریدریش برشت بود و به تاریخ دهم فبروری سال ۱۸۹۸ چشم به جهان گشود. در طول دوره تحصیلش در رشته‌های فلسفه و طب پوهنتون مونیخ (۱۹۱۷)، به خاطر ضدیتش با جنگ، به مبارزه اساسی دست یازید. اولین نمایشنامه اش در سال ۱۹۲۲ تحت عنوان ((دهل در شب)) مورد نمایش قرار گرفت. بعداً منجیح دراما تورگ و ریوربه کار تیاتر پرداخت. در سالهای قبل از جنگ جهانی دوم، هنگامیکه هیتلر برای نابودی بشریت، توطنه می‌چید وی بعنوان مخالفش باین شرایط، المان را ترک گفت و روانه سوئیس، دنمارک، سوئد (۳۹-۱۹۳۳)، فنلاند، اتحاد جماهیر شوروی و بالاخره رهسپار کالیفورنیای ایالات متحده گردید. (۱۹۴۱-۴۷).

در سالهای (۴۹-۱۹۴۸) وی دوباره راه جمهوری دیموکراتیک المان را در پیش گرفت و به کمک خانمش تیاتر را دوباره در آن کشور پی افکند.

وی در طول دوره زندگی اش (۱۹۵۶-۱۸۹۸) اضافه‌تر از سی نمایشنامه، یک هزار و سه صد پارچه شعر و یک سلسله کتابها در مورد موضوعات روز نوشت.

نمایشنامه زیر که تحت عنوان (مادر) در اینجا پیشکش خوانندگان گرامی میگردد، یکی از عمده‌ترین اثرین نویسنده بزرگ میباشد.

مترجم

قصاب: آها، پس مه هم یک حیوان وحشی هستم. خوب ببینید، مه یک حیوان وحشی هستم. بغاظریکه مه از اعتصاب شکنی بشی بانگی کدیم.

(خطاب به مادر) همینطور نیسی؟ ... (کنار در میشیند) ... اما آیا اعتصاب خودش یک بی‌عدالتی نیسی؟ بعد ادامه میدهد شاید جواب بستی که علت اعتصاب مهم است که چرا کارگران اعتصاب میکنند؟ (مادر به اشاره سر تأیید میکند) قصاب باز هم ادامه میدهد: شاید بگویی، چون معاش کارگران تقلیل یافته لهذا اوتاحق دارن که اعتصاب کنند. درست س؟ اما چرا معاش تقلیل نیافه؟ خوب ببین، ای تمام جایداده که می‌بینی از آقای زیمر نوف س و خودش در جزیره اودیسه زندگی میکند.

خوب، چرا آقای زیمر نوف معاش ماره کم تگنه؟ ... (دو کارگر اعتصاب شکن حرف او را تأیید میکنند) ... خوب آیا ای بیسه ره که ماهانه ما میگیریم، از جیب زیمر نوف نیره؟ سال بیشتر چه شد؟

زیمر نوف حتی معاش ماره هم کم کد ... (خطاب به خانمش) ... مه چه گم؟ ...

هیچ ... هیچ ... در ماه سپتامبر چه خواهد شد؟ شاید باز هم معاش ماره کم کنن ... خوب باز هم اگر ما هیچ نکنیم، او معاش ماره باز کم میکند ... گناه از ماس، مه قبل ازی هم ای گیه می‌فهمید ولی عکس-

العمل تو (خطاب به مادر) برای مه همه گپ عاره روشن ساخت ... تو شوروی ماره نخوردی ... (خطاب به کارگران) یک زن شریف شوروی که رشوت‌س نمی‌خوره ...

وای حرکت او بری مه همه چیزها ره روشن ساخت مه قبلا هم ناراضی بودم ولی صبر میکردم، اما امروز می‌فهمم که از صبر مه همیشه سو استفاده شده ... (خطاب به کار-

گران) برین به آقای زیمر نوف بگو نین که نان شماره اودیسه روانه کنه. مه دیگر بری شما بخته نمیکم ... زیمر نوف خودش میتانه بریتان بخته کنه، ای خولا وحش ره ...

خانم قصاب: خوب عصبی نشو.

قصاب: مه از کار آشپزی کانتین فابریکه بغاظری صرف نظر کدم که اونچه کثافت کاری و یاد بود. انسانها استعمار میشندن. آدم به ده به فکر اینکه اینچه هنوز همه چیز دست نخورده س. آدم میتانه اینچه شرافت مندانه کار کنه. ولی امروز می‌بینم که اینچه هم کوه کثافت وجود داره و اینچه آدمها ره حتی به یک بشقاب شوروا می‌خرن ...

خانم قصاب: خوب، باز هم ازینجه کوچ میکنیم ...

قصاب: کاملاً درست س، ما کوچ میکنیم. (با صدای بلند)، خوب بسته کنیم، همه چیزه میبریم ... (خطاب به خانمش) ... چربو و گوشت‌ها ره از میخ جمع کو، به خاطرچی

مادر: برای اینکه ماره اعتصاب شکن فکر کردند و دشنام دادن و ماره حیوان وحشی گفتن ...

خانم قصاب: چرا دشنام دادن؟

مادر: بر اینکه فکر میکردند که مه هم از جمله اعتصاب شکنان هستم.

قصاب (بانیسم): به نظر شما هرکسیکه اعتصاب تگنه، باید او ره به سنگ بزنند؟

مادر: بلی، البته

میگوید: بته، نان برش بته، دو بشقاب سه بشقاب، هر چه که می‌خواهد بته ... بعد قصاب بطرف مادر میرود و میگوید: ناممه واسیل است. خطاب به خانمش ... دیگه کارگر هاره بگو که بیا بن. اونا میتانن اینجه چیزی بیاموزن.

سر و کله کارگران دیگر از دروازه نمایان میشود. قصاب خطاب به کارگران ادامه میدهد: خوب گوش کنید: اعتصاب بیون هم‌رای سنگ به سر ای زن زدن. شما پندیدگی سر و پیشانی او ره خوب ببینین، مه از ای زن پرسان کدم که چرا اونا شماره زدن ...

ای زن جواب میده که اونا فکر کدن که مه از جمله اعتصاب شکنان هستم ... مه گفتم: آیا هر کسی ره که اعتصاب نمیکنه باید به سنگ بزنند او گفت: مادر حرف او را قطع میکند و میگوید: بلی ...

قصاب: خدای من، چی میشنوم، خطاب به دیگر کارگران: همینکه گپ‌های ای‌زته شنیدم گفتم: نان برش بتن، بیارین برش، دو بشقاب، سه بشقاب، هر چه که دلش میشه ... (خطاب به مادر) چرا نمی‌خورین بخپالم که بسیار داغ س؟ ... (خطاب به زنش، تو شوروی داغه برش آوردی که کام و دهان خوده بسوزانه ...

مادر: در حالیکه بشقاب را به گوشه میگذارد میگوید: نخیر، شوربا بسیار داغ نیسی ...

قصاب: پس چرا نمی‌خورین؟

مادر: از خاطریکه ای شوروا بری کسانی بخته شده که اعتصاب نکردن.

قصاب: گفتی بری کی بخته شده؟

مادر: بری اعتصاب شکنان.

اشخاص نمایشنامه

خانم والسوا: مادر	ماشنا: (خواهر سیدور کارگر)	زخار: رفیق معلم	سولینوشکی: دهقان
پاول: (کارگر فرزند خانم والسوا)	خانم کورسونوا: (فروشنده در صحن فابریکه)	تیور: نام دهکده	تیریک: دهقان
اندریچ ناخودکا: کارگر	کارپوف: نماینده کارگران	خانم نیلونا: نام زن علاقمند به جنبش	توبرایا: نام محله
ایوان: کارگر	سملگین: (بیرمرد) کارگر	اودیسه: نام دهکده (محله)	زیمر نوف: خان محله (فئودال)
اندری: کارگر	شالینوف: صاحب ورئیس فابریکه	لوشین: دهقان	واسیل: قصاب خان
انتون: کارگر	نیکولای ایوانوویچ: معلم	پیروکود: نام محله	الکساندروف: همسایه
سیدور: کارگر	زیکور شکی: کارگر	کریفنا: نام محله	عیسی: کارگر

مه آنچه باشم و بخته کنم ؟

خانم قه ماب : تو ماره بد بخت میسازی. بلای عالمه یگروز سر ما خواد آوردی تصاب خطاب به اعتصاب شکنان : خارج شوین ، از پنجه خارج شوین ... مه اعتصاب میکنم ، همه کار گنان آشپز خانه و قصابی اعتصاب خواهند کرد او اعتصاب شکنان را بزور از اتاقش خارج میکند بعد دست خود را روی شانه خانمش گذاشته و هر دو بطرف مادر میروند. تصاب خطاب به مادر میگوید : خوب حالا برین و به آنها یکه شماره به سنگ زده اند بگوین که بیایند . ای شوروا دیگر مال آنهاست ... بعد رو به خانمش نموده ادامه میدهد : ای رفیق ما ، رفیق مبارز ما خانم والسواس ، فعال با اعتماد و شریف ...

سال ۱۹۱۲ :

پاول از زندان آزاد میشود : مادر به همراهی واسیل و یک کارگر جوان در حالیکه ماشین چاپ طباعتی را با خود آورده اند وارد خانه معلم میشوند ، معلم بادیدن ماشین طباعتی (چاپ) به وحشت آمده میگوید: خانم والسواس ، دردی شکی نیست که به جنبش شما علاقمند هستم ولی به هیچ وجه نمیتانم مسوولیت ای نوع کار ها ره به عهده بگیرم. مه فقط به شما خو شبینی دارم و امیدس که شما ازی خوشبینی مه سو استفاده نکنین ... مادر : مه منظور شماره درست نمی فهمم. آیا درست س که شما طرفدار ای نوع شبنامه ها هستین ؟ چنانچه اگه به یاد شما باشد ، شبنامه قبلی ره هم خود شما نوشته کدین ... شما طرفدار نوشته کدن شبنامه هستین ولی طرفدار چاپ آن نی ؟ درست س ؟

معلم : تغیر ، ولی مه مخالف هستم که او ده خانه مه چاپ شوه . مادر به تاز و فیر در حالیکه کار چاپ شبنامه را سر براه میسازد خطاب به معلم میگوید : ما نظر شماره شنیدیم ... معلم : شما میلیکه نظر ماره خوب نشنیدین چطور ؟

یکی از کار گران خطاب به معلم : خانم والسواس وقتیکه تصمیم به یک کار گرفت ، باز هیچ کس و هیچ چیز مانع او شده نمیتانه ، مادر همین چند وقت تجربیات زیادی همراهی او داشتیم ... اما شما ترس نداشته باشین. کسی چیزی نمی فهمه ...

مادر : ضرورت چاپ ای شبنامه ها بیشتر از پیشین س. تعداد زیاد مردم منتظر ای شبنامه ها هستند .

انها به کار چاپ شبنامه میر دازند . معلم کتابی را گرفته در اتاق پهلوی میروند و به مطالعه میپردازد ... صدای ماشین آهسته آهسته بلند و بلند تر میشود . معلم شتاب زده دو باره به اتاق میاید .

مادر : فکر میکنم صدای ماشین کمی بلند باشه ، چطور ؟ معلم : نزدیک س که چراغ پائین بیفته . ای غیر قابل تحمل س که شما چیز های غیر قانونی ره اینکه چاپ میکنین که او هم باز ایطور سر و صداره بر پا میکنه .

مادر : آقای نیکولای ایوانوویچ ما هم ایره درک کدیم که صدای ماشین کمی بلندس واسیل : اگه ما یک چیزی ره زیر ماشین بگذاریم ، صدایش اصلا کم خواد شد ... (خطاب به معلم) آیا شما آیا شما یک چیزی دارین که زیر ماشین بگذاریم ؟

معلم فریاد میزند : من هیچ چیز ندارم . مادر : چرا چیغ میزنین ... زن همسایه یکدانه کپیل داره ، میرم و آورده از پیشش میگیرم . او حتما بری مه میته .. شما تانه مه میایم چاپ نکنین ... او بطرف خانه همسایه میروند .

واسیل خطاب به معلم : آقای ایوانوویچ ما اصلا خوش نخواهیم بود اگر شما از مادر ناراضی باشین .

یکی از کار گران خطاب به واسیل : ما اوره به خاطر ده خانه معلم آوردیم که دیگه به سیاست دخل و غرض نداشته باشه . اما مثلیکه او دیگه ازی کار ها صرف نظر کدنی نیس ... کار چاپ شبنامه در مابین ایطوریکه خانه بی خطر بوده نمی تانه ، مه ای موضوع ره هم برش گفتیم ، اما او قبول نکد .

معلم : مه هیچ خوشم نمیایه و اصلا نمی فهمم که ای مصارف به خاطر چی ؟ او روز ای زن چند پیسه بی که داشت اوره بشام حق العصویت تحویل کد .

واسیل : ، مجبور هستم که نان روزمره خوده نصف کنیم شمامی فهمین که هیچ کس برای ما چیزی ره نمی بخشن ، ما مجبور هستیم که از جیب خود مصرف چاپ و غیره راتیبه بداریم . مادر درین مساله بسیار جدیست . اومیگه که ما از هر چیز دیگه صرف نظر کده میتانیم ولی از کار چاپ و تبلیغات نی ولو بهر مصرفی که باشه .

صدای گویدن دروازه شنیده می شود.

کارگران و معلم فوراً روی ماشین را میپوشانند صدای پاول از بیرون شنیده میشود: اینجا کسی اس ؟

آیا اینجا خانم والسواس زندگی می کنه؟ نام مه پاول والسواس معلم در حالیکه می گوید: بچه اوس ، میروند دروازه را باز می کند.

پاول : سلام گفته داخل اتاق می شود

همه جواب میدهند : سلام پاول پاول : مادرم کچاس ؟ معلم : به خانه همسایه س .

واسیل : مادرت بری ماقصه کدکه تو ... پاول حرف او را قطع می کند که به مسافرت رفته بودم

واسیل : می خندد : آه ، پلی صدای پای والسواس شنیده می شود ...

کارگر خطاب به پاول : بشین ، اینجا بشین ... آنها او را روی چوکی که مقابل دروازه قرار دارد مینشانند. مادر داخل اتاق می شود و فریاد میزند: پاول (اورادر آغوش میکشد) .. تو زیاد لاغر شدی ...

(خطاب به دیگران) به عوض اینکه چاق شوه لاغر میشه ... مه فکر نمی کنم که اونال باز تره آزاد کنند ، چطور از چنگ شان خلاص شدی ؟ چند روز اینجا میمانی ؟

پاول : وقتیکه هوا تاریک شد میرم. مادر : اما تا او وقت خو بالا پوشته بکش ...

پاول بالایوش خود را از تنش بیرون می آورد .

مادر : از خوشی میدرخشد . شروع کنیم ... و در حالیکه همه به کار چاپ میپردازند مادر می گوید : راستی مه ده خانه الکساندروف همسایه رفتن او قبر شد ازینکه مه کپیل اوره خواستم . میگفت که کپیل ، کپیل ، بهترس که لعاف جلدیگر بگویی ... بازگفت

که ای کپیل بری خواست نه بری کار های دیگه . مه گفتم . حالا که کسی خونیش ... او هیچ قبول نمیکد . آدم بی عقل ... مادر در حالیکه می گوید : هر چه کنم کپیله نداد ، از زیر بغل خود کپیل را بیرون میاوردو آنرا زیر ماشین می گذارد .

معلم : خوب ، اگه او کپیل نداد پس ای چی اس ؟

مادر : می بینی که اس ... (همه می خندند)

مادر : پاول ، خدا حافظ ...

مادر : پاول ، خدا حافظ ...

واسیل : پس شما چرا اینقدر از الکساندروف بیچاره شکایت کدین ؟

مادر : بری اینکه اومره نداد و مه مجبور شدم آورده دزدی کنم ...

به نظرمه ای کپیل وای شبنامه هاردو برای اطفال الکساندروف مفید خواهند بود .

هدف ازی شبنامه ها اینست که اولاد های اوروزی زیر کپیل توخو کتن .

واسیل : خانم والسواس ، مه بنام جنبش انقلابی ما از شما تشکر میکنم .

مادر : فردا صبح دوباره برایشان میتیم (خطاب به پاول) نان است میشه ؟

واسیل : خوب ، کاغذ های چاپ شده ره کی ترتیب میکنه ؟

مادر بظرف ماشین میروند ... پاول در جستجوی نان خشک میگردد .

مادر : پاول ، صندوق نان اونچس ... پاول : مادر ، نم مره نخو ، می فهمی که حتی ده زندان مه بر خود نان پیدا میکنم .

مادر : دگه ماره کمک میکنی ، بیا ... بعدا پاول بطرف ماشین رفته و کاغذ های چاپ شده را مرتب میکند .

مادر از پاول می پرسد : خوب ، روزگارت ده زندان چطور بود؟

پاول : خوب بود ، یکدفعه هم زیاد مریض شدم .

مادر : آیا نان برت میرسید ؟ شکمت سیر میکند؟ یابه اندازه بخورونمیر بریتان میدانن ؟

پاول : بعضی روزها هم گشته میماندیم ولی خوب زندان بود دیگه . چه میشد که ؟

مادر : خوب ، حالا باید خوب متوجه ات باشی . شاید باز خطری متوجه ات باشد .

پاول : یگانه امیدمه ایست که شما کار تانه جدی پیش بیرین ...

در این اثنا زیکورسکی وارد اتاق شده و خطاب به پاول میگوید : پاول ، تو باید هرچه زود تر بری . ده استیشن ریل رفیق عسی منتظر توست ، ایته ، ای هم پاسپورت تو ...

پاول : اوکه ای وقت چی زود گذشت ... خوب باید برم بالا پوش خود را میگیرم ... مادرش ویرا در پوشیدن بالایوش کمک میکند . پاول : مادر ، خدا حافظ ...

«باقی دارد»

آدمک برقی

سب از هستی خود را به سن
 بجز می‌ماند -
 دلال بود بر از همه سب عالی‌تر
 شکوت حقی خاموشی -
 می‌خیزد در دنیای نامهربان
 و تو از روزی که تاب نگر
 من در ایستای تصویر او می‌بینم
 که تا سب من
 چون آن آدمک برقی در خورشید
 آب می‌گردد -

سو گوارانه به خود می‌گفت
 چیست در عهدی سنگ نگاهت
 که نه شبی من می‌ماند
 چیست در شب آوجش
 که خرابانه مرا می‌خواند
 گرم سب پرستش می‌ماند
 و تو از ایستای تاب به من می‌بینی
 و نماندستی روز من -
 بی درخشانه تو می‌زد پای
 سب از نعل خود را به آن پنجره
 می‌ماند -
 پرده بستن تو از سگر خود پس
 می‌زد -
 زن سرری سنگت را
 باستان همه سب خایه را

با سخاوتمندی
 می‌فرستاد به آغوش خرمی من
 آن تو بوی علف می‌داد -
 و لبان تو طر بنای باران را داشت
 و قدم‌هایت
 که نه استگنی بزم بود
 زانوی و سوسن هرگز نمی‌گشت
 قاب تصویر را با خود داشت
 من، امانت تمام آنرا
 و لبم گرم نفس عایت را

روز هاساید اند
 شام ها
 از خود را به آن پنجره عالی‌مانند
 اینک آن قاب که از عکس تو را
 بود -
 بر سر طاق شامه ست ایبار آن
 قاب از عکس تو خالی است
 و دروازه از قاب
 و من از پنجره می‌بینم تابان
 شهر را، باغچه را، خنده آدم
 و به خود می‌گویم
 زندگی -
 اندر کوچک و خالی نیست
 که زنی بان خود پرسوز
 و تو هم
 ایستاده برقی
 تاب لب های تو این فریاد
 تو چیزی
 شاعری - شعر تو شلاق است
 تو همان زنده‌ای جاویدی
 ایستاده برقی -

خوشبختی

عشق
 سب

وطن

وطن قربان نام باوقار

فدا شدت و کوه و سبزه زار

الله خرم و شاداب باکر

که از بوییت داریم پاسدار

شکست بندگی

زمان ماچنین است :
 زمان ما ،
 زمان رزم ها ، پیکار ها و زندگی
 هاست .
 زمان فتح و پیروزی خلق است .
 زمان تا بش نور و زوال نیره گی
 است .
 شکست بندگی هاست .
 وما :
 آرا می را هر گز نمی دانیم
 گهی خون برجبین داریم
 و گه موج عرق ها را .
 ولی ،
 صد سال اگر زنده نمائیم .
 بدین معنی خواهد بود :
 نخست بودن کار ساده نیست .

هارون یوسفی

سنگر

ملگرو ته

زما د ننگ او د چگری ملگرو
 زما د لار او عقیدی ملگرو
 ای د اولس د خلاصون سرو لنگرو
 د زیار استونکو د اسری ملگرو

...

یه هیواد پالو سر بنیندو نکو زمره
 یه باتورانو ، میر نو ، نرانو
 ستا سوپه ویار د تاریخ پانی دکی
 دین جن ملگرو ، ننگیالو، سیالانو

...

زما یوه د ننگ خبره واورى
 ستا سودی لوره وی مامه هیروی
 دسر یخور دینمن پر ضد چگره کی
 ملگرو ماله پامه مه غور خوی

...

ماهم له خان سره دگرته بوزی
 زه هم میدان کی جنگیدی شمه
 پوپک ، وسله بیه کارو لی شمه
 دغلیم سر پی غرر خولی شمه

...

دالایی نه دی هلته و گوری ما
 چی د بنمن خنگه له پشو غور خوم
 دهر خاین د تجاوز لاسونه
 تاسو سره بی له مرونه ماتوم

سنگر

جهان شرافت

قر و زمی

هغه ده تپتی تیاره په زر کیدلو شوله
 رڼا سپره ور باندی به برید لوشو له
 هغه دی لمر راخیژی سړی سړی شغلی خپروی
 دتو ری شپې کمبله په اولیدلو شوله
 دی کز لیچنی لاری که لارو یان و خوپل
 په سر بنیندو سره په لنډید لوشوله
 که دانسان په وینو وگرخید لی ژرندی
 دسر یخورو نری په نرید لوشوله
 که دپگانو بازار دایو غو ورخی تودو
 اوس یی داتوره هتی په سپریدلو شوله
 زما نه وړاندی تلله پگان یسی وشر مول
 ددی چاوا لو مور می په سیکیدلو شوله
 چی خادر خیری شو لو ترینه سپین مخ بنکاره شو
 توره چپله خیره په بنکارید لوشوله
 هغوی چی کندی و یستی زموږ دمرگت لپاره
 په دوی دا لو به کنده په کیدلو شوله
 چا چی په زوره گوره پر سر کره لویه پگری
 نیغه ، تیره شمله یی په پیلیدلو شوله .

دوپی ۶
 ۱۳۵۸ کال
 خرخی زندان

قدر غیرت مومنان پندرنده

برو جنات کریا حبه چندانده

جهان شرافت زموږ داند پید

دول جهان و بدمن سلج دنده

نبرد زندگان نرسند و تیزر است

چو بحر پر تلاطم موج خیزر است

نیاساید د مردایم رولنر است

حیات جاوید لیس لاند رستیزر است

باتو...

باتو .....
من،

از سرزمین صخره ها
 از مرزو بوم عقابان تیز چنگ،
 من از دیار حماسه آفرین .
 باتو سخن می گویم
 هم میهن عزیز من !
 چرا خاموشی
 چرا آرام نشسته ای !

بر خیز!

تلاش کن !

بنگر به شرق

که خورشید سرزده

بشنو :

بشنو صدای فرشتگان را

می خوانند:

نغمه آزادی

تربیت سالم کودکان در پرتوانقلاب

راخفه نموده و در زنجیر کشید و با هزار
ها حیل و نیرونک تلاش می کردند
تا نو باوگان ما را منحرف ساخته
و با قانون جعلی و خود ساخته خود
آنها را تحویل زندان ها نمایند و
بدران و مادران شانرا برای همیشه سو-
گوار سازند.

در مد رسه ها بی رحمانه وظا-
لمانه مسدود میشود در ب زندانها
رامیگشوندند و اطفال بیگناه را آگ-
هانه و شعوری بداجا رهنما بی می
نمودند.

گاهی بنام کانکور صنف هشت و یا
هم بنام ناکام دوساله آنها را از تحصیل

سرمای و زشتی ها. اما میلیون اطفال
فقیر و رنجور ماگر سنه و برهنه
در خاک و گل میان کوچه هامی لولیدند
و از وسایل زندگی عصری و متمدن
اصلا اطلاعی نداشتند. همین اطفالیکه
آینده سازان افغانستان بودند با
وجودیکه توده عظیم را تشکیل میداد-
دند مگر برویشان خط بطلان گرفته
بودند و موجودیت ایشان را در حکم
هیچ می بنداشتند.

نادر جلاد و داود استعداد کش
مذبوحانه تلاش می کرد تا به انواع
و اشکال مختلف استعداد کودکان ما

آنها مجال تنفس نمی دادند و فرصت
آنها نداشتند تا اطفال معصوم ما
آزادانه تنفس نموده و برای خود پر-
وازه داشته باشند.

خلاصه اطفال مانه لباس داشتند
نه مسکن و نه هم محیط سالم و انسانی
برای زیست و زندگی روز مره. اما آن
جباران تاریخ از همه مزا یا زندگی
عصری و متمدن برخوردار بودند
اولاد شان ناز و نعمت پرورده خوراک
شان خون زحمتکشان، بستر خواب
شان زر بفت سجه یعنی
آسوده از همه گرما و

وطن داران رنجکشیده و درد دیده
ما آگاه اند که اطفال ما مانند همه مردم
دیگر این کشور پیوسته زجرها و
شکنجه های را متحمل شده
اند و همیشه فکر، اندیشه و احساس
طفلان آنها دست خوش هوا و هوس
ها گردیده است.

مشتی از انسانهای عادل و بیکار
و پرزیت های اجتماعی که پیوسته
از خون مردم رنجیده و مآذیه می
شدند با اطفال نیز به شکل بی رحمانه
برخورد نموده و این گل های نوشگفته
راباز نشده پر، پر می نمودند و به

و خرد سالان مابه اینگونه زندگی رقتبار محکوم بودند، خانه ها از روشنایی و صفایی بهره یی نداشتند و سرگرمی شان خاک بازی کوچه شان بود ...

یعنی از حقوق مشروع و انسانی شان محروم می ساختند و آنها را مجبور می نمودند تا به اعمال زشت و غیر انسانی متوسل گردند و به فامیل های رنجکشیده و عذاب دیده رنج و عذاب نو و انگلیس مهابانه را برایشان تحمیل مینمودند اطفال و جگر گوشه های این مردم بیچاره و فقیر ما را از نعمت سواد نوشت و خوان محروم می ساختند و زیر نام ریفرم مبتذل خویش از مد رسه طرد می نمود

اما اکنون که انقلاب مردمی و زنجیر شکن نور مخصوصا مرحله نویسنه تکاملی آن به همکاری با قوه فرزندمان صدیق و واقعی مردم افغانستان به پیروزی رسید فرشته های نجات بالهای شان را بالای این مردم رنج دیده گسترده آرزو های نوین در قلب و احساس مردم ما چه اطفال، جوانان و یا همسال خوردگان ماجوانه زده هر آن به رشد و شکوفانی میرسد و امیدواریم این شکوفه ها که آینده داران ما هستند افغانی اند از نخستین ایام زندگی شاد، نیرومند، توانا و دور از همه مشقات، زندگی را به آغاز گیرند.

حزب و دولت انقلابی و مردمی نظریه خصلت عمیق مردمی و انسانی که دارند در تلاش آن اند تا مطابق اعلامیه حقوق بشر و موافق با اساسات زندگی مترقی و نوین در راه رشد، آرامی و آسایش کودکان قد مهای متین برداشته شود و همچنان به غرض تامین صحت و سلامتی اطفال تداوم بیرون و اساسی گرفته شده است، شبکه های گسترده از شیر خوار گاه ها کود کستانها و مکاتب درسرا سر کشور مدنظر دولت بوده همچنان در بست و توسعه مکاتب و مدارس توجه جدی مبذول می دارد.

گرچه دشمنان آرا می و آسایش مردم و هندستان امپریالیزم توطنه گرو دسیسه ساز با همکاری و همدستی دشمنان فرهنگ و نهضت ما نندگذاشته می کوشند تا مکاتب و مدارس و کانونهای فرهنگ را به آتش کشند و مشعل تابان سواد و آگاهی را بدست های سیاه خود خاموش و خفه سازند مگر حزب دموکراتیک خلق افغانستان و دولت مردمی ما هر آن در تلاش آن است تا مکاتب را زانو اعمار نموده و با تهیه وسایل عصری معارف ما را نوسازی نموده و با مفتوح شدن دروازه های کانون علم و معرفت دروازه های زندانها را ببندد.

دولت بداندن تعلیمات مجانی در مکاتب و پوهنتونها ادامه خواهد داد. خدمت شاقه را برای اطفال ممنوع قرار داده و به پروگرام های تعلیمی تجدید نظر خواهد شد تفرجگاه ها باغها و میدان های سپورت و کتابخانه های اطفال، فلم های مخصوص اطفال تهیه و تر تیب خواهد شد.

خلاصه امید آنست که اطفال ما نیز مانند سایر اطفال جهان از همه مزایای زندگی انسانی مستفید گردند و خلایق درزندگی شان باقی نمانند تا این خلاقه های روانی را در آنها خلق نکرده و اطفال ما چون گذشته ها با عقده های حقارت بار نیایند و بدین ترتیب بار دوش جامعه و مردم نگردند.

از آنجا بیکه اطفال امروز مردان و زنان فردای جوامع بشری اند لهذا دولت انقلابی ما بخصوص بعد از مرحله جدید و تکاملی توجه خاصی به حال این شکوفه ها مبذول داشته و میگو شد اطفال ما چه از نگاه جسمی و یاروخی سالم، صحت مند و با نشاط بار آیند و گنجینه های فردای ما با ارزش تر و پر بها تر به نسل های آینده تسلیم داده شود، چنانچه با کاوش صفحات زرین تاریخ دیده می شود که دانشمندان، مردان بزرگ و ناموران تاریخ در زمان طفولیت همه از تربیت سالم خانوادگی و جرمه برخوردار بوده اند.

بگذارید استعداد میلیونها طفل جا معه ماشکوفان شود و آینده مطمئن و بالنده ایشان را استقبال نماید و همان طور بیکه حزب بیکار جو و دولت انقلابی و مردمی ما توجه جدی به اطفال مبذول نموده است بر والدین نیز لازم است تا با ایجاد فضای مملو از صفا و پاکیزگی، شاد و نیک بختی بر این شکوفه های امید بشریت و جوانه های لطیف و نواخته، زندگی را هر چه خواستنی تر سازند زیرا اطفال آینده ساز است و تاریخ تا بنا که جامعه سعادت مند آیند بدست اطفال امروز ساخته میشود. به یقین پیروزی از آن اطفال است.

احساسات

درونی

کودکان را

از چهره آنها

بخوانید

نا مفهوم هم می تواند باشد نگرانی از آنکه محبت پدر یا مادر خود را از دست داده است موقعی که قیافه کودک خود را اینطور دیدید در صد کمک بپورایید و نگذارید در این نگرانی زیاده از حد باقی بماند و اعصاب او را آرام کنید.

ها کرده اند و نمونه ایست برای پدران و مادران که چگونه میتوانند از قیافه کودک خود از درونی او را بخوانند و به موقع در صدد رفع ناراحتی و مشکلات کودک خود برآیند:

غیر از قیافه و چهره، حرکت و ژست های کودکان نیز درخور توجه زیاد است و این حرکات هم هر یک خود نمایانگر یک تغییر و انقلاب درونی است.

چهره کودک طوری حساس است که نه فقط تغییرات حالات کودک را منعکس می کند بلکه آثار رشد و تکامل عقلانی و جسمی را نیز در آن می توان مشاهده کرد.

در حقیقت از اوایل قرن نوزدهم یعنی از زمان اکتشافات چار لژدارین طبیعی دان معروف انگلیسی بود که دانشمندان به ارتباط نزدیک میان احساسات درونی انسان و حرکات و مخصوصا تغییرات چهره او پی بردند و از آن زمان به بعد هرچه گذشت این ارتباط بیش از پیش با ثبات رسیده است و اهمیت آن آشکار ترمی شود در سال های اخیر که مخصوصا روان شناسی کودک پیشرفت قابل ملاحظه ای کرده است از نظر علمی حالت صورت و قیافه و ژست کودکان بیشتر مورد توجه واقع شده است و

دانشمندان از این راه با سراردرونی کودکان پی میبرند و خیلی از مسایلی را که حتی کودک نمی تواند بر زبان آورده و بیان کند دانشمندان می توانند از چهره و حرکات و ژست های او درک کنند چند نمونه از قیافه کودکان را که با توضیحات آن در این صفحه ها می بیند استنباطی است که روان شناسان از این چهره ها و ژست

چهره و قیافه کودکان آینه تمام نمای درونی آنهاست از قیافه یک کودک و ژست ها و حرکات او میتوان کاملا روحیه او را تشخیص داد و فهمید که او به چه می اندیشد. چه میخواهد و چه در سردارد کودکان بر خلاف بزرگسالان خود دار نیستند و خیلی زود آنچه را که در خود دارند بروز میدهند بهتر از هر کسی، پدر و مادری میتواند آثار و علائم قیافه کودک خود را تشخیص دهند هر مادری می تواند از چهره کودک خود همه چیز را بخواند و هر پدر هم می تواند تغییرات چهره دختر یا پسر کوچک را به خوبی درک کند و چقدر هم خوبست که آنها حتما اینکار را بکنند و روحیه کودکان خود را زیر نظر بگیرند غالبا پدران و مادران با آنکه به خوبی توانایی دارند از هیجانات درونی کودک خود مطلع شوند به چهره و قیافه کودک خود توجه نمی کنند و با آنکه دیر متوجه می شوند و موقعی بان پی میبرند که غالبا دیر شده و کار از کار گذشته است و آن وقت موقعی که کودک بگریه در آمد و یاد چار تاثرات و اختلالات روحی شد خود را سرزنش می کنند که چرا بحال و احوال او درست توجه نکرده بودند.

احتیاج به نوازش

درست به قیافه این کودک که دو انگشت خود را در دهان گذاشته و گوشه ای ایستاده است نگاه کنید این قیافه را شاید خیلی از پدران و مادران کودکان دیده باشند کودکی که اینکار را می کند احتیاج دارد که او را تسلی دهند گذاشتن انگشتان بر دهان از نظر روان شناسان دلیل بر اینست که شخص می خواهد علاقه اش را نشان دهد یعنی در حقیقت خودش، خودش را تسلی می دهد کودکان مخصوصا با این ترتیب

نگرانی

چهره این کودک و مخصوصا حالت دهان او نمونه و معرف آنست که کودک ناراحت است ولی ناراحتی خود را نمی خواهد بروز دهد و حتی حاضر نیست یک کلمه هم باشما صحبت کند اما چشمان کودک نگران اطراف است و در جستجوی کمکی از پدر و مادر و یاسایر نزدیکان است چهره این کودک معرف یک نگرانی

تمرکز افکار

این زُست و قیافه هم قابل توجه و درعین حال حائز اهمیت و دقت است کودک زبان خود را بین دندان های خود گرفته است این علامت آنست که کودک فقط بیک چیز می اندیشد او کلیه هوش و حواس خود را بدین ترتیب در یکجا متمرکز می کند تا مسله مهم و بغرنجی را حل کند و یا مشکلی را از سر راه خود بر دارد در کودکان چنین زُستی کاملاً طبیعی و معمولی است و درحقیقت مرحله رشد و تکامل آنها را نشان میدهد ولی اگر بزرگسالی چنین زُستی از خود نشان داد غیر عادیست و علامت آنست که او هنوز روحیه کودکی خود را از دست نداده است *

تعجب

این قیافه و زُست نشانه و علامت حد اکثر توجه کودک به یک چیز و بایک حادثه است. دهان کودک باز مانده است و چشمان او کاملاً گشاد شده است کودک که این قیافه را به خود می گیرد باهوش و با علاقه است او می خواهد باندنای اطراف خود هرچه بیشتر تماس برقرار کند و این دنیا را بشناسد و به همین جهت هم بهر چیز تازه ای خیره و دقیق می شود تعجب هم می کند این در حقیقت یک مرحله تکاملی است که کودک از نظر رشد خود طی می کند و پس از این تعجب است که او کم کم به محیط اطراف خود پی می برد و با آن آشنایی شود *

تحرك

قیافه این کودک پر از تحرك و انرژیست او با تصمیم و اراده زیاد به مقابل خود می نگرند حرکات خود را با قاطعیت انجام میدهد قیافه وزُست او بغوی نشان میدهد که رشد او هر جهت کامل و موفقیت آمیز بوه است او میتواند بر اعضای بدن خود کاملاً مسلط باشد تماس و نزدیکی با دیگران را دوست دارد و استقبال می کند و از تحرك و جنبش و انجام کارهای مختلف لذت میبرد و این نمودها کاملاً با شرایط دوران بلوغ کودک تطابق می کنند مناسب دارد *

حالت دفاعی

کودک با این زُست و قیافه حالت دفاعی گرفته و درصدد است که از خودش محافظت کند و در مقابل عوامل خارجی و نگرانی های نامعلومی حالت احتیاط و دفاعی بخود گرفته است گرچه چشمان او باز است و آنها را نیسته است ولی ایسن دلیل بر آن نیست کودک آماده تماس و ایجاد رابطه با دیگران باشد این حالت را وقتی در کودک دیدید بدانید که او در حال انفجار است با تندخویی و کمی ناملایمت از جامی برد و از شما فرار می کند و دست به گریه های خاموش می زند و با کمی محبت و مهربانی هم حالت عادی به خود را بازمی یابد و چهره نگران او نندان و شاد می شود *

خود را از نگرانی نجات میدهند و چنین کودکانی را باید نوازش کرده آنها را بوسید و با آنها هرچه بیشتر محبت کرد زیرا تشنه محبت هستند *

هوش

اینهم یک قیافه وزُستی است که در کودکان زیاد دیده می شود زبان کودک از دهانش خارج شده و در جستجوی چیز خوشمزه ایست شیرینی مربا، شیرینج و سایر خوردنی که کودکان بان علاقه دارند *

کودکی که اینطور زبان خود را حریصانه از دهان خارج می کند با این ترتیب هوش زیرکی و وسعت دید عقل سلیم و تصور و حافظه قوی خود را نشان میدهد این کودک از نظر روحی سالم و کاملاً با نشاط است *

سرافکنده

این زُست و قیافه مخصوص کودکانی است که پدر و مادرشان آنها را همیشه توبیخ کرده اند کودک چشمان خود را با دست گرفته است و نمی خواهد جایی را به بیند و این علامت آنست که کودک مایل است از ناراحتی ارتباط خود را با خارج قطع کند این حرکت اگر در کودکان خردسال انجام شود طبیعی است و مانعی ندارد و معمولاً در کودکان بزرگتر نظیر آن را زیاد می توان دید ولی اگر در مدارس دیده شود کودک از نظر روانی دچار نقیصه ای شده است و باید در صدد درمان و معالجه او بر آید *

توجه کودکان اینست احساسات آنهاست

سوم خویش نغم نفاق بیاشند . هکذا باید دشمنان دوستی و برادری افغان - شوروی بدانند که تلاش های شان سخت مذبو حانه است و نمی توانند که به این دوستی که چون صخره استوار و چون کوه و زین است ، لطمه ای برسانند .

در مورد وظایف مبرم جاری حزب و مردم ببرک کارمل منشی عمومي کمیته مرکزی حزب دمو کراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دمو کراتیک افغانستان در گزارش خویش چنین می گویند : « مهم ترین وظیفه حزب و قرارگاه آن کمیته مرکزی حزب دمو کراتیک خلق افغانستان مبارزه با ضد انقلاب است در

باید موکماً تذکر داد که روابط برادرانه و حسن هم جواری میان مردمان دو کشور ، دولت های دو کشور و احزاب هر دو مملکت در پهلوی آنکه متضمن صلح درین منطقه آسیا و جهان میباشد ، این دوستی دست آورد بزرگ و فیاضی است که مردمان هر دو کشور به آن می بالند و هکذا گسترش هر چه بیشتر آن وظیفه افتخار آمیز هر عضو حزب دمو کراتیک خلق افغانستان ، هر وطن پرست واقعی و هر فرد این دیار است . هر قدر دامنه دوستی و برادری میان کشور های ماوسعت می یابد دشمنان مردم ما و مردم اتحاد جماهیر شوروی ، دشمنان صلح و حسن هم جواری دشمنان امنیت در سراسر جهان جداً در صدد

های مردم ما در سال ۱۳۵۹ با مقایسه سال های گذشته با امید وار بودن به ارتقای سطح حاصلات امسال در زمینه زراعت ، تولید گوشت و صدور پوست قره قل ، زیاد تر می باشد . و هکذا با مساعدت های مسو تر بانکی از طرف دولت سکتور خصوصی تجارت نیز با رونق خویش مهد رشد حیات اقتصادی کشور شده و میشود .

ببرک کارمل منشی عمومي کمیته مرکزی حزب دمو کراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دمو کراتیک افغانستان در گزارش تاریخی خویش دو مورد کمک های اتحاد شوروی و موافق گیری کشور های سر مایه داری در قبال کشور و انقلاب ما اینطور روشنی انداختند : « ... قابل یاد آوری است که این موافقتات علی الرغم وضع دشوار داخلی بطور منظم کار میکنند و پلان های پیش بینی شده را اجرا و حتی بیشتر از پلان تولید می کنند . مثلاً دستگاه های برق نفوذ و پلخمری ، فابریکه کود -

کیمیای مزار شریف ، تأسیسات گاز خواجه گوگردک ، کارخانجات جنگلک ، سیلوی مرکز فابریکه خانه سازی کابل و غیره . در نتیجه کار منظم و دایمی موافقتات با کمک اتحاد شوروی اعمار و بهره برداری می شود سکتور دولتی منابع نسبت به سکتور خصوصی بهتر کار می کند در سال ۱۳۵۸ کاوش تولید در سکتور دولتی فقط ۵۰ درصد بود در حالیکه در سکتور خصوصی به بیست و شش درصد رسید . اکنون که کشور های سرمایه داری و بعضی کشور های دیگر مساعدت اقتصادی را به جمهوری دمو کراتیک افغانستان قطع نموده اند سهم اتحاد شوروی در کمک های خارجی که مورد استفاده افغانستان قرار می گیرد به هشتاد فیصد می رسد ...

هنگام باز دید حیات عالی رتبه حزبی و دولتی جمهوری دمو کراتیک افغانستان تحت ریاست ببرک کارمل از اتحاد شوروی ، همه پرابلم های اقتصادی کشور ما که با طرف شوروی مورد مذاکره قرار گرفته است با حسن نیت و توجه خاص از طرف دوستان شوروی مورد مذاکره و مطالعه قرار گرفت و حسن نیت کامل از فضای این مذاکرات اقتصادی به کلی محسوس بود . در نتیجه همین مذاکرات همکاری های همه جانبه اقتصادی بین اتحاد شوروی و افغانستان به سطح عالی تری ارتقا یافته و سرشار از کیفیت و محتوی نوبین گردیده است .

اکنون که همه امور در مسیر اصلی و اصولی خود در حرکت است باید به صراحت گفته شود که حزب ، دولت و مردم افغانستان رسالت تاریخی دارند تا درین مرحله حساس تاریخی با درک شرایط و امکانات از همه منابع دست داشته اقتصادی در جهت پیشرفت و اعمار کشور و بهروزی مردم کشور استفاده نمایند . کامیابی درین راه وقتی بشکلی ایدئال بدست آمده می تواند که مردم زحمت

نمایندگان با صلاحیت خویش را در «زون» های مختلف به کار گماشتند و مردم ما نیز عمادین راه با کار و بیکار عادلانه خویش سپیم شدند امروز هر هموطن ما بخوبی احساس می کند که تجویز حزب مبنی بر ایجاد زون های هشت گانه و از خودگذری مردم ما کارائی خویش را بخوبی عوید ساخته است ، این کار نه تنها مبارزه علیه اشراک را واکه از خارج بطور مسلح داخل خاک ما می شوند موثر تر و بابتجه تر ساخت بلکه بشکل بی سابقه ای مبارزه علیه اشراک را تشدید نمود . برای مستدل شدن مطلب بالا می توان نتایج منم کار زون شرقی و جنوب شرقی را مثال آورد ، تشکیل زون ها علاوه از کارائی و متشکل بودن مبارزه علیه باندیت ها ، در ساحت تبلیغی و ترویجی نیز انکشاف

فات شایان توجه بهمان آورده است اینجاست که وظیفه مستقیم سرگوب باندیت ها ، قطاع الطریقان و دزدان بدوش مردم شرافتمند افغانستان اعم از منسو بین فوای مسلح ، خارتدو بان ، گروه های مختلف مقاومت علیه ضد انقلاب و کلیه گسانیکه خواهان حیات مطمئن ، آرام و صلح آمیز در کشورند ، گذاشته می شود ، همه باید نه تنها بصورت پیگیر مبارزه رویا رویی را علیه ضد انقلاب مجذانه به پیش ببرند بلکه آن چنان فعال و هو شیار باشند تا نگذارند این عناصر فروخته شده از خارج باز هم به میهن مانفوذ نمایند و زندگی آرام مردم بلاکشیده را اخلال نمایند .

این یک حقیقت میرهن است که نظام های فرتوت گذشته و دور زمامداری سیاه امین کشور ما را از نظر اقتصادی بوضع فلاکتباری نگه داشته و فقر و تنگدستی و بیچارگی مردم ، بخصوص زحمتکشان بشکل اسفباری خراب بود . ولی پس از خیزش نظر مند شش جدی یعنی مرحله نجات مردم ، انقلاب و وطن ، حزب دمو کراتیک خلق افغانستان و دولت جمهوری دمو کراتیک افغانستان تا حد توان و امکان تدابیر موثری را اتخاذ نمود تاوضع حیات اقتصادی مردم بهبود یابد ، ولی باکمال تأسف و بنا به موجودیت توطئه و دسیسه ضد انقلاب به تحریک امپریالیزم جهانی و ارتجاع منطقه که هرگز نمی گذارند مردم افغانستان جامعه شگوفان و بهروز را ایجاد نمایند .

طوریکه باید و شاید همه پلان های مترقی و انقلابی دولت تطبیق شده نتوانست ولی با وجود آن همه تلاش های مذبو حانه امپریالیزم و ارتجاع ، مردم افغانستان توانسته اند درین مدت کوتاه بابر خود داری از کمک های عظیم انترناسیونالیستی مردم برادر اتحاد جماهیر شوروی سو سیالیستی قدم های در راه انکشاف حیات اقتصادی مردم بردارند . بطور مثال می توان متذکر شد که موفقیت

مردمی بر گزارش ببرک کارمل به چارمین پلینوم کمیته مرکزی ح ، د ، خ ، ا

الف : میم

دوستی افغان - شوروی دست آورد کبیر حزب و مردم ماست

پلینوم سوم کمیته مرکزی حزب ما ایسن مساله وسیعاً مورد بررسی قرار گرفت و مجموعی از تدابیر نظامی و سیاست دوجبهت پاک کاری مناطق کشور از وجود اشراک و استقرار حاکمیت پایدار دولتی در تمام قلمرو جمهوری دمو کراتیک افغانستان و هم چنان جلب توده های وسیع مردم با اشتراک فعال در امر تحولات اقتصادی ، اجتماعی و حل مسایل ترانسپورتی ، غذایی و یک سلسله پرابلم های مبرم دیگر اتخاذ گردید . آری حزب و مردم به تطبیق فیصله های پلینوم سوم از جان و دل داخل عمل شدند . حزب

آن می برابند تا با تلاش های مذبو حانه و بی مورد خویش آن دوستی را قلب جلوه دهند لذا باید همه گسانیکه خواهان صلح دوامدار و خنده ناپذیر خواهان همزیستی مساومت آمیز ، خواهان امنیت منطقه ما و جهان می باشند جداً آگاه باشند و پلان های مزدورانه و دروغین دشمنان را بصورت قاطع خنثی سازی و با استمدال قوی ایکه مظاهر این دوستی و حسن هم جواری بدست ما می دهد بهایشان جواب دندان شکن بدهیم . ما هرگز نباید نگذاریم و نمی گذاریم که دشمنان بین مردمان هر دو کشور و دولت های ما طبق پلان

کش و شرافتمند افغانستان باتمام نیروها استفاده از مساعدت های سازنده اتحاد جماهیر شوروی سو سیاستی ، در جهت آبادانی کشور و بارور شدن اقتصاد ملی کشور عمل نمایند . سازماندهای و بسیج قوت های کار و تولید از طرف حزب و دولت شرط لازمی این ما مول میباشد . اگر جزئیات بیشتر فت کشور را تشریح کنیم در قسم اول باید گفته شود که هدف اساسی انقلاب نور یعنی انقلاب ملی ، مترقی شد امیر یا لیزم شد فیودالیزم و شد کمپرا دوری ما همانا محو کامل و قطعی مناسبات فیودالی میباشد که در این قدم هم حل مسئله ارضی اولیت دارد زیرا با منافع کثیرالعده ترین افراد جامعه ما یعنی دهقانان بی زمین و کم زمین تطبیق است . زیرا محو فقر و بیسوادی و رشد نیرو های مولده بدون این کار نا ممکن است در هر حله نخست پیروزی انقلاب نور حزب دموکراتیک خلق افغانستان و دولت جمہوری دمو کراتیک افغانا نستان صادقانه تصمصیم گرفت تا با اجرای اصلاحات ارضی رادیکال بشکل واقعی و با در نظر داشت شرایط خاص جامعه عملی شود ولی بنابر بر خورد های غیر اصولی مانند عدم مراعات سنن و عقاید مردم ، پیگرد ها و اعمال فشار بی مورد ، قانون شکنی های صریح و غیره اعمال این امر بزرگ انقلاب بی طوریکه شاید و باید انجام نیافت ، هکذا ارتجاع شکست خورده و دستگاه های مغرب امیر یا لستی و ارتجاع منطقه با استفاده از خلا های مذکور تبلیغات وسیعی را برای تحریک و بر هم زدن نظم براه انداختند و علاوه از آنکه نتایج باید و شاید از فعالیت های مذکور حاصل نشد وضع مناسبات اقتصادی و اجتماعی را در دهات کشور بفرنج تر ساخت ، همه آن نا بسامانی ها باروی کار آمدن امین این خان بخلق و خان به انقلاب اوج بی سابقه گرفت ولی با پیروزی خیزش ظفر مند شش جدی و پیروزی هر حله دوم و تکاملی انقلاب نور ، اقدامات مفید و عمری درین ساحه صورت گرفت منجمه چیست تشویق و مساعدت به دهقانان قیم معصوم لات زراعتی شان که از طرف دولت خریداری می شود اضافه تر گردید و قیم مساعدت ها و تقاوی های دولت که به دهقانان و زار عین داده می شود کمتر گردید ، بزرگ کارمل منشی عمو می کمیته مرکزی حزب دمو کراتیک خلق افغانا نستان رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دمو کراتیک افغانا نستان راجع به کمک های اتحاد جماهیر شوروی سو سیاستی در سکتور زراعت طی گزارش مفصل شان اینطور اشاره کردند : ... اتحاد شوروی به زراعت جمهوری دمو کراتیک افغانا نستان کمک قابل ملاحظه ای نمود و برای کشت بهاری و خزانی سال ۱۳۵۸ به طور بلا عوض مقدار هفت هزار تن گندم بدری دو هزار تن تخم بدری بخته ، ده هزار تن کود کیمیایی و هم چنان وسایل زراعتی مساعدت کرد در جریان باز دید از اتحاد شوروی ما به توافق رسیدیم که صدور تخم

بدری گندم ، بخته و لبلبو و انواع مختلف کود کیمیایی به اساس بلا عوض در سالهای آینده نیز ادامه خواهد یافت . ما مساعدت اتحاد شوروی را در ایجاد لابرا توار ها و استیشن های تجریدی زراعتی ، فارم های دولتی جهت پرورش تخم های اصلاح شده ، ایجاد مراکز سیار و تری ، ساختن مراکز پرورش مرغ و تولید انسواع ساده وسایل زراعتی مورد مطالعه قرار داده ایم . بنا بر هر چودیت نظام های نظامه فیودالی در گذشته زراعت کشور مانیز مانند دیگر سا حات حیات اقتصادی عقب مانده و کمتر رشد یافته میباشد و تغییر و تحول آن به شکل پیشرفته و منظم مستلزم کار طولانی و خستگی نا پذیر است بر ماست یعنی سر مردم افغانا نستان است تا با استفاده منظم و همه جانبه از امکانات موجود داخلی و بسا استفاده از کمک های سازنده کشور های دوست و برادر در راس کشور کبیر شورا ها زراعت کشور خویش را انکشاف دهیم و سطح حاصلدهی زمین و دیگر منابع تولیدی زراعتی را ارتقا بخشیم که این امر نه تنها سطح زندگی دهقانان یعنی طبقه اکثریت جامعه ما را بالا می برد بلکه کشور ما را از لحاظ تا مین محصولات زراعتی بی نیاز می سازد ، دولت و زعامت صادق آن بدون پرده پوشی از نقایص و سبیل انگاری های ادارات دولتی برده بر می دارد چنانچه در گزارش بزرگ کارمل ضمن تماس با چگو نگي اجرا آت وزارت زراعت و اصلاحات ارضی فرمودند: ... نقایص بسیار جدی در کار وزارت زراعت و اصلاحات ارضی وجود دارد . این وزارت هنوز وضع محلات را بغوی نمی داند و در طرح مسایل زراعتی در برابر کمیته مرکزی حزب دمو کراتیک خلق افغانا نستان و حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان تعلل بفرج می دهد . باید مسوولیت گادر رهبری وزارت زراعت و اصلاحات ارضی را در زمینه تحقق علمی مسایل مربوط به رشد زراعت افزایش بخشید ... هکذا در تمام زمینه ها بنا بر علل مختلف در راس توطئه ، تخریب ، تخویف و اخلال گری اشرار این ضد انقلابیون فروخته شده و مسلح شده در خارج نارسایی هایی موجود است که مورد انتقاد سازنده و انقلابی بزرگ کارمل قرار گرفت . میلا در ساحه معادن و صنایع ایشان ضمن اشاره به اقدامات سازنده دولت از چگونگی کار درین ساحه انتقاد بعمل آوردند و خواهان فعالیت و اقدامات تصام عیار درین ساحه شدند هکذا در ساحه فعالیت بانک ها با ترانسپورت زمینی ، کمبود مواد سوخت و غیره نیز بر خورد نقادانه ای صورت گرفت و از مسولان امور جدا خواسته شده است تا هر چه بیشتر در جهت کارایی و موثریت مو سسات مز بوط مساعی بفرج دهند و از کمک های کشور دوست و برادر اتحاد شوروی طوریکه شاید و باید استفاده صورت گیرد . درین هنگام که در اثر سیاست درست و اصولی حزب و دولت و هکذا کمک های عظیم برادرانه و انتر ناسیو نالیستی

کشور برادر اتحاد جماهیر شوروی سو سیاستی لستی زمینه های رندهمه جانبه اقتصادی فرهنگی و اجتماعی میسر می باشد باید به وجه احسن از بن وضع بنفع خلق ، تکامل انقلاب و آبادانی کشور انقلابی و قهرمان خویش استفاده نماییم . کشور ما که هر حله خطیر تحولات اساسی سیاسی ، اجتماعی و اقتصادی را سپری می نماید ، مردم افغانا نستان نیک می دانند که در پهلوی شان دوست صادق و وفادار شان کشور شورا ها . با متانست استفاده است . مردم افغانا نستان از رهبری حزب و دولت اتحاد شوروی ، به سبب پشتیبانی و کمک دایمی شان سپاسگذار اند . مردم افغانا نستان اطمینان قاطع دارند که مو چودیت کشور کبیر شورا در پهلوی شان همه پلان های شوم و مغرب امیر یا لیزم ، هژمو نیزم و ارتجاع منطقه را نقش بر آب می سازد . مردم افغانا نستان می دانند که کمک های اقتصادی و فنی اتحاد شوروی شرایط و اساس لازم را برای بلند بردن سطح حیات مادی و معنوی شان مساعد ساخته است و عمو ز هم مساعد می سازد . حزب قهرمان و زنجیر شکن دمو کراتیک خلق افغانا نستان از همان بدو تاسیس خویش وظیفه خطیر نجات مردم را بر دوش کشیده است . حزب ما بطور پیگیر و اصولی و با استفاده از تئوری علمی و انقلابی و تطبیق احکام این تئوری در شرایط خاص افغانا نستان و جلب توده های مردم بجانب انقلاب شب و روز گوشش می کند تا جامعه عقب مانده ویا بهتر بگوییم عقب نگه داشته شده ما را شگوفان و مردم بلا کشیده ما را بهروز و خوشبخت سازد . در راه رسیدن به اهداف والای فوق که با پیروزی انقلاب نور و بخصوص هر حله نوین و تکاملی آن آغاز شده است در برابر حزب ما و مردم ما وظایف سنگین و پر مسوولیت بمیان آمده است اولاً باید همه خصو صیات ملی کشور خویش را ضمن عمل انقلابی جدا مد نظر داشته باشیم . ثانیاً تشخیص این مو ضوع که کدام نیرو های اجتماعی و سیاسی جامعه می تواند با عمل خود رشد و پیشرفت انقلاب را تسریع کنند و بادل و جان در راه آرمان های انقلاب عمل نمایند ، جواب واضح است : اشرار و طبقات دمو کراتیک و انقلابی یعنی کارگران ، دهقانان ، روشنفکران انقلابی و دیگر اشرار و طبقات ملی و دموکراتیک و وطنپرست ، هکذا بحکم علم مترقی و بحکم تجربه انقلابی باید بگوییم که پیروزی انقلاب ماوتسی کاملاً تضمین است که اتکای آن بر توده های وسیع خلق باشد . بزرگ کارمل منشی عمو می کمیته مرکزی حزب دمو کراتیک خلق افغانا نستان ، رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دمو کراتیک افغانا نستان در گزارش شان به چارمین پلیتوم کمیته مرکزی حزب و فعالین حز بی درین مورد چنین می فرمایند: ... تئوری سو سیالیزم علمی می آموزد تجربه انقلابی ثابت می سازد که رژیم واقعاً انقلابی آن رژیم است که بالای توده های وسیع مردم اتکاء داشته باشد ، حکومت انقلابی نه تنها

بیا نگر منافع زحمتکشان و تمام نیرو های وطن پرست است بلکه امکانات واقعی را برای اشتراک وسیع این نیرو ها در حیات اجتماعی و سیاسی بخاطر اعمار جامعه نوین تامین می نماید . پس اصل مطلب اینجاست که چگونه می توانیم راههای انجام عملی این وظایف را در این شرایط تاریخی افغانستان در یابیم . ... آری تنها وقتی ما می توانیم با سرعت هرچه بیشتر به ایدال انسانی خویش که عبارت از خو شبختی عام و تام انسان این وطن است دست یابیم که همه نیرو های ملی ، مترقی ، دمو کراتیک و وطن پرست را در راه حصول آن بسیج نماییم . بهترین طریق برای نیل به آن ایجاد جبهه وسیع ملی پدر وطن تحت رهبری حزب دمو کراتیک خلق افغانستان است . جبهه ملی پدر وطن آن سیستم اجتماعی و سیاسی است که تمام قوت های زحمتکش وطن ، تمام نیرو های ملی و وطن پرست بدور آن جمع و بسیج شوند در راه بسیج سالم و همه جانبه این نیرو ها سازمان های مختلفه اجتماعی ، سیاسی ، فرهنگی و کلتوری سیم بارز دارند ، این سازمان ها اجمالاً عبارت اند از اتحادیه های صنفی مختلفه ، کوپراتیف های زراعتی ، سازمان جوانان افغانا نستان ، سازمان دمو کراتیک زنان افغانا نستان ، جمعیت العلمای افغانستان ، واتحادیه های مختلفه فرهنگی و کلتوری چون اتحادیه نویسندگان ، ژور نا لستان ، کمیته های صلح و انجمن های دوستی ، اتحادیه های تجار ملی و وطن پرست و سرمایه داران ملی و دیگر سازمان های مشابه می باشد . در فرجام باید تذکر داده شود که پلیتوم چارم کمیته مرکزی حزب دمو کراتیک خلق افغانا نستان ، گزارش بزرگ کارمل منشی عمو می کمیته مرکزی حزب ، رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دمو کراتیک افغانا نستان و فعالیت ها و مذاکرات و نتایج سفر ارزشمند و تاریخی ایشانرا مورد تأیید قرارداد . پلیتوم هکذا بیانیه مشترک جمهوری دمو کراتیک افغانا نستان و اتحاد شوروی را نیک ارزیابی نمود و از کمک های عظیم و سازنده اتحاد شوروی تأیید همه جانبه و اظهار سپاس بی پایان صورت گرفت . مردم افغانا نستان از دوست بسزرگ و همسایه نیک خویش اتحاد جماهیر شوروی سو سیاستی بخاطر کمک های مترقی ، بخاطر استقبال و مهمان نوازی هایش ، به خاطر تأیید موضع انقلاب و مردم افغانستان ، به خاطر پشتیبانی های برادرانه اش اظهار سپاس بی پایان می نمایم ، و به جهانیان اعلام می دارند که مارا به پیروزی ساختن خلق خود ، اعمار کشور خود و صلح جهانی را می خواهیم و ازین هدف انسانی هرگز و هرگز رو گردان نخواهیم بود . ما افغانا نستان عزیز ، افغانا نستان باستانی و انقلابی ، افغانا نستان سر بلند و آزاد را ، مترقی تر ، شگوفان تر و بهروز ترمی سازیم . زنده باد مردم افغانا نستان .

با پیروزی انقلاب شکوهمند
 نور قدرت سیاسی در کشور به
 خلق زحمتکش و به نماینده گسی
 از آن به حزب دموکراتیک
 خلق افغانستان (پیش آهنگ طبقه
 کارگر و کلیه زحمتکشان کشور)
 تعلق گرفت و زمان آبادی و شکو-
 فانی افغانستان آزاد و انقلابی
 فرارسید.

هر طرف را شور و نوای
 انقلابی فرا گرفت و مردم زحمتکش
 ما با بدست آوردن آزادی همای
 واقعی خویش در هر گوشه و کنار
 یکه قرار داشتند پیروزی انقلاب
 شکوهمند خود را گرامی داشتند و
 آمادگی های بیدریغ شان را در راه
 حفظ و تکامل آن از صمیم قلب ابراز
 داشتند.

ولی دیری نگذشته بود که هیولای
 بدسخت و انسان دشمن ارتجاع
 و امپریالیسم در لباس حفیظ اله
 امین میر غضب از بیشه بی سر
 خواست و عداوت دیرین خود را بر
 مردم، میهن و انقلاب مردم ما در
 عمل به اثبات رسانید.

حفیظ اله امین خون آشام که
 بحیثیت یک نوکر تمام عیار سازمان
 جاسوسی (سیا) ایفای وظیفه
 می نمود، برای آنکه بطور مطلق
 بتواند به باداران امپریالیستی
 و ارتجاعی خویش خدمت در خور
 توجه بی انجام دهد با بکار بردن
 انواع تکنیک های خائنانانه و شیوه
 های رذیله نه توانست در میان حزب
 دولت مردم افغانستان رخنه کند و
 زمینه را برای اجرای پلان های
 خائنانانه سازمان جاسوسی ایالات
 متحده امریکا و دیگر دستیاران آن
 مساعد گرداند.

امین بی معرفت بعد از غضب
 قدرت حزبی و دولتی در کشور هزار
 ها برادر خواهر ما در و پدر هموطن
 ما را به شمول اعضای حزب دمو-
 کراتیک خلق افغانستان علما، دانش-
 مندان، روشن فکران و روحانی-
 نیون وطن پرست بجرم بسی
 گناهی و مخالفت با استبداد
 فاشیستی او و چند چاکر شایسته
 سلول های مرگبار زندان ها افکنده
 سر به نیست کرد و عده بی را هم
 در کام ننگین خویش فرو برد.
 او که نمی خواست کشور ما در
 شا هراه ترقی و تکامل حتی گامی
 هم به جلو بردارد به اقتصاد کشور
 صدمات قابل ملاحظه می وارد
 نموده فرهنگ و کلتور جامعه ما را

آئنده از فامیل های داغ دیده کشور ما که باشور و هیجان زا بد الوصفی عقب دروازه زندان بلچرخ
 به انتظار بر آمدن عزیزان شان بودند

ر : توانا

نهمین قدم جدی یار و زنجرات مردم، میهن و انقلاب خلق افغانستان

دموکراتیک خلق افغانستان حزب
 شهیدان و قهرمانان همه اقشار و
 طبقات مردم عذاب دیده کشور بدور
 این حزب پیش آهنگ خویش در
 صف واحدی متحد گردیدند و با
 ادامه مبارزات پیگیر بر حقوق و
 عادلانه شان سر انجام انقلاب
 شکوهمند نور را به پیروزی
 رسانیدند و کاخ استبداد نیم
 قرنه سلاله نادری را به زباله دان
 تاریخ سپردند.

انقلاب پیروزمند نور سال
 ۱۳۵۷ مردم افغانستان که در تحت
 رهبری حزب دموکراتیک خلق
 افغانستان توسط سر بازان، خورد
 ضابطان و افسران دلیر و شجاع
 کشور صورت گرفت بسا نقطه
 عطفی واقعی در تاریخ پر افتخار
 وطن محبوب ما افغانستان بشمار
 می آید.

مدت بیش از نیم قرن را در زیر
 فشار های استبداد پیر حمانه دودمان
 مستبد یحیی بسر برده اند و از نادر
 غدار تا به داود عوام فریب هر یک
 بنوبه خویش انواع مصائب
 و مشا کل را بر خلق زحمتکش
 کشور ما تحمیل کرده سر نوشت
 آن هارا بیا زی گرفتند از نوع
 مردمان بسیار مستضعف و عذاب دیده
 جهان بشمار می آیند.

رنجها و عذاب های بیکرانیه که
 غلامان حلقه بگوش ارتجاع و امپری-
 یالیزم بر مردم زحمتکش ما تحمیل
 کردند باعث آن شد تا خلق زحمتکش
 کشور برای برانداختن کاخ دیرین
 ستم ارتجاع و امپریالیسم و ایجاد
 جامعه عادلانه نوین فارغ از هر نوع
 رنج و عذاب به مبارزات بر حقوق و
 عادلانه خویش آغاز نمایند.

همزمان با تاسیس حزب

تاریخ جریان حرکت تکاملی
 خویش را به جلو و پیوسته دنبال می
 کند، روزها به شب و شبها به روز
 تبدیل می شوند و لی آنچه
 توجه آدمی را بیشتر بخود معطوف
 می دارد این است که بعضی از
 واحد های زمانی با سر نوشت
 جوامع بشری و کتله های وسیع
 مردمان جهان ارتباط مستقیم می
 گیرد، چه در این لحظات حساسی
 از تاریخ است که توده های مردم
 زحمتکش میتوانند به رنجها و
 عذاب های دیرین خود خاتمه
 بخشیده وارد مرحله نوینی از
 زنده گی خویش گردند و یا برعکس
 صدها و هزارها انسان زحمتکش
 و عذاب دیده به شعله های سوزنده
 آتش جنگ و خونریزی کشا نییده
 می شوند و سر به نیست میگردند.
 مردم قهرمان افغانستان که

آنچه از زندانیان سیاسی که در اثر استبداد ضد انسانی و فاشیستی حفیظ الله امین در زندان پلچرخ زندگی رقتبار و طاقت فرسایی را بسر میبردند بعد از مرحله نوین تکاملی انقلاب نور آزاد گردیدند

ببازی طغفانه گرفت و مهمتر از همه می خواست انقلاب شکوهمند نور مردم مارا به بیراهه بکشانند و استقلال ملی، حاکمیت ملی و تمامیت ارضی کشور را به مخاطره انداخت. ولی روز ۶ جدی ۱۳۵۸ چنان روز پر میمنت و مسعودی در حیات مردم عذاب دیده افغانستان بود که انقلاب ملی و دموکراتیک ما را در مسیر اصلی آن قرار داد، حاکمیت ملی تمامیت ارضی و استقلال ملی ما را از خطر سقوط و بر باد نجات بخشید. مردم زحمتکش افغانستان که از سلطه فاشیستی امین و امینی ها به ستوه آمده و به اصطلاح «کارد به استخوان شان رسیده بود» بآبراه انداختن قیام ظفر مند ۶ جدی چرخش عظیمی را در جهت احیای منافع از دست رفته کشور مردم و انقلاب شکوهمند نور در تاریخ

کشور رو نما گردانیدند و بر سلطه فاشیستی حفیظ اله امین خون آشام خاتمه بخشیدند. مردم قهرمان ما با درهم کوبیدن استبداد فاشیستی امین آزادی های دموکراتیک و از دست رفته خویش را باز یافتند و مرحله شکوفایی و آبادانی میهن آغاز گردید. و آنچنانکه از هموطنان شریف ما که در سلول های مرگبار زندان ها و شکنجه گاه های خونین امین فرار سیدن لحظات مرگ را انتظار می کشیدند و بر حسب تصادف از زیر ساطور امین قصاب جان به سلامت برده بودند پنجره های زندان را ترک نموده به فامیل های داغ دیده خویش پیوستند به همین ترتیب صد ها فامیل و هزار ها هموطن ما که از اثر ظلم و استبداد فاشیستی امین مجبور به ترک خانه های خود شده و به کوه ها و مغاره ها پناه برده بودند

با اعتماد کامل به ما هیت دولتی ملی و دموکراتیک خویش به منازل خود برگشتند و به زنده گی آرام، آزاد و صلح آمیز شان دوباره آغاز نمودند. مرحله نوین و تکاملی انقلاب ملی و دموکراتیک نور همچنانیکه آزادی زندانیان سیاسی را به ارمغان آورد آزادی عام و تمام اجرای مراسم و عبادات مذهبی مردم ما را نیز رسماً اعلام داشت و آن را کاملاً تضمین نمود. از بین رفتن هر نوع تبعیض نژادی و دینی و غیره در کشور یکی از ره آورد های دیگر مرحله نوین انقلاب شکوهمند نور است که از مغفان نیک مردم ما شده است و در پرتو رفع چنین اختلافات است که وحدت و دوستی میان سایر اقوام و ملیت های کشور ما روز بروز و ز تحکیم می یابد و بیشتر می گردد. با سقوط مرگبار کاخ استبداد فاشیستی امین و وحدت عام و تمام

میان اعضای حزب دموکراتیک خلق افغانستان، اردوی شجاع و قهرمان خاندوی جوان و خلق زحمتکش و مستضعف کشور تأمین گردیده روز بروز وسعت بیشتری کسب می نماید، و همه عناصراً آگاه و وطن پرست کشور اعم از علماء، دانشمندان، روشنفکران و جوانان و وطن پرست، کارگران، دهقانان و سایر اقشار و طبقات زحمتکش کشور در یک جبهه وسیع ملی پدر وطن در تحت رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان دور هم جمع گردیده برای در هم کوبیدن تجاذبات و مداخلات بیشرمانه ارتجاع و امپریالیسم در امور داخلی ما و اعمار جامعه عادلانه نوین دست بکار و بیکار انقلابی و وطن پرستانه شده اند. دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان برای ایجاد شرایط کار بقیه در صفحه ۶۶

نگاهی به قطب الارشاد

کتابی از میا فقیر الله جلال آبادی بر سبک دایرة المعارف

کند که درین علم ، اهل کلام بجای آنکه یقین بیشتر ایجاد کنند ، مردم را در شك و تردید بیشتر میگذرانند و میگذرند !

آموزش علم منطق را مذموم نه پنداشته و میان منطق فلاسفه و منطق اسلامین فرق و تفاوت می گذارد. و باز متعرض علم نجوم و هیات میگردد و خاطر نشان میسازد که آموختن علم نجوم بخاطر فال بینی و شناسخت سعو دتحس مذموم است و اما بمنظور آشنایی با اوقات نماز و معرفت اماکن مقدسه و راهیابی در مشرب تار نه تنهیا مطلوب بلکه ضرور هم هست . بطور نمونه یکی از بیانات این کتاب را خلاصه می کنیم که به تصوف ارتباط می گیرد:

میا فقیر الله در کتاب قطب الارشاد از دید مکتب خود ، اصناف مردم را به چهار گروه قسمت میکند:

۱- اصحاب سوا بق :

همه شان همه صرف این میگردند که تقدیر از لی به چه رفته است . چونکه قضا را بر گشت نیست و تقدیر را تدبیر نه ، و کسب و تلاش بنده را در آن دخلی نیست و یا به گفته حافظ:

قومی به جد و جهد گرفتند و صل دوست

قوم دگر حواله بتقدیر میکنند

۲- اصحاب عواقب :

میگویند خاتم خاتمه مستور است . چونکه دیده شده صوفیه بوده اند که مقام والا و مرتبت بس از جمند داشته اند ، ولی در پایان کار صفای شان به تازی و کثرتی گرانیده و حضور ایشان به غیبت تعویض یافته است .

۳- اصحاب وقت :

به سوا بق ولوا حق نمی اندیشند و تنها در همان وقت و لحظه که در آن میزینند میاندیشند و و جا یسب خود را بیایان میرسانند که گفته اند : « صوفی ابن الوقت باشد ای پسر »

۴- اصحاب مشاهده :

که در حضور خود چنان مستغرق اند که از گذشته و حال و آینده خبری ندارند تا که اوقات را رعایت کنند .

پیدا است که میا فقیر الله علیه - الرحمه گروه اخیر را کاملتر از سه گروه دیگر میدانند .

مکاشفه را تا چسر همه علوم دیگر میداند و باز می پردازد به علوم معمله . علم حساب و علم طسب را از جمله علوم معمله دانسته و تعلیم و تعلم آنرا توصیه میکند . آنگاه از جمله علوم نظری از علوم کلام (تلاقی مذهب و فلسفه) بحث و گفتگو مینماید و اظهار عقیده می

۱۱- در ذکر طرق صوفیه . و اما خاتمه کتاب در ذکر اجازت مولف برای دیگران در سلوک است . آنچه که در این کتاب میا فقیر الله جلب توجه میکند ، اینست که شیخ در سر آغاز « قطب الارشاد » علوم را نخست به دو بخش اساسی ، علم - مکاشفه و علم معمله قسمت میکند .

قطب الارشاد نام یکی دیگر از تالیفات مهم میا فقیر الله ننکر هاری شکار پوری است . و این کتاب را هما نظور یک مقدمه آن تذکر میدهد . بنا به خواهش و خواست دوستان و ارادتمندان تحریر کرده و متن آن کاملاً بزبان عربی است و در ارتباط با هما هنگی میان شریعت و طریقت تالیف شده . این اثر از پاره جهات به کتاب احیاء العلوم امام غزالی شباهت های دارد . نام دیگر این کتاب را میا فقیر الله خود در مقدمه المدا رج العالیته گفته است .

این کتاب مشتمل بر یازده مطلب اساسی و یک مقدمه و خاتمه است که در شصت فصل تنظیم گردیده و هر فصل آن با لغو به دایرة المعارف بسیار دیگری است و کتاب پهنآوری بشمار می آید .

مقدمه آن از راه شریعت و طریقت و از عقاید و تصوف و امراض فریاض پنجگانه بحث و گفتگو می کند . و اما مطالب اساسی آن به قرار زیر است :

- ۱- در تصحیح عقاید .
- ۲- در فضیلت تقوی .
- ۳- در فرض عین و فرض کفایی .
- ۴- در آداب طهارت و نظافت .
- ۵- در فضایل قرآن .
- ۶- درباره صلوات بر پیامبر خدا (ج) .
- ۷- در سنده اجازت اسماء الحسنی .
- ۸- در ذکر اجازت بر کتب حدیث .
- ۹- در بیان ادعیه و اورا دواذکار .
- ۱۰- در ذکر سنده اجازت اذکار و ادعیه و داوارد .

نمونه شعر میا فقیر الله علیه الرحمه

در جواب نامه منظوم محمد سلیم فاروقی

میان فقیر الله علیه الرحمه جوابی باین نظم فرستاد :

از نامه شصت و چهارم شامل مکتوبات

مصدر فیضی که عالم را ترو تازه نمود

فی الحقیقت هست چون مرعاب در جسم شهود

می پرست از می نیا شامد ، نمی گردد درست

یاد جام می ، بیک سر ، عقل صوفی در ربود

دایما عکس می ناپ است در جام جهان

رهنمای می پرست خاص ، تا آن کان جود

سر مه چشم عزیزانست خاسا که میکند

یا و روی بخت فیروز است کاو این کرد سود

لب اگر ترسازد آن رند خراباتی به می

جامه و جان زانشار جام می خواهد نمود

یک عدد جرعه بکام جان اوریز ندبسی

از کمال نشه ماند چون حجر اندر سجود

مست با عقل آنچنان گردد که تاروز جزا

از رخ دلبر نباشد دیگرش گفت و شنود

درد می یا به شفا از صدق دل گرمی خورد

درد مندی گر چه در امراض بس مرهون بود

روبه خمار آورد آن کاو که از روز ازل

از نقوش این و آن لوح دل او ساده بود

در دو عالم نیست جز میخانه دل راحتی

روز و شب دردی همی باید ولی با چنگ و رود

لطف باشد با (فقیر) خویش گر از مکرمت

در زمان خلوت اربادش کنی ای یار زود

غفار «عریف»

پیوسته بگذشته

ادامه دادند از :

تروت و فساد . و قهرمان مرد حماسه آفرین

آموزش های آدم اسمیت ، دیوید ریکاردو دیگر (لنین) ،
 هیگل، فیورباخ، فیخته ... در تکامل جنبشی و فلاکت آور بورژوازی
 مردان قهرمان (مارکس-انگلس) ، امپریالیسم) میزبست * در راه زندگی ،
 خلافتانه ... زندگی معاصر را تحلیل کردند دست آورد های استادان رزم آفرینش
 آنجا که ، (مارکس -انگلس) را ، گسترش داد تطبیق
 سرمایه دیرتکامل خود را، تدریجی ... موزون کرد ... تعمیم داد ... تجربه نمود ... و ،
 مسالمت آمیز ، به می نمود * (مقابل انحصار) پیروز مندانه بدر آمد ،
 و ، نشان دادند که : روی «کاپیتال» تکیه زد ... پهلوهای اجتماعی
 پروتتر زحمت میکشد ... کار ارمانیروی حیات را ارزیابی کرد ، امپریالیسم را آخرین
 بازوی او را می بلعد ، تولید کوچک راه گم مرحله زندگی بورژوازی دانست .
 میکند ... ورشکست میشود ، انسان زحمتکش جهان را صدا زد ،
 نیروی تولیدی * کار را از زون میکند ... زندگی ادامه دهد ، همه خوشی ها برای
 تولید اجتماعی میشود و ، محصول کار اجتماعی انسان هدفمند بازگشته و باید فقط ازین زندگی
 رامشت اقلیت تصاحب میکند ... و ، پر تویی بدریغ دفاع کرد *
 های «آزادی» ، رفاه «همگانی» «بهره زعمومی» و درین زمان ،
 ... را ، طومار جدید ظلم و استعمار دانستند. با خیال پردازی عجیب و غریب ، گروهی واهی
 با یا بمردی، خطوط زندگی استخراج کردند ... و عبت دنیا را به عشرت گاه اقلیت می طلبیدند،
 و ، مارکس موفقانه (کاپیتال) را نوشت * زندگی اکثریت را در دور مطلق و سکوت توانفرسا
 و ، سر انجام زحمتکشان جهان را ... آگاهی میخواستند ،
 دادند ، بالاخره :
 نتیجه بی بدست آمد ، (آموزش مبارزه طبقاتی) *
 و ، در وجود آموزش مبارزه طبقاتی، زحمتکشان و ، مگس های پر خون ، سگان دیوانه را ...
 ... که هر لحظه عوعو میکنند ، بنام های،
 کارفرما ، بازرگان ، بانکدار، کولاک ....
 ستم میکنند و هم مقیاس نفوذ و قدرت آنها به
 کوچک ، بزرگ ، متوسط ، خرده، ملی،
 تعیین شد .
 همچنان :
 کارتل ، متروپول ، تروست ، کنسرسیوم
 ... هر کدام با لنوبه ، به فقر ... جبل، بیماری
 بیسوادی ، غارتگری ...
 زندگی انسان زحمتکش خاتمه یافت
 در راه زندگی بی ،
 استقلال سیاسی را سر کوب میکنند
 و در راه زندگی دیگر جنبش از ا دی بخش
 ملی را، خفه میکنند ،
 حتی ، در تمام مسایل بر زبته دانش قرار
 گرفتند ... همچنان ،
 با زیادی ارتباط پروتتر به سرمایه ... نیروی
 کار متحد گشت ، و ، استعمار کار انسان
 زحمتکش ، برای سرمایه ...
 ارزش اضافی بیار آورد *
 و این (ارزش اضافی) ،
 برای بورژوازی ، منبع سود شد و مغزن را اعلام کرد *
 نامام

زندگی چه دلپسند کلمه ایست ، استقلال ، عدالت ، رفاه ، ترقی ،
 صلح ، آرامش ، سلامتی ، برادری، برابری، همکاری ، غمخواری ، دوستی
 اعتماد ، صمیمیت ، دلگرمی ، تقوی، صفای معنوی ... اجزای لایتجزای
 آن است .
 تامین زندگی سعادت مند، پیشرفت اجتماعی ، عدالت واقعی ، رفاه مادی
 و معنوی خواست نخستین و عادلانه انسان های مولد وهد فمند رامیسازد.
 افسوس که در خیمان ستمگر با جنگال های پلنگ گونه و دندا ن های
 زهر آلود خویش راه زندگی را دردناک و متشنج میسازند ، یابه کتمان
 واقعیت هابناه می برند و یا خایانه در برابر واقعیت زند گی اغماض میکنند
 اکثریت محروم سازندگان واقعی تاریخ و وارثان حقیقی ثروت های
 مادی و معنوی اند . راه زند گی را تضمین مینمایند و شگوفانی زندگی
 را تامین میدارند .
 اقلیت های طفیلی در فرجام سخن دورا ز راه زند گی
 میشوند دیر یا زود سقوط میکنند و معدوم میگرددند و دیگر جایی در پرو-
 سه زندگی به آنها نخواهد ماند .
 راه زندگی دفتر خاطرات انسان هاست از بدو پیدایش تا کنون مد
 و جلد، خم و بیج، شکست و پیروزی، قاطعیت و نرمش ، تعرض و عقب
 نشینی ... صفحات آنرا میسازد .
 نوشته ((راه زندگی)) که همین اکنون دوستان ارزشمند و گرانمایه
 خواهران و برادران مطالعه میفرمایند حکایتگر کلیه جوانب و پهلوهای
 زندگیست .
 نوشته ((راه زندگی)) هنگام سلطه خونین ددمنشان امینی در
 شرایطی که خون پاک انسان های شریف و وطنپرست کشور نقشس
 سنگرش جاده هامیگردید، مخفی گاه ها، شکنجه گاه ها، قتلگاه ها ،
 پولیگون ، زندان ، دشت و دمن ، کوه و برزن بیاد انسان هد فمند
 جامعه مافریاد میکشید ، به اداره جوایز مطبوعاتی اطلاعات و کلتور
 تسلیم داده شد و در یکی از بخش های جوایز سال (۱۳۵۷) گاند ید
 و بصورت اتفاقی مستحق جا یزه مطبوعاتی گردید .
 نویسنده
 خانه خراب شدند ... ستم دیدند ... رنج
 کشیدند ... منت شنیدند ...
 و خود کامی ندیدند *
 و دوران بورژوازی خوشبختانه، مردان پولادین
 برای تحلیل حصول حیات زحمتکشان بیار
 آورد *
 (مارکس -انگلس)
 آنها :
 تکامل سرمایه داری را ، از جنبین اقتصاد
 سوسیالیسم فرانسه ... و راه زندگی را
 کتاب زندگی را ساختند از :
 فلسفه آلمان ، علم اقتصاد انگلستان ،
 سوسیالیسم فرانسه ... و راه زندگی را

مرحله آزادی افغانستان را بقلب!

بیاید فشرده و یکپارچه و صفوف چهارم علم پر و طغ متحد شویم و جامعه نوین را در افغانستان سر بلند آباد سازیم

این چراغی است...

دكتور جاويد : قيام هاي حماسه ساز ، نمونه رشادت ها و سرباز بهاي مردم باديانت و شرافتمند ماست ....

شعراي حماسه آفرين چون بسمل ، ميرسيد قاسم عثمان پرواني ، كاكاسيد احمد ، داوي ، چويوا ، غبار ، محمودي و نظير ايشان بوجود آمده است برهان قاطع و گواة ثابت ديگر بر ادعای ماست . سلا هاي متاخر كه شالوده بنیان حكومت هاي بيشتري شان بر استبداد ا ختناق ، نفاق اندازی و تفرقه افكني استوار بوده است همواره فرياد استقلال طلبی و ندادی مشروطه خواهی ملت دوران ساز افغان را با سر پنجه زور خفه و حتی گاهی در نطفه خنثی کرده اند .

فكر تاسيس نظام مشروطه كه خوديكي از مظاهر استقلال طلبی و حكومت قانون است در عهد سراجيه دو باره آغاز و در دوره امانيه بر بار گردید . درين امر مهم تمام ملت دلير باشپاهت افغانستان خاصه قشر جانبازو فداكار روشنفكر نقش مهم و سهم اساسی داشته اند كه با بيكار پی گیری و مبارزه بی امان خود خواسته اند حكومت قانون و نهضت مشروطه خواهی را كه ضامن رفاه و آسایش ، سعادت و بهرزی توده عاست قوام بخشند و مشعل درخشان آزادی را كه جزء خصلت و بمناصبه ناموس ملی ماست روشن و فروزان نگه دارند یکی از شعار های آنها این بسوده است :

ترک مال و ترک جان و ترک سر در ره مشروطه اول منزل است .

بيروزی انقلاب نور و مرحله تکاملی آن نیز دنباله و نمونه ديگر همین کوشش ها و تلاش هاست .

•••
 با دكتور سامه عبادی ، متخصص در تاريخ محمود طرزی كه از دير گاهی به تحقيق و تتبع علاقمندی دارد ، چنین پرسش به طرح می آوریم .

س - زمينه و سابقه مشروط خواهی را در کشور ما چگونه به بررسی ميگيريد ؟
 ج - جنگ های اول ، دوم و سوم افغان و انگليس و همينگونه جنگ ميوند در تاريخ سياسي و اجتماعي اين مملکت بر جستگي خاصی دارد ، زیرا افغان های سلحشور با پایمردی و يکدلی متحد گردیدند و بيك قيام عمومی ، مقابله با قواي خارجی دست یازیدند كه بعدها به شگولایی عقاید فكري و جنبش مشروطه خواهی و نهضت استقلال طلبی انجامید كه باید پس منظر مشروطیت و مشروطه خواهی را در آن او ضاع و احوال به مطالعه گرفت .

برای اینکه مساله بدر از انكشد آغاز قرن بیستم را مورد مطالعه قرار می دهیم .

نستان ، با برداشت مصایب پی در پی ، وفداکاری های بیشمار ، و در پایان دوره اسف انگیز اختناق و فاشیزم داودی ، به انقلاب نور داخل شد .

•••
 دكتور جاويد اديب و پژوهشگر توانا در پاسخ سوالي به صورت فشرده و مختصر چنین به ارزیابی نشست . و نکاتی را بر شمرد كه روس مطلب را باز گویم و ميشود در وقت ديگر به شرح گسترده و جامع الاطراف آن پرداخت .

او ميگويد :
 احساس آزادی و آزاد منشی ، سر فرازی در صورت ملت افغان طوری عجین شده كه هرگز ننگ قيد و اسارت ، تحکم و زور گویی را نپذیرفته و در طول تاريخ پیوسته در برابر ظلم و استبداد ستمگری و اجحاف خواه از جانب عناصر داخلی و یا خارجی مجادله و مبارزه کرده و تاپای جان ازین مامول خجسته دفاع نموده اند . قيام های لشکری و نظامی در برابر استیلاگران عرب و فارس ، مغل و انگلیس نمونه روشن و گویای رشادت ها و سرباز بهای این ملت باديانت و شرافتمند است .

نهضت های سیاسی و اجتماعی كه توسط قشر های بيدار و پیشرو در طول تاريخ و در تمام ادوار حیات سياسي کشور ظهور پیوسته یاد آور جهان بینی ها و واقعیت نگری های این مردم گهرمان است .

جنبش های ادبی و فكري كه در نتیجه جانفشانی های علمای روشن بین ، نویسندگان ترقیخواه

س - درین مرحله درباره روابط افغانستان و شوروی چه گفتنی دارید ؟

ج - افغانستان مستقل و دولت سوسیالیست شوروی ، كه در اثر انقلاب اکتوبر ظهور کرده بود ، يك وجه مشترك عمده داشتند و آن داشتن يك دشمن مشترك در استعمار و امپریالیزم برتانیوی آن زمان بود . دولت برتانیه آرزو داشت نخستین دولت سوسیالیست جهان را كه بهر هیری ولادیمیر ایلیچ لنین قیام کرده بود ، از یاد آورد و انگلستان به اتفاق کشور های دیگر غرب ، به حرکات نظامی بر ضد دولت جوان شوروی پرداخت و تحریکات در آسیای مرکزی و فرستادن عمال نظامی برتانیوی در آنجا يك جزء عمده ایمن یلان بود . ظهور افغانستان مستقل و بيكار مسلح آن بر ضد برتانیه این قسمت یلان برتانیه را عملاً نقش بر آب ساخت ، و عمال نظامی برتانیوی نتوانستند در آسیای مرکزی بر ضد دولت انقلابی شوروی کاری کنند و خاك افغانستان سدره ايشان گردید .

س - ما حل مابعد تحول فكري و سياسي افغانستان را تا انقلاب شكوه مند نور چه گونه ارزیابی ميكنيد ؟

ج - جریان مابعد ، پیشرفت فكري و افكار سياسي مراحل شورانگیز را گلشنانده است و پیوسته مورد خطر ارتجاع داخلی و مطلقیت دولتی بوده است ، شاخص تاریخی عمده آن در جنگ داخلی ۱۳۰۷ و ۱۳۰۸ و استبداد آن سالها مشاهده میشود . پیشرفت معارف و نشر افكار سياسي عصری ، صدمه همه ضربات استبدادی را تحمل کرد و ترقیخواهان افغان

نداشتند و حتی در زمان امانی هم آگاه نشده بودند و این حقیقت را ما امروز با مراجعه به اسناد رسمی انگلیسی (كه آنوقت سری بود و امروز مراجعه بان در آرشیف ملی هند مجاز است) معلوم کرده ایم . داکتر غنی در آن جا دوسیه ضخیمی دارد ، درینجا باید توضیح کرد ، یکمده دیگر از مسلمانان هند كه در افغانستان خدمت میکردند ، بطور صادقانه ترقی اقتصادی و اجتماعی و سیاسی مردم افغانستان را آرزو مند بودند .

س - مرحله سوم جنبش آزادی خواهی در عهد سراجيه چه بود ؟

ج - مرحله سوم به شكل اظهار مطلب و نشر آن در يك جریده بود ، گر چه جریده سراج الاخبار زیر حمایت دولت قلمداد میشد ، و آن حاصل کردن اجازه نشر جریده بود ، كه مرتجعان دربار به آن مخالف بودند ، و پیوسته تحريك میگردند . همان بود در ۱۲۹۰ سراج - الاخبار بطور منظم بچاپ رسید (سال آینده ۱۳۶۰ ، هفتاد سال كامل ازین واقعه تاریخی سپری خواهد شد) سراج الاخبار ، بطور مشخص بر ضد استعمار بر تانوی بود و در لباس طلب اصلاحات اداری بر ضد مطلقیت داخلی نیز تبلیغ میگرد ، و بعضی رجال عمده کشور چون عین الدوله یعنی امان الله خان از آن پستی بانی میگردند . مرتجعان دربار بعدی بان دشمنی کردند كه در نتیجه مدیر روزنامه كه خود را از دربار كنار می داشت گوشه نشین و دو محرران محبوب و جریده معطل گردید . با جلوس مرحوم امان الله خان این جنبش سر انجام در ۱۲۹۰ و ۱۲۹۱ موفق گردید . از يكسو افغانستان باسترداد استقلال گامیاب شد و از دیگر سو مظاهر مشوره با مردم در امور ايشان ، بشکل لویه جرگه ها آغاز گردید ، و با توسعه معارف را تحول عصری کشور گشاده شد .

سامیه عبادی روشنگر: مرتبه مینا از محمود طرزی مرتبه معرو ف آن وا قعه است ....

پشروطه، و «مشروطه خواهی» در وطن مابه تعریف بالانه از امروز است و نه از دیروز، نه از یارو پراد، نه از این قرن و نه از آن. این خواسته تکامل در محور زمان بود و در مبین مارشله کلتوری دارد خوب اینهم مسلم است که برای مهار زدن به قدرت های مطلقه ایجاد قوانین، قیود، موازین مطابق بزمان بکار است و اینها را باید گروهی یا گروهایی از جامعه بمیان آرند.

در مورد اینکه مشروطیت چنان و بدست چه کسانی در کشور ما بمیان آورده شد و چطور نصبح و نسج گرفت نمیتوان دوره رامشخص کرد و یا اشخاص معین را بفرست کشید.

در تاریخ کشور ما در دوره بیشتر از شش هزار سال همیشه شعار «برابری در زندگی اجتماعی» موجود بوده است. همان طوریکه دست آوردهای کلتوری را نمیتوان در قید انتساب بزمان و بشخص کشید، همان طور که افسانه های سینه بسینه مردم را نمیتوان به مولف نسبت داد و همان طور که گوینده یک لندی پشتو و یا یک چهار بیتی یا دو بیتی کو چه باغی را گوینده بی مشخص نمیتوان سراغ کرد. برای مشروطیت با اشکال مختلف آن و با تحولاتش نیز نمیتوان کسی را اشهرد بلکه آنرا به تحولات ادوار اجتماعی مردم قایم بدات دانست.

اما برای آنکه پایمردی مبارزان را نادیده نگرفت از پیش فراوان آن باید نام گرفت. از آنجمله اند، میرویس خان هوتکی، میرزا رحمت الله خان، سید جمال الدین افغانی و سید نور محمد شاه و محمود طرزی .... در دوره حبیب الله خان گروه های مشروطه طلبان در دسته های مختلفی و بدون پیوستگی و ائتلاف باهم، دست و پا زدند. در دربار شاه، در بیرون دربار، در حلقه های علمی و ادبی در چوکات طرح و پلانها اشخاصی مثل میر زمان الدین خان، محمد ولی خان یاریک خان، امام بیگ خان را واز حلقه بقیه در صفحه ۶۷

برده شد. اگرچه امیر حبیب الله خان این امر را در ابتدا به نظر بندید مگر بعضی از مفسدان آنرا بالغه امیز جلوه دادند که در اثر آن هر چهار نفر فی المجلس به ضرب تفنگچه کشته شدند. مرتبه مینا از محمود طرزی مرتبه معروف این حادثه است.

س- لطفا در باره سابقه فعالیت زنان نظر بدهید؟
ج- گفتیم که در جریده سراج الاخبار یک سلسله مقالات نشر میشد که همه برای بلند بردن سوئے زندگی مردم و بیداری شعور سیاسی ایشان بود. در جمله مقالاتی زیر عنوان ناموران زنان جهان نیز سه نشر سپرده میشد. این مقالات اندک، اندک رونق گرفته و بالاخره در عصر اعلیحضرت امان الله خان جریده مستقل بنام ارتداد النساء به مدیریت محمود طرزی به نشر آغاز کرد. اولین مکتب نسوان تاسیس شد و برای اولین بار یک دسته دختران افغان به خارج جهت تحصیلات عالی فرستاده شد.

وسر انجام با عبدالله بشیر شور نویسنده محقق و روز نامه نگار پرسش زیرین را در میان میگذاریم:

• از نظر شما، جنبش مشروطه خواهی چگونه نصبح گرفت و چرا مشروطه خواهان بعدا از فعالیت های سیاسی دست گرفتند؟
ج- سوالیست که پاسخ آن طور مشخص آسان و ساده نیست و قبل از دادن پاسخ کافی یا نا کافی باید به این نکته توجه کرد.

ابت «مشروطه» از ریشه عربی لغتی است که مفهوم همه، و همچنین اصطلاح «مشروطه» و یا «مشروطیت» در قاموس سیاسی معنای عام آن در نظر است.

کلمه مشروطه بمعنی مقید ساختن عملی است به شروطی، اصطلاح «مشروطه» و «مشروطیت» که ما خود از این کلمه است معنی مقید ساختن و بمهار کشیدن قدرت و سلطه مطلقه است که از خود سری ها، خود خواهی ها و زور گویی ها جلو میگیرد.

مصرف استخراج احکام شرعیه، تدقیق، ترجمه و تحریر بودند. کار این جمعیت تحت نظر و اهتمام ده نفر از علمای متبحر که همه قاضی و عالم دین بودند پیش میرفت. علمای نسبتا جوان به صفت مفتی و از آن جوانتر به حیث محرر ایفای وظیفه مینمودند. این اشخاص بر علاوه اینکه عالم بودند افکار مترقی نیز داشتند و همیشه در این فکر و اندیشه بودند که باید در مملکت یک سلسله قوانین طرح شود و نظام حکومت بر اساس قوانین و اصولنامه ها استوار گردد.

زمانیکه مکتب حبیبیه و حریبه تاسیس شد یک تعداد از این علماء در مکتب حبیبیه به وظیفه معلمی مشغول شدند در این جا منورین مردم جمع شدند و زمینه، تبادل افکار را در میان روشن اندیشان مساعد ساختند. تعداد این جوانان مشروطه خواه بعد ها به سه صد نفر میرسید که به گروه ها و جرگه های کوچک تقسیم شده بودند. هر جرگه یا گروه یک رئیس داشت که بارتیس عمو می در تماس بودند. در سال ۱۳۲۷ هجری قمری تحت عریضه به حضور امیر حبیب الله خان نوشتند:

که در بعضی کشور ها مردم به جبر و قوت حکومت را مجبور مینماید تا نظام اداری را تابع آرزوی ملت گردانند. در بعضی کشور ها پادشاه روشنفکر به ابتکار و نیت خیر خواهانه خود قوانین و اصول مشروطیت را در مملکت نافذ میسازد. چون سراج الملت والدین پادشاه عالم و ترقی خواه است و تاسیس مکتب حبیبیه و حریبه نشر جریده سراج الاخبار، طبع کتب و آوردن مطبعه عصری و احداث شوارع و عمارات و غیره از مظاهر لطف و توجه شاهانه در جهت مجدد اعتلای وطن است. لذا توقع میرود که امور حکومت را نیز بر اساس قوانین مشروطه استوار سازند تا از احکام خود سزانه جلوگیری به عمل آمده مردم در تحت سلطه قانون و انتظام مشروطیت به حیات مره قرین گردند.

سولی تقاضا میگردد که از سر آمدن مشروطه خواهی نیز چیزی بگویند. بسیار خوب، هنگامیکه امیر حبیب الله خان به پادشاهی رسید، محمود طرزی به تبریکی او به کابل آمد و امیر حبیب الله خان از وی دعوت کرد تا بکابل بماند. محمود طرزی از این فرصت استفاده کرد و در سال ۱۹۰۳-۱۹۰۵ به کابل باز گشت.

با آمدن محمود طرزی به کابل جنبش های ملی و سیاسی دامنه بیشتر میگردد و روشنفکران برای تأمین آسایش مردم خیلی زود دست بکار میشوند به مجرد رسیدن وی به کابل اطلاعات و خاطرات و ایده های که از مسافرت ها و مذاکرات با اشخاص فهیمه و ورزیده دارد در راه بلند بر دن سوئے زندگی مردم بدست آوردن استقلال افغانستان بکار میگیرد. وی از نخستین روز ورودش توجه مردم با سواد را بخود جلب کرد بدین معنی که جوانان روشنفکر عسکری و ملکی به گفتار او علاقه گرفته تا از اندوخته های او برای بوجود آوردن یک افغانستان مترقی استفاده نمایند.

محمود طرزی برای پیشبرد مرام خود دلیرانه قدم گذاشت. فعالیت های او و جوانان افغان در درجه اول متوجه استقلال و اشکار کردن ماهیت قوای استعماری در آسیا بود که بحث مفصلی را ایجاب میکند.

س- لطفا اندکی در باره اخبار معرو ف «سراج الاخبار» روشنی بیان دارید؟

ج- محمود طرزی با گروه جوانان افغان در قدم نخست طرح و خاکه یک اخبار را برای نشر اندیشه های نودر انداخت که همان اخبار مشهور «سراج الاخبار افغانیه» بود که بتاریخ ۱۶ میزان ۱۳۹۰ مطابق ۸ اکتوبر ۱۹۱۱ با همکاری دیگر جوانان مترقی شروع به فعالیت نشراتی نمود.

س- فعالیت جوانان افغان را چگونه توضیح میدهید؟

ج- در عصر امیر حبیب الله خان جمعیت العلمای موجود بود بنام جمعیت تالیف فتاوی سراج الاحکام که در آن پنجاه نفر به درجات مختلف

عبدالله بشیرشور: در تاریخ کشور ما، همیشه شعار «برابری در زندگی اجتماعی» موجود بوده است.

پیروز باد دوستی برادرانه و وحدت تمام ملیتهای ما اقوام و قبایل افغانستان که ضامن تمامیت ارضی
شرف و آبادی میهن محبوب ما می باشند.

برگزیده‌هایی از میان فرستاده‌های شما

آزادی

نهای آزادی وقتی رشد می کند
که با خون ستمکاران و ستمگران
آبیاری شود .

(برتر ندر بارو)
آزادی متعلق به يك نفر نیست
بلکه مال همه است .

(هر برت اسپنسر)
بشریکه حق اظهار عقیده و
بیان اندیشه و فکر خود را نداشته
باشد موجود زنده محسوب نمی
شود .

(مونتسکیو)
کسا نیکه مخالف آزادی دیگران
اندخود لیاقت آزادی راندارند .

(لینکن)
انسان آزاد خلق شده و باید آزاد
زندگی کند از تحت استثمار
فرد از فرد و آزاد از قید رنج ها
ودردها .

(...)
آزادی بزرگترین عطیه وموهبتی
است که به انسان اعطا شده و در
قبال آن تمام نعمات و عطاای
دیگر بوج و نا قابل و بی مصرف
میباشد.

(اپکتینوس)
جای شک وشبیه نیست که
فضایل انسانی همه به آزادی است

در خاک حاصلخیز آزادیست که
ملکات فاضله انسانی ریشه میگیرد
و پرورش می یابد .

(چارلز فوکس)

انسان هم می تواند آزاد باشد
و هم مطیع قانون، زیرا قانون فقط
اعلام اراده افراد است.

«ژان ژاک روسو»
انسان در میان لحظه که تصمیم
می گیرد آزاد باشد آزاد است .
«ولتر»

آزادی از قوانین طبیعت ناشی
می شود زیرا انسان بطور آزاد
بدنیا آمده و باید آزاد زندگی کند .
«شاتو بریان»

ملتی که پرچم هایش با نیروی
استقلال و آزادی به اهتزاز در آمد
هرگز از بین نخواهد رفت .
«نابلیون»

مرغ اسیر اگر در قفس زرین
هم باشد اسیر و غمگین است .
(ضرب المثل بلغاری)

يك ساعت زندگی با افتخار
بيك قرن سکوت گمنام زیستن
می ارزد .

(والتر اسکات)
تا همه آزاد نباشند انسان
آزاد نیست .

(مثل فرانسوی)
مردم را برای حفظ آزادی باید
تعلیم داد .

فقط کسانی شکست میخورند که
در زندگی تلاش ومبارزه نکرده اند.
(بیلی الدرچ)

از کلیچ فرانسوی

سرود آزادی

ای ابر هاییکه در دریای آسمانگاه موج زنان میگذرید و گاه می-
ایستید و هیچکس نمی تواند خطاسیری برای شما تعیین کند . ای
امواج دریا که پیوسته درجوش و خروشید و به هیچ فرمانی جز
قانون جاودانی طبیعت گردن نمی نهید .

شما ای جنگل ها که گاه گسوس بصدای پرندگان شب فرا می دهید
و گاه شاخه های تنومند درختان را وا میدارید تا راء را بر باد بگیرد
واورا به نواختن آهنگ موسیقی پرشکوهی وا دارند .

شما که بارها در شب های ما هتابی مرا چون یا رسایی که سر
در پس رویا های ملکوتی خویش داشته باشید در میان علف های
پرگل ودرختان تنومند که هرگز دست همزم شکنان بدان ها نرسیده
سرگردان یافته و دیده اید که بیش از حد تصور کوتاه نظران
ازین صدا های وحشی الهام می گرفته ام شما امواج خروشان و
شما در ختان سر افراشته جنگل، شما ابر هاییکه در آسمان بلند
براه خود میروید وتوای خورشید طالع و توای آسمان خندان
لا جور درین شما که همه و همه آزادیید و میخواهید آزاد بمانید
هرجا که هستید گواه من باشید، گواه آن باشید که من پیوسته
باعشق آسمانی ترین حقیقت روی زمین ، یعنی آزادی را پرستش
کرده ام .

ای آزادی ! مرا ببخش ، مرا ازین رویای شیرین ببخش .
من وجود ترا فقط درینجا ، درکنار این صخره خاموش که درختان
سر و آن بر اثر وزش نسیم زمزمه ملایم خود را با خروش
امواج دوردست در می آمیزد احساس کردم افق دوخته و ذرات وجود خود
را در زمین وآسمان و دریا پراکنده ام تا همه جاسراغ عشق ومحبت بگیرند
تنهادرینجاست که روح من توانسته است وجود ترا احساس کند و در
بیشگاهت بزانو در افتد .

خورشید بهاری

رستاخیز ششم جدی که به حاکمیت طراز فاشیستی اجا مر امینی خا تمه بخشید، در نتیجه فرو مایگانیکه بانام مقدس و طن مردم ودستا ورد های تاریخی انقلاب ثور ابقاض داشتند، واژگون شدند. آنچه که خیزش دشمن سسوزششم جدی به ارمغان آورد، ایتهاج بود و نجات جا معه ما از با تلاق و گل های همیشه بهار آبسال وطن محبوب مان از پرپر شدن پژمرد گی رهایی یافتند.

طلوع آفتاب قیام پیروز منس دششم جدی به ثاب بهار فرحبخش و شکوفان که آذرخش دلکش آن بر دشواری های زمستان پر محنت و درد و رنج تابیدن گرفت، سر نوشت آینده مردم - انقلاب و جامعه ما را بسوی خوشبختی رهنمون شد. بناء عنوان این پارچه را که طی آخرین رو ز اقامت خویش در باستیل پلچر خی نوشتم ، خورشید بهاری انتخاب کردم .

خورشید روحبخش بهارا نیر شکوه
آهنگ پر شتاب و دل انگیز آسمان
لغزان چو آذرخش ،
زیبا و پر خروش به پهنای بیکران
شاداب و گل فشان ، صفا بخش دشت و کوه

خورشید پر طلوعه و خندا ن درین دیار
در گوشه و کنار
نقشی زده به دامن صحرا ی بیکران
شوری فکنده است

اندر نوای خوش رقمی رنگ زندگی
افتید به لاله زار که ده شد آتشی شرار
بنشست بر نگ گل که زند نقش شادمان
بر داشت پرده از رخ عریان تیره گی

لبخند موج های در خشننده بهره مند
راهی کشید تند به کوه های سر بلند
از فیض این بهار دل انگیز و پر زگل
همراه بانسیم سحرگه که میوزد
موجی دمیده، زمزمه دارد بسان گل

درین فضای گرم سرود و ترانه ها
بشگفته غنچه ها چو ناختران شب
بلبل نوآگر ست

آهنگ دلبرانه بر اوج شاخه ها
از نور تابناک و شتاب بان این بهار
رو نق گرفته سرو چمن ها و مر غزار
بنگر دریده پرده ظلمت زرنک باغ

غفار عرفی

۱۳۵۸/۱۰/۸

زندان پلچرخی

ستاسترگی

زال خاکی ستاله ستر گر
دشرا ب
پر ساحل دوصال لغبتل
به شتاب
سمندر دی خپخپانند
ستا شهلا سترگی .
یو نظر یی زما وهر سوال ته
جواب !

نجیب افغان

لوی افغان

که پښتون که هزاره دی
که ترکمن دی که اوزبک دی
پشه یان - نور ستانیان هم
که بلوخ دی که تاجک دی

پول خیلو نه افغانی دی
واژه وروپه سکنی دی
تور که ژیر دی او که سپین دی
پول ددی هیواد بچی دی

یو یی کور یو یی هیواد دی
پول یادیری لوی افغان
داوطن دپولو کور دی
داویار لی افغانستان

نوک لهوری کله بیلیری
دوی دی غری دیوه خان
پول وگری له یواری
پریوال پول انسانان

لر او بر پول و لسونه
راوینبیری او یو کیزی
له امو نه تر جهلمه
داوران کور بیا ودانیری

دوری ۱۷-۵۲ کال - کند هار

بگو انسان!

بگو انسان تو کیستی !

بگو انسان تو چیستی !

اگر من بتگرم بر لوح سیمین ات .

نشته ست ، انسان ، انسان .

نمی دانم که انسان چیستی !

نمی دانم که انسان کیستی !

ز حدیث پاک تودایم همی جویم .

که انسان چیستی !

انسان کیستی !

زلای کوه ها جویم .

ز درپ .

ز قمر جویم ها جویم .

که انسان چیستی ! انسان کیستی !

همی خوا هم .

ز آب قلب آن سنبل .

ز عشق پاک آن بلبل .

ز جام چشم آن صلصل .

که انسان چیستی انسان کیستی !

آری !

نوای دور از مشرق شنودم .

از زیر ابرها .

باران ها .

آسمان نیلگون .

ز روی خرم و شاداب اختر، مه و خورشید .

که انسان است، انسان است . . .

چو موجودیست ، خوش پیگر .

درون دیر هستی ها .

میان طبیعت مجهول .

زا نس اش می غرد .

کون و مکان برهم .

ز لطف اش می چبد .

نیکی زهر زشتی .

که انسان است . انسان است . . .

موجودیست ، شریف و پاک .

که بانروی خود درهم کند .

نیستی به هستی ها .

نمیبرد دیگر انسان !

دیگر انسان نمیبرد !

« غریب نواز »

عشق او

از دیر زمانی ، آتشی از سینه من زبانه می کشد ، نیرویی مرا بسوی خود میکشاند ، احساسی بمن دست میدهد احساس بزرگ و انسانی که همه او را دارند ، کاش قلب هر کس بغاظر سعادت همنوع خود بتبد و معنی دوست داشتن را به مفهوم وسیع کلمه بداند . راستی هر کس نمیتواند احساس یک هنرمند را ، احساس کسی را که قلبش صاف تر و روشنتر از هر آینه ایست ، قلب کسی که نا قوس عشقش نسبت به هر انسان دیگری طنین بلند و قوی دارد ، درک کند . عشق عالی ترین و مقدس ترین احساس است ، بهمین دلیل به شهادت و شجاعت بیشتر احتیاج دارد .

من بغاظر سعادت (او) هر شب در روشنی چراغ قلبم اشک می ریزم ، می گریم تا این اشکها رفته رفته توفانی شود . بنیاد کاخ هوسهای آدمهای بی احساس را بر کند ، هر چند او با من قهر است ، از من بیزار است ، زیرا میخواست مرا بفریبد ! ولی من ایمن رازش را کشف کردم . آه که این وضع برای من کشنده و تبوع آور است من نمیتوانم بیش از این بار اندوهی را که بر شانه هایم سنگینی کرده و مرا شکنجه میدهد ، بدوش کشم .

من عشق (او) را که از روزانه ضمیرم شعاع زرین پاکی و وفاداری را در نخستین لحظات بمن فرستاده بود ، می پرستم و تا آخرین رفق زندگی آن را پذیرا میشوم .

دستگیر نایل

نازه‌هایی

از لغت اقلیم

تنظیم و ترجمه: میر حسام الدین برومند

جمناسستیک مخصوص

برای حیوانات

قسمتی از اسکلیت به غرض مطالعه بدن شکل در آورده شده است

احتیاج بشر به مواد غذایی در سراسر جهان همواره محسوس بوده و در حال رشد می باشد و رفع نیاز مندی های شدید در زمینه و صنعتی ساختن محصولات گوشت، شیر تخم و پشم تلاش های صورت گرفته و یا در دست اجراست. مطالعات تیکه در زمینه چگونگی مواد حیوانی بعمل آمده چنین نشان داد که بعضاً بسیاری از محصولات حیوانی چون گوشت تخم، شیر و مشتقات آن فاقد ویتامین لازم میباشند و یا مقدار فیصدی ویتامین طوری که با یستی باشد در مواد مذکور وجود نمیداشته باشد ازینرو پروفیسور دکتور (ارینا کروتا لیوفا) در صدد بر آمد تا ببیند علت کاهش ویتامین ها که بعضاً در محصولات حیوانی دیده میشود چیست؟ مطالعات حیوانی نشناسی و طیور شناسی واضح ساخته که حیوانات برای تغذیه در جستجوی

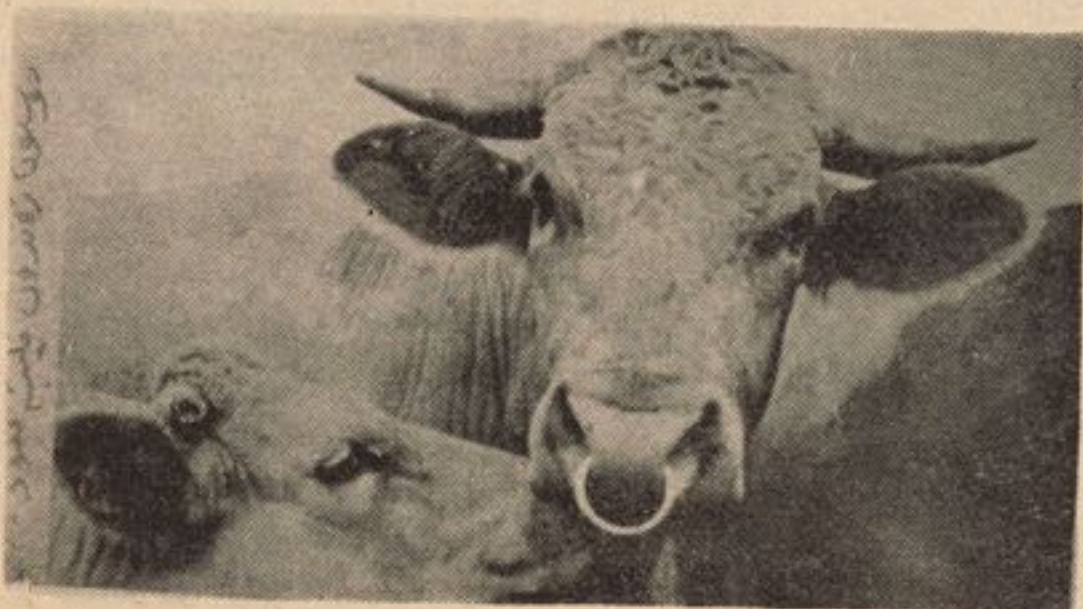
استفاده بعمل می آید، بتوانند شرایط بهتر برای محصول بیشتر و سرشار از مواد ضروری برای وجود مصرف کننده، پیدا کنند مطالعات خاصی در زمینه صورت گرفته است علت نبودن میدان ها برای دوش حیوانی چون گاو و گوسفند و بز مسلماً در تولید مواد بهتر حیوانی تا اثر منفی گذاشته است پروفیسور دکتور «کروستا لیوفا» که در کدرتعلیمی (انا تومی) در اکادمی مسکو) مصروفیت دارد چشم دید شکر ف در مورد دقت به اسکلیت های حیوانی و تحقیق در باره آن گزارشات بدرد بخوری را ارائه داده است بنظر وی حیوانا تیکه محض در طویله هانهداری میگردند و علوفه و غیره خورا که های خود را در طویله میخورند این حیوانات خانگی دارای استخوان اسکلیتی نرم میباشند در حالیکه برخلاف اسکلیت حیوانات وحشی قوی و سخت میباشند دسته ای از محققین و تجرب به گران خودشانرا به دو بخش تقسیم کردند بتر تیبیکه یک گروه بسوی حیوانا تیکه

و یا گوشتشان لذیذ نیست بخاطر اینست که: دانه های تیکه به عنوان تغذیه طیور مذکور اخذ

میکنند در اثر بیحرکتی و یا هم حرکت و دوش نا چیز حیوان ویتامین های لازم استحصال نمیگردد در صورت تیکه مواد کافی و لازم را از تغذیه خود طیور مذکور ریتوانند دریافت نمایند مطمئناً به اثر زی نا ب و خالص مبدل میگردد. حیوانا تیکه حرکت کم دارند نمی توان از همچو حیوانات چوپه های چاق و چله انتظار داشت در شرایط مساعد و تمرین دوش گاو ها میتوانند چهارده تا پانزده گوساله بدنیا بیاورند در حالیکه گاو های رنجور که حرکت کمتر و یا هیچ ندارند در بدنی آوردن گوساله سوم رنجور میگردند روی همین علل از مدت ها ست که منحصصین میگو شند تا مواد طبیعی حیوانی را بشکل مصنوعی استحصال بدارند لکن کنون امیدواری برای بلند رفتن سطح تولیدات حیوانی بیشتر گردیده چه گاو ها تیکه جدیداً تحت تربیه گرفته شده اند صبحانه به جمناسستیک های خاص حیوانی میپردازند. برای استفاده اعظمی حیوانات علف خوب و صحتی و غنی از ویتامین ها داده میشود در فارم های حیوانی مذکور هر گاه حیوانات گرسنه شوند خود به جستجوی علف می بر آیند علف ها در جنگلی که در دو کیلو متر فارم افتیده یافت میشود و عمداً فارم به دو کیلو متری آن اعمار گردیده تا حیوانات بتیند و بدوند و برای چرخش عجله کنند بهمین منوال

سراسر روز را می تیند شتا فته و بخش دیگر بسوی حیوانا تیکه جز چرخش کاری ندارد و همیشه در حالت سکون معمولاً در طویله ها یا چراگاه ها می ایستند بموجب مطالعات انجام یافته اسکلیت ها نه تنها یک سلاح محافظی و استوار نگهدارنده و جود اند بلکه بسان سایر ارگان های فعال وجود در تبادل مواد در تشکل خون و در تولید حرارت دراز گانیزم وجود سهم موثری دارند بعد یکی حتی در استخوان های وجود حیوان یکنوع برقی مخصوص تولید میدارند که این عمل خارق العادگی دارد و در تبادل مواد وجود سهم بارزی را ایفا می کند بعضاً سکون و حرکت کردن زیاد در حیوانات باعث کمی نمک وجود حیوان میگردد بعضاً ادعا مینمایند اسکلیت است که ذخایر تولید الکتریسه وجود حیوان را در سراسر بدنش بهم پیوست میدهد.

تغذیه بدون حرکت در حیوانات فقط جز تولیدات حرارت دیگر کاری را بسر نمیرساند تغذیه بدون حرکت حیوانات هرگز نمیتواند بر لذت گوشت حیوان و وفور و زیادت مواد حیوانی چون شیر و غیره گردد امروزه وسایلی ساخته اند و شرایطی را برای چنین حیوانات تدارک دیده اند که حیوانات متذکره به جمناسستیک های مخصوص حیوانی می پردازند دوش میکنند بهمین گونه علف طیور شناسی معاصر طوری وانمود میکند که علت اینکه بعضاً مرغ ها تخمشان کوچک میباشند

برای ازدیاد محصولات حیوانی باید حیوانات را به جمناسستیک مخصوص عادت داد

تیا تر مدرن ملی پراگ در دست ساحتمان است

مجله است و پنج طبقه آن در تحت زمین نقشه شده و کار آن پیشرفته است اتاق های دیکوریک کسازاج بزرگ يك مرکز انرژي در تعمیر زیر زمینی گنجائیده شده است اتاق مشق رستو رانست و يك سالون بزرگ نمایش نیز در طبقات زیر زمینی مد نظر گرفته شده است تیا تر ملی مدرن جدید پراگ می تواند از مراکز مهم کلتوری پایتخت چکو سلو اکیا بحساب آید البته این مطلب را «جلی باور» متصدی تیا تر مزبور ارا به داشت این تیا تر با عظمت قرار است در سال ۱۹۸۲ به پایه اکمال برسد و برای فعالیت هنری آماده گردد.

بقول يك گزارش نو یس هنری پراگ او لین نمایش بتا ریخ هرژه نو مبر ۱۹۸۳ در ساختمان جدید به منصفه اجرا در خوا هدمد.

کارتیا تر مدرن ملی پراگ تقریباً به نیمه رسیده است. از شروع کار اعمار این تیا تر بزرگ در حدود بیسی از سه سال میگذرد. این تیا تر که بر اساس معماری (رنسانس جدید) در ساحل «مولداو» رویدست گرفته شده است بایستی این تیا تر مظهر «رنسانس جدید» درین گوشه ای از جهان باشد. این بنای کلتوری بایستی با تخنیک کامل و مدرنیزه شده اعمار گردد تقاشی ها ییکه در روی دیوار ها و پرده های تیا تر جلب توجه می کنند و توسط زبده ترین نقاشان معاصر آنکشور نقش یافته بس دلغریب و رویایی است تیا تر مدرن جدید برای تو سعه هر چه بیشتر هنر در پراگ در نزد يك سرک «نارود نی» در کنار تیا تر ملی سابقه اعمار یافته است.

تیا تر مدرن ملی جدید ، بر خلاف تیا تر ملی پیشین زیاد

حیوان و در فرجام منتج به فراوانی و بهتر شدن محصولات حیوانی میگردد. در گوشه ها بایست جنما ستیک مخصوص حیوانی صبحانه حداقل سی دقیقه وقت را احتوا و روزانه فاصله (۱۵) یا دو کیلو متری را طی کند. پرندگان نخا نکی بایستی روزانه فاصله (پنج الی ده) دقیقه راه را طی کنند. با تطبیق میتود های جدیدی که در زمینه از طرف او لیای امور حیوان نشناسی اتخاذ گردیده بوضاحت و بطور خیلی ها محسوس تولیدات مواد حیوانی غنای بیشتر یافته ، گوشت شیر و مشتقات آن و در طیور در تخم آن ها لذت و کیفیت آن بطور متناسبی بالا میرود. این مطالب را در بیست و یکمین کانگرس دکتوران بین المللی البته دکتوران حیوانی دکتور گروستالیوفا که در مسکو برگزار گردیده بود ، بیان نمود.

همین فاصله را ناگزیر اند بیمایند تا دو باره به فارم برگردند ، دو طرف این راه بوسیله سیم های مخصوص بشکل يك دهلیز کوچک در آورده شده . حیوانات بطور گروپ وار از فارم روانه این دهلیز میشوند و بعداً با عجله بر میگردند و در واقع مجموعاً فاصله چهار کیلو متر راه را حین خوردن علف می پیمایند که بقدر کافی میتوانند تولید حرارت و در فرجام تولید انرژي نمایند . در فارم های ما قبل الذکر در طول راه های حیوانی زمین زیر پا های گاو های بزرگ را نرم ساخته اند تا حیوانات چه بخواهند یا نخواهند چون زمین نرم است زمین را بیشتر لگدمال مینمایند و می تپند و بر تنومندی شان بدینسان افزایش بعمل می آید عینا قفس های طیور را بترتیبی در می آورند که طیور مجبور اند زیاد بتپند معذالك جنب و حرکت بیشتر حیوانات منجر به تقویه جسمانی

ترجمه : م شریفی

جرمن تریبون

نیندرتال قدیمترین انسان نیست

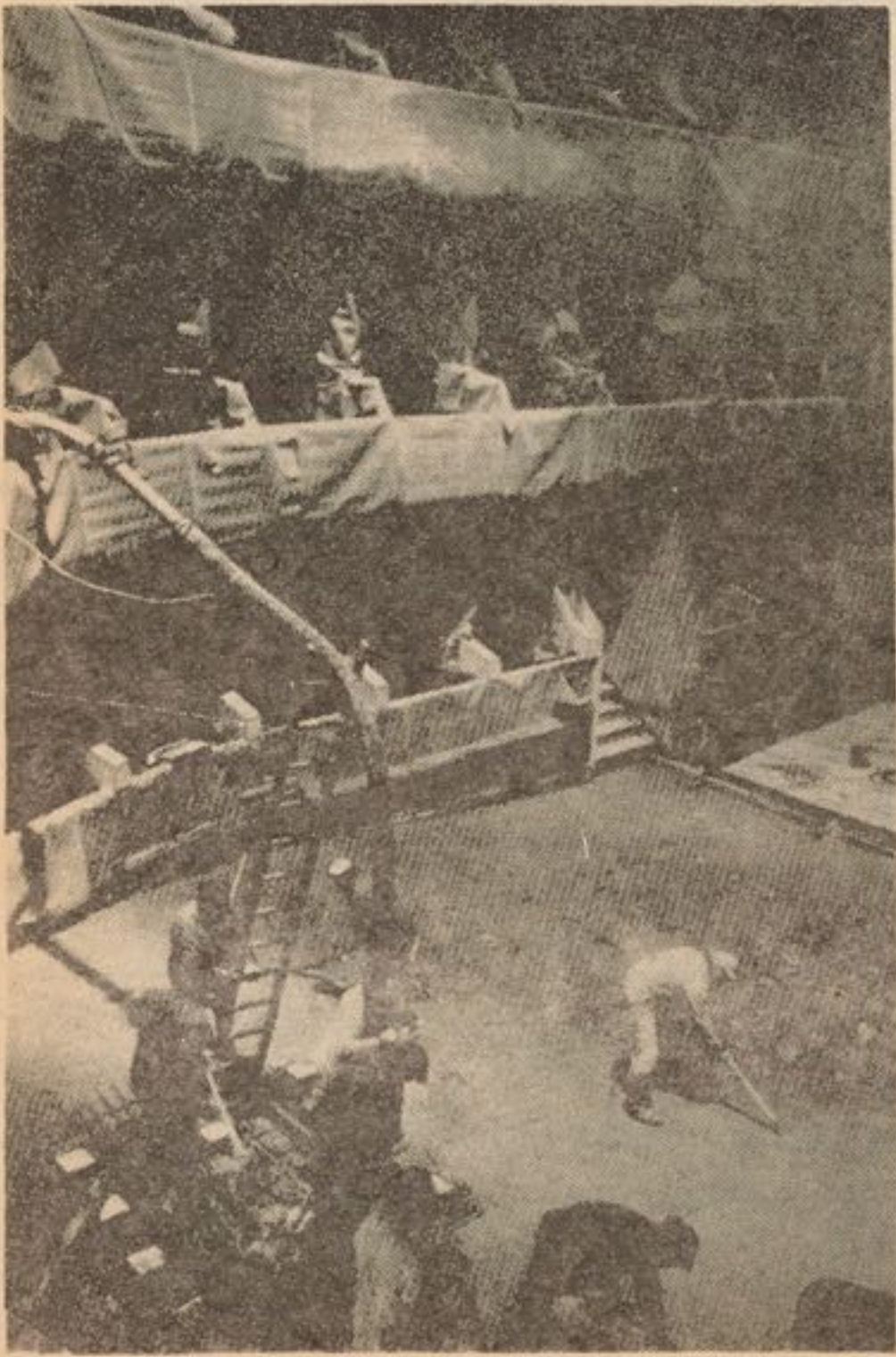
یعنی دوره یخ از بین رفته اند انسانهای اروپایی که جدیداً ابزار و لوازم آنها کشف گردیده خیلی قدیمی و سابقه دار می باشند محققین مذکور علاوه نموده اند که «قدیمترین انسان اروپایی» به گروپ «هومو اریکتوز» تعلق می گیرد ، البته گروپی که از گروپ های چینی و استرالیا می نشاء گرفته اند . می گویند که این گروپ از اجساد و نژاد های مستقیم انسان امروزی گمان نشده و تا اندازه ای هم دور تر می باشند . محققین مذکور که بکشف این پدیده جدید علمی و باستانی موفق گردیده اند عبارت از متخصصین محیط گرد آورنده گمان نباتات و برخی هم شکار چیان بوده اند . شواهد و آثاری که از مو نشن گلد باخ یافت شده و مشتمل بر ابزار گوناگون و سر نیزه ها می باشد با ساس تجارب شان نشان میدهند که آنها از زمره شکار چیان بوده اند .

کاوشگران و محققین باتر تحقیقات متداوم بیرامون آثار یافت شده و کشف شده ازین ساحه بالاخره به این نتیجه رسیده اند که ابزار و لوازمیکه از ساحه مشخص یعنی گودال خاکی و ملی پیدا شده است اکثراً اهمیت علمی را در اعمار فامیل انسانی که در آن زمان روی درخت ها حیات بسر میبردند ، میرساند . چه اینگونه انسانهای ابتدایی و اولیه قسمت اعظم حیات و زندگانی روز مره شانرا بالای درختان می گذراندند و دارای جست و خیز بودند . که بقایای ابزار این انسانها (انسان اروپایی) قدمت حیات انسانی را نظر بسه انسان نیندرتال ثابت می سازد .

انسان نیندرتال در سال ۱۸۵۶ کشف و بعد از پیدایش يك ساحه كوچك نزد يك دو سلدورف این نام را به خود اشغال کرد. ولی باساس کاوشهای علمی و تحقیقات و عینلندر اداره چی و شهر بان شهر موشن گلد باخ که در زمینه صورت گرفته است . نیندرتال قدیمترین انسان نمی باشد .

فوسل شهری و شهریان در زمینه اظهار داشته است که درست پیدایش انسان در موشن گلد باخ دلالت می کند و تا اندازه ای هم بها روشن ساخته که در آنجا يك شکلی از انسان وجود داشت که چندین ده هزار سال قبل در جنوب آن منطقه ایکه امروز به لسم شهر در آمده زندگی میکرده است .

باستانشناسان موزیم ایالت بن وانستوت تاریخ قدیمه یو نیورستی گولن که بکشف يك گودال یا چاه خاکی و ملی موفق شده اند ، ادعا دارند که این گونه انسان «قدیمترین انسان اروپایی» بوده است . محققین مذکور در نتیجه کاوش بکنهداد ابزار و لوازمی را دریافتند که باساس تحقیقات علمی در حدود (یکصد و بیست هزار سال) عمر داشته و از آنهه ابزار و لوازمی که با انسان نیندرتال ارتباط داشت و در آخرین دوره و زمان عصر یخ یعنی تقریباً قبل هزار سال قبل زیسته و از بین رفته بودند . اینها (انسان اروپایی) از انسان نیندرتال قدیمتر بوده و قدمت ابزار و لوازم مورد استفاده شان نیز فوق العاده قدیمی و باستانی می باشد . آنها علاوه می کنند که از انسان و ابزاریکه با انسان نیندرتال ارتباط داشته و هم عصر بوده است و در يك دوره مشخص

جهان بینی مباحثه اندیشه

انسان هم در شناخت خود در طول تاریخ سرگرم بود، در شناسایی جهان و حکمت آفرینش نیز تلاشمند آگهی بوده است و گاه در دریای از خود بیگانگی متفرق و به جهان شناسی بیشترانه ها داشته است و گاه در اصطلاح به فرد باسی خود نقش داشته است.

امر مسلم آنست که این آگاهی نسبت به حوادث جهان به پیمانه و معیار علمی اوست و غالب اوقات در سیل موج آسای زمان، شناخت خاصی داشته و میتوان به تعبیری «هستی شناسی» رانیز در مورد همه هستیها که شامل انسان هم میشود بکاربرد که شامل (من و جز من) میگردد. در مبانی همه علوم هنوز در قلمرو شناخت بشری مشکل فراوانی موجود است و اما باور داریم که داوری و شناخت، پیش بینی انسان بر بنیان قانون علیت استوار است. شناخت انسان در این محور می چرخد که از جهان چه برداشتی میکند و چطور جهان را تصویر مینماید و این تصویر او به چه تناسبی با واقعیت هم تراست و یا با ناواقعیت هاهم تراست. معرفت بشر هر چه زیاد میشود بعد پیش بینی وسیعتر میگردد و هستی و پدیده ها را به گونه خاص که در واقع طراحی خود انسانست درمی یابد.

و همین شناخت درباره جهان، جهان بینی انسان را میرساند که در این شناخت «خودشناسی» هم در شمار آید. این شناخت میخواهد هر چه باشد ابتدای عامیانه و عمیق و عارفانه، بانگرشی انسان به هستی و شناخت و برداشتی که از آن میکند صورت پذیر است و همین تکرش در واقعیت امر، جهان بینی را تحقق می بخشد.

مثلا اگر انسان به چهار عنصر در جهان معتقد باشد و یا زمین را بر روی شاخ گاو و گاو را بر پشت ماهی و ماهی را ساکن بر بر سر ساقور داشته باشد یک نوع جهان بینی است.

منتها غیر علمی چون در عصری زندگی میکرده است که همین ذهنیت ها رواج و بازاری داشته است. حقیقت امر آنست که جهان بینی او از قشر و طبقه اثر پذیرد و نمیکنند و اما آنکس که با دید علمی تری که مرز زمان و مکان را می شکند و زنجیر طلسم باور یهای محیط را می گسلاند و در بیرون یابی خاص دست می یازد به زرف تگری اش جهان بینی علمی گفته میشود و اما چون هنوز شناخت ماهیت علوم با ابعاد وسیعی که دارد با احتیاط در تگریسته میشود پس جهان بینی، نیز تعلق میگیرد، به نقطه عاطفی ای که که خود را نمیتواند از محیط ذهنی گری، رها سازد و بند شرایط، یافت و برداشت محیط را بشکند و از آنست که در بستر زمان های پیشین، هستی «سه بعد» قرار داشته و آنهم جهان بینی عصرش بوده و حال در قلمرو چهار بعدی هستی قرار دارد و در این جهان بینی چهار بعدی بشر قانع مطلق نیست و امیدوار به آینده در خشانتری است و دستیابی به دیگر ارزشها و نهبادهای علمی از آن رو اگر معتقدان مابر پایه علم استوار نباشد و نظرات معض باشد هم جهان بینی بر آن صدق میکند. نهایت امر از جهان بینی تا جهان بینی.

جهان بینی میافیر الله نیز بگونه یک جهان بینی عرفانیست و متداول به روزگارش بوده با روند عینی که با همه صفاتش دارد، البته قدرت بصورت پیشرفتگی داشت و در نهان بینی و جهان بینی خود معیارها و شناخت های داده است.

ارزش انسان از دیدگاه میافیر الله: میافیر الله شخصاً شیفته انسان والا و متعالی است در نظام فکری و عرفانی میافیر الله، انسان نقطه عطف همه ارزشهاست و در نردبان تکامل و تاریخ قرار دارد.

این جهان بینی را از زبان خودش میخوانیم: مرتبه سابعه: مرتبه جامعه مرجع مراتب مذکوره جسمانی و نورانی وحدت واحدیت این تجلی و ظهور اخیر است و این مرتبه را انسان می نامند چون انسان عروج کند، و جمیع مراتب مذکوره ظاهر گردند و او را انسان کامل گویند. (ص ۱۴۷ طریق الارشاد)

در اینجا میافیر الله انسان برتر و انسان متعالی را به تعبیر سایر عارفان که به شکوه هستی اندیشه های ناب مشتبه میباشند «انسان کامل» یاد میکنند و راه های تهذیب و صافی باطن را در بعبوحه آنکه یک انسان کامل واقعی بسازد تا قابل شود و انوار دانش و بینش را در خود منعکس بسازد و انسان مرد فرزانه اوج گیری بپذیرش خاصی موقع بگیرد و ارزش مندی او را از نگاه آنکه او غایت هستی و نخبه آفرینش شناخته شده است ثابت میکند و او را در حال شدن، قرار میدهد درین هستی شناسی و جهان بینی خود عمیقاً احترام میگذارد.

ملاك والایی انسان پژوهشگری اوست، برای درک حقیقت زنده درد دیده و همدردیهای که بنوع خود دارد تخفیف آلام را از بشریت شکست یافته آرزو مند است و در مجموع انسان شریف آزاده و سازنده خود و جهان بینی خود را به سرحد مطلوب واقعی غایت رساندن.

مشراب آرمان گرایی در جهان بینی میافیر الله انبوه در انبوه است میافیر الله گوید: لذت و الم از اقسام ادراک است چه لذت عبارت از ادراک ملامت و الم ادراک منافی و ادراک نفس علم است، علم این اقسام را در مراتب ظهور و مایا ممکنات پیدا کرده است.

(ص ۱۶۰ طریق الارشاد)

مردم و اعیانا خود را در بحبویه لذت و الم یارد می بینند. لذت و الم را از ادراک می شمارد و لذت را عبارت از ادراک ملامت میدانم و الم را ادراک منافی و ناملامت

این آرمان گرایی به سرحدیست که به خرسندی مردم عصر خود ذهنیتها و معتقدات را به مبانی سنت پیشینان خود به دست ارمغان میسپرد، تعلیمات و ارشاد او از ستایش شرافت فرزاتگی موج میزند.

و بشر را به اوج ارضاء عقلی و افتخار عقلی می کشاند و این آرمانیست که عارفان روی رسالت بدیگران رو دارند که رنگ عملی رانیز بخود بگیرد.

میافیر الله بنای اندیشه خود را درباره هستی بر پایه استوار میکند که نسبت بان سخت باور دارد و از چشمه زلال گراییدن های نوشد او عقیده دارد که گریز انسان از زمان نمیتواند، او را از دل آزادیهای عصرها سازد. چون «هومانیست» ها می اندیشد و طرفدار مکتب اصالت انسانست که قانون هستی میباشند و سازنده و تصویر ساز جهانست.

جهان بینی میافیر الله در موضوع خاص هستی شناسی ارتباط بخصوص دارد. آنچه گوید «عالم به جمیع اجزا مظهر اسعاع و صفات

الهی ست و عالم اعراض مجتمه اند در عین واحد ص ۱۲۶

عالم صغیر و عالم کبیر:

به گونه ذهنیست سا سر پیشگسوتان او، عالم صغیر انسان و عالم کبیر مجموعه کاینات است، درین جهان بینی چون آنکه به پندار «انستاین» بعد زمان و مکان در یک نقطه جمع میشود و هر دو در یک ظرف بدون امتیاز قرار میگیرد.

در این جهان بینی عرفانی عارفان ما، انسان جهان میشود و جهان انسان میگردد و یکی بحیث علی البدل یکی دیگر اخذ موقع میکند. این جانشینی ها از جهت های مختلف در نظر گرفته شده است، از لحاظ فیزیکی و مادی تشابه و تماثل آن زیاد است و باز این مطلب به وجه احسنی ارزیابی میشود. از دیدگاه آنکه انسان تحرك بخصوص دارد که نیروی عقلایی او دست اندر کار سازندگی او و جهان میشود و از جهانی خلافت و رسالت او امری ثابت شناخته شده.

و از آنرو انسان را عالم کبیر نامیده اند، این وقتی است که جهان در موقف عالم صغیر قرار میگیرد و انسان با گردن افراشته در سایه عقل و احساس خود تکیه میزند و خود را بالاتر از جهان می بیند. در مجموع هسته خسته میشود و خسته درخت و درخت پس به هسته می پیوندد.

خلق جدید: جهان بینی میافیر الله در پیرامون «خلق جدید» امر همگونی است از آنکه پیش پردازان نیز ازین جهان بینی برخوردار بوده اند. میگوید عالم را بقایی نیست و هرانی عالم به عدم می آید و باز بصورت عین نمی بوجود می آید، این طور نتیجه گیری میکند که این بقا در واقع تجدد امثال است که به بقای عین منافی ندارد.

میافیر الله گوید: «عالم را بقایی نیست در هر آنی به عدم میرود و مثل آن در آن ثانی بوجود میاید و همچنین آن نیز در آن ثالث بعدم میرود و مثل دیگر در آن رابع بوجود می آید، پس زوال آن سریعتر شد، از زوال موهوم و بقا آن محال آمد در عادت این بقا به تجدد امثال است که منافی نیست و بقا عین را حکماً و جنگ ندارد با ترتیب آثار و احکام بران عین چنانچه بقا اعراض است نزد متکلمین به تجدد امثال و منافی نیست در مرتب آثار و احکام را بر آن اعراض (ص ۱۶۱ طریق الارشاد)

میافیر الله ذهن وسیعی داشته یعنی هر چه خوانده و درک کرده داوری خود را نیز در آنجا گنجانیده است، زود قانع نمی شده و خود را تسلیم نمی کرده است چنانکه عارف منطقی بوده است، در ارزیابی مفاهیم و معانی باریک و اندیشه های تابناک عارفان سلف، با سلاح استدلال و حجت بر خورد میگردد است، از آنرو از بعضی صفحات طریق الارشاد، این مطلب نمودار آید که گفت صو فیان صافی را به تکرشی خاصی معیار گیری میکرده است و آنرا عیار می ساخته است

طریق الایمان

معرفی کتاب دریک فهرست
فهرست فصول :

مقدمه	مقدمه
دعوی محبت با متابعت رسالت مراست	دعوی محبت با متابعت رسالت مراست
احوال کتاب جوک بشتت (هندوان)	احوال کتاب جوک بشتت (هندوان)
طالب قرب الہی وجویان وصل و آگاہی را	طالب قرب الہی وجویان وصل و آگاہی را
مقدم داشتن چند چیز است	مقدم داشتن چند چیز است
در آداب شروط شیخیت	در آداب شروط شیخیت
در آداب صحبت آنکه پرشیخ هیچ اعتراض نکند	در آداب صحبت آنکه پرشیخ هیچ اعتراض نکند
نزد اهل طریق انتساب مریدان به مشایخ	نزد اهل طریق انتساب مریدان به مشایخ
بسه طریق	بسه طریق
یکی به خرقه ، یکی به تلقین ، سوم به صحبت	یکی به خرقه ، یکی به تلقین ، سوم به صحبت
در انتساب مشایخ اکثر علما معدن نیر را	در انتساب مشایخ اکثر علما معدن نیر را
تردد است جایز نیست اخذ حرقه الی الله مگر	تردد است جایز نیست اخذ حرقه الی الله مگر
از شیخ کامل مکمل صاحب دولتی که نظر او کافی	از شیخ کامل مکمل صاحب دولتی که نظر او کافی
است و صحبت را شاید (آداب مرید) چون این	است و صحبت را شاید (آداب مرید) چون این
چنین صاحب دولتی که صحبت را شاید بدست	چنین صاحب دولتی که صحبت را شاید بدست
آید مرید را باید که سر رشته اختیار باو	آید مرید را باید که سر رشته اختیار باو
بسیار	بسیار
چون بصدق ارادت صحبت صاحب دولتی	چون بصدق ارادت صحبت صاحب دولتی
اختیار نماید - آن صاحب دولت را باید که	اختیار نماید - آن صاحب دولت را باید که
بمرید بیعت کند	بمرید بیعت کند
در بیان اذکار اشغال طریقه علیہ قادریہ	در بیان اذکار اشغال طریقه علیہ قادریہ
باید دانست مشایخ کرام گفته اند که ذات	باید دانست مشایخ کرام گفته اند که ذات
حق تعالی جل شانہ موجود است در خارج من حیث	حق تعالی جل شانہ موجود است در خارج من حیث
حی و منزہ است از اضافات جمیع نعوت وصفات	حی و منزہ است از اضافات جمیع نعوت وصفات
این تعیین اول مذکور غیر از تعیین اول وجودی	این تعیین اول مذکور غیر از تعیین اول وجودی
است آن حقیقتی که صوفیہ از آن تعبیر بوجود	است آن حقیقتی که صوفیہ از آن تعبیر بوجود
کرده اند	کرده اند
وصل: عالم را در سه موطن وجود است در	وصل: عالم را در سه موطن وجود است در
تعیین اول و تعیین ثانی و خارج	تعیین اول و تعیین ثانی و خارج
وصل: تجلی بر سه گونه است: تجلی ذاتی	وصل: تجلی بر سه گونه است: تجلی ذاتی
وصفاتی و تعالی	وصفاتی و تعالی
وصل: بعضی صوفیہ بر توحید وجودی	وصل: بعضی صوفیہ بر توحید وجودی
قابل و معتقدانند که وجود واحد است	قابل و معتقدانند که وجود واحد است
وصل: فی التثنیات والا سولہ والا جوبسہ	وصل: فی التثنیات والا سولہ والا جوبسہ
وصل: سیر بر چهار قسم است: سیرالی	وصل: سیر بر چهار قسم است: سیرالی
الله وسیر فی الله، سیر عن الله، سیر در انشیاء	الله وسیر فی الله، سیر عن الله، سیر در انشیاء
وصل: اول درجات فنادر آداب تہذیب نفس	وصل: اول درجات فنادر آداب تہذیب نفس
تخلیہ از ذایل و تخلیہ است بہ فضایل	تخلیہ از ذایل و تخلیہ است بہ فضایل

و از طرفی با مکتب وحدت الوجود که مکتب بزرگ عرفان اسلامی است و غوغای در جهان اندیشه و دانش بجا گذسته میانه کاملاً خشنی ندارد و در بعضی موارد و هم در موضوع خلق جدید خیلی مهربانانه با وحدت پادلائل و دید گاه خاصی که دانسته ، سخن خود را به گرسی نشانده و گاه در اینکه دل آزاری بوجود نیآورده ، باشد ، روی استدلال و هوس مندی در برخی اساسات و خط اندازی های فکری وحدت پنا خو سببانی نشان میدهد بر که آن دلیل می آورد و بر ادراخته های ذهنی خود را در افق پندار سان وفق میدهد .

اصحاب وحدت وجود بر این گفته باور دارند که هر آن عالم زوال می پذیرد و این زوال پذیری از آنست که جهان را اعراض میدانند و موجودات هستی عارضی دارد و این هستی های عارضی هر آن با فرد پائی برخاسته ، نیست می شود و چون آفرید کار همان اسماء و صفات خود است همواره با ایمان عالم تجلی میکند میا فقیر الله فنا و با را دو امر اعتباری میدانند که از تجدد تعینات نمودار می شوند .

جامی در «لواجح فہرہ» اثر خود از زبان شیخ معنی الدین عربی که در فصوص الحکم «فص شیخی» اظهار داشته است ، میفرماید : «عالم عبارت از اعراض مجتمعه است که در عین واحد حقیقت هستی است و آن متبدل و متجدد میگردد در آن بعدم میروند و مثل آن بوجود می آید .

نه تنها در اعراض این تجدد و یا به تعبیری این فنا و بقا صورت میگیرد بلکه در جوهر نیز این امر ساری و جاریست حکمای اسلام در حرکت جوهر نیز عقیده دارند ، عارفان در اصطلاح خاصی خود تجدد اعراض را به خلق و لیس تعبیر میکنند .

عارف بزرگوار ما مولانا جلال الدین بلخی در موج اشعار مو سیقی ریز و با حال خود این تجدد را اینطور تعبیری دلخواه میکند .

هر زمانی نیست میگردد جهان هم در آن دم هست گردد بیگمان جمله عالم میشود هر دم فنا بساز پیدا مینماید در ابفسا هست عالم دانما در سیرو حبس نیست خالی یک نفس از خلق و لیس

محمود شبیری در مورد تجدد ایزال در مثنوی گلشن راز که بحق نام با سما نیست عقیده دارد که بیک حال هیچ چیز دو ساعت هم نمی باید و در هر طرفه العین وجود و عدم تحقق میگردد .

جهان کل است در هر طرفه العین عدم گردد و لا یبغی زما نیسن دگر بازه شود پیدا چہا نیسی بہر لحظہ زمین و اسمانی

بہر ساعت جوان و کهنه و بیر است بہر دم انہرو حشر و نشیر است درو چیزی دو ساعت می نیاید در آن لحظہ کہ میبرد بسزاید

جهان بینی میا فقیر الله در مورد هستی نمود و پدیدہ شناسی از یک طرف یکنوع جهان بینی کلامی است کہ بگفتہ لاهیجی (در شرح منظومہ زیبای گلشن راز) جهان را ممکن میدانند کہ از خواص ممکن آنست کہ نمود عدمیت و در عدمیت مستمر است و اما انگاہ کہ جهان بینی بشکل عرفان از اب در میاید و مر حله آغاز بن خود را در پرورش گاہ عرفان انعکاس مینماید بدین گونه جهان بینی تصویر می باید جمیع انشیاء لحظہ بہ لحظہ نیست می شود و بہ پیوست مدد وجودی از نفس رحمانی هست میگردد گو یا این فیضان همواره با توالی و تداوم خاصی پاشان و بختان است .

همدان و همفکران میا فقیر الله این تجدد را بہ تعبیری زادن و مردن انشیاء رادر لحظہ های گذرا بہ «نہر جاری و خیط ممتد» تشابہ مادی داده اند تا این جهان بینی با تصویر عینی در اذهان نقش بگذارد و محسوس تر گردد .

تسجہ آنکہ جهان بینی میافیر الله و تصویر ذهنی او از نمود های جهان دنیالہ همان جهان بینی هایی است کہ عارفان مسا چون مولانا بلخی و جامی هر وی و همقطاران شان در پیش گرفته اند .

میافیر الله در اصطلاح چراغ جهان بینی پیشوایان معرفت رادر کف محکم گرفته و آن کار دانہای حله را دنیال نموده و جهان بینی خود را با زمان سکنی با ایشان ہم مرز ساخته است و از جانبی میا فقیر الله در راه سلوک و طریقت مکتب نقشبندی را از همه مکاتب عرفانی بر گزیده است با این میزہ کہ بہ وحدت تسبوت میگراید .

و طریقت شایسته یافته خود را با خط بر نور سریعت بیک موازی عیار ساخته است .

منابع و مدارک

طریقه الا رشاد : خطی مر بوط

لواجح فہری : از جامی چاپ هندلکتور تاریخ چاپ ندارد شرح رباعیات جامی چاپ کابل بہ کوشش مایل هر وی ۱۳۴۳ ش .

گلشن راز محمود شبیری چاپ تهران سنگی ۱۳۰۲ ش

شرح گلشن راز لاهیجی چاپ تهران سنگی ۱۳۳۷ چاپ محمود

سیر فلسفہ در ایران از اقبال لاہوری ترجمہ ارین پور سال ۱۳۵۴ جهان بینی علمی راسل .

به پیشواز نخستین سالروز قیام ۶ جدی :

جوانان نیروی عمده انقلاب

جوانان دلیر وطن! اینک که از قیام ظفر - و انحراف کوتاه است، یکسال قبل در همین روز مند ۶ جدی ۱۳۵۸ این مرحله نجات مردم انقلاب و وطن پوره یکسال میگذرد و طی این قیام ظفر آخرین رشادت و جانبازی هموطنان آزادی خواه ما منجمه جوانان رزمنده وطن ثبت تاریخ پرافتخار کشور ما شده است. بیایید که به روان های پاک و قهرمان همه جوانان سر سپرده وطن همه جوانان نائیکه جان های شیرین شانرا در راه به پیروزی رسانیدن انقلاب ملی و دموکراتیک تصور و بخصوص مرحله نوین و تکاملی آن از دست داده اند درود های آتشین و پرشور خودرا بفرستیم. هکذا سرتعظیم و احترام خویش را در برابر ملیون ها پیش آهنگ جوانان بشریت مترقی و انقلابی و زحمتکش که برای صلح، ترقی، آزادی، استقلال و پیشرفت اقتصادی مردمان جهان و در آخرین تحلیل برای سعادت مند شدن جاویدان انسان جان- های شیرین خودرا قربان کرده اند، فرود آوریم .

در حدود سی و دو ماه قبل مردم سلحشور و سر بلند ما به پیروزی رسانیدن انقلاب ملی و دموکراتیک نور صفحه نوین را در تاریخ حماسه آفرین و پرافتخار کشور ما گشودند. ولی بنابر توطئه و دسیسه نیرو های سیاه اهریمنی و دشمنان بشریت و اعمال جاسوس سانه و فریبکارانه حقیقت الله امین این جاسوس سی، آی، ای انقلاب از مسیر اصلی خویش منحرف ساخته شد و در طول سلطه جنهمی- امین و بانندش ضربات شدید و گشتند بر پیگی انقلاب، مردم و وطن وارد آمد، صد ها جوان هموطن ما یازندان افکنده شدند و شکنجه دیدند و یا زنده زنده مدیون گردیدند و یا سر به نیست شدند. ولی از آنجا بیکه عمر ظلم و استبداد

جبهه وسیع ملی پدر وطن این خواست حق و ضروری مردم بلاکشیده مانعت رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان حزب طبقه کارگر و تمام زحمتکشان کشور، می باشد. کشور ما دارای ثروت های بزرگ مادی و معنوی است بر ما و شما ست تا با کار و بیکار انقلابی این همه منابع و ثروت عا را در خدمت مردم خویش قرار دهیم. ما عاملین تحکیم بنای اقتصادی کشور هستیم لذا ضروری است که با استفاده از امکانات وسیعی که حزب و دولت انقلابی ما برای ما ایجاد نموده است، در اعمار وطن و خوشبختی مردم وطن سهم ارزنده خویشرا بخوبی ادا نماییم. امروز که ارتجاع بین المللی بسرد مداری فائله سالار ارتجاع یعنی امپریالیزم امریکا، عظمت طلبان چینی و دستگاه حاکمه نظامیگر پاکستان به یاری سادات ها و بیگین ها در امور داخلی کشور ما با بره انداختن جنگ اعلام نشده ای، مدا خله می

جوانان و رابط خانوادگی

ما و شما و هر کسی دیگر داریم در آرزوی زندگی ایده آل و خواستنی هستیم و می خواهیم که زندگی خانوادگی ما آکنده از سرور، سعادت و خوشبختی باشد. در جهان هیچ کسی را نمی یابید که غیر از این را بخواهد و امر چنین کسی باشد حتماً، دیوانه است و یا مر یفی. بپر حال نکته مهم و قابل یاد آوری اینست که از کدام راه ها و به چه نوع

میتوانیم به این زندگی دست بیابیم. از شروع زندگی یعنی از دورانی که جوان خیر و سر خود را می شناسد میگو شد که برای خود آینده در خشنای را بسازد، و در همین دوره است در خیال خود، برای زندگی آینده اش پلان های را در نظر میگیرد و به آبادی آن می کوشد. جوان موفق و پیروز مند، جوانیکه حقایق زندگی را بدرستی میداند و به آن آگاهی کامل دارد، این پلان های خیالی را در عمل پیاده میکند و با تلاش زیاد، زندگی تازه برای خود میسازد. اما هستند یک عده جوانان نیکه این پلان های خیالی شان جامه حقیقت نبوشیده و عملاً تحقق نمی یابد از این رو این عده از همه می برند، به زندگی بد بین میشوند، منفی باف میگردند و بالاخره رفته رفته این وضع در روحیه آن ها تاثیر سوء میگذارد و آن ها را از راه راست زندگی منحرف میسازند، در حالیکه نباید چنین کنند و چنان باشند. زندگی امروزی روی حقایقی استوار است که نمی شود از آن انکار کرد. زندگی خواستنی و ایده آل را هر کس دوست دارد و خواهان آن اند، اما باید برای بدست آوردن آن و برای رسیدن به چنین زندگی مجادله کرد، به مشکلات و سختی های زندگی تن داد تا بالاخره به پیروزی رسید. نا گفته نماند که بزرگ ترین بر اہلم جوانان امروزی را انتخاب دختر مورد علاقه شان میسازد که می خواهند با آن ازدواج کنند. این پرو بلم ها از دید گاه ها بی تفاوت باید ارزیابی گردد. یک عده خوا ها ن زیبا بی و جمال همسر آینده شان، عده دیگر تحصیل و کمال و دانش را بر تر از همه می دانند و عده دیگر پول و ثروت را محک خوش بختی برای زندگی آینده شان می شمارند. با این طرز دید ها و قضاوت ها طبیعی است که زندگی ها نیز متفاوت می باشد. اما در این بین یک عده قلیل اند که پارا از این هم فرا تر نهاده و می خواهند که همه آیندیشان دارای هر سه صفت قبلی باشد، که یافتن چنین همسر با مشخصات و صفات بالا ممکن است از تادرات باشد.

اندیشه‌های جوانان

و فداکاری در این آرزو های نیک به پیش روند و در مقابل مشکلات و دشواریها بی ایمان ایستادگی نمایند .

پاره از روشهای جوانان برای ایجاد یک فلسفه مثبت و استوار تر در زندگی به یقین برای دیگران نیز مفید خواهند بود . مخصوصاً برای کسانی که همیشه یا گاهی دنیا را نا مطبوع و سرد میبینند و همه آرزو های خود را از دست میدهند .

شرایط زندگی امروزی این واقعیت را برای ما می نمایاند که با تلاش بیشتر به استقبال زندگی مرفه و آبرو مندی که در انتظار ماست بشتابیم . این زندگی مرفه و آبرومند زمانی بر آورده میشود و تحقق می یابد که جوانان ما وظایف شان را در قبال وطن و انقلاب و دست آورد های آن بشناسند و مانند یک جوان انقلابی به آن عمل کنند .

بصیره دوست

عبدالغفار بیلاقی

در شرایطیکه ما زندگی میکنیم داشتن زندگی سعادتمند و با افتخار آرزوی هر جوان با درک و با احساس است . چه از یکطرف زندگی سعادتمند و با افتخار عزت و وقار خانواده را بلند برده و بر جامعه نیز اثر نیک میگذارد و از جا نی فرد را شخصیت میبخشد جوانان که آرزو دارند راه پر سنگلاخ زندگی را بدون دشواری طی نمایند و نقش آرزوهای خود را از تخیل به عمل بکشند و شاهد سعادت و پیروزی را تا آخر عمر در آغوش داشته باشند بهتر آنست سنجیده و معقول گام بردارند و با چشمپوشی از توقعات بی جا و بی مورد با استقبال زندگی واقعی بروند و برای اینکه رفاه و آسایش را برای خود و جامعه و مردم بارمغان آورند با گذشت و ایثار

دوستی و صمیمیت رامیان خانواده باید گسترش داد

در بعضی از خانواده ها ، مخصوصاً در فامیل ها بیکه جوانان زیاد زندگی میکنند بعضی و گاهی اکثراً جوانان با هم دعوا مراهه را راه می اندازند ، مخصوصاً روابط میان

امروز شرایط زندگی نیز ایجاب میکند زیاد حیات خانوادگی را سخت بگیریم ، هر قدر زندگی ساده باشد به همان اندازه آرامتر و خوشتر میباشیم . پس چه بهتر که به زندگی از دیدگاه واقعی ، آن بگیریم . خوب شاید بپرسید که چگونه میتوانیم به این ایده آل رسید ، و چطور به تفاهم که راز موفقیت یک خانواده محسوب میگردد دست یافت .

به جواب باید گفت که رسیدن به تفاهم مستلزم شناخت همدیگر است ، وقتی بین زن و شوهر شناخت وجود داشته باشسد

میتوانند با هم بسازند ، یعنی از خوی و بوی و خاصیت ، عادات ، اطوار همدیگر با خبر میباشند ، این مسایل باعث میگردد که زن و مرد هر دو از این عادات و خصایل همدیگر

با خبر باشند و طبیعی است که در طول زندگی زنا شو بی کاری نمیکند که خلاف این مسایل باشد ، وقتی خلاف این موضوعات در خانواده پدیدار نگردد طبیعی است که بگو مگو ها و جار و جنجال خانوادگی نیز بوجود نمی آید .

عامل دیگری که زیاد در امر خوشبختی خانواده

رول دارد ، سواد و تحصیل و تربیت سالم زن و شوهر است اگر ، در خانواده هم

زن و هم مرد هر دو دارای سواد و تعلیم باشند این موضوع باعث میگردد که زن و شوهر زبان همدیگر را خوبتر و بهتر بدانند

و از طرف دیگر اگر وضع اقتصادی خانواده خوب نباشد و تنها مرد نان آور خانه باشد ، وقتی زن تعلیم داشت میتواند بار بزرگی را از دوش مرد خانواده بردارد و او را در مسایل اقتصادی و پولی خانواده کمک کند .

خوشبختانه امروز اولین چیزیکه از طرف دختر و بچه پرسیده میشود موضوع سواد است وقتی طرفین متین گردند که همسر آینده اش دارای تعلیم و تحصیل است ، این

باعث آرامش خاطر آنان می گردد . زیرا آنان میدانند که با داشتن سواد و تعلیم بهتر به زندگی خانوادگی شان ادامه دهند ، همین

مساله باعث میگردد که بین زن و شوهر یکنوع اتحاد و اطمینان را بوجود بیاورد که

این موضوع در ارتباط با موضوع خوشبختی خانواده تا ثیر فوق العاده دارد .

خوب اگر از پر حر فی و حاشیه روی بپرسیم باید بگوییم که امروز خانواده

خوشبخت و سعادت مند آن خانواده است که به زندگی از دیدگاه واقعی آن مینگرد . در برابر مشکلات زندگی مقاومت می نمایند ، و برای سعادت آینده پرو گرام های منظم و معقول طرح می کنند و با امکانات داشته

شان به زندگی شان سر و سامان میدهند و کوشش می نمایند که تا جای امکان از مسایلی که برای شان جار و جنجال ایجاد می کنند بپرهیزند .

این بود نکاتی چند پیرامون خوشبختی خانواده ، امیدواریم مورد پذیرش و قبول شما خوانندگان گرام ارجمنده قرار گیرد .

بهر صورت برای اینکه ذهن خواننده خود را مخصوصاً آن عده جوانان را که علاقمندان موضوعات هستند روشن ساخته باشیم ، می پردازیم به یک سلسله مطالب که خالی از دلچسپی نیست .

اول باید خدمت آن عده جوانانیکه آرزو دارند همسر آینده شان صاحب حسن و جمال باشند عرض شود که : آیا خود شما وقتی که

چنین توقع دارید و می خواهید همسر آینده تان صاحب زیبایی فوق العاده باشد خود شما چطور هستید ، آیا فکر نمی کنید که دختر

نیز می خواهد شوهرش تا اندازه زیاد قیافه جذاب و مردانه داشته باشد . اگر شما چنین چهره و قیافه مورد علاقه دختر را نداشته باشید باز هم می خواهید که حتماً زنتان

مقبول باشد ؟ در حالیکه متأسفانه شما آن زیبایی را که همسر آینده تان می خواهد ندارید ! و اگر احیاناً شما دارای چنان قیافه هستید که فکر میکنید هیچ دختری در این مورد انگشت انتقاد نمی گذارد ، آیا غیر از چهره و قیافه زیبا ، صاحب تحصیل و دانش و کمال که مورد علاقه هر زن و هر دختر است میباشد ؟

همچنان پول و ثروت که شما روی آن زیاد حساب میکنید آیا خود شما چنین ثروت و پول را دارید ؟ در صورتیکه هیچک از این سه عامل را که شما زیاد روی آن حساب میکنید ندارید پس چطور توقع دارید که همسر آینده تان صاحب چنین صفات باشد .

شما که این قدر بر مدعا هستید و توقع زیاد دارید ، کمی بخود بیایید ، و زندگی را و واقعیت های آن را از چشم حقیقت بنگرید و زیاد منفی باف و سختگیرو بر توقع نباشید .

خوب ، درین جای شکی نیست این صفاتی را که شما دوست دارید هر انسان به هر اسم و رسم که باشد به آن علاقمند است و آن را دوست دارد ، اما اگر حقیقتش را

بخواهید شاید کمتر کسی را سراغ نماند که با چنین مشخصات و صفاتی متصف باشد و پیدا شود ، یک کمی اگر گذشت داشته

باشیم و زیاد بر توقع نباشیم میتوانیم زندگی ایده آلی که در جستجوی آن هستیم

بیا بیم و زندگی سعادت باری داشته باشیم . یک نکته را نباید فراموش کنید که زیبایی ثروت و امثال آن هرگز نمیتواند خوشبختی بیاورد ، آنانیکه کلید سعادت و خوشبختی را با این چیزها میدانند سخت اشتباه میکنند .

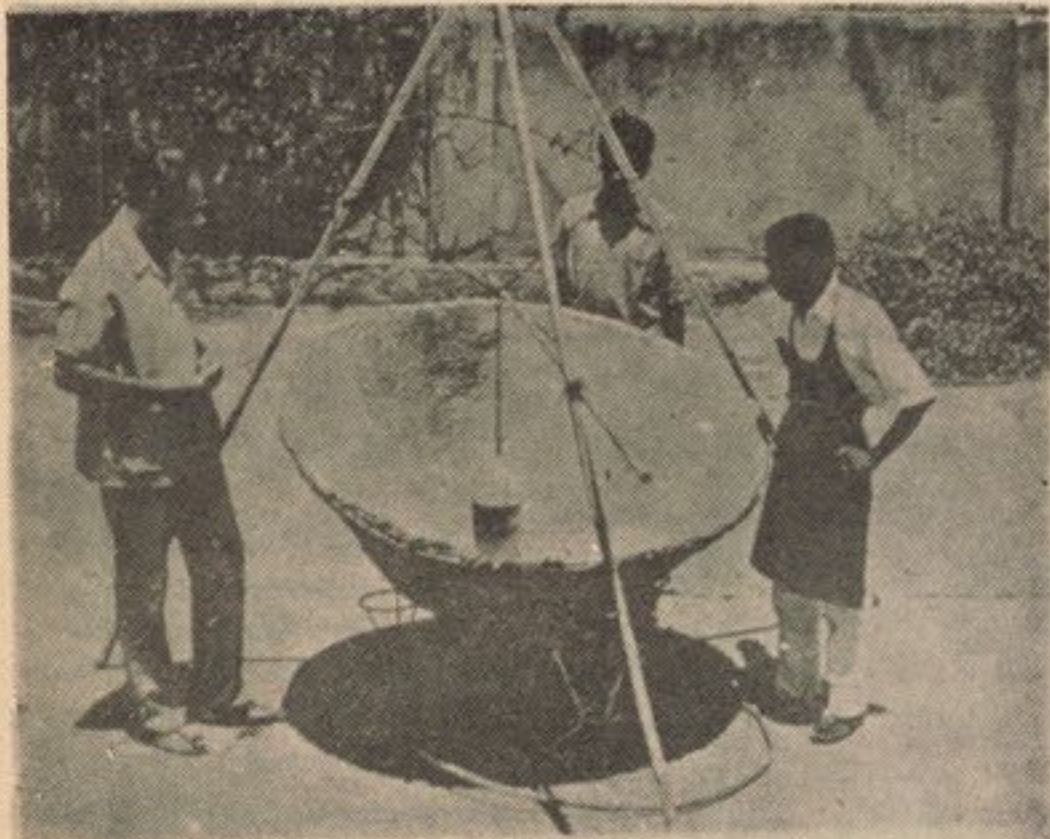
بباید یک کمی معقول تر فکر کنیم و زندگی را از دریچه حقیقی آن بگیریم ، بنظر اکثر از کسانی که در این راه تجربه زیادی دارد راز خوشبختی و سعادت خانوادگی در تفاهم

مشترک بین زن و شوهر است . وقتی زن و شوهری همدیگر خوبتر و بیشتر را درک نمودند دیگر همه چیز بین شان حل میگردد ، ناداری مشکلات زندگی ، تا مساعد بودن وضع اقتصادی

و ده ها پرو بلم دیگر که در خانواده موجود میباشد همه راه حل می یابد و هیچ مشکلی باقی نمی ماند .

انرژی های رنگارنگ جهان

استفاده از انرژی آفتاب

این اجاق آفتابی که ذریعه آن غذا را می پزند در حیدرآباد هندوستان مورد استفاده قرار گرفته است

کوره مشتعل هایدروجن آفتاب غنی ترین منبع انرژی به شمار می رود. اگر همه منابع سوخت جهان وقوه انرژی ذخیره تمام دریا های جهانرا یکجا سازیم باز هم نمیتوانیم به اندازه انرژی آفتاب، انرژی مطلوب بدست آوریم. مقدار انرژی آفتاب که در مدت بیست دقیقه بر زمین تسلیم داده میشود می تواند برای مدت یکسال تمام احتیاجات کره زمین را تکافو نماید. این مطالب را پرو فیسور آ. بوتچر وزیر هم آهنگ سازی کمک های متقابل علمی و تخنیکی آلمان که اخیرا در کانگرس انرژی شمس در هند اشتراک نموده بود اظهار

بهره برداری از انرژی آفتاب با افزایش بحران انرژی که روز بروز دامنه آن گسترده تر می

دستگاه های آخذة انرژی آفتاب که در بام ساختمانها تعبیه گردیده و منازل را گرم می سازد

روستای آنجا کمک قابل توجهی

مینماید باید تذکر داد که پروژه های مشابه در کشور های برزیل-مصر-یوگو سلاویا و یونان شروع به کار نموده اند. همچنان در ارو پاو امریکا این علاقمندی وجود دارد تا در گرم کردن منازل شان از انرژی آفتاب استفاده نمایند.

از انرژی آفتاب در گرم کردن آب - پختن غذا - در کوره های ذوب فلزات همچنان در یخچال ها وایر کاندیش و تولید برق استفاده شده می تواند. اکنون پیشرفت های زیاد در قسمت سیستم های تغییر دهنده انرژی شمس بوجود آمده است وسایل الکترونیکی از قبیل: «سولر سیل» (حجره های آفتابی) می توانند بطور مستقیم

برق را تولید نمایند - وریا کشن های فوتو بیولوژیکی می توانند مصرف مواد سوخت را در سیستم های تغییر دهنده انرژی آفتاب تقلیل بدهند.

موارد دیگر استفاده از انرژی

شود اکنون این رویای دیرین بشر مبنی بر استفاده از انرژی شمس بشکل عملی تحقق می یابد استفاده از انرژی آفتاب مخصوصا در کشور هایی که در طول سال تابش آفتاب در آنجا فراوان است به پیمانان زیاد وخیلی گسترده صورت گرفته می تواند. پرو فیسور بوتچر می گوید که در اثر اشعه آفتاب عملیه «فوتو سنتتیز» صورت گرفته که برای زراعت بی نهایت سودمند می باشد.

انرژی آفتاب بشکل طبیعی آن قابل بهره برداری نیست مگر زمانی که بصورت درست و علمی از آن استفاده شود یک انرژی گرانبها است.

بتاسی ازین مفاکوره اکنون یک دستگاه تولید انرژی آفتاب بظرفیت ده کیلو وات در مدراس (هندوستان) تاسیس گردیده و شروع بکار کرده است. پروژه مذکور در قسمت الکترونیکی کردن

مصارف یکروزه مسابقات تسلیحاتی

مساوی است به مصارف تهیه آب

آشامیدنی برای دهات آسیا

متعدد شامل تهیه آب و نظافت برای دهات میباشد همزمان با آبیاری و تولید برق و دیگر موارد استفاده بوده و اهداف اولیه برای پلان گذاری و اجراییه آینده موقوف نمی گردد.

امکان تأثیرات مضره استخراج از حدی بیشتر آب زیر زمینی برای مقاصد آبیاری و حد نهایی انکشاف منابع آب باید در نظر گرفته شود. استخراج آب زیاد از منابع زیرزمینی سطح آب را پایین خواهد برد و چاه های سطحی را که برای آب آشامیدنی مورد استفاده است بی فایده خواهد ساخت از جانب دیگر بندها به پیمانہ بزرگ تأثیرات مفره حفظ الصحه محیطی را برای کسانی که در جوار این پروژه ها زیست میکنند بار خواهد آورد.

در قسمت استفاده آب برای صنعت ضرور نیست که به تزیید مصارف صنعتی به همان پیمانہ آب برای احتیاجات مجموعی صنایع اضافه شود طوری که از تجارب یعنی از ممالک مثل جاپان نیوزلیند و اتحاد شوروی برمیاید بطور مثال تاسیسات جدید صنعتی در جاپان طوری طرح گردیده اند که تقریباً ۵ فیصد دو باره بدوران انداختن آب یک اصلاح ۲۵ فیصد در موثریت دوباره بدوران انداختن آب وارد نمود.

در تشکیل سانسری پلان ها برای تنظیم انکشاف وادی چاره های مختلفی برای تهیه آب درین طبقات مختلف استفاده کننده گان (اسکان شهری و دهاتی) آبیاری، صنایع، برق آبی، کشتی رانی، ماهی گیری، کنترل املاح، حفاظت کیفیت آب و غیره) در نظر گرفته شود. تأثیر آن ها بالای انکشاف اقتصادی اجتماعی و همچنین بالای محیط نیز باید مدنظر باشد.

سفارشات مهمی سیمینار یکه در تاسکندانتاد شوروی در موضوع طرق جدید چشم داشت معادن در آگست سپتامبر ۱۹۸۰ دایر گردید انکشاف پروگرام برای تربیه اشخاص فنی جوان، تاسیس مراکز جیولوجیکی و لابراتور های منطوقی در منطقه اسکاپ و مطالعه انکشاف منابع ذغال سنگ نیز شامل بود.

برای ممالک دور افتاده و روبه انکشاف اسکاپ با یست اهمیت به سزا یی قابل گردید تاسروی و نقشه برداری شوند. چون انکشاف اقتصادی ممالک اسکاپ اساساً متکی به انکشاف منابع طبیعی میباشد پس این ممالک شدیداً احتیاج به تسریع در تکمیل اساسات از قایموی منابع خود دارند تا بتوانند پلان های واقع بینانه برای رشد اقتصادی تسریع خود طرح نمایند.

فقط یک ذره از مجموع مصارف تسلیحات جهانی کفایت خواهد کرد تا برای ۸۴۵ میلیون نفوس که در ساحات دهاتی آسیا و اوقیانوس آرام بسر می برند آب کافی و محفوظ تهیه نمود. سرمایه گذاری سالانه که برای رسیدن به (هدف انجام قابل پذیرش) صد فیصد برای آب و فقط سی فیصد برای نظافت برای منطقه اسکاپ (بدون چین) به اساس یک راپوری که در جلسه هفتم کمیته منابع طبیعی که یک هیات قانون گذاری کومیسون اقتصادی و اجتماعی ملل متحد است ترتیب شده با ترتیب عبارت از ۱۰۵۴ میلیون دالر ۱۰۴ میلیون دالر می باشد کورت والدهایم سکرتر جنرال در راپور خویش راجع به فعالیت های ملل متحد در جلسه عمومی تخمین کرد که مصارف عمومی جهان در سال ۱۹۸۰ به ۵۰۰ بلیون (پنج هزار میلیون) دالر خواهد رسید. به این حساب تمویل پروگرام آب و نظافت برای مناطق دهات آسیا و اوقیانوس آرام فقط طور تخمین مساوی به مصرف یکروزه سابقه تسلیحاتی می باشد.

یکی از عناصر عمده ستراتیژی به غرض تامین آب و نظافت کافی برای نفوس دهات در منطقه در سال ۱۹۹۰ عبارت از دغام اینگونه پروگرام سیرلان گذاری عمومی انکشاف منابع آب هر مملکت میباشد. پس پروژه ها که دارای اهداف

کارکنان فابریکه موتور سازی و لژ داسکی در توگلیاتی با کارکنان سر کس نمایشی را بر اه انداخته اند. در نمایشات موفقانه کارکنان این دستگاه موتور سازی، موتور تیز رفتار «لادا» سهم خاصی داشته است. طوری که درین عکس دیده میشود، در جریان نمایش یک موتور «لادا» از بالای شش موتور دیگر خیز داده میشود.

در ساعات مخابرات روستا یی استیشن های کنترول هوا ساعت های آفتابی و سیستم های تیلومتری میباشد. قرار محاسبه پرو فیسور بوتچر کشور صحرا در یکسال آنقدر انرژی آفتاب را در یک فست می کند که هزار بار بیشتر از انرژی حاصل سوخت تمام منابع روی زمین می باشد. اکنون در کشور صحرا هوای گرم و مرطوب را یخش نموده و برقی مورد ضرورت را برای واتر پمپ ها تهیه توربین ها را بحرکت در آورد و شهر ها را روشن سازد.

یک اختراع جدید

دو نفر مخترع کالیفور نیایی یک دستگاهی را اختراع کرده اند که با تزیق کردن آب در چمبر ماشین موتور ۳۰ فیصد از مصرف تیل صرفه جویی مینماید. مخترعین مذکور که بنا مهای هوی هارن و بیل اندرسن یاد می شوند این اختراع شانرا «ها یدرو ایر» نامیده اند. وسیله نامبرده از یک وال و یک مخزن کوچک آب ترکیب گردیده است که به سهولت ظرف چند دقیقه بالای هر نوع ماشینی (احتراق داخلی) بشمول ماشینی های دیزلی نصب شده و به لیسن است به سهولت با مستقیم

راپور از عبدالکریم «لطیف»

هیات های ورزشی بوکسنگ و تینس کشور دوست ما اتحاد شوروی که چندی پیش بنا بدعوت کمیته ملی المپیک جمهوری دموکراتیک افغانستان جهت انجام یکسلسله مسابقات دوستانه با ورزشکاران افغانی به کابل آمده بودند بعد از ختم مسابقات شان اخیرا کابل را به صوب کشور شان ترک گفتند .

بوکسران اتحاد شوروی در کابل مسابقات شانرا طبق پروگرام مرتبه اداره برگسزازی مسابقات ریاست عالی ورزش در چند مرحله باورزشکاران افغانی انجام دادند و روزیکشنبه دوم قوس آخرین دیدار آنها با تیم منتخب کابل بود که در استدیوم ورزشی ملی کابل شکل گرفت .

همچنان تیم تینس آن کشور در کابل مسابقات

تینس شوروی در کابل

روز اول می سال ۱۹۸۱ عیسوی جشن ورزشی اتحادیه های صنفی افغانستان در کابل برپا میشود

...

تیم های بوکسنگ و تینس اتحاد شوروی بعد از ختم مسابقات دوستانه شان در کابل یکی بعد دیگر عازم کشور شان شدند .

...

موفیکه مسوول کمیسیون تعلیمات و تبلیغات شوروی مرکزی اتحادیه های صنفی افغانستان کپ قهرمانی فوتبال شوروی اتحادیه های صنفی ولایت بلخ را به کپتان تیم اهدا مینماید .

دوستانه رابا تینس بازان جوان افغانی در میدان های ورزشی هتل انتر کانتینال کابل در فضای کاملاً دوستانه و برادرانه پایان دادند . ورزشکاران جوان ما طی آمدو بر گشت هیات های کشور شورا ها در افغانستان یکباردیگر موقع یافتند تا ضمن تماسهای نزدیک مثبت و همه جانبه روی مسایل ورزش از تاکتیک و تخنیک آنها علاوه بر اندوخته های قبلی شان بیاموزند .

نتایج دیدار ورزشکاران بوکسنگ و تینس اتحاد شوروی با ورزشکاران افغانی اطمینان بخش بود و ورزشکاران افغانی طی این مسابقات توانستند با نتایج خوبی از یک دیدار دیگر خارجی عبور کنند .

...

در قبال مسابقات خزانیه اتحادیه های صنفی افغانستان ، مسابقات دیگری بسراه افتاد .

اتحادیه ورزشی شوروی مرکزی ، اتحادیه های صنفی افغانستان هفته پیش مسابقات آزاد والیبال و فوتبال را با شرکت عدیدی از تیم های موسسات دولتی و اتحادیه های صنفی و دو تیم

کوشی از مسابقه نهایی فوتبال اتحادیه صنفی بلخ و احصائیه مرکزی در میدانهای لیسه افغانی .
صفحه ۶۲

گوشه بی از مسابقه نهایی والیبالی که بین تیم های والیبالی اتحادیه صنفی بلخ و شورای مرکزی اتحادیه های صنفی افغانستان در چمنازیوم لیسه امانی برگزار گردیده بود .

عنوان قهرمانی مقابل هم قرار گرفتند که بازی چهار مقابل صفر به نفع تیم اتحادیه صنفی بلخ پایان یافت و آن تیم لقب قهرمانی سلسله این مسابقات را جایز گردید و تیم احصائیه مرکزی دوم شد .

جوایز ورزشی ایکه از طرف آمریت ورزشی شورای مرکزی اتحادیه های صنفی تهیه شده بود قبل از ظهر روز جمعه هفت قوس طی محظلی در سالون دفتر شورای مرکزی اتحادیه های صنفی افغانستان به تیم های برنده اهدا شد .

محمد ظاهر کارگر آموزش شورای مرکزی اتحادیه های صنفی افغان نستان به پاسخ سوال خیر نگار مجله گفت :

کارمندان بخش ورزشی شورای مرکزی اتحادیه های صنفی افغانستان مصمم بوده که با امکانات دست داشته خویش اسسال دو تورنمنت را

درین تیم های ورزشی اتحادیه های صنفی موسسات کارگری و غیره بگیرد که در پیش برد این مسابقات جوانان آگاه و چیز به هم سپه فعالانه داشتند و آرزو می کنم با احساس نیک آنها در برابر این وظایف سنگین طوریکه جامعه کنونی ما می خواهد خدمتی را در ساحه ورزش کشور و برای این نیروی مولد انجام دهیم . وی گفت : در پهلوی پلانهای مشر و نمر -

بخش که رویدست داریم یکی هم دیدن عیانت ورزشی ما از اتحادیه های صنفی ولایات کشور است که این بازدید در آینده قریب آغاز می گردد و البته این بررسی و ارزیابی مساز رهگذر تشکیل تیم های ولایات به خاطر دایر نمودن جشن بزرگ ورزشی می باشد البته

این جشن باشکوه در روز اول ماه می ۱۹۸۱ عیسوی مصادف به ماه تور ۱۳۶۰ شمسی در کابل برگزار می گردد .

صنفی ولایت بلخ به حیث برنده سوم شناخته شده و تیم شورای مرکزی چهارم گردید . در دورنهای فوتبال تیم های شورای مرکزی و تصدی جنگلک برای کسب مکان سوم و چهارم باهم مسابقه نمودند که بازی سه مقابل صفر به نفع تیم فوتبال تصدی جنگلک خاتمه یافت و تصدی جنگلک به حیث برنده سوم این مسابقات شناخته شد و تیم شورای مرکزی به درجه چهارم قرار گرفت . تیم های فوتبال اتحادیه صنفی ولایت بلخ و احصائیه مرکزی برای بدست آوردن

شورای مرکزی و اتحادیه صنفی ولایت بلخ برای جایگیری شان در مکان سوم و چهارم روز پنجشنبه ششم قوس مسابقات سرنوشت ساز شانرا در چمنازیوم لیسه امانی از سر گرفتند که در فاینل مسابقات تیم پوهنتون کابل و دافغان نستان بانک مقابل هم قرار گرفتند که بازی حسب مقررات سه مقابل دو به نفع تیم پوهنتون کابل پایان یافت و تیم پوهنتون به حیث قهرمان این مسابقات شناخته شده و تیم دافغانستان بانک در مکان دوم قرار گرفت . در مسابقه دیگر دورنهای والیبالی تیم های شورای مرکزی و اتحادیه صنفی ولایت بلخ باهم دیدار نمودند که بازی سه مقابل دو به نفع تیم اتحادیه صنفی ولایت بلخ خاتمه یافته و تیم اتحادیه

تیم فوتبال اتحادیه صنفی ولایت بلخ که قهرمان مسابقات ورزشی شورای مرکزی اتحادیه های صنفی افغانستان گردید .

فوتبال و والیبالی اتحادیه صنفی ولایت بلخ در میدان های ورزشی لیسه امانی دایر نمودند . در مسابقات فوتبال تیم های کار توگرافی احصائیه مرکزی ، تصدی جنگلک و شورای مرکزی اتحادیه های صنفی افغان نستان شرکت داشتند و در مسابقات والیبالی تیم های اتحادیه صنفی ولایت بلخ ، و افغان نستان بانک ، پوهنتون کابل و قوای مسلح جمهوری دموکراتیک افغان نستان حصه گرفته بودند .

تیم های شرکت کننده مسابقات شانرا طبق برنامه اتحادیه ورزشی شورای مرکزی سراز روز یکشنبه دوم قوس در چمنازیوم و میدان های فوتبال لیسه امانی آغاز نمودند که در نتیجه آن مسابقات تیم های والیبالی پوهنتون کابل دافغانستان بانک ، قوای مسلح و اتحادیه صنفی ولایت بلخ به دورنهای قرار گرفتند که در دورنهای تیم های پوهنتون کابل و دافغانستان بانک برای کسب عنوان قهرمانی و تیم های

حالت تخریبات ویرانی آی خانم بخصوص ستون پایه های کورتنی .

نوشته: نظر محمد عزیزی

« آی خانم » یکی از شهر های بی نظیر باستانی

افغانستان این کشور باستانی که مدت ها نام نامی آن در معروفترین و پر بهائترین متون کلاسیک خاور و اروپا تثبیت گردیده است با داشتن نمونه ها و مظاهر باستانی زیادی اکنون شهره آفاق گردیده است .

در این مبحث میخواهیم در مورد یکی از مناطقی صحبت بعمل بیاوریم که چندین قرن قبل از امروز بزرگترین مدنیت جهان در آنجا تبارز نمود - این منطقه همانا آی خانم (درولا- بت تخار) است که مربوط به تمدن یونانو-

نوع دیگری از صنعت سرستون سازی کورتنی با بزرگ های اگنت مشکوفه آی خانم .

وازش خود آثاری فراوانی بجا گذاشتند . تا نیمه اول قرن مائتوز دانشمندان موفق بدریافت و کشف این ساحه نشده بودند . در قرن ۱۹ یکی از دانشمندان وقتی بطرف هندستان برای کسب اطلاعات نظامی و استراتژیکی سفر مینمود از طریق این حوزه بطرف جنوب واز آنجا به هند وستان رفت در یادداشت های خویش این شخص که بنام (وت) معروف بود مینگارد: «در سرزمین تخارستان در محلی که ذریا ها خود را با هم قطع میکنند در عقب چابک من وسیع ترین نقاط راه منابه دشت های وسیعی توأم با فریه های کوچکی که نظاره آن چشم را خیره میکند و بعضی خرابه هایرا دیدم که در اطراف آن خشت های پراکنده و سنگ های مزین شده بچشم میخورد و حالت طبیعی تپه ها و بلندی هارانداده . این دانشمندان در آن نظمی از خصوصیات غیر طبیعی این شهر یادآوری های زیادی دارد ولی در جریان قرنهای گذشته تصادفی نبوده بلکه به اثر تفحص و تحقیقات دانشمندان شهری بدست آمد که غوغای در عالم علم و دانش به راه انداخت این همان شهر قدیم و باستانی آی خانم است که معرف کلتور و تمدن باستانی ما بوده باشکوه و جلالت می درخشید که مانند هزار شهر باختر و بلخ- آوازمان تاحود آنسوی بحیره مدیترانه بخش وطنین انداز گردید .

بلیئوس و سترابون مورخین قدیم یونان از کهن ترین بناها و شهر ستان های یاد آور میشود که شمارش را به هزار کشیده اند و از زیباترین شهر های شرق شمرده شده اند . به تاسف این هزار شهر تاکنون در دست کشف نیست و شاید روزی بتوان هفتاد شهر معروف باختر را به اثر تفحصات و مطالعات دقیق و علمی باستانشناسی معرفی نمود ولی از هزار و یک هم سای خانم خواهد بود - زیرا در عصر وزمانش سرآمد بهترین ابدات زیبایی بود که همسری آن کمتر از پارثینون - آگوره - اگروپول و پیرگون یونان و لیدییه قدیم نخواهد بود . زیرا ستون پایه های عظیم - قصر های مجلل - منزل خیلی وسیع آن به سبک مدرن امروزی بوده بلکان های کوچک و راهروهای طویل آن مانند منازل و ویای پارثینوس خیلی زیبا در عصرش بهترین و زیباترین از تخت جمشید چابک سکندر انرا به آتش کشیده میباشد .

گرچه نظیر این شهر باستانی تاکنون در کشور مان به نظر نرسیده ولی تاء ثیرات هنر یونانی در باختر و بخصوص در ساحات شمال کشور ساحه تخار زمین فرخار و وادی های وسیع ایکه مدتها زمان زیر انبار های زیادی خاك مدفون اند شاید نظیر چنین شهر هادر اینده رونما گردد .

آی خانم را به اساس تحقیقات و حفاریاتیکه صورت گرفت میتوان بصورت عموم به سه بخش عمده تقسیم نمود . بخش اول همانا اگروپول یا بالاحصار - بخش دوم قصر حکمروایا پارثینوس و بخش سوم منازل و راهیگاه های کوچکی دیگری که در مجموع وضع یک شهر را بوجود گرفته است .

باختری بوده واز ولسوالی خواجه غار به فاصله بیش از ۱۵ کیلو متر موقعیت دارد . موقعیت جغرافیایی این منطقه را در پای کوچک و امونچند برابر بالا برده است . این شهر باستانی در دلتای کوچکی قرار گرفته که منظره دلنشین آن مدت ها خاطره هارا در ذهن و روان انسان باقی میگذازد . هر سال و هر ماه و هر ساعت بینندگان زیادی دارد . بازار کوچکی که از مسیر سربا موتوررو بین راه های کوچک و خامه سکسکول و باتلاق های نیزار دریای آمو بطرف چپ موقعیت احراز نموده در واقع محل تجمع تجار و فروشندگان محلی (روزبا - زار) آنجا میباشد .

در بلند ترین نقطه این جلگه منازل اهالی قرار دارد و تاکنون رهائشگاه ها به رسم قدیم اعمار میشود . هما نظوریکه سیاحین و زائرین در مورد توهولو یا تخارستان صحبت های فراوانی دارند که واقعا این یاد داشت و گزارشات در کلیه شئون حیاتی و اجتماعی این حوزه صدق میکند .

وجه تسمیه محل باستانی آی خانم : آی خانم محل بودوباش و یازاد گماه ساه خانم همسر فرمانروایی بود که به نام زنش این شهر را اعمار نمود و نامش را آی خانم گذاشت . ولی از نظر بعضی صاحب نظران این محل مربوط آن زمان است که شاید سکندر مقدونی وقتی با (رگسانا) دختر اوکسیارتس فرمانروای باختر زمین ازدواج می نماید و شهری بران اعمار میکند که شاید مربوط یکی از بنا های دوره سکندر باشد . ولی محققین ساختمانهای این شهر باستانی و قدیمی رادر زمان سکندرنه بلکه کمی ناوقت تر به شاهان دیگر یونانو باختری نسبت میدهند . زیرا حکمروایان زیادی در این منطقه زندگی نمودند

گیری های باطافه بیگانه گشته شده توسط آنها در قسمت خیلی پائین این تپه بالا حصار مدفون گشته اند به این معنی که دیگر فرصت حفر قبور علیحده نبود تا مردگان و کشته گان را دفن میکردند بلکه در این جا آنها را یکی بالای هم گذاشتند .

این نظریه تاحدی درست نخواهد بود زیرا وقتی کوچی های شمال اگسوس که از حلقه های وسیع مسیر دریای قسمت های کاشغر و دشت های وسیع و خشک از اگسوس یا امودریا گذشته اند و با درگیری آنها با یونان و باختری ها و استیلای آنها در باختر باعث آن شد تا از یک طرف شهر را بسوزانند و تخریب نمایند و از سوی دیگر کشته شدگان شانرا به رسم احترام در گودال که توسط آنها حفر گردیده یکجا دفن نمایند تا از حوادث چو و حیوانات وحشی در امان باشند و بعد از استقرار در این جا زندگی عادی خود را سپری نموده باشند . به هر صورت این موضوع بعد ها به اثر اتمام حفريات شهر آي خانم ثابت خواهد شد . ولی چیز مهمی که جلب توجه میکند اینست که شاهان این منطقه به مرور زمان کلتور شانرا به این سرزمین بصورت همه جانبه خلط نموده و اکثر اهالی یونانی زاده و باختری زاده مدنی نیز گردیده کلتور و تمدن سرزمین های شمال گردیدند . همانطوریکه ما اطلاع داریم میناندر حکمران جنوب هندوکش و حتی سرحدات وسیع اندوس که به آئین بودایی گرایش حاصل نمودند .

ناتمام

نمونه ای از سرستون های شهر باستانی آي خانم که به تیپ سرستون های کورنتی یونان قدیم ساخته شده است .

تئاتر ای خانم با مشخصات مکمل تئاتر های یونانی نیست ولی تیاتریکه شکل نیم دایره را داراست و گنجایش زیادی تعداد اهالی را دارد در جوار تپه متصل به قسمتی از منازل اگروپول آي خانم ساخته شده است درینصورت میتوان گفت که موجودیت یونانیان و بخصوص انعمه یونانیانیکه بعد از رفتن سکندر مقدونی و تسلط سلوسید ها در باختر باقی ماندند و با اهالی باختر حیات مشترک را آغاز کردند در چنین مسابله مبادرت میورزیدند و چنین ایفاح میشود که در طول دونیم یا حد اقل سه قرن متوالی تخاصم زمین و مرزبندی های قدیم آن وابسته به کلتور یونان و باختری بوده و همان هزار شهر معروف واقعا بجا خواهد بود .

اویگر پیتوس و سترابون مورخین قدیم یونان در مورد اهالی باختر و سلسله یونانی ها (یا واناس) نوشته های زیادی دارند قرار نوشته آنها اهالی باختر مردگان شانرا در فضای آزاد میگذاشتند و کدام محل مشخصی برای دفن آنها نداشتند چنانچه که در همین سفر سکندر در باختر چنین واقیعی را مشاهده کرده اند - اکثر دانشمندان این نوع گزارش را تحریف شده میدانند و نظرمیدهند که شاید قبل از آمدن سکندر و یاحین آمدن او زود خورد های زیادی در باختر صورت گرفته باشد و اهالی شهر به همان سانیکه تلفات سنگین دیده بودند مردگان و کشته شده گان شان را رها نموده باشند .

حفريات تياتر آي خانم نشان میدهد که در قسمت های پائین یابه اصطلاح طبقات و انتشار زیر صله تياتر دارای تعدادی زیادی استخوان ها و چرمچه های انسان های بودند که قبل از ساختمان تياتر ای خانم به اثر حوادث و یادر

موزائیک مربوط حمام مکتسوفه آي خانم

بیشتر ی به خرج داده اند - چنین فکر میشود که این مهاجمین با تمدن و کلتور منطقه چندان انسانی نداشتند و به مجرد رسیدن و تصرف شهر اکثر آبادی هارا ویران کرده اند و بعد از بعضی رهاشگاه ها نیز استفاده نموده اند .

طوریکه حفريات این شهر ثابت ساخت آنها طافه کوچی و دوراز تمدن باختری بودند - ستون پایه های که به تیپ و ساخت ستون های بلند و بزرگ بوسیله کورنتی یونان ساخته شده بود و توسط دستگا مخصوص یکی بالای دیگر گذاشته میشد و از هم پاشیده شده اند و بصورت پراکنده هر سو به صورت غیر مرتب افتاده اند .

از بناهای جالب این شهر باستانی که کاملاً طبق پلان و مهندسی تمدن یونانی اعمار گردیده یکی هم تياتر آي خانم میباشد . یونانیان قدیم در محل و هر سرزمین ایکه اقامت میجستند سنن آداب و رسوم اجداد شانرا مرعی الاجرا دانسته و آنچه که در کلتور آنها نهفته بود در معرض اجرا قرار میدادند . مثلاً در یونان قدیم و دروم باستان فوروم ها و تياتر های سر با ز و در یونان تياتر هاییکه معمولاً در آنها بازی المپیک صورت می گرفت وجود داشتند ، چنانچه یونانیان طی توطئن دونیم قرنه خود در باختر نیز چنین تياتری را بوجود آوردند . در یونان و دروم باستان تياتر ها معمولاً دورتر از محلات و مساکن اهالی و حکمروا و یا باشندگان شهر نبود .

همه این ساختمان ها توسط دیوارهای بزرگی احاطه شده که لابد دارای مدخل بزرگی بوده و سیستم یاتکتیک دیوارهای این طبقه باستانی به بهترین وجه ساختمانهای تمدن باختری بوده است - بقایایی از این دیوارها که در اثر حفاری کشف گردیده است نشان میدهد که ساکنین شهر با نظرداشت اینکه شاید حملات و هجوم بیگانگان بصورت ناگهانی صورت گیرد سیستم دفاعی شهر را بوسیله دیوارها جدا مدنظر گرفته بوده باشند .

در بالا حصار نیز بقایای تپه های یک ساختمان عظیم به نظر میرسد و در وسط جدار تپه بزرگی بالا حصار نیز بقایای ساختمانهای ملاحظه می شود که در قدیم شاید پاساناز بالا حصار و قصر در این جاه زندگی مینمودند و راه عبور و مرور بیشتر از دو قسمت می گذشت یکی از مسیر و کنار دریا و دیگری از طریق مدخل بزرگ شهر .

طوریکه قبلاً گفته آمدیم در این جا خطر مهاجمین بیگانه زیاد محسوس بوده و از نگاه علم باستانشناسی میتوان گفت که چندین بار این منطقه مورد هجوم و حملات مهاجمین قرار گرفته و تعداد زیادی از اهالی شهر گشته شده آبادی ها و ساختمانهای زیادی که معماری اصیل در آن بکار رفته بوده ویرانی گداشته و چندین بار مرمت کاری گردیده است .

نظريات مورخین و دانشمندان اتحاد شوروی به این اصل استوار است که مهاجمین شمال دریای آمونته تنها یکبار بلکه دوبار در ۱۳۰ قبل از میلاد و هفتاد قبل از میلاد برین شهر حمله ور شده اند ولی در هر دو بار اهالی شهر مقاومت

دوستی و صمیمیت . . .

که بین خواهر و برادر و یا بین دوبرادر و بین دو خواهر کشیدگی های بوجود آید .
 رفته ، رفته این کشیدگی ها باعث میشود که فضای آرام خانواده متاثر گردد و مخصوصاً از این ناحیه والدین زیاد ناراحت میگردند .
 وقتی عمیقاً به این مسایل تگریسته شود دیده میشود که این مراغه ها و دعوا ها که بیشتر آن روی مسایل پیش پا افتاده و کوچک که بسیار بی ارزش است صورت میگیرد و لی ریشه این مناقشات از کجا سرچشمه میگیرد؟ بدون شك از عقده های است که از دوران طفولیت بر داشته شده است و بسیاری از روانشناسان گرفتن عقده ها را برگردن پدر و مادران می اندازند .
 اگر راستش را بخواهید ، همینطور است ، زیرا بسیار دیده شده در خانواده هاییکه پدر و یا مادر از بین اطفال شان یکی را بیشتر از دیگران ترجیح میدهند و نسبت به سایرین بیشتر مسود توجه قرار میدهند ، این وضع در سایرین يك نوع عقده تولید می نماید عقده که بعد ها می ترکد و بعضاً مشکلات و دعوا ها و مراغه ها را بوجود می آورد .
 پدر و مادر دور اندیش ، پدر و مادریکه عاقبت و آینده فرزندان شان را در نظر میگیرند میدانند که نباید تولید عقده در بین فرزندان شان نمایند زیرا اگر چنین عقده بین فرزندان تولید گردد و ایجاد شود مشکل است که آن را در بزرگی از میان بردارند .
 سیستم تعلیم و تربیت امروزی نیز بارها به پدران و مادران و کسانیکه مسوولیت تربیت کودکان را به عهده دارند گوشزد نموده و می نماید که هرگز یکی را بر دیگری

ترجیح ندهید ، درست است که شاید پدر یا مادر يك اولاد خود را بیشتر دوست داشته باشد ، ولی توجه شود که این دوستی و محبت در حضور دیگران که باعث حسادت سایر فرزندان میگردد نشود .
 عده از والدین بدون در نظر گرفتن این موضوع يك فرزند را نسبت به فرزندان دیگر ترجیح میدهند و محبت بیشتر ابراز می نمایند ، که این وضع عواقب وخیم برای آینده برادران و خواهران یابستر است بگویم بین فرزندان دارد .
 جوانان عزیز ، شما که امروز مسوولیت زندگی مشترک خانواده گی را به عهده دارید ، دایم متوجه این نکته باشید که طرز تربیه شما طوری باشد که بین فرزندان خویش حسادت و عقده تولید نکنید ، آنان را طوری تربیه نمایید که در آینده جوانان بالا دل صمیمی و روشن فکر بار آیند .
 بغض و کینه ، حسادت و عقده ها ، بنیان زندگی را وریشه حیات را می خشکد ، وانسان را به بد بختی و سیاه روزی سوق میدهد .
 بگذارید ، آن طوری تربیه گردند که اجتماع آیند ما به آن نیاز دارند .
 شما با محبت های بی جا و بی مورد خویش نباید تخم نفاق و کینه را در دل آنها بیاشید به آن ها درس محبت ، ایثار و وطن پرستی ، دوستی به هم نوع خود را بیاموزید .
 حقایق زندگی را از همان اوان طفولیت برای شان بنمایانید ، آنها را به واقعیت های زندگی آشنا سازید ، تا باشد که آنان جوانان با درود ، وطن پرست ، حق گوی و راستکار بار آیند .

نگاهی به . . .

کتاب قطب الارشاد در مجموع گنجینه ایست از نکات فقه و رموز تصوف و عرفان به سبب دایرة المعارف بیشتر از همه آثار دیگر میافقی در حلقه های صوفیه افغانستان از قدیم تا امروز مشهور و شناخته است .
 قطب الارشاد چند بار در هند به چاپ رسیده است . شما یستمه آنست که اکنون این مجموعه از زشمند در وطن اصلی مولف از زبان عربی به زبانهای پشتو و دری ترجمه و برای استقا ده و مطالعه عده بیشتر هموطنان نشن بچاپ برسد .

ششم جدی یار و زنجات . . .

خلاق انقلابی و میهن پرستانه مردم مایه سعی و عمل خستگی ناپذیری آغاز نمود و اقشار و اصناف زیادی از مردمان کشور چون ، دهقانان ، معلمان ، روشنفکران ، علمای و روحانیون ، زنان ، نویسندگان ، زور نالستان هنرمندان و غیره با تدویر سیمینار ها و کنگره های با شکوه در صفوف مربوط خویش متشکل گردیدند و همبستگی کامل خود را با حزب نیرو مند و دولت انقلابی شان ابراز داشتند .
 چنین وحدت واقعی و همبستگی خدشه ناپذیری که پس از پیروزی مرحله نوین تکاملی انقلاب شکوهمند ثور که میان حزب ، دولت و مردم ایجاد شده است از روح خبیثه امپریالیزم جهانی و ارتجاع سیاه منطقه را سخت نا آرام گردانیده آن ها را بدان وا داشته است تا بر ضد مردم ، میهن و انقلاب شکوهمند مردم افغانستان دست به اجرای پلان های شوم و اعمال سبوتاژ کارانه و جنایتکارانه یسی بزنند .
 فیو دالان ستمگر داخلی و جیره خواران دون صفت ایالات متحده آمریکا دریک اتحاد نامقدس با عظمت طلبان مرتد چینی و ارتجاع منطقه و پاکستان در راس امپریالیزم جهانخوار ایالات متحده آمریکا مساعدت های خالصانه دوستانه و برادرانه نظامی اتحاد شوروی را به

لهذا گشایش کنفرانس سرچ تا سری زنان از جمله سایر اقدامات تی نیک وارزند محسوب می شود که در طول یکسال نصیب خلق و مردم ما شده است که شمردن همه آن از حوصله این مقال بدور است .
 امیدوار هستیم که این گرد همایی با شکوه سنگ محکم با شد در تمهید ب گذاری جبهه ملی پدر وطن . . . به امید همبستگی و یک پارچگی همه وطن پرستان و وطن دوستان . نیرومند باد جنبش جبهه ملی پدر و وطن .
 زنده باد حزب دموکراتیک خلق افغانستان
 پیروز باد سازمان دموکراتیک زنان افغانستان .

خیزش ۶۶ جدی .

مورد هیچ شك داشت اینك که از پیروزی خیزش ظفرمند ۶۶ جدی ۱۳۵۸ این مرحله دوم و تکاملی انقلاب و این مرحله واقعی نجات مردم ما ، حزب ما و دولت مایه پیروزی های چشمگیر در ساحه سیاست داخلی کشور دست یافته اند بلکه در ساحه مناسبات بین المللی نیز مقام و حیثیت افغانستان انقلابی براد و بلند است و به خصوص مسافرت تاریخی هیات حزبی و دولتی ما تحت ریاست ببرگ کارمل به اتحاد شوروی بر این ارج و منزلت بصورت بی سابقه ای افزوده ره آورد های این سفر تاریخی که نمایانگر دوستی و حسن هم جواری و برادری مردم دو کشور است مردم افغانستان را از تایید و پشتیبانی بیدریغ اتحاد شوروی سوسیا لیستی در راه به پیروزی رسانیدن کامل انقلاب مطمئن تر می سازد . و در آینده نه چندان دور نه تنها از عناصر ضد انقلاب و دشمنان مردم و خاک مقدس ما نشانی نخواهد بود بلکه مشاهده اعمار افغانستان نوین و پرالتغار و شگوفان خواهیم بود .
 زنده باد مردم افغانستان ، زنده باد صلح و دوستی در جهان

محصولات صنعتی و زراعتی به مقایسه شش ماه اول سال گذشته افزایش یافته است . در نتیجه تدابیر اتخاذ شده دوران تجارت خارجی طی شش ماه اول سال ۱۳۵۹ نسبت به عین دوره سال گذشته مبلغ یازده میلیارد افغانی افزایش را نشان می دهد که مجموعاً مبلغ بیست و شش میلیارد و چارصد ملیون افغانی می باشد صادرات در حدود چارده میلیارد و سه صد ملیون افغانی و واردات به ده میلیارد و شش صد ملیون افغانی افزایش یافته است .
 در فرجام باید متذکر شد که کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان و حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان به یساری و کمک مردم در دو جبهه مبارزه و جنگ علیه ضد انقلاب و در جبهه اعمار جامعه نویسن و شگوفان . و چون موضع ما ، موضع حزب و دولت ماسادفانه ، شریفانه و مطابق قانون تکامل جامعه و در جهت رفاه و آرامی مردم است به پیروزی نهایی رسیدنی است و نباید درین

زنان و پیروز . . .

کتاب قطب الارشاد در مجموع گنجینه ایست از نکات فقه و رموز تصوف و عرفان به سبب دایرة المعارف بیشتر از همه آثار دیگر میافقی در حلقه های صوفیه افغانستان از قدیم تا امروز مشهور و شناخته است .
 قطب الارشاد چند بار در هند به چاپ رسیده است . شما یستمه آنست که اکنون این مجموعه از زشمند در وطن اصلی مولف از زبان عربی به زبانهای پشتو و دری ترجمه و برای استقا ده و مطالعه عده بیشتر هموطنان نشن بچاپ برسد .

شهادت‌ها
بغون وطن لاله رنگیم ما
ازین صوت محزون ازین خوش بیان
بگرداب غم غوطه خوردم روان
زخود بیخبر بودم از جوش غم
که ناگه دگر حالتی شد عیان
سه کالبد بر آمد ز زیر زمین
نبود هیچ چیزی بجز استخوان
به پیش یکی لوچه سنگ‌مزار
رسیدند با ناله و با فغان
شنیدم که گفتند با یکدیگر
که چرا کشت این وحشیان
بباید تا بهر اخلاف خویش
خصوصاً به اقوام افغانیان
وصیت نویسیم و آگه کنیم
که غافل نباشند از مکرشان
شهادت‌ها
بغون وطن لاله رنگیم ما
محمود طرزی

شبی بود تاریک چون زلف یار
ز یک جنگلی می نمودم گذار
چه جنگلی مهیب و مخوف سیاه
درختان سرش چو عفریت سار
زمین پر زخون و هوا پرده
بپرسو جسدهای خونین نثار
بترس و بلرز و به اندوه و فکر
به آهستگی می شدم رهسپار
رسیدم بیک مقبر سبزه‌گین
زاندیشه و غم شدم بیقرار
ز بیم وزاندوه و در ماندگی
نشستم که یکدم شوم رستگار
بپاسوده بوده از تعب
که شد حالت دیگری آشکار
صدای حزینی بگوشم رسید
که میگفت با نالش زار زار

بقیه صفحه ۵۱

این چراغی...

های رادیکال تر شجاع الدوله غوربندی، سید
جوهر شاه لولنجی (غوربندی) عبدالرحمن لودین
و پدرش (کاکاسید احمد) را در حلقه‌های
مشروطه خواهان مکتبی، از هندیان معلم داکتر
عبدالغنی و برادرش محمد چراغ و از استادان
داخلی مولوی یار محمد خان و مولوی محمد
سرور خان را میتوان به حساب آورد.
محمود طرزی بارویة اعتدالی خود، غازی‌مان-
الله خان را بسوی مشروطه خواهی جلب و
جلب نمود و نهضت جنبش آزادی بخش ملی
را با شروط مشروطیت آن به شگوفایی رساند.
بعد از درخشیدن آفتاب مستعجل دولت‌امانی
در زمان اختناق نادری و هاشمی و تسلط استعمار
انگریزی نه یک نفر و نه صد نفر بلکه هزاران
نفر در این راه تپیدند، چپیدند، و چو چپند
نمودند.
شکل این اید یالوژی یعنی عدالت خواهی
مساوات طلبی اجتماعی از چوکات مشروطیت
مصطلح به قاموس سیاسی اشکال دیگری بخود
گرفت و اید یالوژی‌های نوین و نسبتاً بنیان
یافته در زندگی وطن و مردم ما راه یافت.
انقلاب بزرگ کارگری در ۱۹۱۷ در روسیه و
گسترش آن در جمهیر اتحاد شوروی با وجود
درگیری های موسس انقلاب در جنگ های داخلی
بافراسیونرها، کولاکها، مرتجعین داخلی و
دشمنان اصلی و اساسی خارجی راه این عدالت
یابری و مبارزیدن به قدرت مطلقه و انتقال
قدرت از اقلیت به اکثریت را هدایت
نمود.
و در کشور های همجوار مخصوصاً وطن

دیداری از آسیای میانه

کاخ مرکزی جوانان ترکمنستان
جوانان نیروهای سازنده و پر توان جامعه
اند. شور، تحرک و مقاومت دارند. میتوانند
بداست های یرتوان خویش در امر دگر سازی
و روند تکامل جامعه نقش شایسته ای داشته باشند
رهبران جهان بینی علمی طبقه ی کارگر قشر
جوان راهمیشه در نظر داشته اند و استعداد این
گروه را قابل گسترش و پرورش تعریف کرده
اند در جوامع سرمایه داری بسیار ی از استعداد
های جوانان بی بهره ضایع می گردد. برای
جوانان ارزش های تازه ی پیش پا افتاده ای
پدید می آورند. و نیروی اندیشیدن را از آنان
می گیرند. در سرزمین روسیه هم تا پیش از
انقلاب بسیاری از استعداد های درخشان و قابل
پرورش جوانان در همان روزهای نخستین جوانه
زدن از میان رفته است و پاسداران بیداد
توانسته اند به این قشر پیشرو نده و بالنده
ناروایی روا داشته اند. به آن اجازه رویندگی
و بالندگی نداده اند. در سال ۱۹۲۵ نخستین
کنگره ی جوانان بنیاد گذاشته شد. اعضای
کمیسون در سر اسر خاک اتحاد شوروی به کارهای
بزرگ و سازنده دست می زدند و وظایف انسانی
و وطن پرستانه ی خویش به نیکو ترین صورت
آن انجام می دهند. نقش جوانان در تاریخ
بادرست ترین خطوط ثبت گردیده است. آن
گونه که پیشوایان طبقه ی کارگر برای نکته
تاکید و اصرار کرده اند در اتحاد شوروی امروز
به جوانان بیشترین توجهات میشود. جوانان
نیروی پر قدرت اند و باید از آنان به سود ملت
استفاده کرد. این نظر اکنون در ترکمنستان
تحقق یافته است.
جوانان امروز این جمهوری آن گونه که در
گذشته درفش مبارزه رابه دوش داشته اند.
واژ ذره ی خاک خویش با قاطعیت و شجاعت
استفاده کرده اند امروز هم در راه ساختن جامعه ی
نوین و بیشتر تحقق یافتن آرمان های انسان
زحمتکش کار و بیکار انقلابی مینمایند. در جمهوری
امروز جوانان این را میدانند که چه کنند.
جوان امروز در ترکمنستان فقط به یک چیز
می اندیشد سعادت راستین انسان، در جمهوری
ترکمنستان ۵ سازمان ولایتی جوانان ۹ سازمان
شهری ۷۳ سازمان محلی ۴۴ سازمان قریه ای
و به صورت مجموعی در حدود ۴۵۰۰ سازمان
جوانان از خرد و بزرگ در جمهوری ترکمنستان
فعالیت می کند. تا مرز ۳۰ سالگی میتوان
عضویت کمسول را داشت و پس از آن در اثر
لیاقت، شایستگی و ایمان عضو حزب گردید.
عضو کمسول در این دوران آگاهی لازم را
کسب می کند. آبدیده می گردد و بسیاری از
مسائل ضروری و انقلابی را می آموزد. ۵۵ درصد
اعضای سازمان جوانان ترکمنستان را دختران تشکیل
می دهند و آن می توان دلیلی باشد برای قایل
شدن حق بیشتر به زن که در رازنای تاریخ

حقوق او را نداده و پامال کرده اند ۲۰ درصد
را کارگران صنعتی ۱۴ درصد را روشنفکران
می سازند. ۵۰ درصد اعضای کمسول در بخش
های تولید مشغول کار و فعالیت اند ۷۸۰ در
صد اعضای حزب از میان اعضای کمسول برگزیده
میشود.
دیدار بنمایندگان اتحادیه شاعران،
نقا شان، آهنگسازان و نویسندگان
ترکمنستان در کتا بخانه مار کس
شعر
بروایت اتاجانف شاعر معاصر
ترکمنستان که از محبوب بیتی فراوان
در میان مردم ترکمن برخوردار
است و از او تا کنون چندین مجموعه
شعر میهنی و انقلابی انتشار یافته
است. ترکمنستان تاریخ ادبیات
کهن دارد و نشانه های این فرهنگ
را میتوان در بسیاری از کشورها یافت.
اماتار یخ ادبیات را ستین این سر
زمین از نخستین روز ان انقلاب کبیر
اکتوبر آغاز میشود. انقلاب اکتوبر
ادبیات این سرزمین را جان دیگر
بخشید و آنرا دوباره سازی کرد و یکی
از نویسندگان پر کار، محبوب و
هنرمند این جمهوری ببرد یایا یف
است او تا کنون چندین رمان انقلابی
و وطن پر ستانه نوشته است که در
میان قشر جوانان و گروه کتاب ارج
قابل توجهی دارد. آثار این
نویسنده بزبان های دیگر هم بر-
گردان گشته و بسیاری از آنان
چندین بار تجدید چاپ شده است
یکی از نوشته های این نویسنده
بر روی پرده سینما آمده است که به
نویسنده افتخار زیاد آورده است و طر-
قداران و هوا خواهان فراوان دارد.
خضر یکی دیگر از شخصیت های
ادبی، هنری این سر زمین است که
چندین پیش هفتاد و هشت سالگی او
از طرف اتحادیه ی نویسندگان،
شاعران این جمهوری جشن گرفته
شد و از کارها و آثار او تجلیل و
بزرگداشت شد. شایسته ای بعمل
آمد. قلیچ قلی او ف نویسنده ی
دیگر معاصر این جمهوری است که
کتاب، نماینده امیر، بسیار معروف
است و تا اکنون چندین بار تجدید چاپ
شده است، او هم اکنون کتا بی در
دست نوشتن دارد در باره ی افغان-
نستان نام، قریان دردی او ف،

نهم ژانویه

خاموش شد . حرکت مردم عصبی تر و شتاب زده تر میشد . از رود خانه باد سرد و برنده ای میوزید . سر نیزه های بران بیحرکت میدر خشید .

مردم فریاد های شکفت انگیز رد و بدل میکردند در مقابل فشار . یکه از عقب برانها میآمد پایداری نکرده به پیش میرفتند .

کسانیکه با دستمالهای سفید میرفتند بطرفی پیچیده در میان جمعیت نا پدید گشتند اما در ردیف های اول همه مردان زنان کودکان همانطور دستمالهای سفید را تکان میدادند .

مرد میان سالی که ریشش کمی سفید شده بود با لحن جدی گفت :

برای چه تیر اندازی کنند ؟ بطرف کی . آنها فقط نمیکذارند از پل بگذریم بنابراین این باید یگراست از روی یخها گذشت . . .

آنوقت ، چیزی با صدای خشک و بر انگیزته در فضا پراکنده شد . لرزید و چون ده تا تازیانه نامرئی بر جمعیت فرود آمد گویی برای یک ثانیه تمام صداها خاموش گشت توده جمعیت باراهی بسمت جلو حرکت میکرد .

صدای ضعیف و مر تعشی که معلوم نبود میپرسد یا توضیح میدهد گفت :

قشنگ مشقی است . . اما در همان لحظه صدای ناله ها بلند شد چند جسد بیروح پیش پای مردم افتاده بود ، زنی دستش را به سینه چسبانیده با صدای بلند آه میکشید و با قدمهای تند به پیش ، بسوی سر نیزه های برانی که بجانبش دراز شده بود میرفت . پشت سر او باز هم چند نفر دیگر هجوم آوردند باز هم چند نفر دویدند و او را در آغوش گرفته از او پیش افتادند . دو باره صدای

برویم . . . با کمال آرامش . . . برگردید وگرنه دستور میدهم تیر اندازی کنند . . .

وقتیکه صدای افسر بجمعیت رسید جمعیت با انعکاس حیرت انگیز وخفه ای بان جواب داد :

راجع باینکه نمیگذارند پیشش (او) بروند چند نفر از میان جمعیت قبلا تذکر داده بودند اما دستورتیر اندازی بطرف ملتی که میخواهد با کمال آرامش و با ایمان به قدرت و خیر اندیشی (او) پیشش وی برود بقدری شکفت انگیز و با ورنکردنی بود که یکباره موجود خلق شده در ذهن آنها را واژگون ساخت . (او)

نیرویی مافوق تمام نیرو هاست و نباید از هیچکس بترسد . اصولا چه معنی دارد که ملت خود را با سر نیزه های بران و گلوله های آتشین از خود دور نماید .

مرد لاغر و بلند اندامی با چهره گرسنگی کشیده و چشمان سیاه ناگهان فریاد کرد :

دستور میدی تیر اندازی کنند ؟ جرئت نداری . . .

آنوقت بجانب جمعیت بر گشته با صدای بلند که حاکی از نفرت و انزجار او بود ادامه داد :

دیدید ! گفتم که آنها نمیگذارند . چه کسانی (سر باز ها)

سر باز هانه . اما . . آنها . . اودستها یش را بسوی نامعلوم و دوری حرکت داد .

بالاتر ها را میگوی . . اما . منم که گفتم .

اما هنوز معلوم نیست . . . خواهند فهمید برای چه میرویم و میگذارند برویم . . .

هیاهو زیاد میشد فریاد های وحشتناکی بگوش میرسید . صدای استهزاء آمیز بلند میشد . فکر سالم به مانع مبتدلی بر خورد کرد و

داشتند چنین وانمود کند که راجع بسر بازان از پیشش اطلاع داشته اند و اینموضوع بهیچوجه باعث تعجب و شگفتی آنها نشد ، است .

چند نفر با کمال آرامی بفرشته طلایی که در آسمان نیلگون بر فراز آن دژ شوم میدرخشید نگاه میکردند دیگران میخندیدند . صدای کسی با لحنی که حس همدردی را نشان میداد بگوش رسید :

سر بازان سرد شان است . اری .

اما مجبور ند با یستند . سر بازان برای حفظ انتظامند .

بچه ها آرام باشید ! . . . کسی فریاد زد . خبر دار . . .

افسری که شغل زرد بسدوش انداخته بود شمشیرش را از نیام بیرون کشید و همچنانکه فولاد خمیده و پهن و براق را در هواتکان میداد بر جمعیت بانگ زد :

سر بازان شانه به شانه هم بی حرکت ایستادند .

زن فر بیسی پرسید : چرا اینطور کردند .

باو جواب ندادند . مثل اینکه نا گهان راه رفتن برای همه دشوار شده بود .

صدای افسر بگوش رسید : بر گردید !

چند نفر بعقب نگاه کردند . در پشت آنها توده متراکمی ایستاده بود و از خیابان چون سیل تیره و بی انتهایی مردم پیوسته بطرف این توده هجوم میآوردند . فشار جمعیت را بیپیش میراند و کم کم میدان مقابل پر میشد .

چند نفر پیش آمدند و همچنانکه دستمالهای سفید را حرکت میدادند بطرف افسر میرفتند و فریاد میزدند :

ما میخواهیم پیش تزار خودمان

سیمای این قهر مانان انعکاس داستانی نهایی باستانی بود که در کودکی شنیده بود دند و در حالیکه شدیداً اشتیاق آنها را با ایمان بر می انگیزت بدون مانع در مخیله آنها بزرگ میشد و نمو میکرد . . . کسی فریاد کرد :

ما را دوست دارد . تردیدی نبود که توده مردم از صمیم قلب این مو جودی را که همان ، آن خود خلق کرده بود دوست میداشت و از روی حقیقت باین علاقه و دوستی ایمان داشت . وقتیکه جمعیت از خیابان بکنار

رود خانه هجوم آورد بخط زنجیر طولانی و شکسته سر بازان برخورد که راه پل را سد کرده بودند . اما این توده نازک و خاکستری رنگ مردم را متوقف نساخت چه در قیافه و هیکل سربازان اشکارا بر زمینه نیلگون رود خانه پهن ترسیم گشته بود بهیچوجه آثار تهدید مشاهده نمیشد . آنها جست و خیز میکردند تا پا های یخ کرده شان گرم شود . دستها را تکان میدادند . بیکیکیگر تنه میزدند . مردم در آنطرف رود یک خانه سیاه در مقابل خود دیدند در آنجا (او) که مردم طالبش بودند یعنی (تزار) صاحب آن خانه انتظار آنها را میکشید (او) بزرگ و مقتدر و دو ستدار ملت بود و البته نمیخواست به سر بازان خود امر کند ملت را که دو ستدار اوست و می خواهد در باره احتیاجات خود باوی صحبت کند نزد او راه ندهند .

اما باوجود این در بسیاری از قیافه ها آثار بهت و حیرت پدید آمد و آنها ییکه پیشا پیش جمعیت میرفتند اندکی قدمها را سست کردند .

پاره ای بعقب نگاه میکردند دیگران بکناری رفتند و همه کوشش

چشمهای دریده بخونی که بر ف را می بلعید بچهره عابه دستهای خون آلود با جساد مردگان که آرا مشین آنها وحشتناک بود و برزندگان که با اضطراب و شتاب با طراف میدویدند نگاه کند آشوب عمو می و تباہ کننده کینه اندوه ز او عاجزانہ ، پریشانی فوق العاده حکمفرما بود . چشم بیشتر مردم بطرز عجیبی بسی حرکت بود کلمات تند و زننده بگوش میرسید اما چنین بنظر میاید که قلب مردم را بیشتر از هر چیز بهت و حیرت سرد و مهلکی میفشارد مگر نه اینکه چند لحظه پیش آنها میرفتند و آشکارا راه و هدف خود را میدیدند . درمقابل آنها سیمای افسانه آمیز و با عظمت تزار ایستاده بود آنها از دیدن او لذت میبردند فریفتند و عاشق او شده بودند و روح آنها را امید های بزرگی سرشار میکرد . دورگبار آتش ناله های خون اجساد کشتگان و ... آنوقت همه ناتوان با قلبهای ریش شده خود را در کنار دشت تاریک و بیگرانی یافتند . مثل اینکه آنها را با طناب یا زنجیری که قادر به گسستن آن نیستند بسته باشند در یک محل با پیا می شد ندو پا به زمین میکوفتند . عده ای خاموش با احتیاط زخمی ها را حمل میکردند مرده هارا جمع آوری مینمودند عده ای دیگر مثل اشخاص ابله هیچکاری نمیکردند گویی خواب آلود با اعمال سایرین مینگرند . بسیاری سر بازان را سرزنش میکردند دشنام میدادند . کلاهها ترا از سر برمیگرفتند و معلوم نبود بچه سبب تعظیم میکردند و باخشم بسیار سر بازان را تهدید میکردند .

سر بازان بیحرکت و خاموش ایستاده بودند خطوط چهره آنها بیحرکت پوست صورتشان سخت کشیده شده و استخوانهای گونه های شان بیرون زده بود . بنظر میرسید که چشم تمام سر بازان فقط سفیدی دارد و لبها نشان از سرما خشک شده است . . . . .

از میان جمعیت کسی با صدای متشنج فریاد زد :
- اشتباه ! اشتباه بود ! برای دران عوضی گرفتند ! باور نکنید ! . . . . .
برویدای برای دران ! باید بانها توضیح داد . . . . . کودک نوپا لغی از ستون فاف -

رگباری بگوش رسید اما این بار شدید تر از دفعه پیش بود . کسانی که کنار عمارت ایستاده بودند صدای فیرها را می شنیدند . گویی دندانهای نامرئی هیولانی گیسن توزانه آنها را به لرزه آورده بود . گلوله ای بر یکی از ستونهای عمارت خورد پارچه های کوچک ازان کنده شد ، و بصورت مردم بر تاب گردید مردم دو تا دو تا وسه تا سه تا راه می افتادند روی زمین می نشستند و با دستها شکمشان را میگریختند . لنگ لنگان بسوی نامعلومی میدویدند . روی برف میخیزیدند . همه جاروی برف تعداد زیادی لکه های سرخ رنگ میدرد . خشید که چشم را خیره میکرد . این لکه ها دایم بزرگ میشد . بخار میکرد و توجه را بخود جلب مینمود . . . . . جمعیت عقب نشست . . . . . لحظه ای توقف کرد . از ترس بجایش خشک شد . ولی ناگهان ضجه وحشی و مواج که از صداها صدا تشکیل شده بود برخاست . این ضجه از هزارها ناله درد ناک فریاد و حشت انگیز ، اعتراض ، بهت و حیرت ، عجز و لا به درخواست های یاری و کمک بوجود آمده چون پارچه ابری رنگارنگ لرزان در قضا روان گشت .

مردم همچنانکه سرها را خم کرده بودند دسته دسته پیش میرفتند تا مردگان و زخمی هارا جمع کنند . زخمی ها هم فریاد میکشیدند با مشت های ناتوان خود تهدید میکردند تمام چهره ها ناگهان تغییر یافته بود و چشمها دیوانه وار می درخشید .

آن ترس و وحشت ناگهانی و بی اساسی که یکباره بر عمو چیره میشود و همچنانکه باد یا تیزی بر گنهای خشک را در هم میفشارد ، مردم زادر هم می پیچید ، بی اراده به اطراف میکشاند و چنان هیجان و اضطرابی در آنها پدید می آورد که میل دارند خود را در جایی مخفی سازند برای مردم وجود نداشت . دهشت بود ، دهشتی که چون تیغ برنده بود قلب را می برید و بدن را میفشرد و انسا ترا وادار میساخت که با

زد شمشیر ها و ضرب آنها بر استخوان بگوش میرسید فریاد ضربت خوردگان بنا له های کشیده و خفه ای منتهی میشد . آ . . . . آ . . . . آ . . . .

سر بازان شمشیرها را میچرخانیدند و بر فرق مردم فرو میاورند دندانها نیکه ضربت خورده بودند بطرفی خم می شدند صورتهایشان سرخ و خون آلود بود چشم نداشتند .

اسبها بطرز وحشی و عصبانیت آوری دندانها را بر هم میساییدند سرها را تکان میدادند و شمشیرها میکشیدند .

مردم را در کوچه ها پراکنده ساختند . اما همانم که صدای سیم اسپان خاموش گردید مردم توقف کردند نفسهای عمیق میکشیدند با چشمان از حدقه برآمده بهم نگاه می کردند . در بسیاری از چهره ها تبسمی گناکارانه نمایان بود کسی از آن میان خنده کنان فریاد میزد .

اما منم چه خوب فرار کردم . با جواب میدادند .

بلی ناچار فرار میکنی . . . . .

آنوقت ناگهان از هر سو فریاد های تعجب ، ترس و کینه . . . . . برخاست .

برادران این دیگر چیست . ها . گناه نکرده ام پس چرا مسازا میکشند .

برای چه . . . . .

این چه دولتی است . درو میکنند ؟ ها ؟ زیر سم اسبها لگدمال میکنند ؟

همه با حالت بهت و حیرت در یکجا میخکوب شده بودند و برایشان خود را بهم اظهار میداشتند . از یکدیگر می پرسیدند که چه باید کرد ؟ هیچکس نمیگریخت ، خود را بهم میفشردند و همچنانکه گوشش داشتند راه نجاتی از این احساسات بیچیده و رنگارنگ پیدا کنند و با اضطراب و کنجکاوی بهم مینگریستند . با اینحال تعجب آنها بر ترس و وحشتشان غلبه می کرد ، با دقت گوش میدادند ، با طراف نگاه میکردند مثل اینکه در انتظار حادثه ای بوده اند

ادامه دارد .

نوسی بالا رفت و فریاد کشید :
- گایون خانن است . . . . .
زرقا ! می بینید ! چطور از شما استقبال میکنند . . . . .
صبر کن این اشتباه بود ! این عمل غیر ممکن است . می فهمی . . . . .
- بزخمی را بدهید !
دو نفر کار گرویک زن ، مرد لاغر و بلند اندامی را میبردند . برف سرابای او را پوشانده بود . از آستین های او خون میریخت . صورتش سیاه و کشیده تر بنظر می آمد . لبان کبودش آهسته تکان میخورد و زیر لب گفت :
- گفتم که راه نمیدهند . . . . آنها او را پنهان کرده اند ملت بچه درد او میخورد .
کسی فریاد زد :
- سوار نظام .
- فرار کنید . . . . .
صاف سر بازان بحرکت آمد و چون دو پله دروازه بزرگی از هم جدا شد .
اسبها رقص کنان شیشه می کشیدند و از میان این دروازه عظیم می گذشتند . صدای افسری بگوشش رسید . سواران شمشیرهای بران را که با شرابه های نقره ای پیچیده شده بود بالای سر میچرخانیدند و او را میشکافتند و همه آنها با یک طرف با شمشیر یورش بر دند . جمعیت ایستاده بود با این طرف و آن طرف حرکت میکرد و آنچه رامیدید باور نداشت .

سکوت برقرار شد .
- صدای فریاد رسای بگوشش رسید :
- پیش !
مثل اینکه گرد با دی مردم حمله ور شود و یا اینکه زمین زیر پای آنها واژگون گردد همه با فرار گذاشتند بیگانه یگر فشار آورده تنه میزدند زخمی هارا رها میکردند و از روی اجساد مردگان میپرسیدند . صدای سیم اسپان هر لحظه شدیدی تر میشد سر بازان هلبله میکردند و نعره میکشیدند اسبهای آنها از روی افتادگان زخمی ها و کشتگان می گذشتند شمشیرهای بران بر فرق میزدند فریاد های وحشت و درد ورنج شنیده میشد . گاهی صدای برخورد

علمای محترم دینی، نمایان و امامان شرافتمند، خطبا و قضات متدین!

بخاطر خوشبختی و صلح در کشور عزیز ما، بخاطر فراوانی، بهبود و رفاه هر فرد شرافتمند ج، و، ا، به درگاه خداوند متعال دعا کنید!

دارکوب

۶ جدی پیروزی

اهورا مزداد بر اهریمن

در اساطیر که مقدمه ای است بر حماسه و تار یخ که دیگر انسا نها، قهرمانان، واقعیت عینی میابند کارنامه هایشان بننداری نیست. از واقعیت مشهود مایه و سرچشمه می گیرد. آمده است که اهریمنان، جادوگران و دیوان را بارو شنان، نوشه روانان و اهورا مزدا، تضادی آشتی ناپذیر و ستیزی همیشگی است. اهریمنان، جادوان و دیوان از ظلمت، تاریکی بیداد و دروغ پاسداری می کنند. هر گز رضا نمی دهند که در روی زمین آیین داد و راستی برقرار گردد. می خواهند جهان در آتشی از بیداد و تبی از دروغ و ریا بسوزد. تا می توانند بانسرو های پیام آور و روشنایی بخش ستیزه می کنند، جان سختی و لجاجت به خرج میدهند که دولت دروغ، جادوانه گردد، زمین همچنان در سیاه عی و افسردگی، تاریکی و سکوت بماند. این صف آرای و این موضع گیری دروغ در برابر راستی باطل، برابر حقیقت، سکوت در برابر سر و آواز سرود، توقف در برابر حرکت و رفتن و پویایی است و ایسن حکم تاریخ ضرورت زمان پنداری احمقانه و واغی است. تاریکی را از پای مقابله در برابر روشنائی نیست، حقیقت همیشه پیروز است، همه ی هستی و موجودیت پدیده ها حرکت و پویایی شان توجیه میکند، در نظام هستی هیچ آفریده و پدیده ای

را نتوان یافت که به گونه متوقف و ایستا مطالعه شود. حرکت اشیاء و پدیده ها موجودیت و هستی شانرا تعیین میکند. اهورا مزدا در سر - انجام بر اهریمن که پاسدا رنده ی گر - سنگی، نابرابری، بیداد و تاریکی است چیرگی می یابد، بیابان های تشنه، پرندگان همیشه اسیر سیرابی و آزادی می یابند. نظام بیداد جایش را بر راستی و داد میدهد. همه ی کوششها، تقلا ها و جان سختی های بیدادگران و ناهنجاران به جایی نمی رسد. این قانون طبیعت و فرمان تاریخ است در آن نمی توان تردید روا داشت. ضرورت زمان است که پوی سیدگی و پستی، ناهنجاری و بیمازی جایش را به بالندگی و راستی زیبا - یی و سرشاری بدهد. در سرانجام نیرو های غاصب، تاریک و ظلمت پرست عقب نشینی می نمایند و به شکست روبرو می آیند. این منطق تاریخ و ضرورت زمان است از آن گزیر و گریزی نیست. میهن آزاده سرافراز و افتخار آفرین ماکه در تمام تاریخ زادگاه عقابان مغرور و بلند پرواز بوده گهواره های تاریخی درخشان و تمدنهای شکوهمند خاستگاه دانش ها و معرفت ها که حتی

بیگانگان بر آن اعتراف عا دار ندو گفته اند: اگر دانش در ستاره ی هفتم میبود گروهی از آریایی نژادگان بر آن دست می یافتند، حسادت دیگران و حس کنجای شانرا برانگیخته است بسیاری از کشور گشایان و جهانگیران تارا جگر نظیر اسکندر ها، چنگیزها، تیمور ها و خانوادهاوسلسله ها و آل های گوناگون به این خاک آزاده و همیشه افراز پورش آورده اند، خانه ها و کتا بخانه ها، کانونهای فرهنگی و افتخارات تاریخی مارا بابتی رحمی هر چه تمامتر بر باد داده اند بدون ذره ای احساس مسوولیت بدون آنکه لحظه ای به سرنوشت، هزاران کودک بی گناه و پیر مردبی پنا و بیوه های عذاب دیده اند یشیده باشند. منطق شان شمشیر و زبان شان سر نیزه و برچه بود، فقط در پی آن بودند که خویشتن خویش (رانجات دهند. باری سرزمین ما با ماو قعیت ویژه ی جغرافیایی و طبیعی ای که داشته است در درازنای تاریخ مورد توجه کشور گشایان به اصطلاح فاتحان (ا) بوده است. در درازنای تاریخ ما مورد حمله و یور -

ش و حشیانه ی بیگانگان بی فرهنگ قرار گرفته ایم، خواسته اند که فرهنگ بو می ما را از میان بردارند و به این وسیله ما را بی ریشه نمایند. از هستی و سرشاری مان ساقط سازند، کشور گشایان، جهان خوران و افزون طلبان در میهن آزاد و خالک مرد آفرین و گرد پرورمان مشق ستم پیشگی و بیدادگری کرده اند، بتوده ها مجال تفکر و اندیشیدن راحتی نداده اند، یکه تازی نامردمی و استبداد و شکنجه را پیشه ساخته اند. اگر بیدادگران، خودخواهان و مستکبران بودند اکنون ما ازین موقعیت و پایدگاهی که در آن قرار داریم فرستک هافرا تر رفته بودیم در همه ی زمینه ها ورشته ها به پیروزی ها و موفقیت های رسیده بودیم. اما مستکبران و غاصبان، بیدادگران و خودخواهان این راه گزوه هیچگاه نمی خواسته اند. زیرا با نهاد ما هیت و سرشت شان. در تضاد بوده، اما با وجود فضا یی از بیداد و شکنجه استبداد و آزار، ما در پهنه و گستره فرهنگ توقف و درنگ سکوت و ایستایی نداشته ایم. در گستره ی فرهنگ مردانی پیدا شده اند که در برابر همه ی ارزش های ساخته شده در کارخانه های طاغوت کلمه ی نفی را به زبان آورده اند به قرارداد ها و نهاد های بیدادگرا نه پشت بازده اند.

قیام کاوه ی آهنگر بر ضد ضحاک خون آشام مار دوش، جدال اهورا - مزدا با اهریمن از صورت اساطیری آن بگونه ی حماسی و تاریخی اش پدید می آید. کاوه ی آهنگر بر می خیزد دیگر استبداد ضحاک را نمی تواند تحمل کند دیگر پر خاش می کند، عصیان می نماید. او دیگر تاب آن همه بیداد را ندارد. قیام کاوه ی آهنگر همان ادامه جدال نور با ظلمت، اهورا -

مزدبایا هریمین است. در هر دوره ای از تاریخ میهن ما حماسه ای تازه می آید. تکرار می شود، توده ها بر ضد نهاد های پوشالی بیداد می شورند. وقتی در تاریخ معا صر می بینیم ماضیگان مار دوش از نوع حفیظ - الله امین و باند تبسها راو پیداگشتند، و به بیداد پرداختند، توده ها برخاستند و با قیام ششس جدی بعمر اهر یمنان پایان دادند.

مردم قهرمان و آزاده ای ما همان ادامه دهندگان راه توده ها هستند، حماسه ای ارزشمندی با یک راهی خواهند از حقیقت و آزادی دفاع میکنند. و این حسن در نهاد های شان به ودیعه انداخته شده است. شمشها - متها، شجاعت، قهرمانی ها و کارنامه های مردم آزاده ای ما طی سده جنگ افغانستان - انگلیس در جهان افسانه شده است. حتی آنهای که با افغانستان و مردم آن دشمنی ورزیده اند به این واقعیت اعتراف کرده اند از خودگذری ها و مردانگی های مردم ما راست بوده اند و این شمشها مت و قهرمانی در برگهای زرین تاریخ مارنگ همیشگی و جاودانگی یافته است.

نهضت امانی نشانه دیگری از شهادت مردم ما است، اما وقتی استعمار دریافت که افغانستان می خواهد هدیه شاهراه تمدن و ترقی گام بردارد در بی تخریب، توطنه و کار شکنی و تبلیغ بر آمد، به مداخلات بی شرمانه ای در امور داخلی کشور ما آغاز نهاد اما حقیقت همیشه پیروز است باطل محکوم بشکست و نابودی و فنا. استعمار با نیرونگها، دسایس حیله و ترغیب های که خاص اوست توانست نمایندگان خوششرا در لباس های قلابی در میهن ما بقدرت برسانند و به این وسیله یکبار دیگر

آیین بیداد را جا نشین راستی و داد نمایند. کینه ای امیر یا لیزم و استعمار با مردم افغانستان پدید آمده ای نوظهور نیست این کینه و ضدیت همیشه وجود داشته و انقلاب زها بی بخشش شور این ضدیت و صف آرای دشمن را بیشتر ساخت امیر یا لیزم وقتی دریافت که در خاک آزادگان و سرزمین درختهای که از توفان نمی هراسد

به ضرورت تاریخ، انقلابی بنیادی به پیروزی رسید به تکیا پو افتاد، هیاهو و نوحه سرایی برای انداخت و در بی آن شده که این انقلاب وار مغانمها و دست آوردهای آن را نابود کند تا یکبار دیگر حکومت بیدادگران را احیا نماید. حفیظ الله امین را که قبلا در آغوش خود پرورده بودند با ترستی و

مهارتی هر چه تمامتر در حزب دمو - کراتیک خاق افغانستان رخنه داد و او توانست مانند هنر پیشه ای نقش خود را بخوبی انجام دهد. مأمور شده بود که انقلاب و مردم افغانستان را نابود نماید دولت سئطنت خواهان و تاج پوشان را زنده سازد. او در نقابی از انقلابی گری تاجا بی که توانست بیاری باند تبسها را خویش به اندیشه های مترقی و رهایی بخش

خیانت کرد. او که با بی شرمی دنداز دکتا توری پرو لئار یا میزد، استبدادی غردی را بر توده ها کشا و روزا نو کار گران اعمال میکرد، امین و باند تبسها او در دوره یخو - نین و سیاه خویش تا توانستند

بمردم ما بیداد روا داشتند. عنا صر وطنپرست و بیدار را روانه زندانها و کشتار گاهها کردند. بسیاری از شخصیت های حزبی، دولتی و فرهنگی را بگونه ای بسیار بی رحمانه و ناجوانمردانه کشتند. در کشور فضایی از اختناق، دلبره و وحشت و ترس را بوجود آوردند. خا نوا دهی را نمیتوان یافت که بنوعی از طرف

امینی های بیدادگر در سوگ نه نشسته باشد اما آنکو نه که در سطر های گذشته اشاره گردید عمر تباہ - کاران، دیوان، دروغ گوین و اهر یمنان همیشه کوتاه است سر انجام پای - سدازان تاریکی بگورستان نیستی سپرد، میشوند. وقتی بیداد امینی ها ادامه یافت دیگر مردم را تاب و تحمل ندارند. دیگر نمی توانستند خاموش باشند و ناله های خود را در قفس سینه اسپر نمایند. قیام پیروز مند ششس جدی باز تاب خشم و نفرت مردم ما است بر ضد امینی های

خیانت پیشه، مزدور و بی فرهنگ مردم دیگر نمی توانستند، انهمه بیداد و استبداد را پذیرا شوند. ششس جدی مرحله ی نوین تکامل انقلاب ثور که بحق آن را مرحله ی نجات مردم و انقلاب نام نهاده اند در کشور ما فضایی از آزادی و امنیت به وجود آورد. هزاران زندانی بی گناه که به جرم انسانی اند یسید و وطنپرست بودن در اسارت کشا نیده شده بودند آزاد گردید. حزب و دولت به نشانه حق شناسی و همدردی با خا - نواده های درسوگ نشسته، روز

ملی عزاداری را اعلام کرد، پس از مرحله ی نوین تکاملی انقلاب ثور در همه ی بخش های زندگی اجتماعی اقتصاد دی دگرگونی پدید آمد. حزب دمو کراتیک خلق افغانستان دست به ابتکار های زد که همه میتوانند گام

هایی باشد در راه ساختمان جبهه ملی پدر وطن، پس از مرحله نوین تکاملی انقلاب ثور کتکره ها و گرد هم آیی روحا نیون، آموز گاران، کارکنان طب، روشنفکران، کشاورزان و کارگران، ژورنالستان، هنرمندان و شاعران و نویسندگان، زنان در کابل برگزار گردید. که اینهمه می توانند

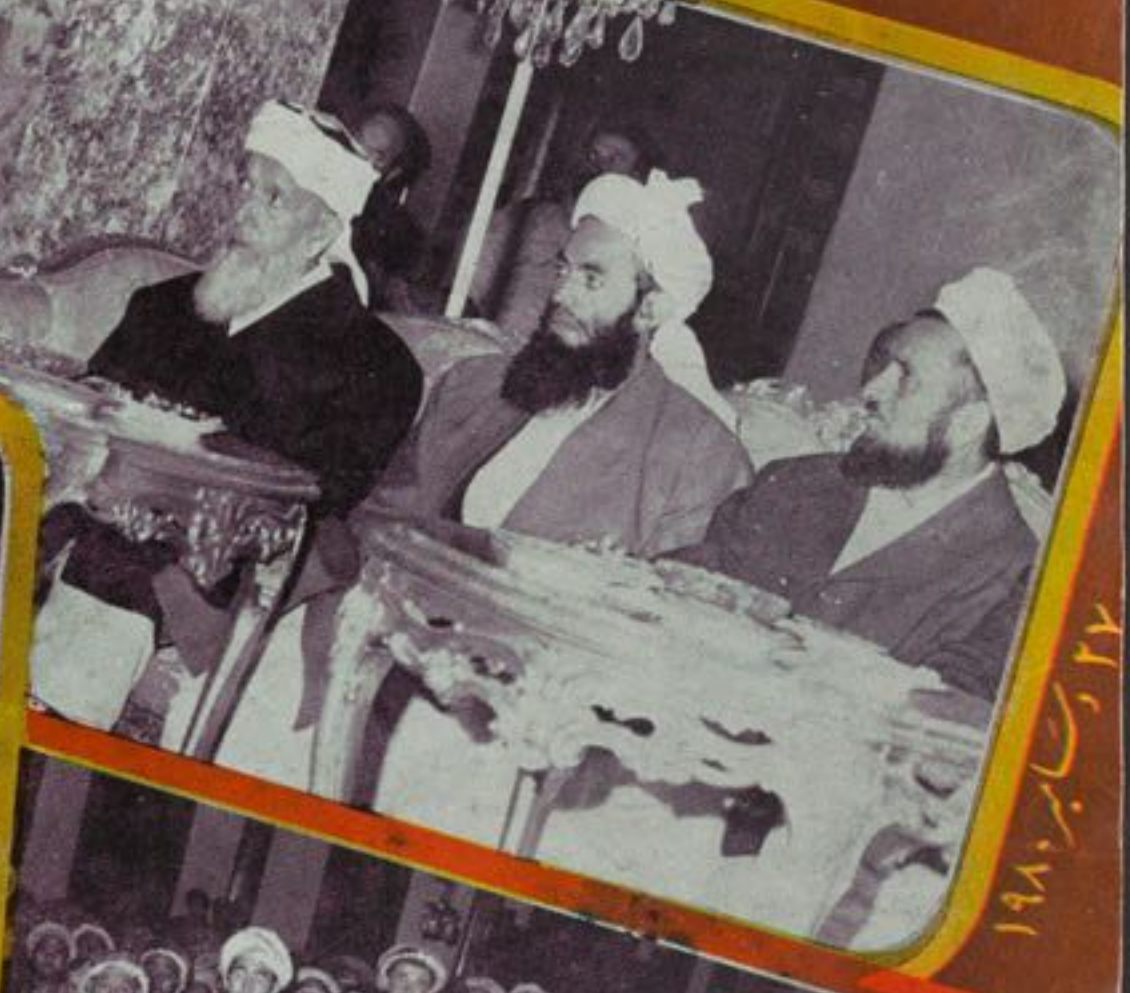
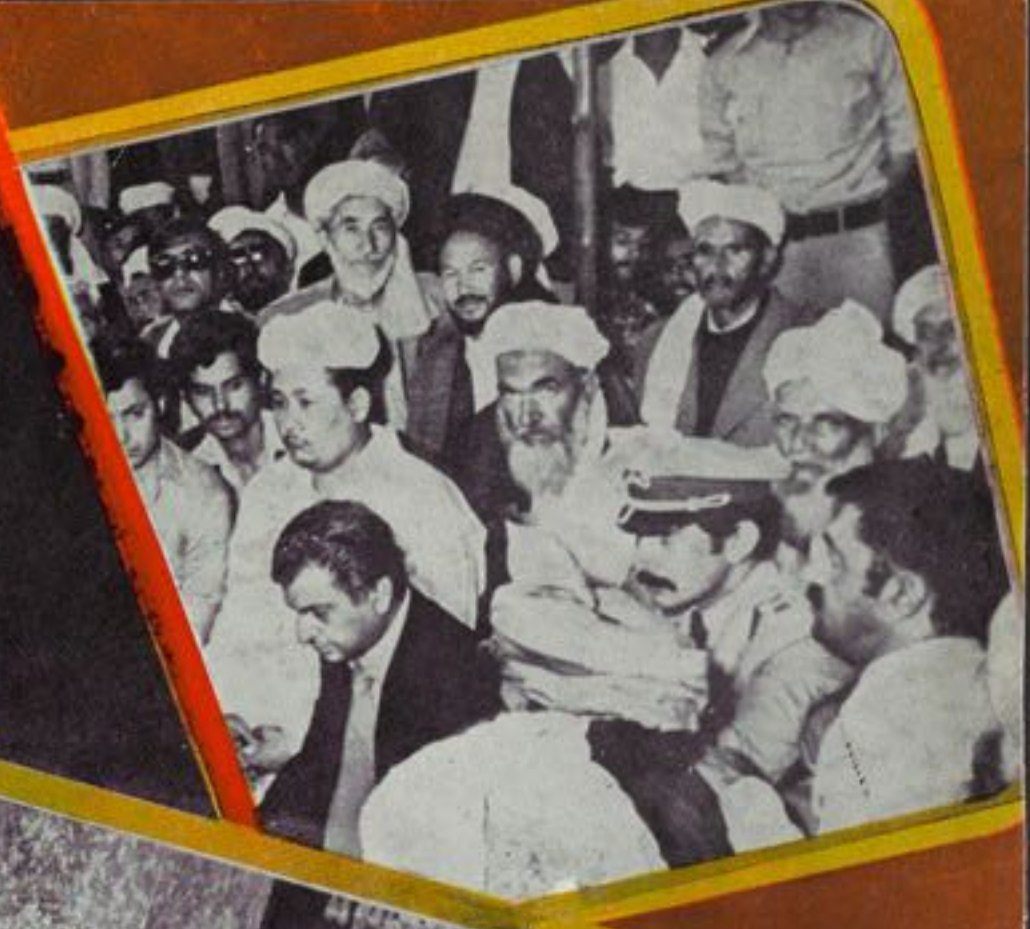
دلیلی باشد برای ایجاد جبهه وسیع ملی پدر وطن که یکی از آرمان های درخشان حزب دمو کراتیک خلق افغانستان در شرا ایطو مقطع خاص زمانی است. از مرحله نوین تکاملی انقلاب ثور تا کنون که نخستین سال - لگرد آن از طرف مردم رزمنده و حق - شناس ما جشن گرفته میشود در میهن ما تحولات و دگرگونی های شگفت

و چشم گیری بو قوع پیوست که شمردن هر کدام آن متضمن رساله ای جداگانه است و درین یاد داشت های کوچک گنجا بی نداد، تجلیل از مرحله نوین تکاملی انقلاب ثور بز -

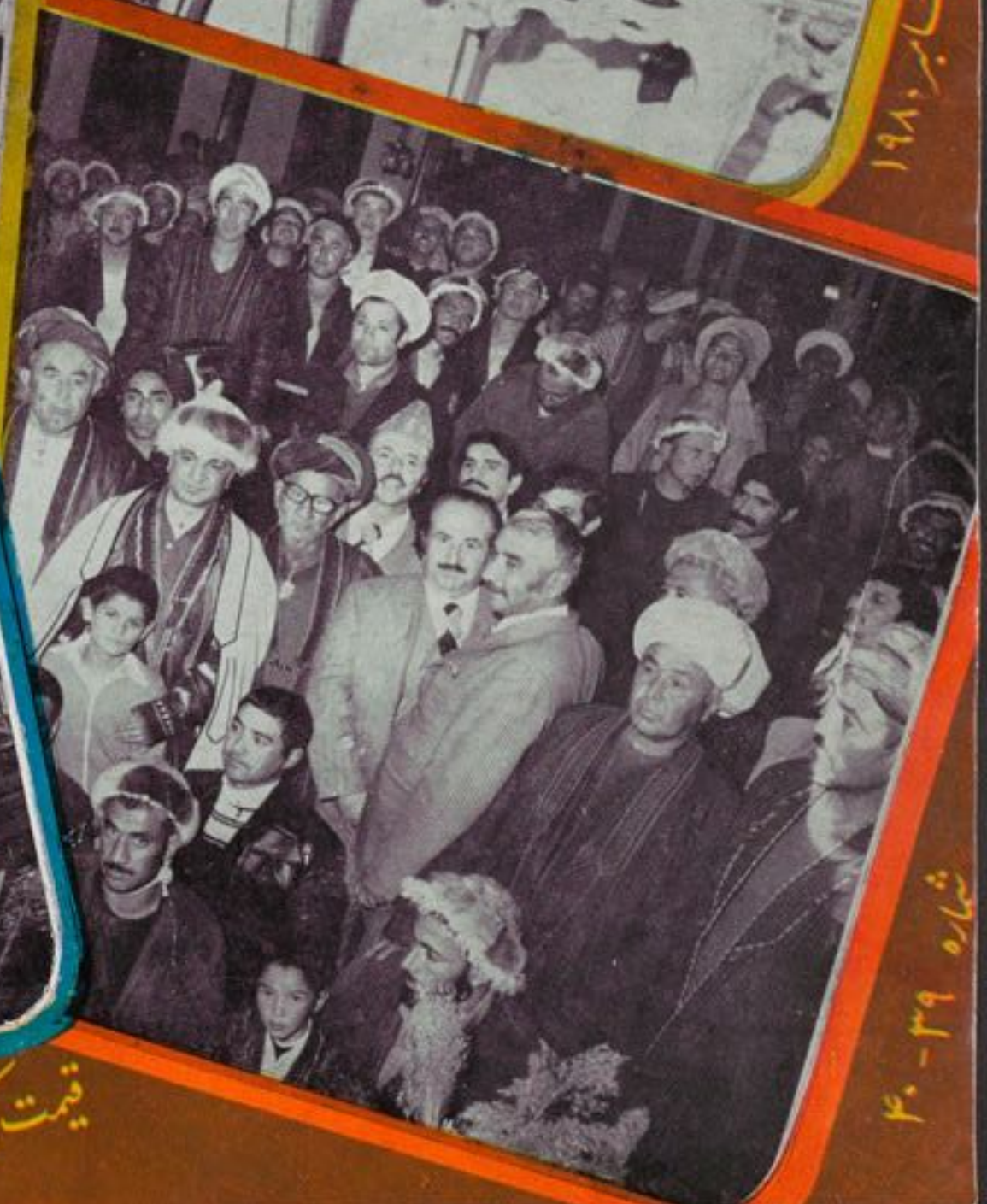
رگداشت از حقیقت انقلاب ثور است که بوسیله مشتکی از او باشان و ساد - دیست و باند یتها به بیرا هوانحراف کشانیده شده بود. ما اکنون از روزی تجلیل می کنیم و استقبال بعمل می آوریم که با سر نوشت انقلاب و مردم مادر پیوندی گسست ناپذیر است. ششس جدی سر آغازی است برای فرداهای رنگین، گرم و آفتابی پیروزی حقیقت بر باطل اهورا مزدبایا هریمین ششس جدی مقدمه ای است بزندگی نوین و سعادت های راستین مردم ما که در درازنای تاریخ از طرف حکومت های مطلقا لعنان و بیگانه پرستان در اسارت و عسرت و بدبختی نگاهداشته شده بودند. مرحله ی نوین تکاملی انقلاب ثور که پاسداران انقلاب شکوهمند ثور است بر خلاف تلاشها و سنگ اندازی ها و مداخلات بی شرمانه مداخلات ارتجاعی و امپریالیستی همچنان به راه پیمایی ادامه میدهد این کاروان در نکت نمی کند و بزگشت نمی شناسد همه ی کوششها و تقلا های دشمنان بی حاصل و مذبوحانه است.

مدیر مسوول : راحله راستخرمی
معاون : محمد زمان نیکرای
آمر چاپ : علی محمد عثمانزاده
آدرس : انصاری واټ - جواد ریاست مطابع دولتی
تلفون مدیر مسوول : ۲۶۸۴۹
تلفون توزیع و شکایات : ۲۶۸۵۹

دولتی مطبعه

۲۲ شاپور ۱۹۸۱

شماره ۳۹ - ۴۰

قیمت یک شماره ۱۳ - افغانی

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**